

Helgedoms- tjänsten

av

M. L. Andreassen

Innehåll

Förord

1. Offersystemet
2. Guds helgedomar på jorden
3. Prästerskapet
4. Översteprästen
5. Leviterna
6. Prästinvigningen och helgandet
7. Präster och profeter
8. Brännoffer
9. Matoffer eller spisofer
10. Gemenskapsoffer
11. Syndoffer
12. Skuldoffer
13. Försoningsdagen
14. Syndabocken
15. Högtider och heliga sammankomster
16. Helgedomen i himlen
17. Bön
18. Lagen
19. Sabbaten
20. Den sista striden
21. Den sista generationen
22. Domen

Tillägg

Originalets titel: "The Sanctuary Service"

Bibeltexter är hämtade från Folkbibeln 2015, om inget annat anges.

Översättning: Suzanne Gundler

6 december 2020

Förord

I mer än tusen år var Guds närvaro på jorden förknippad med helgedomen i Israel. Det var strax efter uttåget ur Egypten som Gud befälde Mose ”De ska göra en helgedom åt mig, så att jag kan bo mitt ibland dem.” (2 Mos 25:8.) Denna helgedom, som även kallades tabernaklet, och som senare ersattes av templet, var Guds boning bland människorna. ”Den platsen ska bli helgad genom min härlighet.” sa Gud, ”Jag ska helga uppenbarelsetältet och altaret, och Aron och hans söner ska jag helga till präster åt mig. Jag ska bo mitt ibland Israels barn och vara deras Gud.” (2 Mos. 29:43-45)

Från Moses tid till Kristus tid uppenbarade Gud sig själv i helgedomen, och där kommunicerade han med sitt folk. Gud sa, ”Där ska jag göra mig känd för dig. Och från nådastolen, från platsen mellan de båda keruberna som står på vittnesbördets ark, ska jag tala med dig om allt som jag genom dig ska befalla Israels barn.” (2 Mos. 25:22) Dessutom talade Gud med Mose ”vid ingången till uppenbarelsetältet.” (2 Mos. 29:42)

I egenskap av Guds boning bland människor måste helgedomen alltid vara av djupt och bestående intresse för Guds troende barn. När vi dessutom förstår att tabernaklet och dess tjänst var symboler för ”det sanna tabernaklet som Herren själv har rest och inte någon människa.” ”det större och fullkomligare tabernakel som inte är gjort med händer,” och att Kristus ”tjänar i helgedomen” i himlen, när vi också förstår att ritualerna i tabernaklet på jorden var symboler för den bättre tjänsten där ovan, att hela ritualen och alla offren på de jordiska altarna pekade på det sanna Guds Lamm, då blir helgedomen ännu viktigare. I den beskrivs evangeliet och där uppenbaras några av Guds djupheter.

Kristna människor skulle göra väl i att studera helgedomen och dess ritualer noggrannare. De innehåller dyrbara lärdomar för den flitiga eleven. Alltför många har låtit bli att studera Kristi översteprästerliga tjänst och hans verksamhet på Guds högra sida. De är inte bekanta med honom som överstepräst, trots att detta arbete är själva kärnan i kristendomen, försoningens hjärta.

Det är författarens hopp och bön att denna lilla bok ska kunna leda några människor, kanske många, att mer uppskatta Kristus som överstepräst, Frälsare och Återlösare och att de, på den nya och levande väg som han har öppnat för dem, går in i den himmelska helgedomens heliga rum.

Författaren

Kapitel 1 - Offersystemet

Den första beskrivningen vi får av Gud efter att människan hade syndat, var när han vandrade genom lustgården i kvällsbrisen och kallade på Adam, "Var är du?" (1 Mos. 3:9) Denna bild är både vacker och betydelsefull. Människan hade syndat och varit olydig mot Guds uttryckliga befallning. Men Herren lämnar dem inte. Han letar efter Adam och kallar på honom, "Var är du?" Detta är de första orden från Gud till människan efter syndafallet, som finns återgivna.

Det är ingen tillfällighet att vi introduceras för Gud på detta sätt. Det beskrivs hur han söker efter Adam, en syndare som gömmer sig för honom. Det är en bild som liknar liknelsen om den förlorade sonen. Dag efter dag höll fadern utkik efter sonen som hade lämnat hemmet, och han "skyndade fram" "medan han ännu var långt borta" (Luk. 15:20) Det är en beskrivning som liknar den om herden som "gläder sig mer över det fåret än över de nittionio som aldrig gick vilse." (Matt. 18:13)

Adam förstod inte riktigt hur allvarlig hans synd var eller vilka konsekvenser olydnaden skulle få. Gud hade sagt till honom att inte äta av kunskapens träd på gott och ont, och han hade sagt, "för den dag du äter av det ska du döden dö." (1 Mos. 2:17) Men Adam hade aldrig sett död och förstod inte riktigt vad död innebar. Men när han såg det första offerlammets som låg orörligt framför honom medan blodet rinnande, fick döden plötsligt en ny och djupare mening. Han började förstå att hans frälsning på något sätt var förknippad med lammets död, att om lammets död inte hade dömt skulle han själv vara tvungen att dö, och alltså vara utan hopp för framtiden, utan Gud och förlorad. Han hade lammets död att tacka för sitt liv, och genom de instruktioner han fick såg han i tron, en symbol på "Lammets som är slaktat" i lammets som låg dömt framför hans fötter. (Upp. 13:8)

Adams ånger måste ha varit stor när han började inse de fulla konsekvenserna av sin synd. Måste den person som han hade talat med och umgåtts med i lustgården, till slut dö på grund av hans överträdelse? Det kändes för hemskt. Vi kan lätt föreställa oss att Adam erbjöd sig att själv dö, istället för att Guds Son skulle dö. Men varken människa eller ängel kunde ta på sig ansvaret för synden. Bara den Enfödde, som själv är Gud, och är hos Fadern, kunde genomföra försoningen. Änglar kunde få vissa uppgifter att utföra i frälsningsplanen. Människan själv kunde få förmånen att samarbeta, men det fanns bara En som kunde ge försoning. Han skulle få namnet Jesus (Matt. 1:21)

"Den dag du äter av det ska du döden dö." (1 Mos. 2:17) Detta var Guds påbud. Dessa ord verkar betyda att Adam skulle dö samma dag som han syndade. Somliga accepterar texten i marginalen, "döende skall du dö" som att de inte skulle dö den dagen, utan att döden då skulle börja verka i dem och att de till slut skulle dö. Men det är inte så texten lyder eller ordens innebörd. Vi förnekar inte att Adam började dö den dagen. Det gjorde han, och på ett mycket konkret sätt. Men det är riskabelt för någon som tror på Guds inspirerade Ord, att hävda att Gud inte menade just det han sa, speciellt med tanke på att ormen påstod något liknande.

Men är det inte ett historiskt faktum att Adam inte dog den dagen, utan levde i flera hundra år till? Hur ska vi då förklara Guds uttalande? Helt enkelt med det faktum att så fort Adam syndade steg Kristus in i rämnan som uppstått, tog Adams plats och lovade att dö för honom, i hans ställe. Vi menar att Adam skulle ha dömt samma dag om inte Kristus där och då hade blivit den andre Adam, tagit syndens börda och dess skuld på sig, och lovat att ge sitt liv för att världen skulle få leva. Detta skulle vara i harmoni med den plan som lagts från evigheten, och som ingår i det eviga förbundet och som skulle förtydliga uttalandet att Kristus är "Lammets som är slaktat." (Upp. 13:8)

Kläder av skinn

För att ge Adam och Eva en ökad förståelse för syndens natur och överträdelsens konsekvenser, och samtidigt visa sin kärlek till dem, klädde Gud dem i skinnen från de djur som dödades och offerades. (1 Mos. 3:21) Deras kläder blev på så sätt en ständig påminnelse om deras synd, men även om honom som hade dött för dem, och vars kärlek skulle rädda dem. Deras kläder symboliserade frälsningen.

Att Gud gjorde kläder av skinn till sina barn som snart skulle förvisas från sitt hem, visar både hans stränghet och hans kärlek. Han visade sin stränghet när han skickade bort dem, och sin kärleksfulla godhet när han gav dem vad de behövde och tog hand om dem trots att de hade syndat. Som när en mor klär sina små barn i varma och skyddande kläder innan hon skickar ut dem i den kalla vinden, så klädde Gud kärleksfullt sina två barn innan han skickade ut dem. Om han måste skicka iväg dem skulle de bära med sig tecknen på hans kärlek, beviset på att Gud fortfarande brydde sig om dem. De fick inte lämnas att kämpa ensamma utan hopp och utan en tröstande försäkran om Guds kärlek.

Adam lämnar sitt hem

Det måste ha varit med oändlig sorg som Adam och Eva lämnade sitt hem i Eden. Här hade de levt i kärlek och frid, talat med änglar och umgått med Gud. De hade ofta hört hans steg i trädgården och hade sprungit för att möta honom. De hade talat med honom ansikte mot ansikte. De hade smakat kraften i den kommande världen. De hade varit med i den himmelska kören och prisat Gud, och de hade förenat sig i tillbedjan när sabbatens heliga timmar kom.

Men nu var de utanför. De skulle inte vandra med Gud och änglar mer. De änglar som så gärna hade tjänat dem spärrade nu vägen till livets träd. Framtiden såg mörk ut. De skulle bli tvungna att kämpa med törnen och tistlar, och i slutänden väntade döden. De lärde sig det som alla syndare lär sig, att överträdarens väg är svår. De fick lära sig att deras ånger inte på något sätt utplånade överträdelsens konsekvenser i vardagen. Guds bud är inget att leka med, och universums säkerhet kräver att lagens auktoritet upprätthålls även när Gud benådar.

Men om vi föreställer oss hur Adam och Eva med nedböjda huvuden, helt förkrossade lämnar det hem som de haft hittills, vad ska vi säga om Gud! Han hade skapat dem. Han hade i sin kärlek lagt planer för dem. Han hade glatt sig över dem. Deras framtid hade varit ljus och fylld av hopp. Men nu verkade allt vara förlorat.

Allt elände som drabbat våra första föräldrar berodde på olydnad. De hade övergett Gud och valt en annan herre. De hade ätit av den förbjudna frukten. ”HERREN Gud sa: `Nu får hon inte räcka ut handen och ta även av livets träd och så äta och leva för evigt.` Och HERREN Gud sände bort dem från Edens lustgård ... Han drev ut människan.” (1 Mos. 3:22-24)

Vilken plåga det måste ha varit för Gud att driva bort Adam. ”Ge akt på detta och se: Kan någon plåga vara lik den plåga som drabbat mig?” skulle man mycket väl kunna fråga sig när det gäller detta tillfälle. Människan var ensam utanför trädgården, liksom Gud var ensam inne i trädgården. Fast vi inte kan tala om Guds ensamhet på samma sätt som man gör om mänsklig ensamhet, kan vi mycket väl tro att himlens och jordens Skapare kände sin förlust när de två syndarna sakta lämnade sina välbekanta omgivningar och grinden stängdes bakom dem. Sorg, inte vrede, fyllde hans hjärta, och med tunga steg – vi talar som man skulle göra om en människa – återvände han till trädgården ensam. Om vi inte tänker på Gud som någon som inte kan ha medlidande med våra svagheter, om vi inte tror att han är helt olik oss, måste han ha känt en ofattbar sorg.

”Han drev ut människan.” När han såg framåt i tiden såg Gud vad frälsningen skulle kosta. Han såg den långa väg som människan skulle färdas, och han såg den ännu längre väg som Sonen måste färdas för att hämta människan tillbaka. Han såg människor avvisa de budbärare som han skulle sända. Han såg dem spotta på hans Son, prygla honom, smäda och håna honom, och slutligen slå spikarna genom hans händer och fötter. Han såg Getsemane, och han kunde till och med höra det hjärtskärande skriket från Golgata när Sonen i ångest och förtvivlan utropade, ”Min Gud, min Gud, varför har du övergivit mig?”

Men det fanns inget annat sätt. Oavsett hur svårt det var att skicka bort Adam, oavsett hur svårt det var att utge sin Son, kunde han inte tveka. Synden hade kommit in, den synd som slutligen skulle nagla Guds Son vid det grymma träet, och det fanns inte plats för någon kompromiss. Hela universums säkerhet stod på spel. Gud hade redan börjat att gå igenom ett Getsemane som skulle vara så länge synden existerade. Han kunde inte tveka. Gud skulle rädda människan, oavsett vad det skulle kosta honom själv.

Guds första löfte

Även om synden hade rest en mur mellan Gud och människan, och gjort det nödvändigt att kasta ut Adam från Eden, lämnade inte Gud honom i ett tillstånd av förtvivlan. Hans första löfte var ett löfte om uppmuntran och hjälp. Det skulle komma en person som skulle krossa ormens huvud och förgöra den fiende som hade lett människan till synd och som planerade ännu mer ont. Gud sa, ”Jag ska sätta fiendskap mellan dig och kvinnan och mellan din avkomma och hennes avkomma.” (1 Mos. 3:15) En tolkning av denna text, som inte gör våld på dess betydelse, skulle vara, ”Jag ska sätta hat mot synden i era hjärtan.” Detta var ett tydligt löfte om hjälp till Adam nu. Gud skulle hjälpa honom att stå emot och att övervinna synden genom att sätta fiendskap till den i hans hjärta.

För fullständig frälsning är det nödvändigt att hata synden. Mänskligt talat är ingen människa trygg förrän hon har lärt sig att hata synd lika djupt som hon tidigare älskade den. Hon kan stå emot synden. Hon kan till och med fly ifrån den, men så länge kärlek till synden dröjer sig kvar i hjärtat går hon inte säker. Samtidigt som kärlek till det goda är nödvändig, är också hat till det onda nödvändigt. Man kan med rätta säga att vår förmåga att älska det goda kan mätas och vägas genom vår förmåga att hata det onda.

Det sägs om Kristus, ”Du älskar rättfärdighet och hatar orättfärdighet. Därför, Gud, har din Gud smort dig med glädjens olja mer än dina medbröder.” (Heb. 1:9) Hos Kristus åtföljdes kärlek till rättfärdighet av hat till det onda. På grund av dessa två egenskaper smordes han av Gud för sitt arbete.

Denna kombination av kärlek och hat måste finnas i varje kristen människa. De är fundamentala i kristendomen. Det är viktigt att det första löftet om en Frälsare som finns återgivet i bibeln, föregås av ett löfte om Guds hjälp att övervinna synden genom att ge människan förmåga att hata det onda. Detta hat är en viktig faktor i vår kamp mot ondskan – och vår slutliga seger över den. Om det inte vore för det faktum att Gud inplanterar ett hat till det onda i varje kristen människas hjärta, lika väl som en kärlek till det rätta, då fanns det inte mycket hopp för oss.

Denna princip illustreras på ett kraftfullt sätt i berättelsen om Kain och Abel. Kain var vred, och hans ansikte var mörkt. Han hade mord i tankarna och var redo att slå ihjäl sin bror. Men Gud ingrep genom att varna honom och ge honom ett löfte. ”Är det inte så att om du gör det som är gott, ser du frimodigt upp, men om du inte gör det som är gott, då lurar synden vid dörren.” (1 Mos. 4:7)

Uttrycket "då lurar synden vid dörren" är mycket viktigt. Synden liknas vid ett rovdjur som är redo att hoppa på den människa som ger det tillfälle till det. Den kryper ihop som ett lejon kryper ihop när det är redo att angripa. I sin nåd varnar Gud Kain för att "då lurar synden vid dörren ... men du ska råda över den." (vers 7) Men Kain behövde inte förtvivla, han behövde inte bli besegrad. "Du skall råda över den" är Guds ord. Det är mer än ett konstaterande, det är ett löfte. Människan behöver inte bli besegrad. Det finns hopp och hjälp hos Gud. Synden ska inte härska över oss. Vi ska råda över den.

Gud hade en plan

Ursprungligen var det Guds avsikt att människan skulle ha fritt umgänge med sin Skapare. Det var den planen han försökte genomföra i Edens trädgård. Men synden omintetgjorde Guds ursprungliga syften. Människan syndade och Gud utvisade henne från trädgården. Nu var hon skild från Gud och härnäst skulle sorg bli hennes lott.

Men Gud hade en plan som skulle leda till att han och hans folk skulle kunna återförenas. Om inte de kunde leva i paradiset, där de kunde umgås fritt med honom, varför skulle inte Gud gå ut och leva med dem? Och så, när tiden var inne, sände Gud ett budskap till sitt folk: "De ska göra en helgedom åt mig, så att jag kan bo mitt ibland dem." (2 Mos. 25:8) Vilken underbar kärlek! Gud kunde inte stå ut med att vara skild från sina egna, så i sin kärlek kom han på en plan som gjorde att han kunde leva bland dem! Han skulle gå med dem på deras vandringar fram och tillbaka i öknen, och till slut skulle han leda dem in i det utlovade landet. Gud skulle vara med sitt folk igen. Visst, det fanns en mur som skiljde dem åt nu, för Gud bodde i helgedomen, och människan kunde inte närma sig honom direkt. Men Gud är så nära som synden tillåter. Han är "mitt ibland" sitt folk.

I nya testamentet får vi veta, "man skall ge honom namnet Immanuel, det betyder Gud med oss." (Matt. 1:23) Det kristna idealet är gemenskap med Gud, enhet med honom, utan separation. "Henok levde i gemenskap med Gud." (1 Mos. 5:24 B2000). Mose talade med Gud ansikte mot ansikte. (2 Mos. 33:11) Men Israel var inte redo än för en sådan erfarenhet. De behövde lära sig vördnad och helighet. De behövde lära sig att utan helighet kan ingen människa se Gud. (Heb. 12:14) Det var för att lära dem detta som Gud befallde dem att göra en helgedom åt honom för att han skulle kunna bo ibland dem.

Israels misslyckande

Men innan Gud bad dem att bygga helgedomen förkunnade han de tio budorden för dem. (2 Mos. 20) Han gav dem sin lag för att de skulle kunna veta vad som krävdes av dem. De stod nedanför berget som brann i eld. De hörde åskan och såg blixtnarna, och "hela berget skakade våldsamt" när Herren började tala, och folket bävade. (2 Mos. 19:16-18) Uppenbarelsen var så imponerande, och "Så skräckinjagande var synen att Mose sade: Jag är skräckslagen och darrar," och folket "bad att få slippa höra mer." (Heb. 12:21, 19) Men folket kunde bara inse och erkänna att Herrens krav var rättvisa, och både före och efter att lagen förkunnades svarade de: "Allt som HERREN har sagt vill vi göra och lyda." (2 Mos. 19:8; 24:3, 7)

Folket kan inte ha insett sin oförmåga att hålla vad de hade lovat, annars hade de aldrig tagit på sig något så oerhört som att göra allt som Herren befallde dem. Av tidigare erfarenheter kunde de ha vetat att utan gudomlig hjälp kunde de inte hålla lagen. Ändå lovade de att göra det, fast de inte många dagar senare dansade runt guldkalven. Lagen förbjöd tillbedjan av avgudar, och de hade lovat att hålla lagen. Och trots det höll de nu på att tillbe en av sina gamla avgudar! När de tillbad guldkalven

visade de sin oförmåga eller ovilja att göra det som de hade samtyckt till att göra. De hade brutit mot den lag som de hade lovat att hålla, och nu fördömde den dem. De kände sig hopplösa och modlösa.

Gud hade ett syfte med att tillåta detta. Han ville att Israel skulle veta att i sig själva och av sig själva fanns det inget hopp om att de någonsin skulle hålla Guds lag. Ändå var det nödvändigt att hålla buden om de skulle vara heliga, och utan helighet kan ingen människa se Gud. Detta gjorde att de klart insåg sitt eget tillstånd. Den lag som de fått för att den skulle ge dem liv, gav dem bara fördömelse och död. Utan Gud var de utan hopp.

En utväg

Gud lämnade dem inte i detta tillstånd. Precis som det slaktade lammet i Eden var en bild på Kristus, så skulle Gud genom offer och hantering av blod lära dem att han hade gett dem med en utväg. Abraham förstod detta när baggen som fastnat i buskaget accepterades i hans sons ställe. Han hade säkert inte helt förstått vikten av sitt eget svar när Isak frågade honom "Vi har eld och ved, men var är lammet till brännoffret?" (1 Mos. 22:7) På denna fråga hade Abraham svarat, "Gud kommer att utse åt sig lammet till brännoffret, min son." (Vers 8) När han hade höjt kniven sa Gud, "Lyft inte din hand mot pojken och gör inte något mot honom." (Vers 12) När Abraham såg sig omkring fick han syn på en bagge som hade fastnat i ett buskage, "Abraham gick dit och tog baggen och offrade den som brännoffer i stället för sin son." (Vers 13) Om denna händelse säger Kristus, "Abraham, er far, jublade över att få se min dag. Han såg den och glädde sig." (Joh. 8:56) I baggen som fastnat i snåret, som dog istället för hans son, såg Abraham Kristus. Han jublade och blev glad.

Den läxa som Abraham hade lärt sig skulle Gud nu lära Israel. Genom det slaktade lammet, genom tjuren, väduren, bocken, turturduvorna, duvorna, genom blodet som stänktes på brännofferaltaret, rökelsealtaret och mot förlåten eller på arken, och genom prästernas undervisning och medling skulle Israel lära sig hur de skulle närma sig Gud. De skulle inte bli lämnade i hopplöshet när de mötte fördömmelsen från Guds heliga lag. Det fanns en utväg. Guds Lamm skulle dö för dem. Genom tro på hans blod skulle de kunna få gemenskap med Gud. Genom prästens medling och med honom som ombud skulle de kunna träda in i helgedomen och de skulle till och med, i översteprästens person, kunna träda in i den Allrahögstes audienssal. För de trofasta i Israel speglade detta den tid när Guds folk kunde "tack vare Jesu blod frimodigt gå in i helgedomen." (Heb. 10:19, B2000)

Allt detta ville Gud lära Israel genom offersystemet. För dem var det vägen till frälsning. Det gav dem hopp och mod. Även om Guds lag, de tio buden, fördömde dem på grund av deras synder, så fick de hopp genom det faktum att Guds Lamm skulle dö för dem. Offersystemet utgjorde evangeliet för Israel. Det visade vägen till umgänge och gemenskap med Gud.

Det finns bekännande kristna som inte ser mycket vikt eller värde i den tempeltjänst som Gud föreskrivit. Men evangeliets frälsningsplan, som den uppenbaras i nya testamentet, blir tydligare om man förstår det gamla testamentet. Man kan faktiskt tryggt säga att den som förstår det gamla testamentets levitiska system kan förstå och uppskatta nya testamentet mycket bättre. Det ena förebådar det andra och är en förebild av det.

Synd innebär död

Den första läxa som Gud ville lära Israel genom offersystemet var att synd innebär död. Denna lärdom inpräntades i dem åter och åter. Varje morgon och afton under hela året offrades ett lamm för nationen. Dag efter dag förde folket fram sina

syndoffer och sina brännoffer till helgedomen. Vid vart och ett av dessa offer slaktades ett djur och blodet applicerades på anvisad plats. I varje ceremoni och varje tjänstgöring fanns denna lärdom inpräntad: Synd innebär död.

Denna lärdom behövs lika mycket i våra dagar som förr i tiden. En del kristna tar för lätt på synd. De tror att det är en tillfällig fas i livet. Andra betraktar synd som något som mänskligheten kommer att växa ifrån, som något beklagligt men oundvikligt. Alla behöver få denna läxa outplånligt inpräntad, att synd innebär döden. När nya testamentet slår fast att "syndens lön är döden" (Rom. 6:23) är det många som inte förstår hur viktigt det påståendet är. En mer levande uppfattning av den oskiljbara kopplingen mellan synd och död skulle vara till stor hjälp för att uppskatta och förstå evangeliet.

En annan lärdom som Gud ville inpränta i Israel var att förlåtelse för synd bara kan fås genom bekännelse och blodsutgjutelse. Syftet var att ge Israel ett djupt intryck av hur mycket förlåtelsen kostade. Förlåtelse för synd är något mer än att bara ha överseende med fel. Det kostar något att förlåta, och priset är ett liv, ett så högt pris som Guds Sons liv.

Denna lärdom är viktig för oss också. För somliga verkar Kristi död onödig. De tycker att Gud kunde, eller borde, förlåta utan Golgata. För dem verkar korset inte hänga ihop med försoningen, eller vara en nödvändig del av den. Det skulle vara bra om dagens kristna begrundade priset för deras frälsning mer än de gör. Förlåtelse är inte någon enkel sak. Den kostar något. Genom det ceremoniella systemet lärde Gud Israel att man bara kan få förlåtelse genom att blod utgjuts. Vi behöver också lära oss det nu.

Att studera gamla testamentets föreskrifter när det gällde hur man skulle närma sig Gud kommer att ge stor utdelning. I offersystemet finns de grundläggande principerna för gudsfruktan och helighet, som får sin fullständiga fullbordan i Kristus. Eftersom somliga inte har lärt sig dessa grundläggande lärdomar är de oförmögna och oförberedda att gå vidare till djupare ämnen som Gud förberett för dem. Gamla testamentet är grundläggande. Den som har en ordentlig grund i det kommer att kunna konstruera en påbyggnad som inte kommer att falla ihop när regnet faller och vindarna blåser. Han kommer att vara uppbyggd "på apostlarnas och profeternas grund, där hörnstenen är Kristus Jesus själv." (Ef. 2:20)

Kapitel 2 - Guds Helgedom på jorden

Det dröjde inte länge efter att lagen getts på Sinai, innan Herren sa till Mose att han skulle säga "till Israels barn att de samlar in en offergåva åt mig. Den skall samlas in från alla dem som har ett hjärta som är villigt att ge." (2 Mos. 25:2) Denna offergåva skulle bestå av guld, silver och koppar, och mörkblått, purpurrött och karmosinrött garn, fint lingarn och gethår, rödfärgade fårskinn, tahasskinn, akacieträ, olja till ljusstaken, kryddor till smörjelseoljan och till den väldoftande rökelsen samt onyxer och infattningsstenar till efoden och bröstskölden. (vers 4-7) Det skulle huvudsakligen användas till tempelbyggnaden, men även till prästernas kläder och för att underhålla tempeltjänsten i allmänhet.

Själva tempelbyggnaden

Den helgedom som nämns här var ett tält med träväggar och ett tak som bestod av fyra lager material. Det innersta lagret var av fint tvinnat linne och det yttre av "rödfärgade vädurskinn till täckelset, och ytterligare ett överdrag av tahasskinn." (2 Mos. 26:14, Sv 1917) Själva byggnaden var ungefär 4,5 x 13,5 meter (baserat på en kubit på

45 cm) och låg innanför en inhägnad som kallades förgård och som var ungefär 22,5 meter bred och 45 meter lång.

Tabernaklet var konstruerat så att det kunde tas isär och lätt flyttas. Bräderna var inte sammanspikade som en vanlig byggnad, utan var separata, var och en uppställda på högkant i en silversockel. (2 Mos 36:20-34) Draperierna som omgav förgården hölls uppe av pelare som satt fast i kopparsocklar. (2 Mos. 38:9-20) Inredningen var också tillverkad så att den lätt kunde transporteras från plats till plats på deras vandringar i öknen. Tabernaklets hela konstruktion visade, trots att det var vackert och till och med fantastiskt i sin design, dess tillfälliga natur. Det var tänkt att användas bara tills Israel bosatte sig i det utlovade landet och en mer permanent byggnad kunde resas.

Byggnaden var uppdelad i två avdelningar. Den första som även var den större, kallades det heliga. Den andra avdelningen kallades det allra heligaste. Framför den första avdelningen hängde ett draperi, eller en förlåt, och en annan förlåt skiljde det heliga från det allra heligaste. Denna senare förlåt togs bort varje år och en ny hängdes upp i dess ställe. Det fanns inga fönster i byggnaden. Men i det första rummet gav lamporna på den sjuarmade ljusstaken, eller lampstället, tillräckligt ljus för att prästerna skulle kunna utföra den dagliga tjänsten som tempelritualen föreskrev.

De två avdelningarna

Det fanns tre inredningsdetaljer i den första avdelningen: skådebrödsbordet, den gyllene ljusstaken och rökelsealtaret. Om man gick in i denna avdelning från byggnadens framsida, som var vänd mot öster, skulle man se rökelsealtaret nära rummets borte vägg. Till höger skulle skådebrödsbordet stå, och till vänster ljusstaken. På bordet skulle tolv kakor av skådebrödet ligga i två staplar, tillsammans med rökelse och kannorna för drickoffret. På bordet skulle även faten, skedarna och skålarna som användes i den dagliga tempeltjänsten stå. (2 Mos 37:16) Ljusstaken var tillverkad av rent guld. Den hade sju armar, tre armar på varje sida av den arm som var i mitten. Skålarna som innehöll oljan var formade som mandelblommor. (vers 19) Inte bara ljusstaken var gjord av guld, utan även lamptängerna och brickorna till den. (vers 23)

Den viktigaste inredningsdetaljen i denna avdelning var rökelsealtaret. Det var ungefär nittio centimeter högt och den övre ytan var fyrtiofem centimeter i fyrkant. Altaret var överdraget med rent guld, och runtomkring den övre kanten fanns ett krön, en list, av guld.

Det var på detta altare som prästen i den dagliga tjänsten placerade glödande kol från brännofferaltaret, tillsammans med rökelsen. När han la rökelsen på kolen på altaret steg röken uppåt, och eftersom förlåten mellan det heliga och det allra heligaste inte nådde ända upp till byggnadens tak fyllde rökelsen inte bara det heliga, utan även det allra heligaste. På detta sätt tjänade rökelsealtaret, trots att det var placerat i den första avdelningen, även den andra avdelningen. Av den orsaken placerades det ”framför förhänget framför vittnesbördets ark. Det ska stå framför nådastolen som är ovanpå vittnesbördet,” där Gud skulle uppenbara sig för sitt folk. (2 Mos. 30:6)

I den andra avdelningen, det allra heligaste, fanns bara en inredningsdetalj – arken. Denna ark var tillverkad som en kista, ungefär 110 cm lång och 70 cm bred. Locket på denna kista kallades nådastolen. Runt den övre kanten på nådastolen fanns ett krön, en list av guld som var likadan som den som fanns på rökelsealtaret. I denna kista placerade Mose de tio budorden som var skrivna på två stentavlor med Guds eget finger. (5 Mos 10:4, 5) Ett tag åtminstone, innehöll arken även den gyllene skålen med manna och Arons stav som grönskade (Heb. 9:4) På nådastolen fanns två keruber av guld, i drivet arbete, en kerub vid ena ändan, och den andra keruben vid den andra ändan. (2 Mos. 25:19) Om dessa keruber sägs att de ”ska breda ut sina vingar

uppåt så att de övertäcker nådastolen med sina vingar. Deras ansikten ska vara vända mot varandra. Mot nådastolen ska kerubernas ansikten vara vända.” (vers 20). Här skulle Gud kommunicera med sitt folk. Han sa till Mose: ”Där ska jag göra mig känd för dig. Och från nådastolen, från platsen mellan de båda keruberna som står på vittnesbördets ark, ska jag tala med dig om allt som jag genom dig skall befälla Israels barn.” (Vers 22)

På förgården

Utanför, på förgården alldeles framför tabernaklets ingång, fanns ett kar, ett stort fat som innehöll vatten. Detta kar var gjort av koppar från de speglar som kvinnorna hade bidragit med för detta ändamål. I detta kar skulle prästerna tvätta sina händer och fötter innan de gick in i tabernaklet eller påbörjade sin tjänstgöring. (2 Mos. 30:17-21; 38:8)

På förgården fanns också brännofferaltaret, som spelade en mycket viktig roll vid alla offer. Detta altare var ungefär 1,5 meter högt, fyrkantigt med sidor som var 2,25 meter långa. Det var ihåligt och överdraget med koppar. (2 Mos. 27:1) På detta altare placerades djuren när de offrades som brännoffer. Här brändes också fett och där placerades det spisoffer som hörde till. Vid altarets fyra hörn fanns horn som sköt ut. I samband med vissa offer ströks blod på dessa horn, eller stänktes på altaret. Det blod som inte användes på annat sätt hällades ut vid altarets fot.

Salomos tempel

När Salomo började regera var det gamla tabernaklet i ett förfallet tillstånd. Det var flera hundra år gammalt och hade utsatts för väder och vind under lång tid. David hade föreslagit att han skulle bygga ett hus åt Herren, men han hade blivit tillsagd att eftersom han var en man som utgjutit mycket blod skulle han inte tillåtas att göra det. Hans son skulle bygga det. Det tempel som Salomo reste byggdes ”av redan färdighuggen sten från stenbrottet. Alltså hördes varken hammare eller yxa eller andra järnverktyg vid huset när det byggdes.” (1 Kon. 6:7)

Byggnaden

Själva templet var ungefär 9 meter brett och 27 meter långt. Framför ingången på framsidan, som vette mot öster, fanns ett förhus som var ungefär 9 meter långt och 4,5 meter brett. Längs templets övriga tre sidor byggdes kammare i olika våningar. En del av dem användes som sovrum för de präster och leviter som tjänstgjorde i templet, och andra användes som förråd för pengar och andra gåvor som donerats. Templet var klätt inuti med cederträ som var överdraget med guld och smyckat med utskurna figurer av keruber, palmer och utslagna blommor. (vers 15, 18, 21, 22, 29) Det berättas att, ”Så byggde Salomo huset och gjorde det färdigt. Han täckte husets väggar invändigt med cederbrädor. Från golvet ända upp till takbjälkarna klädde han det invändigt med trä. Husets golv klädde han med brädor av cypress.” (Vers 14, 15)

Det ursprungliga tabernaklet hade inget golv, men i templet klädde Salomo husets golv ”med brädor av cypressträ. Han täckte de tjugo alnarna i det innersta av huset, från golvet ända upp till bjälkarna, med brädor av cederträ. Så inredde han rummet därinne till ett kor: det allra heligaste.” (Vers 15-16) Efter att han hade klätt hela insidan av templet med cederträ så att ”ingen sten syntes ... Och husets insida täckte Salomo med fint guld. Med kedjor av guld stängde han för koret, och även detta täckte han med guld. Alltså täckte han hela huset med guld, helt och hållet.” (Vers 18-22)

Koret

I koret, eller det allra heligaste, placerades Herrens förbundsark. Den ursprungliga arken hade två keruber som var gjorda av rent guld. Men nu gjorde man två keruber till och placerade dem på golvet, och mellan dessa ställdes arken. De var tillverkade av olivträ, och de var vardera ca 4,5 meter höga. ”Båda keruberna hade samma mått och samma form.” (1 Kon. 6:25) ”Keruberna bredde ut sina vingar så att den enes vinge rörde vid den ena väggen, och den andra kerubens vinge rörde vid den andra väggen. Mitt i huset rörde deras båda andra vingar vid varandra.” (Vers 27) Detta skulle ge de två keruberna tillsammans en vingbredd på ungefär 9 meter. Dessa keruber var också överdragna med guld, och runt omkring på husets väggar fanns utskurna figurer av keruber, palmer och blommor både i det inre rummet och det yttre. Till och med golvet var överdraget med guld (Vers 29, 30)

I templets första avdelning gjordes några ändringar i inredningen. Framför koret, och omtalat som om det hörde till det, (Vers 22) stod rökelsealtaret på samma sätt som det gjort i tabernaklet. Istället för en ljusstake, eller lamphållare, fanns nu tio. Fem var placerade på ena sidan och fem på den andra. Dessa lamphållare var av rent guld, liksom skålarna, lamptängerna, faten, skålarna och rökelsefaten. (1 Kon. 7:49, 50) Istället för ett bord med skådebröd fanns nu tio, ”fem på högra sidan och fem på vänstra.” (2 Krön. 4:8)

Altaret och karet

Brännofferaltaret, eller kopparaltaret som det kallas, var avsevärt större i Salomos tempel. Det gamla altaret från tabernaklet var ungefär 2,25 meter i fyrkant, medan Salomos altare var 9 meter i fyrkant, och 4,5 meter högt. Skålarna, skyfflarna, gafflarna och kärlen som användes vid tjänsten vid altaret var alla av koppar. (Vers 11, 16)

I helgedomen hade det funnits ett fat att tvätta sig i. Detta gjordes nu mycket större. Det var ett kar av koppar, 4,5 meter i diameter, 2,25 meter högt och det rymde nästan 75 tusen liter vatten, och kallades ”havet” (1 Kon. 7:23-26) Kopparn som det var gjort av var en handsbredd tjock. Den övre kanten var gjord som kanten på en bägare, och liknade en utslagen lilja. Hela havet vilade på tolv oxar, ”Tre var vända mot norr, tre mot väster, tre mot söder och tre mot öster. Havet vilade ovanpå oxarna, och alla hade bakdelen vänd inåt.” (Vers 25) Det var placerat på förgården, mellan brännofferaltaret och helgedomen.

Förutom detta stora Hav fanns det tio mindre bäcken som stod på hjul så att de kunde flyttas från plats till plats vartefter de behövdes. (Vers 27-37) Dessa mindre kar innehöll vardera 1500 liter vatten, och användes för att tvätta de kroppsdelar av djur som skulle brännas på brännofferaltaret (2 Krön. 4:6) Vart och ett av dessa kar stod på en ställning av koppar. ”Hjulen var gjorda som vagnshjul. Deras axlar, ringar, ekorrar och nav var alla gjutna.” (1 Kon. 7:33) På sidorna fanns ornament med bilder av lejon, oxar, keruber och palmer, med ”blomsterslingor runt omkring.” (Vers 29, 36) Förgården måste ha varit avsevärt större än det gamla tabernaklets förgård.

En uppfattning om Salomos tempels härlighet kan man få av det krigsbyte som Nebukadnessar tog från Jerusalem. En uppräknings i Esras bok anger att han tog ”30 kärl av guld, 1 000 av silver, 29 andra offerkärl, 30 bägare av guld, 410 enklare silverbägare och 1 000 andra kärl. Antalet guldkärl och silverkärl var tillsammans 5 400.” (Ezra 1:9-11)

Rökelsealtaret

Ett intressant uttalande om rökelsealtaret finns i 1 Konungaboken 6:22. De föregående verserna beskriver koret, det allra heligaste. Det nämns att arken som innehöll

de tio buden finns där, och i samband med det ”ett altare, klätt med cederträ.” (Vers 19, 20) I vers 22 står att detta altare ”hörde till koret”. Detta kan ha betydelse för den fråga som uppstår på grund av formuleringen i Hebréerbrevets nionde kapitel, där rökelsealtaret utelämnas när inredningen i den första avdelningen beskrivs, och ett rökelsefat nämns som om det tillhörde den andra avdelningen (vers 2-4) I American Revised Version står ”rökelsealtare” istället för rökelsefat, trots att man i kommentaren behåller ”rökelsefat.” (Översättarens anmärkning: Både 1917, Folkbibeln och B2000 använder ordet ”rökelsealtare”) Oavsett vilken uppfattning man har i frågan om hur texten ska översättas, är det värt att notera att Hebréerbrevet 9:2 utelämnar rökelsealtaret i beskrivningen av det heliga. Formuleringen i 1 Konungaboken 6:22, att rökelsealtaret ”hörde till” det allra heligaste, trots att det var placerat i det heliga, anses i allmänhet som den korrekta formuleringen. Vi uppfattar därför uttalandet i 2 Moseboken 30:6 som att rökelsealtaret var placerat i det heliga, framför förhänget, ”framför vittnesbördets ark”, men att det användes på ett sådant sätt att det i visst avseende ”hörde till” det allra heligaste. Eftersom det är ett faktum att rökelsen uppfyllde det allra heligaste likaväl som det heliga, verkar detta vara det bästa sättet att betrakta saken. (2 Mos. 40:26)

Serubbabels tempel

Det tempel som byggdes av Salomo förstördes vid Nebukadnessars invasion på femhundratalet före Kristus. Makthavare och folk hade gradvis avvikit från Herren och gått längre och längre i avgudadyrkan och synd. Trots allt som Gud gjorde för att rätta till det onda, framhärdade Israel i sitt avfall. Gud sände sina profeter till dem med varningar och vädjanden, ”men de gjorde narr av Guds sändebud, de föraktade hans ord och hånade hans profeter tills HERRENS vrede över hans folk växte så att det inte mer fanns någon bot. Då sände han emot dem kaldéernas kung, som dödade deras unga män med svärd i deras helgedom och inte skonade vare sig unga män eller unga kvinnor, inte heller gamla och gråhårsmän. Allt gavs i hans hand.” (2 Krön. 36:16-17)

I samband med denna förstörelse av Jerusalem satt Nebukadnessar ”eld på Guds hus och bröt ner Jerusalems mur. Alla stadens palats brände de i eld och förstörde alla dyrbara föremål.” (Vers 19) ”Dem som hade undkommit svärdet förde han bort i fångenskap till Babel, och de blev slavar åt honom och hans söner tills perserna kom till makten.” (Vers 20) Så började det som kallas den sjuttioåriga fångenskapen för att ”HERRENS ord genom Jeremias mun skulle uppfyllas, nämligen att landet skulle få gottgörelse för sina sabbater – så länge det låg öde hade det sabbat – till dess att sjuttio år hade gått.” (Vers 21)

Templet återuppbyggt

När tiden för fångenskapen var fullbordad fick Israel tillåtelse att återvända. Men då hade många varit i Babylon så länge att de föredrog att stanna. Men, en liten återstod återvände, och så småningom lades grunden för ett nytt tempel. ”Hela folket jublade högt och prisade HERREN för att grunden var lagd till HERRENS hus.” (Esra 3:11) Men det rädde inte bara glädje, för ”många av prästerna och leviterna och huvudmännen för familjerna, de gamla som hade sett det förra huset, grät högt när de såg grunden läggas till detta hus. Många andra jublade och var så glada att de ropade med hög röst. Man kunde inte skilja mellan de glada jubelropen och folkets högljudda gråt, för folket ropade så högt att ljudet hördes vida omkring.”

Herodes tempel

Herodes blev kung år 37 f.Kr. Något av det första han gjorde var att bygga en borg, Antonia, som låg norr om tempelområdet och stod i förbindelse med templets förgård genom en underjordisk gång. Några år senare beslutade han sig för att återuppbygga templet, mer magnifikt än någonsin tidigare. Judarna litade inte på honom och ville inte låta honom gå vidare med bygget förrän han hade gett prov på sina goda avsikter genom att samla ihop det material som behövdes för bygget, innan något av det gamla revs. Det gjorde han gärna. Prästerna insisterade också på att inga vanliga människor skulle arbeta på templet och att det var nödvändigt att prästerna själva reste tempelbyggnaden. På grund av detta krav ägnades åtskilliga år åt att träna tusen präster till att bli stenhuggare och snickare, så att de kunde arbeta på templet. De utförde allt arbete som hade med templets två avdelningar att göra. Totalt arbetade tiotusen skickliga hantverkare under byggets gång. Bygget började omkring år 20 f.Kr. Själva templet var färdigt på ett och ett halvt år, men det tog ytterligare åtta år att bygga färdigt förgården och bostadsrummen. I Johannes 2:20 står att på Kristi tid hade man byggt på templet i fyrtiosex år. Det var faktiskt inte förrän år 66 e.Kr. strax före Jerusalem förstördes av romarna, som templet blev helt färdigt.

En vacker byggnad

Herodes tempel var en mycket vacker byggnad. Det var byggt av vit marmor, och täckt av guldplåtar. Det stod på en upphöjning med trappor som ledde upp till det från alla riktningar, som utgjorde en rad terrasser. Det höjde sig 120 meter ovanför dalen under, och kunde ses på långt håll. Josefus liknar det vid ett snötäckt berg. Det var en vacker byggnad, särskilt när man såg det från Olivberget på morgonen när solen lyste på det. Det var ett av världens underverk.

Herodes tempel var lika stort som Salomos tempel. Det innebär att själva byggnaden var ungefär 9 meter bred och 27 meter lång. Det heliga var avskilt från det allra heligaste av en mellanvägg som var ungefär 50 cm tjock med en öppning i. Framför öppningen hängde det förhänge som nämns i Matteus 27:51, som slets sönder när Jesus dog. Det fanns ingen inredning i det allra heligaste förutom den sten som var kvar från Serubbabels tempel, som översteprästen placerade sitt rökelsefat ovanpå på försoningsdagen. Inredningen i det heliga var sannolikt samma som i Salomos tempel.

Rakt ovanför det heliga och det allra heligaste fanns kammare eller salar där prästerna samlades vid vissa tillfällen. Sanhedrin samlades också där en tid. I änden av rummet ovanför det allra heligaste fanns luckor. Genom dem kunde en bur sänkas ner i det allra heligaste. Denna bur var stor nog att rymma en eller flera hantverkare som då och då behövde utföra reparationer i templet. Buren hade bara en öppning i väggen, så att hantverkarna kunde arbeta med väggarna utan att kliva ur buren, och utan att röra något annat än den del av väggen som de arbetade med. Eftersom bara översteprästen kunde gå in i det allra heligaste hade man uppfunnit denna konstruktion för att utföra heliga reparationer utan att hantverkarna egentligen behövde gå in i det allra heligaste.

Längs sidorna av den egentliga tempelbyggnaden fanns förrådsrum, lika dem som fanns i Salomos tempel. Det fanns också ett förhus på framsidan som sträckte sig 11 meter utanför husets långsidor, vilket gjorde att förhusets totala bredd var ungefär 48 meter.

På förgården

Den yttre förgården vid Herodes tempel var en stor inhägnad, inte helt fyrkantig med ungefär 300 m långa sidor. Denna förgård var uppdelad i mindre förgårdar, som hedningarnas förgård, kvinnornas förgård och prästernas förgård. På en plats på

förgården, uppsatt på en spalje eller ett galler, fanns en enorm vinranka med druvklasar som enligt Josefus (som dock inte alltid är tillförlitlig) var manshöga. Enligt honom sträckte sig vinrankan ungefär 12 meter från norr till söder, och dess topp nådde mer än 30 meter över marken. Här placerade Herodes även en kolossal gyllene örn, vilket gjorde judarna mycket upprörda och missnöjda. Han tvingades till slut att ta bort örnen från den heliga platsen.

Ungefär 10 meter framför templets förhus stod brännofferaltaret. Detta altare var större än altaret i Salomos tempel. Enligt Mishnah var det 14,5 meter i fyrkant. Det var byggt på ohuggna stenar, och var ungefär 4,5 meter högt. En sockel som också var byggd i sten, ledde nästan ända upp till altarets överdel. Runt altaret, nära dess övre kant, fanns en avsats som prästerna stod på när de offrade de föreskrivna offerdjuren.

I stenläggningen nära altaret fanns ringar som man kunde binda fast offerdjuren i. Det fanns också bord med kärl, knivar och skålar som användes när man offrade. Altaret var kopplat till ett slags avloppssystem så att blodet som hällades ut vid altarets fot leddes ner till vattendraget nedanför. Allt hölls absolut rent, och till och med avloppssystemet sköljdes rent vid bestämda tidpunkter.

Innanför väggarna som omgav förgården fanns förhallar, eller arkader, även kallade pelargångar. Den som fanns på den östra sidan kallades Salomos pelargång. Den norra, västra och östra sidan hade dubbla pelargångar med två rader kolonner och tak av snidad ceder. På den södra sidan fanns den kungliga pelargången med ett-hundrasextiotvå kolonner. Kolonnerna var arrangerade så att de formade tre gångar, de två yttre var 9 meter breda och den mittersta var 13,5 meter bred. I dessa pelargångar kunde möten för allmänheten hållas. Det var här den tidiga församlingen samlades när de gick till templet för att be. Detta var Israels vanliga mötesplats när de besökte templet.

Den del av förgården som låg närmast ingången kallades hedningarnas förgård. En balustrad av sten separerade denna förgård från den övriga inhägnaden. Ingen hedning fick gå bortanför dess avgränsning. På balustraden fanns inskriptionen, "Ingen hedning får gå innanför balustraden och beträda inhägnaden runt helgedomen. Var och en som ertappas med detta är själv ansvarig för det dödsstraff som kommer att följa." Det var på grund av att judarna trodde att Paulus hade överträtt denna tempelregel som han togs fast och arresterades av romarna (Apg. 21:28) År 1880 fann man en platta med denna inskription. Den finns nu på ett museum.

Herodes tempel var en av de allra vackraste byggnader som världen skådat. Det var judarnas stolthet. Ändå kom den tidpunkt när det förstördes. Jesus sa i Matteus 24:2, "Här ska inte lämnas sten på sten. Allt ska brytas ner." Denna profetia uppfyllades bokstavligen. Inte en enda sten lämnades kvar.

Den ursprungliga helgedomen och de tre templen som nämns här hade en del saker gemensamt, även om de skiljde sig åt i vissa detaljer. De hade alla två avdelningar, det heliga och det allra heligaste. Alla hade ett rökelsealtare, ett brännofferaltare, ett vattenkar, ett skådebrödsbord och en ljusstake. De första två hade en ark, men den försvann ungefär år 600 f.Kr. Prästerskapet var detsamma hela tiden, och det var även offren.

Under mer än tusen år samlades Israel vid helgedomen. Vilken välsignelse de kunde ha fått om de hade kunnat se den som utlovats i Edens trädgård i sina offer, Lammet som tar bort världens synd! När nu ett löfte finns kvar om att få komma in i hans vila, låt oss då akta oss så att ingen av oss visar sig gå miste om det! (Heb. 4:1)

Kapitel 3 - Prästerskapet

Mose fick anvisningar, inte bara för konstruktionen av tabernaklet utan även för hur han skulle utse och instruera prästerskapet. Gud befälde Mose, ”Du ska låta din bror Aron och hans söner med honom träda fram till dig ur kretsen av Israels barn för att tjäna som präster åt mig, Aron själv och hans söner Nadab och Abihu, Eleasar och Itamar.” (2 Mos. 28:1) till Aron sa han, ”Du och dina söner med dig ska sköta vad som hör till ert prästämbete, i allt som avser altaret och det som är innanför förhänget. Så ska ni göra tjänst. Jag ger er prästämbetet som en gåva.” (4 Mos. 18:7)

Präster i Israel innehade en hög och ärofull position i nationen. De hade ett stort ansvar, och deras privilegier var lika stora. De skulle bevara Guds lag, och även folkets moral. Det fanns knappt någon del av livet eller någon aktivitet som prästen inte hade en framskjuten roll i.

Aron och hans söner valdes ut av Gud till denna uppsatta tjänst, och under nästan hela Israels historia kom prästerna bara från Arons släktlinje. Bara under den sista delen av Israels nationella historia tilläts andra bli präster, och då bara på grund av påtryckningar från de civila myndigheterna. Det verkar som om det prästerliga privilegiet ursprungligen var livslångt, men det finns grund för att tro att man senare ignorerade detta.

När antalet präster från Arons släkt blev fler så att de inte alla behövdes samtidigt för tempeltjänsten, då delades de upp i tjugofyra avdelningar som turades om att tjänstgöra i tempeltjänsten. Varje avdelning tjänade en vecka i Jerusalem två gånger om året. Övrig tid spenderade de i sina hemdistrikt där de hjälpte och undervisade folket. I början var man mycket noga med att upprätthålla ordningsföljden för dessa tjänstgöringar, men när förfallet senare kom in tappade man bort ordningsföljden, och på Kristi tid följde man inte längre den bibliska tjänstgöringsordningen.

Prästerna hade kontroll över hela nationens offentliga gudstjänst. De var templets förvaltare, och bara de kunde ”närma sig” Gud, ett uttryck som i Israel innebar privilegiet att tjänstgöra vid altaret och att gå in i helgedomen för att utföra uppgifterna där. Bara genom dem kunde folket få tillgång till förbundets välsignelser som symboliserades av blodet som stänktes och rökelsen som offrades. Bara prästerna kunde interagera med Gud.

Utöver sin strikt religiösa funktion och tempelritualerna kontrollerade prästerna även många civila och även personliga ärenden. De avgjorde när en människa var ceremoniellt oren, och de hade makt att utesluta honom ur församlingen. Lepra hänvisades till dem för att de skulle undersöka den, och det hängde på deras bedömning om en människa skulle uteslutas ur samhället, eller om ett infekterat hus skulle rivas. (3 Mos. Kap 13, 14) Gud sa, ”När någon blir angripen av spetälska, ska du vara mycket noga med att göra allt som de levitiska prästerna lär er. Vad jag har befallt dem ska ni noggrant följa. Kom ihåg vad HERREN din Gud gjorde med Mirjam på vägen när ni drog ut ur Egypten.” (5 Mos. 24:8, 9)

Bara präster kunde återupprätta en man till hans familj efter att han officiellt hade blivit utesluten. De hade också utslagsrätt i vissa fall av misstänkt otrohet. (4 Mos. 5:11-31) Genom deras lagtolkning hade de fått ett stort inflytande och auktoritet i många frågor som påverkade vardagslivet. I knepiga lagtolkningsfrågor samarbetade prästerna med domaren när de fattade juridiska beslut, inte bara när det gällde religion utan även i sådant som gällde en rent civil ”tvist inom dina portar.” (5 Mos. 17:8-13) Ett beslut i ett sådant fall var slutgiltigt. Mannen förmanades att rätta sig ”efter den lag de undervisar dig i och efter den dom de avkunnar för dig ska du handla ... Men om någon handlar i sådant övermod att han varken vill lyssna till prästen, som

står där och gör tjänst inför HERREN din Gud, eller till domaren, då ska den mannen dö. Du ska skaffa bort det onda från Israel. (vers 11, 12, se även 5 Mos. 19:17)

Det är lätt att inse att en grupp män som kontrollerade nationens tillbedjan, undervisning och lagtolkning, intima personliga relationer och verkställande av domsutslag, hade ett mäktigt inflytande över folket, på gott eller ont. När man till den prestige som de hade på grund av naturen av deras kall, lägger den frikostiga lön som var ersättningen för deras tjänst, kan vi lätt förstå att prästerskapet snart blev en både mäktig och exklusiv organisation. Prästerskapets förmåner var stora och dessa rättigheter bevakades svartsjukt. Som vi konstaterat tidigare kunde bara Aron och hans avkomlingar tjänstgöra under offertjänsten. (2 Mos. Kap 28-29; 3 Mos. Kap 8-10; 4 Mos. Kap 16-18) Ingen kunde bli präst som inte var född i Arons familj. Detta lade stor vikt vid födelse och släktregister som bevisade den födelsen. Det ankom på varje präst att genom oemotsägliga bevis kunna bekräfta att han härstammade från Aron. Det fick inte finnas något fel i successionsordningen. Varje släktled måste vara tydligt.

Att forska i varje kandidats släkttavla blev vissa prästers uppgift. Uppdraget togs senare över av Sanhedrin, som ägnade en del av sin tid till detta arbete. Om en präst kunde bevisa sin ärftliga rätt till tjänsten och klarade den fysiska granskningen – om han inte hade några diskvalificerande kroppsliga missbildningar – då kläddes han i vita kläder och hans namn skrevs in i det officiella registret över auktoriserade präster. Det är möjligt att Uppenbarelseboken 3:5 baseras på denna tradition. Å andra sidan, om han inte lyckades tillfredsställa examinatorerna, då kläddes han i svart.

En fysisk missbildning – om släktträdet godkändes – uteslöt inte prästen från att ta del av det understöd som gavs till templets präster. (3 Mos. 21:21-23) Om missbildningen inte var alltför framträdande kunde han till och med tjäna i någon mindre uppgift, som att bära ved som användes till altaret, eller som väktare.

Eftersom prästtjänsten var mycket helig tillämpades strikta regler för vem en präst kunde gifta sig med och vem han inte kunde gifta sig med. En präst fick inte gifta sig med en kvinna vars make hade förskjutit henne eller skilt sig från henne.

Han fick inte gifta sig med en prostituerad eller vanärad kvinna som blivit våldtagen (vers 7, 8) Han kunde bara gifta sig med en oskuld eller en änka.

Det krävdes också av prästerna att de var noga med att inte bli ceremoniellt orena. De fick inte röra en död kropp om det inte var en nära anhörig. Prästerna skulle i alla livets förhållanden vara medvetna om att de måste hålla sig borta från allt som kunde göra dem orena. Och denna noggrannhet när det gällde fysisk orenhet var bara en symbol på Guds krav på djup andlig renhet. "Helig för Herren" var prästerskapets ledord.

Prästerskapets underhåll

Prästerna hade ingen arvedel i landet som de andra stammarna. "Av HERRENS eldsoffer och hans arvedel ska de äta. De ska inte ha någon arvedel bland sina bröder. HERREN är deras arvedel, som han har lovat dem." (5 Mos. 18:1, 2)

Istället för en del av landet gav Gud dem vissa delar av offren som folket bar fram. Av varje djur som offrades, utom brännoffren som brändes hela på altaret, och vissa andra offerdjur, fick prästerna bogarna, käkstyckena och magen. (vers 3) Prästerna fick även förstlingsfrukten av spannmål, vin, olja och fårull. Dessutom fick prästerna mjöl och andra spisoffer som bakats i ugn eller panna, blandade med olja eller torra. (3 Mos. 2:1-10)

Från brännoffren fick de hudarna (3 Mos. 7:8) I krig fick prästerskapet en viss andel av krigsbytet, både av människor, djur och guld. Tidvis blev det stora summor. (4

Mos. 31:25-54) Alla lyftoffer och viftoffer tillhörde prästerna. (4 Mos. 18:8-11) Allt som vigts åt Herren tillhörde också dem. (Vers 14)

Alla förstfödda i Israel, både bland människor och djur, tillhörde prästerna, men det föreskrevs att de förstfödda bland människor skulle friköpas för en fastställd summa på fem siklar för varje barn. (4 Mos. 18:15-19)

Under jubelåret gick jord som helgats åt Herren och som inte friköpts, tillbaka till prästerna. (3 Mos. 27:20, 21) När det gällde överträdelser som rörde heliga ting skulle överträdaren inte bara betala det ursprungliga uppskattade värdet, utan även lägga till en femtedel av summan och betala den till prästen (3 Mos. 5:16) Om det gällde en skada som drabbat en granne, där återbetalning till den som tagit skada inte var möjlig, befalldes att ”ersättningen ges åt HERREN och (ska) tillhöra prästen” (4 Mos. 5:8) Förutom de inkomstkällor som här nämnts fanns andra mindre, som vi inte behöver diskutera här.

De gåvor som här räknats upp gällde utöver det tionde som prästerna tog emot. Hela Israel hade fått befallning att betala tionde. (3 Mos. 27:30-34) Detta tionde skulle ges till leviterna och tillhörde dem. (4 Mos. 18:21-24) Av det tionde som leviterna tog emot skulle de ”ge en gåva åt HERREN, ett tionde av tiondena” och ge denna HERRENS gåva av tionden ”åt prästen Aron.” (vers 26-28) Det verkar som om tiondet betalades direkt till prästerna på senare tid. (Heb. 7:5) Somliga har trott att man började med det när det andra templet byggdes, när det var mycket få av leviterna som återvände från fångenskapen och det blev nödvändigt att anställa tempeltjänare i leviternas ställe, men detta är inte särskilt tydligt (Esra 8:15-20) Hur som helst, prästerna tog emot tionde direkt eller indirekt från folket, och eftersom prästerna från början var få var inkomsterna från denna källa sannolikt mer än tillräckliga för deras behov.

Prästerna var Guds tjänare som han utvalt till medlare mellan Gud och människor, som hade speciell auktoritet att tjänstgöra vid altaret och i helgedomstjänsten. I en tid när böcker var ovanliga var de inte bara lagens uttolkare utan i många fall den enda källan till kunskap om vad Gud begärde. Genom dem undervisades folket om synden och dess sonande, om rättfärdighet och helighet. Genom deras tjänstgöring undervisades folket om hur de skulle närma sig Gud, hur de skulle kunna få förlåtelse och hur man skulle kunna be till Gud, hur ofrånkomlig lagen var och hur kärlek och nåd till sist får överhanden. Hela frälsningsplanen förklarades för dem så långt det var möjligt att uppenbara den genom symboler och offer. Varje ceremoni var ämnad att skapa ett intryck i deras sinnen om Guds helighet och resultatet av synd. De lärde dem också vilka underbara möjligheter som gavs genom lammets död. Trots att det skedde genom döden gav det ett härligt löfte. Det berättade om en frälsare, någon som bar synderna, en medlare. Det var ett embryo till evangeliet.

I prästernas tjänstgöring är det tre saker som framstår tydligt: medling, försoning och helgelse. Var och en av dem är värd att särskilt understrykas.

Medling

Prästerna var först och främst medlare. Det var deras främsta uppgift. Även om syndaren kunde komma med offerdjuret så kunde han inte stänka blodet. Han kunde inte heller äta skådebrödet, offra rökelsen eller sköta om lamporna. Allt detta måste någon annan göra åt honom. Även om han kunde närma sig templet så kunde han inte gå in i det. Även om han kunde tillhandahålla offerdjuret så kunde han inte offra det. Även om han kunde döda lammet så kunde han inte bära fram blodet. Han hade tillgång till Gud bara genom prästernas medling. Han kunde bara närma sig Gud genom en annan person. Allt detta gav ett starkt intryck av det faktum att han behövde

någon som medlade för honom, någon som gick emellan. Detta kan göras mer levande om vi föreställer oss en händelse som mycket väl kunde vara sann.

En hedning som verkligen önskar tillbe Gud får höra att Israels Gud är den sanna Guden, och att han bor i templet i Jerusalem. Han påbörjar den långa resan och kommer till sist fram till den heliga platsen. Han har hört att Gud bor mellan keruberna i det allra heligaste, och beslutar sig för att gå in till den platsen, för att kunna tillbe Gud. Men han har inte tagit många steg in på förgården förrän han stoppas av en skylt som säger att ingen främling kan passera denna skylt utan att riskera livet. Han blir förvirrad. Han vill tillbe den sanna Guden som han har hört om, och han har också fått veta att denna Gud önskar att bli tillbedd. Men nu blir han trots det stoppad. Vad ska han göra? Han frågar en av dem som kommit dit för att tillbe och han får veta att han måste skaffa sig ett lamm innan han kan närma sig Gud. Han skaffar sig genast djuret som krävs och kommer tillbaka. Kan han få möta Gud nu? Men han får åter igen veta att han inte får gå in.

"Vad ska jag då med lammet till?" frågar han.

"Det måste du ge till prästen så han kan offra det."

"Får jag gå in sedan?"

"Nej, det finns inget sätt på vilket du någonsin kan gå in i templet eller se Gud."

"Men varför kan jag inte se er Gud? Jag vill tillbe honom."

"Ingen människa kan se Gud och leva. Han är helig, och bara den som är helig kan se honom. Prästen kan gå in i den första avdelningen, men det finns fortfarande ett förhänge mellan honom och Gud. Bara översteprästen kan gå in i det allra heligaste. Du kan inte själv gå in. Ditt enda hopp är att någon annan träder fram istället för dig."

Det mannen får höra gör djupt intryck på honom. Han får inte tillåtelse att gå in i templet. Bara den som är helig kan göra det. Han måste ha någon som medlar för honom. Denna kunskap sjunker djupt in i hans innersta. Han kan inte se Gud. Han måste ha en medlare. Bara på detta sätt kan synder bli förlåtna och försoning genomföras. Hela helgedomstjänsten grundar sig på medling. Trots att syndaren kom med lammet och trots att han dödade det kunde helgedomstjänsten bara verka genom en medlare som stänkte blodet och bar fram offret.

Försoning

Den andra framträdande delen av helgedomstjänsten var försoning. Synden separerar från Gud. Det är den som döljer hans ansikte för oss, och gör att han inte hör oss (Jes. 59:2) Men genom offren och de böner som steg upp tillsammans med rökelsen kunde man närma sig Gud, gemenskapen med honom kunde återupprättas och man kunde försonas.

Även om medling var det grundläggande syftet med prästerskapet var försoning syftet med de offer som dagligen bars fram under hela året. Genom dem återupprättades en vänskapsrelation mellan Gud och människa. Synden hade skiljt dem åt men blodet förenade. Detta uppnåddes genom att förlåtelse gavs. Det står skrivet att när hela församlingen hade syndat och fört fram offret för sin synd och när de äldste hade lagt sina händer på offerdjuret och antagligen bekänt denna synd "får de förlåtelse." (3 Mos. 4:13, 20) Och påbud ges att när en ledare begått en synd och har uppfyllt kraven, då "får han förlåtelse." (Vers 22, 26) På samma sätt gäller löftet för vem som helst i folket, då "får han förlåtelse." (Vers 27, 35). Synden hade lett till främlingskap men nu blir allt förlåtet.

Vi försonas med Gud genom hans Sons död. (Rom. 5:10) Försoningen genomförs genom blodet. "Och prästerna slaktade dem och lät deras blod som syndoffer komma på altaret till försoning för hela Israel. Kungen hade nämligen befallt att dessa

brännoffer och syndoffer skulle offras för hela Israel.” (2 Krön. 29:24) I helgedomens första avdelning gick prästen in varje dag för att kommunicera med Gud. Där fanns den heliga rökelsen som nådde innanför förlåten, in i det allra heligaste. Där fanns ljusstaken som symboliserade honom som är världens ljus. Där fanns Herrens bord som inbjöd till gemenskap. Där stänktes blodet, vilket var den viktigaste delen av helgedomstjänsten. Detta var en plats där man närmade sig Gud, en plats för gemenskap. Genom prästens medling gavs förlåtelse, försoning genomfördes och människan fick gemenskap med Gud.

Helgelse

Den tredje viktiga delen av helgedomstjänsten var helgelse, eller helighet. Den mängd synd som omhuldas i hjärtat är måttet på vårt avstånd till Gud. Främlingen kunde komma in på templets förgård. Den ångerfulla människan kunde komma fram till altaret. Den medlande prästen kunde komma in i det heliga. Bara översteprästen kunde komma in i det allra heligaste, och det skedde bara en gång om året och bara efter omfattande förberedelser. Klädd i vitt kunde han darrande närma sig Guds tron. Även då måste han delvis döljas av rökelse. Här kunde han tjänstgöra, men bara som en människa som söker förlåtelse för synder, som en som modigt ber att få dem utplånade.

Den dagliga tjänstgöringen som skedde under hela året, som symboliserades av tjänsten i den första avdelningen, var inte fullständig i sig själv. Den behövde fullbordas och kompletteras genom tjänsten i den andra avdelningen. Förlåtelse fungerar efter överträdelse, när skadan redan är skedd. Visst, Gud förlåter synd, men det hade varit bättre om synden aldrig blivit begången. För att uppnå det är Guds uppehållande kraft tillgänglig. Det är underbart att överträdelser blir förlåtna efter att de blivit begångna, men det är inte tillräckligt. Det måste finnas en kraft som håller oss ifrån att synda. Evangeliet framhåller ”gå, och synda inte mer” som en möjlighet. Men ”synda inte mer” är helgelse. Detta är frälsningens slutliga mål. Evangeliet är inte fullständigt utan det. Vi behöver gå in i det allra heligaste tillsammans med Kristus. Somliga kommer att göra det. De kommer att följa Lammet vart han än går. De kommer att vara utan fläck eller skrynkla. ”De är fläckfria.” (Upp. 14:5) Genom tron går de in i den andra avdelningen.

Kapitel 4 - Översteprästen

Översteprästen hade den högsta positionen i Israel. Han var den ende som kunde tjänstgöra på försoningsdagen, och bara han kunde träda fram inför Gud i det allra heligaste. Eftersom han var den mest framstående kallades han den smorde prästen, eller den främste prästen. (3 Mos. 4:3; 21:10) Eftersom alla lägre tjänster inkluderas i den högre tjänsten, var översteprästen symbolen för hela prästerskapet. Alla tjänster hade sitt centrum i honom. Han frambar offer i helgedomen dagligen (Heb. 7:27; 3 Mos. 6:19-23) Han skötte lamporna och tände dem (3 Mos. 24:2-4; 2 Mos. 30:7-8; 4 Mos 8:2-3) Han brände rökelse (2 Mos. 30:7, 8) Det var hans förmån att personligen tjäna i varje del av ritualerna, och all tjänstgöring som utfördes av prästerna gjordes å Arons vägnar och under Aron. Prästerna var bara hans medhjälpare. De kunde tjänstgöra vid altaret och de kunde till och med gå in i den första avdelningen, men de gjorde det som hans ersättare. Det som de gjorde räknades som om det hade utförts av Aron.

Samma regler som styrde prästerna i deras personliga kontakt med folket och deras egna liv, gällde också översteprästen och var i vissa avseenden ännu mer strikta.

Exempelvis fick prästen bara gifta sig med en jungfru eller en änka, medan översteprästen var förbjuden att ens gifta sig med en änka. (3 Mos. 21:13, 14) Medan prästen inte fick röra en död som inte var hans närstående fick översteprästen inte ens göra det. (Vers 1, 2, 11)

Denna omsorg när det gällde allt, sträckte sig även till klädseln som hade symbolisk betydelse. Om den dräkt som översteprästen bar står följande:

”Dessa plagg skall de göra: bröstväska, efod, kåpa, mönstrad tunika, turban och bälte. De skall sy heliga dräkter åt din bror Aron och åt hans söner, så att de kan vara mina präster.” (2 Mos. 28:4) Dräkterna passade ihop med själva tabernaklet när det gällde färger och material, och var prydda med ädelstenar.

Bröstväskan som nämns först var en väska som var ”fyrkantig” och som hölls fast på bröstet av små kedjor. På denna bröstväska fanns fyra rader av dyrbara stenar med tre stenar i varje rad, och namnen på Israels stammar ingraverade på dem, ett namn på varje sten. (Vers 21) Detta klädesplagg kallades ”bröstväskan för domsutslag,” och Aron skulle bära den ”på sitt hjärta” när han gick in i det heliga. (Vers 29)

Det sägs att i denna bröstväska fanns också urim och tummim, dessa två hemlighetsfulla stenar som visade Herrens godkännande eller misstykke när man konsulterade honom i svåra situationer. (3 Mos. 8:8; 2 Mos. 28:30; 1 Sam. 28:6) Eftersom det står att de låg i bröstväskan har somliga dragit slutsatsen att de låg i en särskild ficka som gjorts för detta syfte. Men det verkar mer sannolikt att de hade en framskjuten plats på bröstväskan, som de andra stenarna, den ena på vänstra sidan och den andra på den högra, så att de var fullt synliga.

Efoden var en kort tunika som gjorts ”i konstvävnad av guld och av mörkblått, purpurrött och karmosinrött garn och tvinnat fint lingarn.” (2 Mos. 28:6) Den hade inga ärmar och täckte både kroppens framsida och ryggen. På dess axelstycken fanns två onyxstenar med namnen på Israels barn graverade på dem, sex namn på vardera sten. ”Du ska sätta de båda stenarna på efodens axelstycken, stenar till påminnelse för Israels barn. Aron ska bära deras namn på sina axlar inför HERRENS ansikte till en påminnelse.” (Vers 12)

Under efoden bars en lång skjorta av blått linne, ärmlös och utan sömmar. Runt skjortans nedre fäll fanns ”granatäpplen av mörkblått, purpurrött och karmosinrött garn, och bjällror av guld mellan dem runt om ... Aron ska bära denna kåpa när han gör tjänst, så att det hörs när han går in i helgedomen inför HERRENS ansikte och när han går ut. Då ska han inte dö.” (Vers 33-35) Under efodens skjorta bars de vanliga vita underkläderna och linnebyxorna.

Översteprästens bälte var gjort av guld, blått, purpur och karmosinrött, samma färger som efoden. Det spändes runt efoden, ganska högt upp, och höll plaggen på plats. (2 Mos. 39:5; 29:5)

De gyllene klädesplaggen

”Efoden ska göras i konstvävnad av guld ... Skärpet som ska sitta på efoden ska göras i samma vävnad och i ett stycke med den: av guld ... Du ska göra en bröstsköld för domsutslag i konstvävnad på samma sätt som efoden. Av guld ... Efodkåpan ska du göra helt och hållet i mörkblått ... och bjällror av guld.” (2 Mos. 28:6, 8, 15, 31, 33) Medan dessa klädesplagg var gjorda av olika material utgjorde guld ett framträdande inslag. Om man till dessa klädesplagg lägger plattan av guld på huvudbindeln, med texten ”HELGAD ÅT HERREN,” de tolv ädelstenarna med namnen på Israels stammar ingraverade, och de två onyxstenarna som också bar namnen på Israels stammar och slutligen Urim och Tummin – då måste helhetsintrycket ha varit mycket härligt och vackert. När översteprästen sakta och värdigt rörde sig från plats till plats

reflekterades solen i de sexton dyrbara ädelstenarna, bjällrorna framkallade ett musikaliskt ljud och folket påverkades djupt av allvaret och skönheten i tillbedjan av Gud.

Dessa kläder som uteslutande bars av översteprästen kallas i allmänhet för gyllene kläder, och var "till ära och prydnad." (Vers 2) Förutom dessa klädesplagg hade översteprästen också vita linnekläder som bara användes en dag om året för att utföra tjänsten på försoningsdagen (3 Mos. 16:4, 23)

Översteprästen, en symbol

Översteprästen var när han tjänstgjorde inte bara en människa. Han var en institution. Han var en symbol. Han var Israel förkroppsligat. Han bar namnen på Israels stammar på de två onyxstenarna "på sina axlar inför HERRENS ansikte till en påminnelse." Han bar dem på de tolv dyrbara stenarna "i domsskölden på sitt hjärta." Han skulle "alltid bära Israels barns dom på sitt hjärta inför HERRENS ansikte." (2 Mos. 28:12, 29, 30) På så sätt bar han Israel både på sina axlar och på sitt hjärta. På sina axlar bar han ansvaret för Israel och på bröstväskan, vid sitt hjärta som är sätet för känslor och kärlek – nådastolen – bar han Israel. I Urim och Tummim, som står för ljus och fullkomlighet (enligt vers 30 i American Revised Version) – bar han "Israels barns dom på sitt hjärta." På den gyllene plattan på huvudbindeln, som var graverad med texten "HELGAD ÅT HERREN," skulle han "bära den skuld som häftar vid de heliga offer som Israels barn bär fram, alla deras heliga gåvor." "så att HERREN kan ta emot dem med glädje." (Vers 36-38)

"Översteprästen skulle agera i människors ställe när det gällde det som hörde till Gud, för att 'sona folkets synder.' (Heb. 2:17) Han var medlaren som tjänstgjorde för dem som var skyldiga. Översteprästen representerade hela folket. Alla israeliter räknades som om de var i honom. De privilegier som han hade tillhörde alla dem. Att översteprästen representerade hela församlingen framgår för det första av att han bar stammarnas namn på sina skuldror på onyxstenarna, och för det andra av att stammarnas namn var ingraverade på de tolv ädelstenarna på bröstväskan. Den gudomliga förklaringen till denna dubbla representation av Israel i översteprästens dräkt är att han skulle 'bära deras namn på sina axlar inför HERRENS ansikte till en påminnelse.' (2 Mos. 28:12, 29) Dessutom, om han syndade så drogs folket in i hans skuld: 'den smorde prästen, om det är han som har syndat och därmed dragit skuld över folket.' (3 Mos. 4:3) Septuagintan översätter, 'Om den smorde prästen syndar så att han får folket att synda.' Den smorde prästen är förstås översteprästen. När han syndade, syndade folket. Hans officiella handlingar räknades som deras handlingar. Hela nationen blev delaktig i sin representants överträdelser. Det motsatta verkar vara lika sant. Det han gjorde i sin officiella position, det som Herren föreskrivit, räknades som om det gjorts av hela församlingen. 'Varje överstepräst blir utsedd bland människor och insatt för människors skull.' (Heb. 5:1) – The National Standard Bible Encyclopedia, vol. 4, sid. 2439, rubriken "Präst."

Översteprästens representativa karaktär bör understrykas. Adam var mänsklighetens representant. När han syndade, syndade världen, och "på så sätt nådde döden alla människor." (Rom. 5:12) "Döden kom att regera efter en endas fall ... de många stod som syndare genom en enda människas olydnad." (Vers 17-19)

Så var också Kristus, den andre människan och den sista Adam, människans representant. "Så står det också skrivet: Den första människan, Adam, blev en levande varelse. Den siste Adam blev en livgivande ande ... Den första människan kom från jorden, av jord. Den andra människan kom från himlen. (1 Kor. 15:45-47. Översättarens kommentar: I KJV står "the second man is *the Lord* from heaven" dvs den andra människan är *Herren* som kom från himlen. I de tre vanligaste svenska översättningar, (FB, B2000 och 1917) finns inte ordet "Herren" med, vilket det däremot gör i

Reformationsbibeln. När Herrens namn utelämnas minskar tydligheten i Jesu ställföreträdande roll som Frälsare.) "Liksom en endas fall ledde till fördömelse för alla människor, så har en endas rättfärdighet lett till ett frikännande, till liv för alla människor." (Rom. 5:28) "Liksom de många stod som syndare genom en enda människas olydnad, så ska också de många stå som rättfärdiga genom den endes lydnad." (Vers 19) "Liksom alla dör i Adam, så ska också alla göras levande i Kristus." (1 Kor. 15:22)

Översteprästen, som på ett speciellt sätt symboliserade Kristus, var även en representant för människan. Han stod för hela Israel. Han bar deras bördor och synder. Han bar den skuld som häftade vid de heliga offren. Han bar deras fördömelse. När han syndade, då syndade Israel. När han fick försoning för sig själv, då blev Israel accepterat.

Kapitel 5 - Leviterna

För att assistera Aron och hans söner i deras arbete vid helgedomen, hade Gud valt medlemmarna i Levi stam, den stam som vid upprepade tillfällen hade visat nit för Herren. Ursprungligen tillhörde alla förstfödda bland människor och boskap Herren, enligt det särskilda påbudet: "Helga allt förstfött åt mig. Allt hos Israels barn som öppnar moderlivet, både av människor och boskap, tillhör mig." (2 Mos. 13:2) Följande förklaring gavs: "När din son i framtiden frågar dig vad det betyder, ska du svara honom: Med stark hand förde HERREN oss ut ur Egypten, ur trälldomshuset. Eftersom farao envist vägrade släppa oss, dödade HERREN allt förstfött i Egyptens land, från det förstfödda bland människor till det förstfödda bland boskap. Därför offrar jag åt HERREN allt av hankön som öppnar moderlivet, och varje förstfödd son löser jag ut." (Vers 14, 15)

Gud hade av nåd skonat de förstfödda bland israeliterna, men han hade dödat de förstfödda bland egyptierna. Mot bakgrund av detta gjorde Gud anspråk på de förstfödda bland människor och boskap. De förstfödda bland boskapen offrades till Gud, men de förstfödda bland människorna avskildes för Guds räkning, och en lösen-summa på fem siklar betalades. (4 Mos. 3:46, 47)

Lagen om de förstfödda modifierades senare eftersom Israel avvek från Gud när de dansade runt guldkalven och dyrkade den. När Mose kom ner från berget där han hade tagit emot de två lagtavlorna med de tio budorden, och "fick se kalven och dansen, upptändes hans vrede. Han kastade ifrån sig tavlorna och slog sönder dem nedanför berget. Och han tog kalven som de hade gjort, brände den i eld, krossade den till stoft, strödde det i vattnet och lät Israels barn dricka det." (2 Mos. 32:19, 20) Sedan gjorde han ett upprop, "Alla som tillhör HERREN ska komma hit till mig! Då samlades alla leviterna kring honom." (Vers 26) Sedan befallde han leviterna att döda alla obotfärdiga och upproriska bland folket, och det gjorde de omedelbart, "och på den dagen föll omkring tretusen män av folket." (Vers 28)

Eftersom Levi stam svarade på Guds kallelse att avskilja sig, valde Herren dem istället för de förstfödda. "Ta ut leviterna i stället för allt förstfött bland Israels barn och leviternas boskap i stället för deras boskap. Leviterna ska tillhöra mig. Jag är HERREN." (4 Mos. 3:45) När leviterna räknades fann man att de var 22.000 personer. (Vers 39) De förstfödda var 273 personer fler. (Vers 43) Gud begärde att men skulle betala 5 siklar för var och en av dessa personer, totalt en summa på 1.365 siklar som gavs till Aron och hans söner (Vers 47-51) Detta ger en intressant lärdom om Guds räknenskaper.

Det arbete som leviterna skulle utföra i templet var att "förrätta HERRENS tjänst," och att "ha vården om uppenbarelsetältets alla tillbehör och iaktta det som åligger

Israels barn.” (4 Mos. 8:11; 3:7, 8) ”Du ska ge leviterna åt Aron och hans söner. De ska ges åt honom som en gåva från Israels barn.” (4 Mos 3:9, 6) De leviter som skulle utföra denna tjänstgöring skulle vara ”tjugofem år eller äldre ... när leviten blir femtio år ska han vara fri från sin tjänst, och han ska då inte tjänstgöra längre.” (4 Mos. 8:24, 25) Efter femtio års ålder kunde de fortfarande göra visst arbete, men inget ”hårt slit” som avsågs med ”tjänst” i verserna 24 till 26.

Den offentliga ceremoni som hölls då Gud bytte ut de förstfödda mot leviterna var vacker och imponerande. Mose hade fått befallning att ta alla leviterna ”för att rena dem: Stänk reningsvatten på dem, och låt dem raka hela sin kropp och tvätta sina kläder. Så ska de rena sig.” (Vers 7) Sedan fördes de fram inför hela Israels församling, som var samlad vid tabernaklet. Här skulle Israels barn ”lägga sina händer på dem. Och Aron ska föra fram leviterna inför HERRENS ansikte som ett lyftoffer från Israels barn, så att de kan förrätta HERRENS tjänst.” (Vers 10, 11) Efteråt offrade Mose ett syndoffer och ett brännoffer ”åt HERREN för att bringa försoning för leviterna.” (Vers 12)

Dessa instruktioner som Mose fick utfördes som de skulle. ”Mose, Aron och hela Israels församling gjorde med leviterna i allt så som HERREN hade befallt Mose angående dem. Så gjorde Israels barn med dem. Leviterna renade sig och tvättade sina kläder, och Aron förde fram dem som ett lyftoffer inför HERRENS ansikte, och Aron bringade försoning för dem och renade dem. Sedan gick leviterna in och gjorde tjänst vid uppenbarelsetältet under Aron och hans söner. Så som HERREN hade befallt Mose angående leviterna, så gjorde de med dem.” (Vers 20-22)

Istället för ordet lyftoffer står det ”viftoffer” i originalet. Vissa offer viftades ”inför Herren” innan de åts av folket. Den som offrade tog en kärve av korn, en del av ett spisoffer eller den högra bogen från ett djur, och medan de stod framför brännoffertaret bar de fram det inför Herren för att han skulle välsigna det. De viftade det sakta från ena sidan till den andra, eller uppifrån och ner, och på så sätt tillägnades det Herren.

På liknande sätt förde israeliterna fram leviterna för Herren, och bad honom att han skulle ta emot dem å deras vägnar. American Revised Version lyder: ”Aron ska offra leviterna inför Jehova som ett viftoffer, från israels barn.” (4 Mos. 8:11, ARV) Genom detta offer sa israeliterna, ”Vi har syndat och brutit ditt förbund. Vi ångrade oss inte och ställde oss inte på din sida när vi uppmanades att göra det. Vi är ledsna över det nu och ber dig förlåta oss. Vi erkänner det rättvisa i att du väljer ut leviterna istället för våra förstfödda. Vi är inte värdiga att tjäna dig eller att göra tjänst i ditt tabernakel. Vi för fram leviterna istället för oss. Ta emot dem o Herre, som vårt offer.”

Gud hade velat göra Israel till ”ett rike av präster och ett heligt folk.” (2 Mos. 19:6) Prästernas speciella privilegium var att få ”närma sig” Gud. När Gud talade till dem ”bävade de och höll sig på avstånd.” (2 Mos. 20:18) Genom att ta avstånd från Gud på detta sätt, genom att be Mose tala till dem istället för Herren, och genom att dansa kring guldkalven hade de avvisat Guds erbjudande att göra dem till ett rike av präster, och de hade brutit förbundet. Nu avvisade Gud dem, och istället för att hela nationen blev ett rike av präster valdes Levi stam till denna ärofulla uppgift.

Men Gud glömde inte sitt folk. När han accepterade leviterna ”istället för” folket, då accepterade han Israel. Hädanefter kunde Israel närma sig Gud genom dem som Gud hade utvalt att tjäna honom. Aron och hans söner kom från Levi stam. Det gjorde naturligtvis även leviterna. Gud skulle nu kommunicera med männen från Levi stam. Ingen annan kunde komma inför honom i helgedomen. Men Israel var inte utestängda från Gud. Han skulle acceptera dem när de ångrade sig och bar fram sina offer till hans förgård. Där skulle prästerna tjäna dem. De skulle ta blodet och stryka det på altarets horn. De skulle gå in i det heliga och sända upp böner när den

heliga rökelsen steg upp. De skulle ta på sig den ångerfulles synd och sona den, och genom översteprästen skulle de även träda in framför Guds nådastol för att synderna skulle utplånas. Allt detta accepterade de när de la sina händer på leviterna och bar fram dem som ett offer till Herren, som sina ersättare. Genom offertjänsten och prästernas tjänstgöring upprättades de till gemenskap med Gud när de i tro bar fram sina offer vilket visade deras förtröstan på en Frälsare som skulle komma och ta bort synderna.

Kapitel 6 - Prästinvigningen och helgandet

Efter att Gud hade utvalt Aron och hans söner till prästerskapet blev det nödvändigt för dem att genomgå en tid av träning inför sina nya uppgifter, vilket kulminerade i deras officiella installation i ämbetet. Varje steg i denna process bestämdes av Gud själv och beskrevs för Mose, som troget utförde Guds befallning.

Denna prästinvigning var en mycket högtidlig tilldragelse som varade i sju dagar. Under denna tid tilläts inte kandidaterna att lämna helgedomens område. (3 Mos. 8:33) Offer, rening och smörjelse utfördes under dessa dagar.

Tvättningen

Den första ceremonin var tvättningen. "HERREN talade till Mose. Han sade: "För fram Aron och hans söner tillsammans med honom, deras kläder och smörjelseoljan samt syndoffertjuren och de två baggarna och korgen med de osyrade bröden. Samla sedan hela församlingen vid ingången till uppenbarelsetältet." Mose gjorde som HERREN hade befallt honom, och församlingen samlades vid uppenbarelsetältets ingång. Och Mose sade till församlingen: "Detta är vad HERREN har befallt mig att göra. Han förde fram Aron och hans söner och tvättade dem med vatten." (3 Mos. 8:1-6)

Eftersom denna tvättning var en symbolisk handling, en symbol på pånyttfödelse (Tit. 3:5) tilläts inte prästerna att tvätta sig själva. Gud lärde dem att den renhet som han krävde var något som de själva inte kunde åstadkomma. Någon måste förse dem med den.

Det måste ha varit en ny erfarenhet för Aron att bli tvättad av Mose. Man kan lätt föreställa sig att när de två bröderna gick fram till tvättkaret var deras tankar upptagna med betydelsen av det som de just skulle göra. Mose hade sina tydliga anvisningar från Herren, och han informerade Aron om vad de måste göra. Det kan hända att Aron gjorde någon invändning och tänkte att han klarade att tvätta sig själv. Detta verkar antydvas av Moses svar: "Detta är vad HERREN har befallt mig att göra." (3 Mos. 8:5) Utifrån sin nära relation med Gud hade han en bättre förståelse än Aron för Guds krav. Detta var inget vanligt bad. Det var en andlig rening. Aron kunde inte rena sig själv från synd. Någon måste göra det åt honom. Det var orsaken till den symboliska tvättningen.

Påklädningen

Efter tvättningen skulle Aron och hans söner kläs i de heliga dräkterna, ämbets-tecknen. Detta var också en symbolisk handling. Därför tilläts de inte klä sig själva. Mose, som Guds representant, "satte tunikan på Aron och spände på honom bältet, klädde på honom kåpan, satte fast efoden med efodens skärp och fäste med det ihop alltsamman på honom. Han satte på honom bröstskölden och lade in urim och

tummim i skölden. Han satte också turbanen på hans huvud och framtill på turbanen satte han den skinande plattan av guld, det heliga diademet, så som HERREN hade befallt Mose.” (3 Mos. 8:7-9) Han gjorde likadant med Arons söner. ”Och Mose förde fram Arons söner och satte på dem tunikor, spände på dem bälten och band på dem huvor, så som HERREN hade befallt Mose.” (Vers 13)

Nu måste Aron ha känt sig fullständigt hjälplös. Var det ingenting som han kunde göra själv? Måste allting göras åt honom? Kunde han inte ens få sätta på sig huvudbindeln själv? Nej, Aron måste underkasta sig Guds befallning. Han måste förmås att känna sin egen hjälplöshet. Han måste lära sig att inget som han kunde göra skulle vara godtagbart inför Gud. Han måste lära sig att bli fullständigt beroende. Det är Gud som gör honom lämplig och som förbereder honom. Gud klär honom i sin egen rättfärdighet. ”Låt dina präster vara klädda i rättfärdighet och dina trogna få jubla,” säger psalmisten. (Ps. 132:9)

Nu är Aron färdigklädd. Han har på sig den långa blå skjortan med bjällrorna och granatäpplena, efoden med de två vackra onyxstenarna som graverats med namnen på Israels barn, bröstväskan med de tolv stenarna och urim och tummim, huvudbindeln med den gyllene plattan som har inskriptionen ”HELGAD ÅT HERREN.” Han är tvättad, han är ren och han är klädd.

Aron smörjs

Nästa procedur var smörjelsen. Den heliga oljan hälldes över Arons huvud av Mose. Guds befallning lød, ”Du ska ta smörjelseoljan och hälla på hans huvud och smörja honom.” (2 Mos. 29:7) ”Han hällde en del av smörjelseoljan på Arons huvud och smorde honom för att helga honom.” (3 Mos. 8:12) Liksom Arons påklädning med den prästerliga dräkten var ett officiellt erkännande av den officiella position som han hädanefter skulle inneha, så var smörjelsen Guds accepterande av honom till hans heliga ställning och hans vittnesbörd om att Aron var lämpad för den. ”Guds smörjelseolja är över honom,” och han är fullständigt accepterad av Gud och invigd till honom. (3 Mos. 21:12)

”Gud ger Anden utan begränsning” är den slutsats som Johannes kommer fram till när han begrundar Kristi tjänst. (Joh. 3:34) Arons smörjelse är en symbol på detta, och det var ett överflödande utgjutande av den heliga oljan. ”Det är som när den fina oljan på huvudet rinner ner över skägget, över Arons skägg, och ner över kragen på hans dräkt.” (Ps. 133:2) Detta överflöd av smörjelseolja var utan tvekan ett tecken på den frikostiga Ande som skulle vila på Aron när han gjorde tjänst inför Gud. (1 Sam. 10:1, 6; 16:13; Jes. 61:1; Luk. 4:18; Apg. 10:38)

Tabernaklets smörjelse

Berättelsen om invigningen och smörjelsen av Aron är nära förknippad med tabernaklets invigning och smörjelse. När Gud gav Mose direktiv sa han till honom att göra en ”helig smörjelseolja” och att ”smörja uppenbarelsetältet, vittnesbördets ark, bordet med alla dess tillbehör, ljusstaken med dess tillbehör, rökelsealtaret, brännofferaltaret med alla dess tillbehör och slutligen karet med dess fotställning. Du ska helga dessa föremål så att de blir högheliga. Och var och en som rör vid dem blir helig.” (2 Mos. 30:22-29) Enligt denna befallning tog Mose ”smörjelseoljan och smorde tabernaklet och allt som fanns i det och helgade det. Han stänkte oljan sju gånger på altaret och smorde altaret och alla dess tillbehör och karet med dess fotställning för att helga dem.” (3 Mos. 8:10, 11) Det är intressant att notera att både det heliga och det allra heligaste smordes vid invigningen, innan Aron började sin medlingstjänst i någon av avdelningarna. Denna smörjelse inkluderade ”vittnesbördets ark, bordet

med alla dess tillbehör, ljusstaken med dess tillbehör, rökelsealtaret” och egentligen hela ”tabernaklet och allt som fanns i det.” (2 Mos. 30:26, 27; 3 Mos. 8:10)

Två offer

När smörjelsen var avslutad fördes en tjur fram till syndoffer. ”Aron och hans söner lade sina händer på syndoffertjurens huvud. Sedan slaktades den, och Mose tog blodet och strök med sitt finger runt omkring på altarets horn och renade altaret. Men resten av blodet hällde han ut vid foten av altaret och helgade det för att bringa försoning för det.” (3 Mos. 8:14, 15)

Tjurens blod bars inte in i helgedomen, som man brukade med sådant blod, utan ströks på brännofferaltarets horn, och resten hälldes ut vid dess fot. Denna handling renade och helgade altaret, ”för att bringa försoning för det.” (Vers 15) Vi behöver understryka att detta offer inte var för Aron och hans söner. Det var för altaret. Hittills hade inget offrats på det. Ändå behövde det renas och helgas så att man kunde bringa försoning på det. Detta syndoffer överförde inte någon synd till altaret på det sätt som skedde vid andra tillfällen. Det renade altaret, inte från någon särskild synd utan från synd i allmänhet.

Ett brännoffer brukade åtföljas av ett syndoffer, och så skedde även här. Aron och hans söner la sina händer på brännofferbaggen, den slaktades, och Mose stänkte blodet runtomkring på altaret (Vers 18, 19) Baggen brändes sedan på altaret till en ljuvlig doft, i motsats till tjuren som fördes ut ur lägret och brändes. (Vers 21, 17)

Både prästerna och tabernaklet var invigda och smorda som förberedelse inför tjänstgöringen. Aron och hans söner fick genomgå en ceremoniell tvättning, sedan blev de klädda och Aron fick en särskild smörjelse. Tabernaklet smordes också, både det heliga och det allra heligaste, tillsammans med all inredning, även själva arken. För brännofferaltaret utfördes ett syndoffer, för att rena och helga det, så att man kunde bringa försoning på det.

Prästinigningsbaggen

Ceremonin med prästinigningsbaggen var den sista delen i invigningen och helgandet av Aron, hans söner och tabernaklet. Med den var invigningen fullbordad, och Aron och hans söner hade fått befogenhet att utföra medlartjänsten som var förknippad med deras prästerskap.

I den berättelse som Mose ger kallas prästinigningsbaggen för ”den andra baggen,” eftersom en bagge redan hade bränts som brännoffer. (3 Mos. 8:22, 18) Aron och hans söner la sina händer på baggen, som sedan dödades. Därefter tog Mose blodet och strök det på Arons högra örsnibb, på tummen på hans högra hand och på stortån på hans högra fot. Likadant gjorde han med Arons söner, och sedan stänkte han blodet runtomkring på brännofferaltaret. (Vers 23, 24)

Att stryka blodet på Arons öra symboliserade utan tvekan att denna kroppsdel vigdes åt att tjäna Gud. Hädanefter måste Aron noga lyda Guds befallningar, och stänga till sina öron för det som var ont. Denna läxa gäller alla människor i alla tider, och den gäller både pastorer och lekmän. Det vore bra om den åtlöddes. ”lydnad är bättre än offer och lyhördhet bättre än baggars fett.” (1 Sam. 15:22)

Att stryka blodet på Arons högerhands tumme symboliserade att han hädanefter skulle göra det som var rättfärdigt. Liksom hörseln har med sinnet att göra, så har handen med kroppsaktivitet att göra. Den står för livskraften, utvärtes handlingar, att göra, den står för rättfärdighet. Det står skrivet om Kristus, ”Se, jag har kommit för att göra din vilja, Gud.” (Heb. 10:7) ”Min mat är att göra hans vilja som har sänt mig och att fullborda hans verk.” (Joh. 4:34) Att vidröra handen med blodet innebär att viga livet för att tjäna Gud – fullständig hängivenhet.

Att stryka blodet på tån har en liknande betydelse. Det innebär att man vandrar på rätt väg, går Guds ärenden och står för sanning och ärlighet. Det kännetecknar vandring på lydnadens stig och att Herren styr ens steg. Varje förmåga ska tillägnas Gud och vigas till hans tjänst.

När Mose på detta sätt hade strukit blodet på Aron och hans söner stänkte han blodet från prästinvigingsbaggen på brännoffertaltaret. Altaret hade redan smorts med olja och blodet från syndoffret och brännoffret hade redan applicerats på det. (3 Mos. 8:10, 14-15, 18-19, 24) Nu bestänktes det med blodet från prästinvigingsbaggen.

När han hade slutfört denna del av tempeltjänsten tog Mose baggens högra bog, tillsammans med fettet och vissa andra delar av djuret, och la till detta en osyrad brödkaka, en kaka bröd smord med olja och en tunnkaka, och la detta i Arons och hans söners händer. De lyfte dem till ett lyftoffer inför Herren. Efteråt brändes de på altaret till en ljuvlig doft. Sedan tog Mose baggens bringa, den del som tillhörde honom, och lyfte den inför Herren. (Vers 25-29)

Bestänkning med olja och blod

Efter detta tog Mose "av smörjelseoljan och av blodet på altaret och stänkte på Aron och hans kläder, på hans söner och hans söners kläder. Så helgade han Aron och hans kläder, hans söner och hans söners kläder." (3 Mos. 8:30)

Tabernaklet hade redan blivit smort med den heliga oljan, och även Aron. (Vers 10-12) Nu stänktes blod och olja på Aron och hans söner, och även på deras kläder. På detta sätt "helgade han Aron och hans kläder, hans söner och hans söners kläder."

Som avslutande handling i denna invigningsceremoni sa Mose till Aron och hans söner att de skulle ta det kött som återstod av lyftoffret och laga till det. "Koka köttet vid ingången till uppenbarelsetältet, och där ska ni äta det tillsammans med brödet som är i prästvigingskorgen, så som jag har befallt: Aron och hans söner ska äta det. Men det som blir kvar av köttet eller av brödet ska ni bränna upp i eld." (3 Mos. 31, 32) Detta var i harmoni med den befallning som finns återgiven i 2 Mosebok 29:33: "De ska äta det som användes till att bringa försoning när de vigdes till präster och helgades, men ingen främmande får äta av det eftersom det är heligt."

Lägg märke till skillnaden mellan att äta köttet av prästinvigingsbaggen och att äta köttet av syndoffret. Syftet med att äta köttet av invigningsbaggen var att "de vigdes till präster och helgades" medan att äta köttet av syndoffersbocken var för att bära synd, att "ta bort församlingens skuld och bringa försoning för dem inför HERRENS ansikte." (3 Mos. 10:17) Dessa två ceremonier med två olika syften ska inte blandas ihop.

Aron vid altaret

Under de sju dagar som invigningen varade utförde varken Aron eller hans söner någon prästtjänst i samband med att blodet hanterades, och de gick inte heller in i helgedomen. Det var Mose som smorde tabernaklet och kärlen, som stänkte blodet och oljan på Aron och hans söner, som tog hand om blodet från syndoffret, brännoffret och invigningsbaggen – allt gjordes av Mose. Det var han som gick in i det allra heligaste och stänkte på arken. "På samma sätt stänkte han blod på tabernaklet och alla gudstjänstföremålen." (Heb. 9:21)

Inte förrän i slutet av den sju dagar långa invigningen och avskiljningen kunde Aron och hans söner börja sin tjänst som präster.

"På åttonde dagen kallade Mose till sig Aron och hans söner och de äldste i Israel. Han sade till Aron: "Ta dig en tjurkalv till syndoffer och en bagge till brännoffer, båda felfria, och för fram dem inför HERRENS ansikte. Och säg till Israels barn: Ta en

bock till syndoffer och en kalv och ett lamm, båda ettåriga och felfria, till brännoffer. Ta dessutom en tjur och en bagge till gemenskapsoffer för att offra dem inför HERRENS ansikte och dessutom ett matoffer blandat med olja, för i dag ska HERREN uppenbara sig för er." (3 Mos. 9:1-4)

Aron skulle nu börja den tjänst som han hade helgats för. Han offrade sitt eget syndoffer och brännoffer. Sedan offrade han syndoffret och brännoffret för folket, och slutligen offrade han tjuren och baggen till gemenskapsoffer. Allt detta gjorde han "på föreskrivet sätt," vilket innebär enligt de anvisningar och instruktioner som Herren gett genom Mose. (Vers 16) Blodet från syndoffret ströks på brännofferaltarets horn, och blodet från brännoffret stänktes runt omkring på altaret. (Vers 9, 12) Blodet från gemenskapsoffret hanterades på samma sätt som blodet från brännoffret. (Vers 18)

Mose iakttog intresserat allt detta. Han var den som Herren hade informerat om sin vilja. Han var den som hade instruerat Aron och hans söner, och han kontrollerade nu att allt utfördes "på föreskrivet sätt." Det skulle exempelvis var ett allvarligt misstag om Aron stänkte blodet från syndoffret runt omkring altaret. Det fick man aldrig göra. Blodet från offret måste först strykas på altarets horn. Det vore också ett allvarligt misstag att stryka blodet från brännoffret på altarets horn. Det fick man aldrig göra. Det måste stänkas runt omkring på altaret. Symbolismen krävde att allt utfördes exakt på det sätt som Gud hade befallt Mose.

Så långt gjorde Aron inga misstag. Allt utfördes på det sätt som Mose hade befallt. (Vers 21)

Aron i helgedomen

Medan Aron fortfarande stod på upphöjningen kring brännofferaltaret, efter att ha avslutat arbetet där, lyfte han sina händer över folket och välsignade det. Sedan gick han ner efter att han offrat syndoffret, brännoffret och gemenskapsoffret. (Vers 22) Än så länge hade han bara offrat vid brännofferaltaret, och inte varit inne i tabernaklet. På samma sätt som Mose hittills hade instruerat honom om vad han skulle göra, så gick Mose med Aron in i helgedomens första avdelning för att ge honom instruktioner. "Mose och Aron gick in i uppenbarelsetältet," till den plats som brukar kallas det heliga. (Vers 23) Vad som skedde där får vi inte veta, men vi kommer nog ganska nära sanningen om vi gissar att Mose visade Aron hur han skulle tända lamporna, lägga fram skådebröden, offra rökelse och stryka blod på rökelsealtarets horn.

Som vi konstaterat var det första gången Aron någonsin hade varit inuti tabernaklet. Vi kan undra hur han kände det när han stod direkt inför altaret, ljusstaken, skådebrödsbordet och framför allt det hemlighetsfulla förhänget, som Gud visade sig bakom. Vilket stort ansvar han skulle bära från och med nu!

Mose och Aron gick "ut igen och välsignade folket. Då visade sig HERRENS härlighet för allt folket. Eld gick ut från HERREN och förtärde brännoffret och fettstyckena på altaret. När allt folket såg det, jublade de och föll ner på sina ansikten." (Vers 23, 24) Gud hade uppfyllt sitt löfte: "I dag ska HERREN uppenbara sig för er." (Vers 4)

Gud hade accepterat människans handlingar. Helgedomen var nu invigd och avskild, och det var även prästerna.

Kapitel 7 - Präster och profeter

Templet och tempeltjänsten utgjorde en underbar liknelse för Israel. Det var tänkt att det skulle undervisa människorna om Guds helighet, deras egen syndighet och vägen till Gud. En av de viktiga lärdomarna från offersystemet var att lära präster och folk att avsky synden och att undvika den. När en människa syndade oavsiktligt eller

av misstag, förväntades han bära fram ett syndoffer till templet. Det första som krävdes i offerritualen var att syndaren skulle lägga händerna på djuret och bekänna sin synd. Sedan skulle han med egen hand slakta djuret. Därefter skulle prästen ta blodet och stryka det på brännofferaltarets horn. Inälvorna brändes sedan på altaret tillsammans med fett, och del av köttet åts av prästerna på helig plats.

Syftet med detta var att lära människorna att avsky synden. Gud avsåg att denna avsky för synden skulle vara så djup att människor skulle "gå och synda inte mer." Ingen normal människa tycker om att döda ett oskyldigt djur, speciellt inte om hon inser att det beror på hennes synder att djuret måste dö. En normal präst skulle verkligen inte njuta av att den hantering av blodet som han tvingades utföra på grund av synd. Att stå hela dagen och arbeta med döda djur, doppa fingret i blod och stänka det på altaret, kan inte ha varit speciellt lockande eller trevligt. Gud själv säger att han inte har någon "glädje i blod av tjurar, lamm och bockar." (Jes. 1:11) Det skulle inte en sann präst ha heller.

Offersystemet gav prästen ett utmärkt tillfälle att undervisa överträdare om frälsningsplanen. När syndaren kom med sitt offerdjur kunde prästen säga, "Jag är ledsen över att du har syndat, liksom jag är säker på att du är ledsen. Men Gud har ordnat ett sätt att förlåta synd. Du har kommit med ett offerdjur. Lägg din hand på det djuret och bekänn din synd för Gud. Döda sedan det oskyldiga lammet, och jag kommer att ta blodet och försona dig. Det lamm som du dödar är en symbol på Guds Lamm som tar bort världens synd. Messias ska komma och ge sitt liv för folkets synder. Genom hans blod blir du förlåten. Gud accepterar din ånger. Gå, och synda inte mer."

Genom denna allvarliga ritual skulle mannen få en djup insikt om syndens fruktansvärda natur, och lämna templet fast besluten att inte synda igen. Det faktum att han hade dödat ett djur skulle lära honom, som inget annat kunde göra, att synd leder till döden och att när någon syndar måste lammet dö.

Att betala för synd

Även om denna ritual var vacker och uttrycksfull så kunde den förvrängas. Om syndaren skulle få för sig att hans offer betalade för den synd han hade begått, och om han bara kom med ett offer varje gång han hade syndat så var allt frid och fröjd, då hade han helt missuppfattat Guds syfte. Ändå var det så många kom att betrakta förordningarna. De kände att deras offer betalade för deras synder, och om de syndade igen skulle ett nytt offer sona det.

Ånger och verklig sorg minimerades. Folket började tro att oavsett vilken synd de gjort sig skyldiga till så kunde den sonas genom en gåva. I och med att de bar fram sitt offer betraktade de transaktionen som avslutad. Många präster uppmuntrade denna attityd hos folket. Synd var inte lika avskyvärd i deras ögon som det var meningen att den skulle vara. Det var något som man kunde betala för genom att skänka ett lamm, vilket i värsta fall kostade en liten summa. Resultatet blev att "tusentals bockar" och "tiotusen floder av olja" köptes för att blidka Gud. (Mik. 6:7)

En förvrängd symbol

Prästernas arvode kom till stor del från de offer som folket bar fram. På så sätt kom prästerna att betrakta offren som en inkomstkälla för dem. Förutom den tionde som de fick ta emot behöll prästen en del av de flesta offer som bars fram. De fick också en del av spisoffren och gemenskapsoffren – mjöl, olja, korn, vin, pengar och salt – och även offer vid speciella tillfällen.

Det var därför lätt att dessa förordningar blev förvrängda. Några av de korrupta prästerna hade klart för sig att ju mer folket syndade, desto fler synd- och skuldoffer de kom med, desto mer skulle de själva få. De gick så långt att de uppmuntrade folket

att synda. Om de korrupta prästerna står skrivet: "De lever av mitt folks synd och längtar efter folkets missgärning." (Hos. 4:8) Denna text bekräftar att prästerna "längtrade efter" folkets missgärningar istället för att tillrättavisa folket och uppmana dem att inte synda. De hoppades att de skulle synda igen och komma tillbaka med ett nytt offer. Det var ekonomiskt fördelaktigt för prästerna om många kom med sina offer, för varje offer ökade deras inkomster. Ju mer korrupt prästerskapet blev, desto mer ökade tendensen att uppmuntra folket att komma med offergåvor.

En intressant kommentar, som visar hur långt vissa präster gick för att förvränga förordningarna, finns i Första Samuelsboken kapitel 2: "Så här brukade prästerna göra med folket: När någon offrade ett slaktoffer, kom prästens tjänare medan köttet kokades och hade en treuddig gaffel i handen. Den stack han ner i kitteln, pannan, krukan eller grytan, och allt som gaffeln fick upp tog prästen. Så gjorde de mot alla israeliter som kom dit till Shilo. Till och med innan man hade bränt fettet kom prästens tjänare och sade till den som offrade: "Ge hit kött att steka åt prästen, för han vill inte ha kokt kött av dig utan rått." Om mannen då sade till honom: "Låt dem först bränna fettet, sedan kan du ta vad du vill", så svarade han: "Nej, ge mig det nu, annars tar jag det med våld!" (1 Sam. 2:13-16)

Detta visar hur lågt prästerskapet sjunkit redan då. Gud hade befallt att fettets skulle brännas på altaret, och att om köttet skulle ätas så skulle det vara kokt. Men prästerna ville ha sitt kött rått tillsammans med fettets så att de kunde steka det. I deras ögon hade det upphört att vara en offermåltid, och hade istället blivit ett frosseri. Följande kommentar fälls: "De unga människors synd var mycket stor inför HERREN, eftersom folket kom att förakta HERRENS offer." (Vers 17)

Denna trend, att prästerna uppmuntrade folket att komma med syndoffer istället för att avhålla sig från synd, blev tydligare när åren gick. I det tabernakel som först restes av Mose var brännofferaltaret ganska litet, bara fem kubits i fyrkant. I Salomos tempel förstörades altaret till tjugo kubits, eller ungefär nio meter på varje sida. I Herodes tempel var det ännu större. Det verkar som om brännofferaltaret gjordes större och större för att kunna rymma alla offerdjur som placerades på det.

Ökande förfall

Till slut kom en tid när Gud måste göra något för att inte hela tempeltjänsten skulle bli korrupt. Han tillät därför att templet förstördes och att många bland folket fördes bort i fångenskap till Babylon. När templet var borta skulle naturligtvis tempeltjänsten upphöra. Folkets tankar skulle ledas till den andliga betydelsen i de förordningar som de så ofta hade bevittnat, men som nu inte fanns längre. I Babylon fanns varken brännoffer eller syndoffer, och inte heller den allvarliga försoningsdagen. Israel hängde sina harpor i pilträden.

Efter sjuttio år i fångenskap tilläts de komma tillbaka till sitt hemland och att bygga upp templet igen. Gud hoppades att de hade lärt sig sin läxa. Men de hade de inte. Brännofferaltaret gjordes ännu större än tidigare. Folket blev ännu mer fast i sitt sätt att bara uppskatta templets former och ritualer och dess offerttjänst, och de brydde sig inte om det profetiska budskapet att "lydnad är bättre än offer." (1 Sam. 15:22) Prästernas inkomster från offren blev stora, så stora faktiskt att de pengar som samlades i templet utgjorde en av de största samlingarna av rikedom förr i tiden, och prästerna blev penningutlånare.

Vid fester som påskan fylldes Jerusalem med besökande judar från Palestina och från andra länder. Josefus berättar att så många som en miljon besökare fanns i staden samtidigt. Israel hade fått befallning från Gud att inte komma inför Herren tomhänta, så alla dessa pilgrimer kom med sina offer. (5 Mos. 16:16) Det var en praktisk omöjlighet för prästerna att bära fram så många offer som det skulle krävas för att

tjäna alla dessa människor. Man uppmanade därför människorna att omvandla sina offer i kontanter och att ge dessa pengar som tempelpengar till prästerna, som skulle offra motsvarande offer när det blev möjligt. Man upptäckte snart att det var både enklare och säkrare att inte ta med sig sina offerdjur hemifrån. Den som skulle offra löpte inte bara risk att djuret skulle förkastas av prästen på grund av någon defekt, verklig eller inbillad, utan även att dessutom göra en ekonomisk förlust. För att sälja ett djur som hade avvisats av prästerna var inte lätt, särskilt när tusentals andra försökte göra samma sak. I vissa sammanhang kunde bara tempelpengar användas, och för dem tog man ut en växlingsavgift. Denna växling av vanliga pengar till tempelpengar utgjorde en annan källa till stora inkomster för prästerna.

Som vi noterat tidigare var prästerna indelade i tjugofyra avdelningar, och var och en av dem skulle tjäna ungefär en vecka, två gånger om året. När översteprästämbetet blev ett politiskt ämbete, och han utsågs av dem som regerade, blev korruptionen utbredd. Eftersom det var en mycket lukrativ position började män att lämna in anbud på tjänsten som överstepräst, och den såldes faktiskt till den som bjöd högst. För att få tillbaka dessa pengar tog översteprästen kontroll över prästavdelningarna, och bara de präster som han kunde lita på att de delade med sig till tjänstemännen av de stora inkomster som de fick vid dessa tillfällen, kallades att tjänstgöra i Jerusalem under de stora högtiderna. Korruptionen bredde åter ut sig, och det var många präster som kallades att tjäna vid templet under de stora högtiderna bara för att de var villiga att dela bytet med de högre ämbetsmännen. Prästernas tjänstgöringsordning ändrades och hela Guds plan blev fördärvad. När Kristus senare kallade den för "en rövarkula" så var det inte bara ett poetiskt uttryck, utan det var bokstavligen sant.

Ett korrupt prästerskap

"Prästerskapet hade blivit så korrumpert att prästerna inte kände några skrupler för att delta i de mest oärliga och kriminella handlingar bara för att nå sina syften. De som var överstepräster före Kristi andra ankomst, och vid den tiden, var inte män som utsetts av Gud för detta heliga arbete. De hade girigt åtrått detta ämbete, drivna av kärlek till makt och prakt. De ville ha en position där de kunde få auktoritet, och bedra under ett sken av gudsfruktan, och så undgå upptäckt. Översteprästen innehade en mäktig och viktig position. Han var inte bara rådgivare och medlare, utan även domare, och det gick inte att överklaga hans beslut. Prästerna hölls tillbaka av de romerska härskarna, och fick inte lagligen döma någon till döden. Denna makt hade de som regerade över judarna. Män med korrumpert hjärta försökte skaffa sig den upphöjda tjänsten som överstepräst, och fick den ofta genom mutor och lönnmord." (Ellen White, "Spirit of Prophecy", band 2, sid 13, 14)

"När Jesus kom in blev han upprörd när han såg att templets förgård blivit ordnad som en boskapsmarknad och en allmän handelsplats. Där fanns inte bara stallar för boskapen, utan även bord där prästerna själva agerade som penningmäklare och växlare. Det var tradition att varje person som närvarade vid påsken tog med sig en penningssumma som betalades till prästen när man kom till templet.

Från att växla in utländsk valuta och olika typer av pengar för att hjälpa främlingar, hade uppgiften att ta emot deras offer vuxit till en skamlig handel, en källa till stora vinster för prästerna. Många hade rest långt och kunde inte ta med sig sina offerdjur. Under ursäkten att de skulle hjälpa dessa personer fanns boskap, får, duvor och sparvar att köpa till hutlösa priser. Den röra som uppstod på grund av detta fick platsen att mer likna en bullrig boskapsmarknad än Guds heliga tempel. Man hörde folk som köpslog om priser, hur man köpte och sålde, boskap som råmade, får som bräkte, duvor som kuttrade – ljud som blandades med klirrande från mynt och ilska argumentationer. Ett stort antal djur offrades årligen vid påsken, vilket gjorde att

försäljningen vid templet var enorm. Handlarna gjorde stora förtjänster, som delades med de giriga prästerna och makthavare bland judarna. Dessa hycklande investerare utövade all slags utpressning och använde sitt heliga ämbete som en källa till personlig vinning, allt under skydd av sin heliga beaktelse.” (Samma källa, sid 115, 116)

Dessa omständigheter existerade naturligtvis inte från början. Det var först efter århundraden av överträdelse som korruptionen nådde den nivå som här beskrivits. Men det var förhållandevis tidigt som missbruk började smyga sig in, som vi sett i citaten från Samuelsboken tidigare i detta kapitel.

När prästerna på detta sätt förlorade det ursprungliga syftet med offren ur sikte, och förvanskade Guds plan med offren, då blev det nödvändigt att sända varningar till dem. För att göra det använde Gud profeterna. Från allra första början var profetens budskap till Guds folk: ”Behagar det HERREN med brännoffer och slaktoffer lika mycket som att man lyssnar till HERRENS röst? Se, lydnad är bättre än offer och lyhördhet bättre än baggars fett.” (1 Sam. 15:22) För en del av de avfallna prästerna framstod det som en katastrof om folket skulle sluta synda, får i så fall skulle syndoffren upphöra. Hebréerbrevets författare syftar på detta när han säger: ”Lagen ger en skuggbild av det goda som kommer, men inte tingen i deras verkliga gestalt. Därför kan aldrig lagen genom samma offer som ständigt frambärs år efter år fullkomna dem som träder fram. Annars hade man väl slutat offra? De som tjänstgör hade då redan varit renade en gång för alla och inte längre haft några synder på sitt samvete.” (Heb. 10:1, 2)

Profeten kallar tillbaka från avfall

Man kan begripa det gamla testamentet bättre om man förstår kampen mellan präst och profet. Det var en tragisk kamp, som många gånger slutade med att prästerna vann. Profeten är Guds språkrör. Folket kan gå vilse och prästerna kan gå vilse, men Gud är aldrig utan ett vittne. Under sådana omständigheter sänder han en profet till sitt folk för att leda dem tillbaka till den rätta vägen.

Man kan lätt föreställa sig att profeterna inte var populära hos prästerna. När prästerna tjänade i templet dag efter dag, och inbjöd folket att komma med sina offer, så befallde Gud profeten att ställa sig nära tempelporten och varna folket och säga att de inte skulle komma med fler offer. Så här skriver Jeremia: ”Detta ord kom till Jeremia från HERREN. Han sade: Ställ dig i porten till HERRENS hus och ropa där ut detta ord: Hör HERRENS ord, alla ni av Juda som går in genom dessa portar för att tillbe HERREN! Så säger HERREN Sebaot, Israels Gud: Ändra ert liv och era gärningar, så ska jag låta er bo kvar på denna plats. Lita inte på lögnaktigt tal som säger: ”Här är HERRENS tempel, HERRENS tempel, HERRENS tempel.” (Jer. 7:14)

Efter det följer fler uppmaningar från profeten att folket ska bättra sig och inte lita på lögn. ”Hur är det? Ni stjälar, mördar och är otrogna. Ni svär falskt,” säger Herren genom profeten, ”Sedan kommer ni hit och träder fram inför mitt ansikte i detta hus som är uppkallat efter mitt namn och säger: ’Vi är räddade’ – för att sedan fortsätta med allt detta avskyvärda.” (Vers 9, 10) Det är betecknande att han sedan tillägger: ”För på den dag då jag förde era fäder ut ur Egyptens land gav jag dem inte några befallningar eller bud om brännoffer och slaktoffer. Det bud jag gav dem var detta: ’Lyssna till min röst, så ska jag vara er Gud och ni ska vara mitt folk. Vandra helt på den väg jag befäller er, så ska det gå väl för er.’” (Vers 22, 23)

Lydnad, inte offer

Hör vad Gud har att säga genom Jesaja: ”Vad ska jag med era många slaktoffer till? säger HERREN. Jag är mätt på brännofferbaggar och gödkalvars fett, jag har ingen glädje i blod av tjurar, lamm och bockar. När ni kommer för att träda fram

inför mitt ansikte, vem har då bett er trampa ner mina förgårdar? Bär inte fram fler meningslösa matoffer! Röken av dem är avskyvärd för mig. Nymånad, sabbat och utlysta fester – jag tål inte ondska och högtid tillsammans. Min själ hatar era nymånader och högtider. De har blivit en börda för mig, jag är trött på att bära den. När ni räcker ut era händer döljer jag mina ögon för er. Även om ni ber mycket kommer jag inte att lyssna. Era händer är fulla av blod. Tvätta er, gör er rena! Ta bort era onda gärningar ur min åsyn. Sluta att göra det som är ont, lär er att göra det som är gott! Sök det rätta, tillrättavisa förtryckaren, försvara den faderlöses rätt, stöd änkan i hennes sak.” (Jes. 1:11-17)

Lägg märke till de starka formuleringarna: ”Jag är mätt på brännofferbaggar,” ”jag har ingen glädje i blod av tjurar,” ”vem har då bett er trampa ner mina förgårdar?” ”Bär inte fram fler meningslösa matoffer!” ”Röken av dem är avskyvärd för mig,” ”Min själ hatar era nymånader och högtider,” ”De har blivit en börda för mig, jag är trött på att bära den,” ”Även om ni ber mycket kommer jag inte att lyssna. Era händer är fulla av blod.”

I Amos bok står det: ”Jag hatar era fester, jag föraktar dem, jag tål inte era högtider. För även om ni offrar både brännoffer och matoffer åt mig har jag ingen glädje i dem, jag vill inte se era gemenskapsoffer av gödkalvar.” (Amos 5:21-22)

Mika frågar, på liknande sätt, ”Med vad ska jag komma inför HERREN och böja mig för Gud i höjden? Ska jag träda fram inför honom med brännoffer, med årsgamla kalvar? Gläder sig HERREN åt tusentals bockar, åt tiotusen floder av olja? Ska jag ge min förstfödde för min överträdelse, min livsfrukt som syndoffer för min själ?” (Mika 6:6-7) Han besvarar frågan så här, ”Han har sagt dig, du människa, vad som är gott. Vad begär HERREN av dig annat än att du gör det rätta, älskar barmhärtighet och vandrar i ödmjukhet med din Gud? (Vers 8)

Den sista profeten i gamla testamentet säger: ”Och nu kommer denna befallning till er, ni präster:” ”Men ni vek av från vägen, er undervisning har fört många vilse. Ni har brutit mitt förbund med leviterna, säger Herren Sebaot. Därför skall jag göra er föraktade och ynkliga inför hela folket, för ni har inte hållit er till mina vägar, och ni gör skillnad på person när ni tolkar lagen.” (Mal. 2:8-9 B2000)

David hade rätt uppfattning när han sa: ”Slaktoffer gläder dig inte, annars skulle jag ge dig det, brännoffer vill du inte ha. Det offer Gud vill ha är en förkrossad ande. Ett förkrossat och bedrövat hjärta föraktar du inte, Gud.” (Ps. 51:18-19)

Prästerna motsätter sig profeterna

Gud kunde knappast ha använt sig av starkare ord än han gjorde när han tillrättavisade både prästerna och folket, men han hade orsak till det. Prästerna hade förvanskat förbundet. De hade lär folket att synda, och hade fått dem att tro att en offergåva eller ett offerdjur skulle vara betalning för deras synd. De hade gjort sig förtjänta av den tillrättavisning som Herren sände till dem genom sina profeter. Resultatet blev vad man kunde förvänta sig under dessa omständigheter. Ett bittert hat mot profeterna väcktes hos många präster. De hatade de män som sändes för att tillrättavisa dem. Mycket av den förföljelse som drabbade profeterna i gamla testamentet underhölls eller startades av prästerna. Det var inte så mycket folket som prästerna, som motsatte sig profeterna och förföljde dem.

Det var prästerna, de skriftlärda och fariséerna som var Kristi ständiga motståndare. Kristus sparade sin skarpaste tillrättavisning för dem: ”Ve er, skriftlärda och fariséer, era hycklare! Ni bygger profeternas gravar och smyckar de rättfärdigas gravmonument och säger: Hade vi levt på våra fäders tid, så hade vi inte varit medskyldiga till profeternas blod. Så vittnar ni om er själva att ni är söner till dem som mördade profeterna. Fyll då också ni era fäders mått! Ormar, huggormsyngel, hur ska ni

kunna undgå att dömas till Gehenna? Därför sänder jag er profeter, visa män och skriftlärdar. Några av dem kommer ni att döda och korsfästa, andra kommer ni att piska i era synagogor och jaga från stad till stad. Så kommer över er allt rättfärdigt blod som har spillts på jorden, från blodet av den rättfärdige Abel till blodet av Sackarja, Berekjas son, som ni mördade mellan templet och altaret. Jag säger er sanningen: Allt detta ska komma över det här släktet.” (Matt. 23:29-36)

Synda inte mer

Kristus var en profet. Som profet förkunnade han det profetiska budskapet: ”Lydnad är bättre än offer.” ”Gå, och synda nu inte mer!” var hans sätt att uttrycka det. (Joh. 8:11) Han upphävde offersystemet genom att offra sig själv på Golgata. Kristus offrade inte några offer personligen. Han syndade inte, och genom att lära människor att inte synda angrep han själva kärnan i denna prästerliga förvanskning. Även om Kristus var noga med att inte förolämpa någon i onödan, och trots att han skickade de leprasjuka till prästerna för att bli friskförklarade (Luk. 17:14) så kan det inte ha undgått makthavarnas uppmärksamhet att Kristus inte syntes i templet med de vanliga offren. De upplevde att hans budskap utgjorde en tillrättavisning mot deras traditioner och de var glada när de hitta något att anklaga honom för, i de ord som ryktet sa att han hade uttalat. (Matt 26:61) Prästerna hatade Kristus, och när tiden kom följde han den långa rad av ädla hjältar bland profeterna, genom att ge sitt liv. Prästerna avvisade det profetiska budskapet. Det var i verkligheten de som såg till att Kristus blev korsfäst. Genom att göra det fyllde de sina synders mått. De trodde på att man skulle bära fram offer för synder och att man kunde få förlåtelse genom dem. Men det större budskapet om seger över synd – det profetiska budskapet – det förstod många präster inte, eller de lärde åtminstone inte ut det.

Men man ska inte tro att alla präster var onda. Det fanns många trogna män ibland dem. Några av prästerna var verkligen även profeter, som Hesekiel. Det var Guds avsikt att varje präst skulle ha profetians ande och förkunna det profetiska budskapet. Enligt Guds plan är det inte nog att försöka gottgöra saken, efter att man begått ett fel. Det är mycket bättre att förhindra det onda än att försöka hela det. Även om det är underbart att bli upplyft från synd och förfall, så är det ändå mycket underbarare att bli bevarad från att synda. ”Gå, och synda nu inte mer” är det sanna profetiska budskapet. Det är bättre att lyda än att offra. Varje Guds tjänare borde ge eko av detta budskap, om han vill uppfylla Guds plan. Gud har alltid behövt profeter. De är hans budbärare som ska korrigera felaktigheter. När felaktiga tendenser uppstår bland hans folk, då sänder Gud sina profeter för att korrigera dessa tendenser och förmana folket.

Vi ska inte missa lärdomen för vår tid. Profetens uppdrag är inte utfört förrän Herrens verk på jorden är avslutat. Gud vill att hans pastorer ska förkunna det profetiska budskapet. När missförhållanden smyger sig in måste någon höja rösten och kalla folket tillbaka till Herrens rätta vägar. Och bakom varje sådant budskap måste stridsropet ljuda, till att avhålla sig från synd, till helgelse och helighet. Profeten sa, ”Lydnad är bättre än offer.” Kristus sa, ”Gå, och synda nu inte mer.” Varje pastor måste ge exempel på denna lära i sitt eget liv och undervisa om den med sina ord. I den utsträckning som han misslyckas med att göra det, missar han sitt höga privilegium. Av alla tider, nu är den rätta tiden att sända ut det profetiska budskapet till jordens ände. Det var denna befallning som Kristus gav, när han gav den stora missionsbefallningen, att lära alla folk och att döpa dem, och att lära ”dem att hålla allt som jag befallt er.” (Matt. 28:20) Denna befallning att hålla allt, är parallell med det profetiska budskapet att lydnad är bättre än offer. När detta uppdrag är utfört, då kommer slutet.

Kapitel 8 – Brännoffer

”Olah” är det hebreiska ord som vanligtvis används för ”brännoffer.” Det betyder ”det som går upp, eller uppstiger.” Ett annat ord som ibland används är ”kallil,” som betyder ”hel”. Douays översättning använder ordet ”holocaust/förintelse,” det som brinner upp helt och hållet.

Det första kapitlet i tredje Mosebok är huvudkällan till informationen om de individuella brännoffren. Där ges instruktionen: ”När någon bland er vill bära fram ett offer åt HERREN ska ni ta ert offer av boskapen, antingen av nöt eller småboskap. Om han vill bära fram ett brännoffer från nötboskapen, ska han ta ett felfritt djur av hankön och föra fram det till uppenbarelsetältets ingång för att han ska räknas som välbehaglig inför HERRENS ansikte. Han ska lägga sin hand på brännofferdjurets huvud, och det blir då välbehagligt och till försoning för honom. Han ska slakta ungtjuren inför HERRENS ansikte, och Arons söner, prästerna, ska bära fram blodet och stänka det runt omkring på altaret som står vid ingången till uppenbarelsetältet.” (3 Mos. 1:2-5)

Brännoffret var ett frivilligt offer (Vers 3) till skillnad från andra offer som var obligatoriska. En man kunde inte bara bära fram en tjur, som beskrivs i verserna ovan, utan även ett får, en get eller till och med turturduvor eller unga duvor. (Vers 10, 14) Men det måste vara ett rent djur, som vid alla offer, och när det gällde djur måste det vara av hankön. När han tagit djuret till den plats som var avsedd för att slakta offerdjur på, nära tabernaklets dörr, då skulle den som offrade lägga sin hand på djurets huvud ”och det blir då välbehagligt och till försoning för honom” (Vers 4) Sedan skulle han döda offerdjuret, flå det och stycka det. (Vers 5, 6) När djuret dödades samlade prästen blodet i ett kärl och stänkte det ”runt omkring på altaret” (Vers 5) Efter att djuret hade styckats tvättades inälvorna och fötterna i vatten, och därefter samlades kroppsdelarna ihop och placerades i tur och ordning på altaret där de brändes. (Vers 8) Hela djuret, inklusive huvudet och fettet, förbrändes helt och hållet på altaret. Men detta gällde inte huden, som gavs till den tjänstgörande prästen (3 Mos. 7:8)

Om man offrade turturduvor eller unga duvor dödade prästen dem genom att vrida huvudet av dem och stänka eller krama ut blodet vid sidan av altaret. (3 Mos. 1:15) Efter det placerades fågelns kropp på altaret och brändes där som de vanliga brännoffren, efter att fjädrarna och krävan hade avlägsnats. (3 Mos. 1:16)

Brännoffret var det mest karakteristiska av alla offer, eftersom det innehöll de grundläggande beståndsdelarna från de andra offren. Före Sinai var alla offer brännoffer. De var inte syndoffer, men ändå fick man försoning genom dem. (Vers 4) Detta visas tydligt när det gäller Job. Han offrade brännoffer för sina barn, för han tänkte ”Kanske har mina barn syndat och förbannat Gud i sina hjärtan.” (Job 1:5) Brännoffren särskiljs som påbudna på Sinai berg till en ljuvlig doft, ”eldsoffer, till en ljuvlig doft” för Herren. (4 Mos. 28:1) I detta avseende liknade de matoffren och gemen-skapsoffren, som också var offer som gav en ljuvlig doft. (3 Mos. 2:2; 3:5) När man offrade något annat offer var det passande att lägga till ett brännoffer som en bekräftelse och ett tecken på hängivenhet. Det kännetecknade fullständig överlåtelse. Det offrades i sin helhet till Gud. Inget behölls av den som offrade. Det förbrändes helt och hållet på altaret. (3 Mos. 1:9, 13, 17)

Brännoffer kunde bäras fram ensamt, men det vanligaste var att offra dem som tillägg till syndoffer eller skuldoffer. Vid sådana tillfällen offrades de andra offren först och därefter brännoffret. (3 Mos. 9:7, 15, 16)

Fullständig överlåtelse

Brännoffer användes vid många tillfällen, exempelvis vid rening av leprasjuka, (3 Mos. 14:19, 20) en kvinnas rening efter att hon fött barn, (3 Mos. 12:6-8) och även vid ceremoniell orenhet. (3 Mos. 15:15, 30) Vid dessa tillfällen offrades både ett syndoffer och ett brännoffer. Det första offret sonade synden. Det andra offret visade attityden mot Gud, helhjärtad överlåtelse, hos den som offrade.

Brännoffret hade en framträdande roll när Aron och hans söner invigdes, (2 Mos. 29:15-25; 3 Mos. 8:18) liksom när de påbörjade sin tjänstgöring. (3 Mos. 9:12-14) Det användes också i samband med nasirlöftet. (4 Mos. 6:14) Vid alla dessa tillfällen symboliserade det individens fullständiga överlåtelse till Gud. Den som offrade placerade sig själv symboliskt på altaret, och hela hans liv gavs åt Gud.

Det är inte svårt att se sambandet mellan dessa ceremonier och det uttalande som görs i Romarbrevet 12:1: "Därför uppmanar jag er, bröder, vid Guds barmhärtighet, att frambära era kroppar som ett levande och heligt offer som behagar Gud – er andliga gudstjänst." Vi ska överlåta oss fullständigt åt Gud. Vi ska vara fullkomliga. Brännoffret var godtagbart inför Gud först när all smuts hade avlägsnats från det, och då fick det läggas på altaret, och blev "ett brännoffer åt HERREN, en ljuvlig doft." Så är det med synd. All synd, all köttslig och andlig smuts måste avlägsnas innan vi kan bli acceptabla inför Gud. (2 Kor. 7:1)

I egenskap av ett offer som förbrändes helt och hållet på altaret representerar brännoffret Kristus på ett speciellt sätt, han som gav sig själv helt, fullständigt, till att tjäna Gud. Eftersom det representerar Kristus utgör det ett exempel för människan, att följa i hans spår. Det lär oss fullständig överlåtelse. Det placeras helt riktigt först på listan över offer i 3 Mosebok. Det uppmanar oss uttryckligt att vara en "ljuvlig doft" inför Gud. Ett offer måste innebära fullständig överlåtelse. Allt måste läggas på altaret. Inget får hållas tillbaka.

Genom brännoffret får vi lära oss att Gud "inte gör skillnad på människor." Den fattige som bär fram två turturduvor är lika accepterad som den rike mannen som kommer med en tjur, eller som Salomo som offrade tusen offerdjur. (1 Kon. 3:15) Två små kopparmynt är lika välkomna inför Gud som de rikas överflöd. Var och en tas emot efter sina förutsättningar.

En annan lärdom från brännoffren är ordning. Gud vill att det ska råda ordning i hans verk. Han ger specifika anvisningar när det gäller detta. Veden skulle läggas i ordning på elden, inte bara staplas upp. Delarna av djuret skulle läggas i ordning på veden, inte bara kastas på elden någonstans. (3 Mos. 1:7, 8, 12 ARV) Ordning är himlens första lagparagraf. "Gud är inte oordningens Gud." Han vill att hans folk ska göra saker och ting "värdigt och med ordning." (1 Kor. 14:33, 40)

En annan viktig läxa är renlighet. Innan delarna av djuret brändes på altaret skulle "inälvorna och fötterna" tvättas i vatten. (3 Mos. 1:9) Det kan tyckas onödigt. Dessa delar skulle brännas upp på altaret. Det var bara slöseri med tid att tvätta dem innan man brände upp dem. Men så resonerar inte Gud. Han befälde att varje del skulle tvättas. Inget orent fick komma på altaret. Så delarna tvättades noga och lades i ordning på veden, som var lagd i ordning på altaret.

Rening genom eld och vatten

Tre substanser för rening användes i tempeltjänsten, eld, vatten och blod. Eld, som symboliserar den helige Ande, är ett renande medel. När Kristus kommer till sitt

tempel är han som "guldsmedens eld." "Han ska sätta sig likt den som smälter och renar silver. Han ska rena Levi söner, luttra dem som guld och silver så att de kan bära fram offergåvor åt HERREN i rättfärdighet." (Mal. 3:2, 3) Han ska rena sitt folk genom "reningens ande." (Jes. 4:4)

Frågan ställs: "Vem av oss kan härda ut vid en förtärande eld? Vem av oss kan bo vid en evig glöd?" (Jes. 33:14) "Vår Gud är en förtärande eld." (Heb. 12:29) Denna eld är Guds närvaro, som förtär eller renar.

Elden på altaret var ingen vanlig eld. Den kom ursprungligen från Gud. "Eld gick ut från HERREN och förtärde brännoffret och fettstyckena på altaret. När allt folket såg det, jublade de och föll ner på sina ansikten." (3 Mos. 9:24)

Gud hade accepterat deras offer. Det var rent, tvättat och i ordning, redo för elden. Och elden kom "ut från Herren." Denna eld på altaret hölls alltid brinnande och tilläts inte slockna. Eftersom den kom från Gud kallades den helig, i motsats till vanlig eld, och skulle bara användas i helgedomstjänsten. Vatten symboliserar både dopet och Herren, två renande medel. "Så som Kristus har älskat församlingen och offrat sig för den. Han gjorde det för att helga den, sedan han renat den med vattnets bad i kraft av ordet." (Ef. 5:25, 26) "... på grund av sin barmhärtighet. Han frälste oss genom ett bad till ny födelse och förnyelse i den helige Ande, som han rikligt utgöt över oss genom Jesus Kristus, vår Frälsare." (Tit. 3:5, 6) Paulus blev uppmanad att "döpas och tvättas ren" från sina synder. (Apg. 22:16) När delarna av det djur som användes som brännoffer tvättades innan de lades på altaret, då lärde det folket inte bara ordning och renlighet utan de fick även en andlig lärdom om att innan något placerades på altaret, innan det godtogs av Gud, måste det vara obefläckat, tvättat, rent och heligt.

Livet i blodet

I brännoffret, liksom i alla offer, var blodet en nödvändig och viktig beståndsdel. Det är det som försonar människan. Den klassiska text som handlar om detta finns i 3 Mosebok 17:11: "Ty varje varelses liv är dess blod, och jag har gett er blodet för att ni skall stänka det på altaret och bringa försoning åt er själva. Blodet ger försoning, eftersom det är livet." (3 Mos. 17:11, B2000,)

Varje varelses liv finns i blodet. Det är blodet som ger försoning "eftersom det är livet." När blodet stänktes på altaret och elden kom ner och förtärde offret, då bevisade det att Gud accepterade ställföreträdaren. "Det blir då välbehagligt för honom", eller istället för honom, "till försoning för honom." (3 Mos. 1:4 översättning från ASV) Denna försoning skedde "eftersom det är livet" som finns i blodet. Men detta blod, som representerade livet, gjorde bara nytta efter att offret hade dött. Om Gud hade tänkt sig att förmedla tanken att det var blodet som sådant som var användbart, utan att någon behövde dö, då hade han sagt det. En viss mängd blod kunde ha tagits från ett djur utan att döda det, som man gör nu när man tappar blod för att kunna ge blodtransfusioner. På så sätt skulle man ha kunnat få blod utan att behöva döda.

Men det var inte Guds plan. Blodet användes inte förrän döden inträtt. Så var det med Kristus. Det var inte förrän han var död som blod och vatten rann ut. (Joh. 19:34) Kristus "kom genom vatten och blod, Jesus Kristus: inte bara genom vattnet, utan genom vattnet och blodet." (1 Joh. 5:6) Det kan inte understrykas för starkt, att han "med sin död har friköpt oss från överträdelserna under det förra förbundet" och att det är genom den som de som är kallade får löftet om ett evigt arv. (Heb. 9:15)

Det var Kristi försonande död som gjorde vår frälsning möjlig. Så korset måste alltid vara centralt i kristendomen. Men blodets kraft att rena och frälsa beror på hans liv som gav det. Det är blodet som ger försoning på grund av det liv som han levde, som dog för oss. Det livet var ett syndfritt liv. I ett sådant liv finns kraft. Ingen

människa räddas genom lagen. Ingen människa blir frälst genom goda gärningar. Ingen människa blir frälst bara genom att hålla sig till regler. Vi "blev försonade med honom genom hans Sons död, hur mycket mer ska vi då inte som försonade bli frälsta genom hans liv? (Rom. 5:10)

Accepterade av Gud

Brännoffret, "ett eldsoffer" var "en ljuvlig doft för HERREN." (3 Mos. 1:17) Det behagade Gud. Han godtog det. Några orsaker till detta har angetts. Vi ska nu understryka dem.

Eftersom brännoffret först och främst var en symbol på Kristi fullkomliga offer, är det logiskt att det var välbehagligt för Gud. Liksom offerdjuret måste vara felfritt, fullkomligt, var Kristus "ett lamm utan fel och brist," som "har älskat oss och utgett sig själv för oss som en offergåva, ett väldoftande offer åt Gud." (1 Petr. 1:19; Ef. 5:2) Kristus, så som han avbildas i brännoffret, står för fullkomlig överlåtelse, helhjärtad hängivenhet, att överlämna sig helt och hållet, att ge allt för att han skulle kunna rädda några.

Brännoffret var välbehagligt för Gud eftersom det tydde på en innerlig längtan hos den som offrade, att hänge sig åt Gud. Den som offrade sa i praktiken: "Herre, jag vill tjäna dig. Jag placerar mig själv på altaret utan förbehåll. Jag behåller inget för mig själv. Ta emot mig som ställföreträdaren." En sådan inställning är en behaglig doft för Herren.

Brännoffret var en behaglig doft för Gud eftersom det var ett frivilligt offer. Det var inte obligatoriskt, utom i samband med andra offer. Om en människa hade syndat krävde Gud ett syndoffer och att det åtföljdes av ett brännoffer, men aldrig enbart ett brännoffer. Om en man offrade enbart ett brännoffer skulle det ske "om han vill." (3 Mos. 1:3) Det fanns inget tvång. Därför var det ett mycket betydelsefullt offer och det tydde på ett tacksamt hjärta.

Det finns risk att kristna gör alltför många saker som hör till religion, inte för att de känner en innerlig längtan efter att göra dem, utan för att det är tradition eller för att det krävs. Plikt är ett fint ord, men kärlek är finare. Vi ska inte underskatta plikten, utan understryka den. Men vi får inte glömma att kärlek är en ännu större drivkraft, och att när den förstås och tillämpas på rätt sätt, då uppfyller den plikten eftersom den inkluderas i kärleken. Kärlek är frivillig, fri. Plikt är krävande, tvingande. Plikt är lag. Kärlek är nåd. Båda är nödvändiga, och man får inte understryka den ena så mycket att man utesluter den andra, men den större av dessa två är kärleken.

Eftersom det inte fanns någon befallning om att bära fram ett brännoffer var det i praktiken ett offer på grund av kärlek, hängivenhet och överlåtelse. Det var något man gjorde utöver vad som krävdes. Det behagade Gud.

"Gud älskar en glad givare." (2 Kor. 9:7) En del tolkar detta som att det betyder att Gud älskar den som ger frikostigt, eller som ger mycket. Trots att det kan vara sant, säger texten att Gud älskar den som ger glatt och av egen fri vilja. Gåvan kan vara stor eller liten, men om den ges villigt behagar den Gud.

Det vore bra om lyckligt och glatt tjänande vore vanligare än det är. Ofta utför vi undergivet det som Gud skulle vilja se att vi gjorde glatt. Gud älskar den som glatt ger, inte bara pengar utan även tjänande. Det finns uppgifter som behöver utföras, som inte alltid är trevliga eller angenäma. Vi utför dem inte för att vi tycker om att göra det utan för att vi känner att vi borde. Gud uppskattar det, men han skulle vara mycket nöjd om vi utförde hans verk utan att känna att vi gör stora uppoffringar för att göra det, och att det är en belastning snarare än en glädje.

Alltför många kristna väntar på att bli övertalade, uppmanade, uppmuntrade och till och med mutade, innan de gör vad de borde göra utan någon övertalning. Jesaja

klagar, "Ingen åkallar ditt namn, ingen vaknar för att hålla sig till dig." (Jes. 64:7) En sådan inställning måste vara tröttsam för Gud. Det var med inlevelse och av egen erfarenhet som aposteln sa att Gud älskar en glad givare.

David's erfarenhet

Det var utan tvekan eftersom David glatt och villigt tjänade Gud, som Gud älskade honom. Han hade syndat, och syndat fruktansvärt, men han ångrade sig lika djupt som han hade syndat, och Gud förlät honom. Denna erfarenhet gjorde ett djupt intryck på David, och efteråt var han alltid angelägen om att behaga Gud och att göra något för honom.

Det var denna anda som gjorde att han föreslog att han skulle bygga ett tempel för Gud att bo i. Tabernaklet som restes i öknen var flera hundra år gammalt och måste ha varit i ett fallfärdigt skick. Gud skulle ha uppskattat om någon byggde ett tempel åt honom, men han beslutade sig för att vänta tills någon själv kom att tänka på det.

Det gjorde David, och han kände sig lycklig när han såg fram emot att bygga ett tempel åt Gud. Han måste ha blivit mycket besviken när han fick veta att han inte skulle få göra det. Men som ett tecken på uppskattning för vad David tänkte göra sa Gud att istället för att David byggde ett hus till Gud så skulle Gud bygga David ett hus. (1 Krön. 17:6-10) Det var under dessa omständigheter som Gud gav honom löftet att han skulle "befästa hans tron för evigt."

Detta löfte får sin uppfyllelse i Kristus som när han kommer, kommer att sitta på "hans fader Davids tron." (Luk. 1:32) Detta är ett mycket underbart och ovanligt löfte. Abraham, Mose och Elia blir förbigångna och David får äran. Vi tror att en orsak till det finns i Davids villighet att göra mer för Gud än vad som krävdes.

Detta illustreras på ett påtagligt sätt av Davids erfarenhet med templet. Gud hade sagt till honom att han inte kunde bygga templet. Men David ville verkligen göra det, och när han funderade på saken kom han på flera sätt som han kunde förbereda byggnationen på, utan att utföra själva bygget själv. David sa, "Min son Salomo är ung och vek, och huset som ska byggas åt HERREN måste göras mycket stort så att det blir berömt och prisat i alla länder. Därför ska jag göra förberedelser för det." Så gjorde David en stor mängd förberedelser före sin död." (1 Krön. 22:5)

Det första som David gjorde var att skaffa pengar till bygget. De summor som anges i 1 Krönikerboken 22:14 motsvarar många miljoner dollar i vår valuta, som David antingen skänkte själv eller samlade ihop. Sedan började han "hugga ut stenar för att bygga Guds hus," (Vers 2) och han "skaffade järn i mängd till spikar för dörarna i portarna och till märlor, samt koppar i sådan mängd att den inte kunde vägas." (Vers 3)

Men innan han kunde göra något av detta måste han få en mönsterbild, en ritning. Denna mönsterbild säger David att han fick från Herren. Han sa: "Allt detta har HERREN visat mig genom en skrift av sin hand, allt som ska utföras enligt mönsterbilden." (1 Krön. 28:19) Vi kan nästan föreställa oss hur David säger till Herren, "Herre, du har sagt till mig att jag inte får bygga templet. Jag skulle väldigt gärna vilja göra det, men jag är nöjd med att anpassa mig efter ditt beslut. Kan jag få göra en ritning? Det vore väl inte att bygga, eller hur Herre? Så Herren hjälpte honom att göra en ritning, och han uppskattade Davids vilja att göra något åt honom.

I detta sammanhang finns ett intressant uttalande i 1 Krönikerboken 28:4: "Ändå utvalde HERREN, Israels Gud, mig ur hela min fars hus till att vara kung över Israel för alltid. Han utvalde Juda till furste och i Juda hus min fars hus, och bland min fars söner hade han behag till mig och gjorde mig till kung över hela Israel." Detta unika uttalande visar hur högt Gud värderade David. Så David fick tillåtelse att förbereda stenarna, timret och järnet till Herrens tempel, liksom själva planen. Detta kan vara

förklaringen till att när templet restes senare hördes inget ljud av hammarslag. David hade förberett materialet i förväg.

Men David var inte nöjd med att göra förberedelser för tempelbygget. Han ville också förbereda musiken till invigningen. Eftersom det inte var att bygga kände han sig fri att göra det. David var Israels ljuvliga sångare. Han älskade musik helhjärtat. Så David började göra förberedelser för detta tillfälle genom att samla ihop en kör med fyratusen män som enligt David skulle "lovsjunga HERREN till de instrument som jag låtit göra för lovsången". (1 Krön. 23:5) Han samlade också sångarna och övade med dem, vilket framgår av det tjugofemte kapitlet i samma bok. Det känns bra att tänka på David, att han efter de sorgliga erfarenheterna i sitt liv fick tillbringa några år i frid och tillfredsställelse medan han gjorde förberedelser för Herrens tempelbygge och tränade sångare och musiker för tempelinvigningen.

Men David var fortfarande inte nöjd. Herren hade sagt till honom att han inte kunde bygga templet, utan att hans son Salomo skulle göra det. Så vad hindrade David från att abdikera och göra sin son Salomo till kung över Israel? "När David blev gammal och mätt på att leva, gjorde han sin son Salomo till kung över Israel." (Vers 1) Även om det fanns politiska skäl till att han gjorde det antyder formuleringen att tempelbygget var en viktig faktor.

Inte konstigt att Gud tyckte om David. Han fortsatte att trycka på Gud för att få lov att göra mer för honom. Han tänkte på sin plan att göra förberedelser för tempelbygget. Han samlade oerhörda summor pengar. Han övade musikerna, bara för att kunna göra något för Gud, som hade gjort så mycket för honom. David var en glad givare när det gällde pengar och tjänande, och Gud tyckte om honom. Vi vet inte hur länge David levde efter att Salomo blev kung, men "för andra gången gjorde de Salomo, Davids son, till kung" när David dog. (1 Krön. 29:22)

Tänk om vi hade fler män och församlingar som liknade David, som var villiga att göra uppoffringar och att arbeta, att göra mer! Då skulle man inte behöva mana på människor eller församlingar att vakna och avsluta verket. Om David var här och blev ombedd att utföra arbetet skulle han utan tvekan fråga: "Kan jag inte få ge 20 dollar eller 100 dollar? Och Herren skulle bli nöjd och säga, "Ja, David, det får du." Det var på grund av denna anda, trots hans synd, som David valdes till att bli Kristi jordiska förfäder. Det var samma anda som fick Kristus att ge villigt, att genomlida allt, och att till sist göra den största uppoffringen. Gud älskar en glad givare.

Allt detta symboliserades av brännoffret. Som vi sagt tidigare var det inte ett obligatoriskt offer. Det var en gåva som gavs av kärlek, av hängivenhet och helgelse. Det gavs i glädje över att få offra till Gud. Det var att ge en gåva, det var att ge sig själv. Den som uppoffrade sig la allt på altaret för att förbrännas, och därigenom gav han sig själv som ett levande offer.

Kapitel 9 - Matoffer eller spisoffer

Det hebreiska ord som används för "matoffer" är minchah. Det innebär en gåva som någon ger till en annan, oftast till en överordnad. När Kain och Abel bar fram sina offer till Gud som det berättas i 1 Mosebok 4:3, 4, var det ett minchah som de offrade. Jakobs gåva till Esau var också det. (1 Mos. 32:13) Det var ett minchah som Josefs bröder gav honom i Egypten. (1 Mos. 43:11) Namnet som dessa offer fått i King James Version är "meat offering" (köttoffer). Det vore mer korrekt att kalla dem "Meal offering" (matoffer eller spisoffer) som är det ord som används i American Revised Version, särskilt som kött aldrig användes till dessa offer under det levitiska systemet som upprättades vid Sinai.

Matoffren bestod av sådana vegetabiliska produkter som utgjorde basfödan bland folket, mjöl, olja, säd, vin och salt tillsammans med rökelse. När de bars fram till Herren brändes en del upp på altaret som ett minne och en ljuvlig doft för Herren. Resten tillhörde prästen. "Bland HERRENS eldsoffer är det högheligt." (3 Mos. 2:3) Liksom brännoffret kännetecknade hängivenhet och helgelse, så kännetecknade matoffren underkastelse och beroende. Brännoffren stod för fullständig överlåtelse av livet. Matoffren var ett erkännande av överhöghet och förvaltarskap, av beroende av en överordnad. De var ett tecken på vördnad för Gud och ett bevis på lojalitet.

Matoffren användes vanligen i samband med brännoffer och gemenskapsoffer, men inte med synd- eller skuldoffer. I fjärde Mosebok står "Tala till Israels barn och säg till dem: När ni kommer in i det land som jag ger er att bo i, och ni vill offra ett eldsoffer åt HERREN, ett brännoffer eller ett slaktoffer av nöt eller småboskap, för att bereda HERREN en ljuvlig doft – vare sig det gäller att fullgöra ett löfte eller om det är ett frivilligt offer eller era högtidsoffer – så ska den som bär fram ett sådant offer åt HERREN, också som matoffer bära fram en tiondels efa fint mjöl, blandat med en fjärdedels hin olja, och som dryckesoffer ska du offra en fjärdedels hin vin för varje lamm tillsammans med brännoffret eller slaktoffret." (4 Mos. 15:2-5) När en bagge offrades ökades matoffret till två tiondels efa mjöl, och när en tjur offrades var matoffret tre tiondels efa. Drickoffret ökades också i förhållande till vilket djur som offrades. (Vers 6-10)

När matoffret bestod av fint mjöl var det blandat med olja, och rökelse lades ovanpå. (3 Mos. 2:1) En handfull av detta mjöl tillsammans med olja och all rökelse brändes som ett påminnelseoffer på brännofferaltaret. Det var "ett eldsoffer till en ljuvlig doft för HERREN." (Vers 2) Allt som var kvar efter att en handfull hade lagts på altaret, tillhörde Aron och hans söner.

När offret bestod av osyrade tunna kakor skulle det bakas av fint mjöl blandat med olja, skuret i bitar med olja hälld över. (Vers 4-6) Ibland bakades det i en panna (Vers 7) När det bars fram på det sättet tog prästen en del av det och brände på altaret som ett påminnelseoffer. (Vers 8, 9) Det som var kvar av tunnkakorna tillhörde prästerna och räknades som högheligt. (Vers 10)

Offren av mjöl och osyrade kakor som var smorda med olja var avsedda att lära Israel att Gud är den som uppehåller livet, att de var beroende av honom för sin dagliga mat. Innan de tog del av livets överflöd skulle de erkänna honom som den som ger allt. Att erkänna Gud som den som försörjer oss med alla timliga välsignelser skulle naturligt leda deras tankar till källan till alla andliga välsignelser. Nya testamentet avslöjar denna källa som Brödet från himlen, som ger världen liv. (Joh. 6:33)

Ingen surdeg

Det sägs uttryckligen att inget matoffer skulle bakas med surdeg. Varken surdeg eller honung fick komma på altaret. (3 Mos. 2:11) Men både surdeg och honung skulle bäras fram som förstlingsfrukt. Men när de användes på det sättet skulle de inte läggas på altaret. (Vers 12)

Det kan vara motiverat att fråga varför surdeg och honung, som var förbjudna tillsammans med andra offer, skulle offras som förstlingsfrukt. Medan surdeg är en symbol på synd, hyckleri, elakhet och ondska (Luk. 12:1; 1 Kor. 5:8) finns inget direkt uttalande i bibeln som vad honung skulle symbolisera. Många bibelkommentatorer är eniga om att honung står för de köttsliga synder som är behagliga, men som ändå är fördärvliga. Honung betraktas därför som en symbol på självrättfärdighet eller egoism.

När dessa ting översätts till dagens språk förstår vi att när Gud befallde Israel att bära fram surdeg och honung som förstlingsfrukt, då inbjöd han oss att ta alla våra

syndiga tendenser och omhuldade världslighet till honom när vi först kommer till honom. Han vill att vi kommer precis som vi är. Trots att Gud är missnöjd med synd, och det är ingen ljuvlig doft för honom, och trots att dess symbol, surdeg inte fick läggas på altaret, vill Gud att vi ska komma till honom med all vår synd och självrättfärdighet. När vi har kommit till honom ska vi lägga allt för hans fötter. Då ska vi gå och inte synda mer. I spisoffren, liksom i andra offer, användes salt. Det kallas "Guds förbundssalt" "Alla dina matoffer ska du beströ med salt." (3 Mos. 2:13, Sv 1917) Alla offer, både animaliska och vegetabiliska, saltades. "Var och en ska saltas med eld," (Mark. 9:49) och alla offer skulle saltas med salt. Salt har en bevarande förmåga. Det gör också maten smakligare. Det var en viktig del av alla offer. Det är en symbol på Guds bevarande och skyddande kraft.

När han bar fram ett spisoffer av förstlingsfrukten kunde en person komma med "grönskuren säd, rostade över eld och sönderstötta. Du ska hälla olja på offret och lägga rökelse på det." (3 Mos. 2:14-16, B2000) I American Revised Version står "krossade korn av färska ax" istället för "korn som tröskats från fullmatade ax" (KJV) Även om vi inte ska leta efter en dold betydelse i alla uttryck verkar det inte långsökt att tro att det krossade kornet är en symbol för honom som krossades för oss, och genom vars sår vi blir helade. (Jes. 53:5) Matoffren framställer Kristus för oss som livgivaren och den som upprätthåller, "för i honom är det vi lever och rör oss och är till" (Apg. 17:28)

Till matoffren hörde också en viss mängd vin som kallas dryckesoffret. (4 Mos. 15:10, 24) Detta dryckesoffer av vin presenterades för Herren och hölls ut i det heliga, men inte på altaret. (4 Mos. 28:7; 2 Mos. 30:9)

Den lyftofferskärve som offrades som förstlingsfrukten av skörden, som skulle lyftas upp inför Herren den andra dagen i påskhögtiden, var också ett matoffer. (3 Mos. 23:10-12) Ett annat matoffer bestod av de två surdegsbröd som bars fram under påskan som förstlingsfrukt till Herren. (Vers 17-20) Andra offer var matoffren för Aron och hans söner, som skulle vara en evig stadga (3 Mos. 6:20) och misstankeoffret som beskrivs i 4 Mosebok 5:15.

Skådebröden

Skådebröden som varje vecka placerades på bordet i helgedomens första avdelning, var ett matoffer som frambars inför Herren. Dess hebreiska namn var "närvarons bröd" eller "ansiktets bröd." Det kallades också "det ständiga brödet" (4 Mos. 4:7) Bordet kallades "skådebrödsbordet" och "det förgyllda bordet" (4 Mos. 4:7; 3 Mos. 24:6; 2 Krön. 13:10, 11) Skådebröden bestod av tolv bröd, vart och ett bakat av två tiondels efa mjöl (Översättarens kommentar: enl. kommentaren i FB motsvarar det ca 4,5 liter mjöl). Bröden placerades i två högar på bordet varje sabbat.

Prästerna som kom för att utföra tjänst under den kommande veckan började sitt arbete med sabbatens aftnonoffer. Prästerna som avgick avslutade sitt arbete med sabbatens morgonoffer. De inkommande och de avgående prästerna samarbetade med att avlägsna skådebröden och ersätta dem med nya. När de avgående prästerna avlägsnade det gamla brödet la de inkommande prästerna dit det nya. De var noga med att inte ta bort det gamla förrän det nya lades dit. Brödet måste alltid finnas på bordet. Det var "närvarons bröd."

Det råder olika uppfattningar om hur stora bröden var. Somliga tror att de var så stora som 50 x 100 cm. Även om man inte kan bevisa det så står det klart att två tiondels efa mjöl som användes till varje bröd ger ett stort bröd. Ovanpå de två högarna av bröd placerade rökelse i två skålar, en handfull rökelse i varje skål. När brödet byttes på sabbaten bars rökelsen ut och brändes på brännofferaltaret.

”Närvarons bröd” offrades till Gud ”till ett evigt förbund.” (3 Mos. 24:8) Det var ett ständigt närvarande vittnesbörd om att Israel var beroende av Gud för sitt uppehälle, och ett ständigt löfte från Gud om att han skulle upprätthålla dem. Deras behov var alltid inför honom, och hans löfte var ständigt inför dem.

Beskrivningen av skådebrödsbordet avslöjar att där fanns fat på bordet, och skålar, kannor och bågare som användes för att ”utgjuta dryckesoffren med.” (2 Mos. 25:29) Även om det inte sägs något i detta sammanhang om att det fanns vin på bordet är det uppenbart att kannorna som man skulle ”utgjuta” med fanns där av en orsak. Ett dryckesoffer var påbjudet tillsammans med det dagliga offret. (4 Mos. 28:7) Vinet skulle som ”dryckesoffer av stark dryck utgjas åt HERREN” ”i helgedomen.” Det framgår inte av beskrivningen var i helgedomen vinet skulle hållas, bara att det skulle ”utgjas åt HERREN.” Men vi får veta var det inte skulle hållas. (2 Mos. 30:9) Om rökelsealtaret står det att Israel inte fick offra ”främmande rökelse” på det, och att ”ni ska inte utgjuta något dryckesoffer på det.” (2 Mos 30:9) Om dryckesoffret skulle utgjas i det heliga så var det inte på altaret där. Om det fanns kannor på bordet som man skulle ”utgjuta” med, verkar det klart att dessa kannor på bordet innehöll vin.

Det är inget långt steg från skådebrödsbordet i gamla testamentet till Herrens bord i nya testamentet. (Luk. 22:30; 1 Kor. 10:21) Parallellen ligger nära till hands. Brödet är hans kropp som bröts sönder för vår skull. Bågaren i nya testamentet är hans blod. (1 Kor 11:24, 25) ”Så ofta ni äter detta bröd och dricker denna bågare förkunnar ni Herrens död till dess han kommer.” (Vers 26) ”Närvarons bröd” är en symbol på den som ”alltid lever för att be för dem.” (Heb. 7:25) Han är det ”levande brödet som har kommit ner från himlen.” (Joh. 6:51)

Överlåtelse av ägodelar

Matoffret är ett särskilt och separat offer som kännetecknar överlåtelse av ägodelar, på samma sätt som brännoffret kännetecknar överlåtelse av livet. Överlåtelsen av ägodelar måste föregås av en överlåtelse av livet. Det ena är resultatet av det andra. Att överlåta livet utan att överlåta ägodelarna finns inte beskrivet i Guds plan. Att överlåta ägodelar utan att överlåta livet är inte acceptabelt. De två måste följas åt. Tillsammans utgör de ett fullständigt offer som är tillfredsställande för Gud, ”en ljuvlig doft inför Herren.”

Tanken på förvaltarskap behöver understrykas. Somliga som kallar sig kristna talar ljudligt om helighet och överlåtelse till Gud, men deras handlingar stämmer inte alltid överens med deras bekännelse. Man håller hårt i plånboken, man bryr sig inte om uppmaningar att ge och Guds verk för en tynande tillvaro. Sådana människor behöver inse att överlåtelse av livet inkluderar överlåtelse av ägodelar.

Men det vore missvisande att tro att överlåtelse av ägodelar är allt Gud begär. Vi är ansvariga för alla pund som vi har, oavsett om det är pengar eller naturliga gåvor. Gud är den rättmätige ägaren till allt detta och vi är bara förvaltare. Sådana talanger som musik, sång, konst, tal, ledarskap och effektivitet tillhör Gud. De måste överlåtas till honom. De måste läggas på altaret.

Det fina mjölet som användes till spisoffren var delvis ett resultat av människans arbete. Gud gör så att säden växer. Han ger solsken och regn. Han lägger de livgivande egenskaperna i varje sädeskorn. Människan sår och skördar säden, maler mjölet och sällar alla grova partiklar från det så att det blir ”fint”. Därefter bärs det fram till Gud antingen som mjöl eller som bakade kakor. Gud och människan har samarbetat, och resultatet av det överläts till Gud. Det representerar Guds ursprungliga gåva plus människans arbete. Det är att ge tillbaka till Gud det som är hans, med ränta. Gud ger fröet, människan sår det och Gud vattnar det. När det har mångfaldigats ges

det tillbaka till Gud som nådigt tar emot det. Det är en symbol på människans livsverk, på hennes förmågor som utvecklats under Guds ledning.

Gud ger varje människa åtminstone ett pund. Han förväntar sig att människan ska utveckla detta pund och förmera den. Gud accepterar inte att vi ger tillbaka det ursprungliga pundet till honom, att vi bara ger tillbaka det som han gav oss. Han vill att vi ska ta det frö som han ger oss, plantera det, vårda det och skörda det. Han vill att säden ska gå igenom den process som verkar pressa livet ur det, men som i verkligheten förbereder det så att det kan serveras för människan. Han vill att allt som är grovt ska avlägsnas från det, och han vill att det ska frambäras till honom som "fint mjöl." Han vill att punden ska förökas och bäras fram till honom med ränta. Inget annat duger.

Som vi sett står det fina mjölet för människans livsverk. Det står för utvecklade förmågor. Vad skådebrödet kännetecknade när det gällde nationen, det kännetecknade matoffret när det gällde individen. De är symboler för ett helgat livsverk.

Så uttrycksfullt uttrycket "fint mjöl" är. Mjöl är säd som krossats mellan den övre och nedre kvarnstenen. Det var säd som kunde sås, som kunde ge liv. Nu är det krossat, livlöst. Det kan aldrig sås igen. Det är dött. Livet har pressats ut ur det. Men är det värdelöst? Nej, verkligen inte! Det gav sitt liv, det dog för att andra ska få leva. Att dess eget liv pressades ur det blev medel genom vilket livet uppehålls och förädlas. Det var fröets liv, nu bidrar det till att upprätthålla människans liv, en varelse som skapats till Guds avbild. Döden berikade det, förhärligade det och gjorde att det kunde tjäna människosläktet.

Lidandets tjänande

Få liv har verkligt och ihållande värde för mänskligheten förrän de har skadats och krossats. Det är genom livets djupa erfarenheter som människor finner Gud. Det är när vi möter svårigheter som karaktären byggs. Sorg, besvikelser och lidande under de mörka dagarna har förmåga att framkalla de skurar av regn som gör att fröet kan gro och bära frukt.

Lidandets problem kan vara obegripligt i sina djupare aspekter, men en del är klart. Lidande tjänar ett tydligt syfte i Guds plan. Det får anden att mogna. Det bereder själen för en djupare förståelse av livet. Det ger medlidande med andra. Det gör att man lever i ödmjukhet inför Gud och människor.

Bara den som har lidit har verkligen levt. Bara den som har älskat har verkligen levt. Dessa två är oskiljaktiga. Kärlek manar till uppoffring. Uppoffring kräver ofta lidande. Det behöver inte nödvändigtvis vara fysiskt eller plågsamt lidande. Den högsta formen av lidande är glad, helig och upphöjd. En mor kan göra uppoffringar för sitt barn, men hon gör det villigt och glatt. Kärleken räknar uppoffringar som en förmån. "Nu gläder jag mig mitt i mina lidanden för er," säger Paulus, "och det som fattas av Kristuslidanden uppfyller jag i mitt liv för hans kropp, som är församlingen." (Kol. 1:24)

Vi har inte lärt oss lidandets läxa förrän vi vet hur vi ska glädja oss i lidandet. Och vi kan glädja oss när det går upp för oss att "liksom Kristi lidanden flödar över oss, så överflödar också genom Kristus den tröst vi får." Om vi är "trängda, är det för" vår "tröst och frälsning." Kristus själv fick "lära sig lydnad genom sitt lidande," och "genom att han själv har fått lida och blivit frestad kan han hjälpa dem som frestas." Då går det upp för oss att våra lidanden, om de uthärdas och uppfattas på rätt sätt, tillåts för att vi liksom översteprästen förr i tiden ska kunna "ha medkänsla med dem som är okunniga och vilsna, eftersom han själv är svag." (2 Kor. 1:5, 6; Heb. 5:8; 2:18; 5:2) Sådant lidande är inte tungt utan glatt. Om Kristus står det: "För att nå den glädje som låg framför honom uthärdade han korset." (Heb. 12:2)

Lidande har varit Guds folks lott i alla tider. Det är en del av Guds plan. Bara genom lidande kan vi lära oss vissa saker. Bara på det sättet kan vi i Kristi ställe hjälpa dem som går genom lidandets dal så som vi borde, och ”trösta dem som är i nöd med den tröst vi själva får av Gud.” (2 Kor. 1:4) Om vi ser det på detta sätt blir lidande en välsignelse. Det gör att vi kan hjälpa på ett sätt som vore omöjligt utan en sådan upplevelse. Det blir en förmån ”att inte bara tro på Kristus utan också att lida för hans skull.” (Fil. 1:29)

För att förstå hur nödvändig gemenskapen i hans lidande är, behöver vi bara se på någon av Guds heligas erfarenheter förr i tiden. Tänk på de tre fruktansvärda dagarna efter att Gud hade sagt åt Abraham att döda sin son. Minns natten när Jakob kämpade med ängeln, den natt som gjorde en syndare till en helig man. Tänk på den tid som Josef tillbringade med att vänta på döden i brunnan, hans ångest när han såldes som slav, hans upplevelser i fångelset som berodde på falska anklagelser som blev ännu bittrare på grund av otacksamhet. Kom ihåg hur Jeremia förföljdes och den fruktansvärda dagen då Hesekiel befalldes att gå ut och predika istället för att få stanna hos sin döende hustru, Johannes Döparens mörka och hemska upplevelser i fångelset när tvivel ansatte honom och törntaggen i Paulus kött som han inte fick avlägsnad. Ur alla dessa erfarenheter kom ädlare liv, högre visioner och större användbarhet. Utan dem skulle dessa heliga aldrig ha kunnat uträtta det arbete som de gjorde. Inte heller skulle deras liv ha varit till inspiration på det sätt som de nu är. Liksom blommor avger en ljuvligare doft när de krossas, så kan stora sorger göra ett liv ädlare, vackrare och mer storslaget så att Gud kan använda det.

Helgad genom Anden

Mjölet som offrades i matoffret skulle inte frambäras torrt. Det skulle blandas med olja, eller smörjas med olja. (3 Mos. 2:4, 5) Oljan är Guds Ande. Bara när livet är helgat genom Anden, blandat med den, smort med den, kan det vara välbehagligt för Gud. Lidande i sig själv är inte alltid en välsignelse. Det kan göra hjärtat hårt och framkalla bitterhet. Men när Guds Ande tar själen i besittning, när Mästarens ljuvliga anda genomsyrar livet, då blir doften ren från ett helgat liv.

På samma sätt som rökelsen som offrades varje morgon och afton i det heliga symboliserade Kristi rättfärdighet som steg upp tillsammans med prästens böner för folket, som en välbehaglig doft inför Gud, så fungerade rökelsen som offrades tillsammans med varje matoffer för individen. Det gav en personlig tillämpning av det som annars bara var allmänt. Vid morgon- och aftonoffret bad prästen för folket. Vid matoffret tillämpades rökelsen på den individuella människan.

Enligt israeliternas föreställning var rökelse och bön nära förknippade med varandra. Morgon och afton, när rökelsen som symboliserade Kristi förtjänst och medling, steg i det heliga, då bad man i hela folket. Rökelsen fyllde inte bara det heliga och det allra heligaste, utan dess väldoft kändes på långt håll omkring tabernaklet. Överallt uppmanade den till bön och kallade människor till gemenskap med Gud.

Bön är nödvändig om man är kristen. Den är själens andedräkt. Den är ett nödvändigt inslag i alla livets aktiviteter. Den måste åtfölja varje uppoffring och göra varje offer väldoftande. Den är inte bara en viktig ingrediens i kristendomen, den är dess liv. Utan dess livsviktiga andning kommer livet snart att upphöra, och när livet upphör börjar nedbrytningen och det som skulle vara en doft till liv blir en lukt av död till död.

”Var och en ska saltas med eld, och varje offer ska saltas med salt.” (Mark. 9:49 enl. kommentaren i FB) Eld renar. Salt bevarar. Att saltas med eld innebär inte bara rening utan också att man bevaras. Gud vill ha ett rent folk, ett folk vars synder är förlåtna. Men det är inte nog att vara förlåten och renad. Guds bevarande kraft måste

tas emot. Vi måste bevaras rena. Elden ska inte vara en förgörande eld utan en renande eld. Vi ska först renas och sedan bevaras.

”Saltad med eld” ”Saltad med salt”! Renade och bevarade rena! Vilken underbar omsorg!

Matoffret har, även om det inte är det viktigaste offret, underbara lärdomar för den hängivna människan. Allt vi är ska läggas på altaret. Allt vi äger tillhör Gud. Gud kommer att rena och bevara dem som tillhör honom. Må dessa lärdomar förbli hos oss.

Kapitel 10 – Gemenskapsoffer

Det hebreiska ord som översätts med ”gemenskapsoffer” kommer från ett grundord som betyder ”att göra upp, att lägga till det som saknas, att återgälda.” Det beskriver ett tillstånd när missuppfattningar har retts ut och felaktigheter rättats till, när goda känslor överväger. Gemenskapsoffer användes vid många tillfällen som uppmanade till tacksamhet och glädje, och även när man avlade ett löfte. Det var offer som gav en ljuvlig doft, som brännoffer och matoffer. Det var ett uttryck för frid med Gud och tacksamhet för hans många välsignelser, från den persons sida som offrade.

När det gällde att välja vad som skulle offras var den offerande personen inte begränsad i sitt val. Han kunde bära fram en tjur, ett får, ett lamm eller en get, hane eller hona. I vanliga fall måste ett offerdjur ”vara felfritt för att bli välbehagligt” (3 Mos. 22:21; 3:1-17) men när ett gemenskapsoffer bars fram som ett frivilligt offer, behövde det inte vara felfritt. Det kunde användas även om det hade ”någon lem för stor eller för liten.” (Vers 23) Liksom vid brännoffret måste den som offrade lägga sin hand på offerdjurets huvud och döda det vid ingången till tabernaklet. Sedan stänktes blodet runtomkring altaret av prästen. (3 Mos 3:2) Efter det brändes fettets upp: ”Det är ett matoffer, ett eldsoffer åt HERREN.” (Vers 11) ”Allt fett tillhör HERREN. Detta ska vara en evig stadga för er från släkte till släkte, var ni än bor. Inget fett och inget blod ska ni förtära.” (Vers 16, 17)

Det fanns tre sorters gemenskapsoffer: tackoffer, offer i samband med ett löfte och frivilliga offer. Av dessa verkar tackoffret, eller tacksägelseoffret, vara det vanligaste. Det offrades vid tillfällen när man var glad och tacksam för något särskilt, då man fått hjälp eller någon speciell välsignelse. Det kom från ett hjärta som var fyllt av tacksamhet mot Gud, som flödade över av glädje. Brännoffer stod för hängivenhet och överlåtelse från den som offrade. Matoffer kännetecknade den offerande personens beroende av Gud för alla världsliga behov och att han erkände sitt ansvar som förvaltare. Gemenskapsoffer var ett tacksägelseoffer för Guds gåvor som man fått ta emot, ett tackoffer för välsignelser som man åtnjutit, ett frivilligt offer från ett hjärta som flödade över av tacksamhet. De offrades inte för att man bad om någon förmån. De gav pris till Gud för vad han hade gjort, och upphöjde hans namn för hans godhet och nåd mot människors barn.

En gemensam måltid

Offren i gamla testamentet var böner förkroppsligade. I dem kombinerades tro och gärningar, bön och tro. Tillsammans uttryckte de människans hela relation till, och behov av Gud. Fridsoffer var gemenskapsoffer. Medan brännoffer förbrändes helt och hållet på altaret och inget av dem åts upp, medan matoffer delvis brändes på altaret och delvis åts upp, så delades gemenskapsoffer mellan Gud, prästen och den som offrade. Merparten gavs åt den som offrade och hans familj. Guds andel brändes på

altaret (3 Mos 3:14-17) Prästen fick lyftofferbringan och offergårdslåret. (3 Mos 7:33, 34) Resten tillhörde den som offrade, och han kunde bjuda in vilken ren person som helst att delta med honom. Det måste ätas samma dag, och i vissa fall dagen efter, men inte senare. (Vers 16-21)

Osytrade kakor bakade med olja, och även tunnkakor och kakor bakade i panna, ingick i offren. Dessutom använde man syrat bröd. En del bars först fram till Herren som ett lyftoffer och gavs sedan till prästen som hans andel. (Vers 11.13)

Hela ceremonin utgjorde en slags nattvard där prästen och folket deltog tillsammans med Herren vid hans bord – en glädjefylld tilldragelse där alla samlades och tackade Gud och prisade honom för hans barmhärtighet.

Att man använde surdeg vid gemenskapsoffret är betydelsefullt. Vanligtvis var surdeg inte tillåten vid något offer. Vid ett annat tillfälle då det användes – vid förstlingsfrukten i matoffret (3 Mos. 2:12) – fick det inte läggas på altaret. Vid gemenskapsoffret bars det fram till Herren som ett lyftoffer och därefter gavs det till prästen som hade stänkt blodet. (3 Mos. 7:13, 14) Som förstlingsfrukt i matoffret representerade surdegen att människan bar fram sitt offer till Gud för första gången. Hon måste komma med det som hon hade. Men hon skulle bara göra det en gång. När det gällde gemenskapsoffret föreskrevs både osyrat och syrat bröd. Kan det inte vara så att, eftersom detta är en gemensam måltid där Gud, prästen och den som offerar deltar, representerar det osyrade brödet honom som är utan synd och som är vår frid, och det syrade brödet representerar människans ofullkomlighet, människan som trots det accepteras av Gud? Om detta talas i Amos 4:5.

”Köttet av det slaktdjur som hör till det gemenskapsoffer som bärs fram som gemenskapsoffer ska ätas samma dag det har offerats.” (3 Mos. 7:15) Även om detta delvis var en åtgärd av hälsoskäl var det inte det enda skälet, för när gemenskapsoffret var ett löftesoffer eller ett frivilligt offer, då kunde det även ätas nästa dag. (Vers 16) Det var helt omöjligt för en människa att äta sitt offer på en dag, om det var en tjur, en get eller ett lamm. Därför fick han lov, och uppmanades att be andra dela måltiden med honom. ”Du får inte inom dina portar ... något av de löftesoffer som du gett löfte om eller av dina frivilliga offer eller av dina händers bidrag. På den plats som HERREN din Gud utväljer ska du äta det inför HERREN din Guds ansikte tillsammans med din son och dotter, din tjänare och tjänarinna och med leviten som bor inom dina portar. Och du ska glädja dig inför HERREN din Guds ansikte över allt du förvärvat. Se till att du inte glömmer bort leviten så länge du lever i ditt land.” (5 Mos. 12:17-19)

Detta var särskiljande drag hos gemenskapsoffret. Det måste ätas samma dag och det måste delas. Det måste ätas ”inför Herren” och de som deltog skulle glädja sig. Det var en glad, gemensam måltid, och i detta avseende skiljde det sig från andra offer.

Löften

Ibland var gemenskapsoffer även löftesoffer. Av en eller annan orsak, kanske för någon särskild välsignelse som man väntade sig eller önskade sig, ville den som offrade avlägga ett löfte till Herren. Han kunde ge sig själv till Herren, sin fru eller sina barn, boskap, hus eller mark (3 Mos. 27) På detta sätt gavs Samuel till Herren. (1 Sam. 1:11) När det gällde en människa kunde man oftast betala lösensumma, eller köpa tillbaka personen till ett bestämt pris, som prästen kunde anpassas när det gällde mycket fattiga personer. (3 Mos. 27:1-8) Om löftet gällde något av de djur som lämpade sig till offer kunde det inte lösas. Om en människa försökte byta ut det mot ett annat djur skulle båda djuren vara heliga. (Vers 9, 10) När det gällde ett orent djur

skulle prästen värdera det. Det kunde lösas genom att man la en femtedel till det fastställda värdet. (Vers 11-13)

Det var en klart fastställd princip att inget som redan tillhörde Herren kunde helgas åt honom. Denna regel gällde de förstfödda, (Vers 26, 27) allt som avskilts för Gud (vers 28, 29) och tionde. (Vers 30-34)

Somliga betraktar inte löften som något positivt. Ändå gav Gud möjlighet att avlägga löften. Även om det är bättre att inte lova, än att lova och inte hålla löftet, (Pred. 5:3, 4) finns det tillfällen när löften är i sin ordning och accepteras av Gud. "Om du låter bli att avge något löfte, kommer inte synd att vila på dig," (5 Mos. 23:22) men om en människa avlägger ett löfte ska hon "inte dröja att uppfylla det." (Vers 21) Att avlägga ett löfte är frivilligt. En man kan lova eller inte lova, men om han gör ett löfte "får han inte bryta sitt ord. Han ska i allt göra vad hans mun har talat." (4 Mos. 30:2)

Poängen i detta är att en människa ska hålla vad hon lovat. Hon får inte "bryta sitt ord." Hon får inte "dröja" att uppfylla sitt löfte. När det blir dags måste hon betala. Gud förväntar sig det.

Gud vill att hans folk ska vara ärligt och pålitligt. Han vill att de ska hålla sina löften. Ingen uppfyller sina kristna plikter om han är opålitlig i affärssuppgörelser. Ingen kan bryta sitt ord och behålla Guds välbehag. Ingen kan "glömma" att betala sina räkningar, eller ens dröja med att betala dem, och fortfarande vara uppriktig i himlens ögon. En kristen, framför alla andra människor, måste vara en som håller sitt ord. Han måste inte bara vara ärlig utan även punktlig.

Vi lever i en tid när många anser att deras ord inte betyder så mycket, och inte ser så allvarligt på sina löften. Trots att detta kan förväntas av världen finns det ingen ursäkt för någon som bär Kristi namn att svika sitt löfte. Men så många brutna avtal det finns, och så många svikna löften! Äktenskapslöftet bryts, doplöftet bryts, ordinationslöftet bryts. Förbund avvisas, överenskommelser överträds, löften glöms bort. Trolöshet är vanlig och att man inte tar sitt ansvar är nästan ett universellt problem. Kristus själv undrade om det skulle finnas tro på jorden när han kommer tillbaka den sista dagen. (Luk. 18:8)

Mitt i all denna förvirring måste det finnas, och kommer det att finnas ett folk som Gud kan lita på, och i vars mun inte finns något svek, som håller sitt ord. Den fråga som ställs i Psalm 15 besvaras också där. Frågan: "HERRE, vem får vara i ditt tält? Vem får bo på ditt heliga berg?" Svaret: "Den som lever rent och handlar rätt och talar sanning av hjärtat – den som inte förtalar med sin tunga, som inte gör sin nästa illa och inte drar skam över sin granne, den som föraktar den förkastlige men ärar dem som vördar HERREN, som inte bryter sin ed även om det smärtar, som inte ockrar med sina pengar eller tar mutor mot den oskyldige. Den som handlar så ska aldrig någonsin vackla."

Ett av de villkor för att få bo i Guds tabernakel som nämns här är att inte bryta sin ed "även om det smärtar. En man kanske kommer överens om att sälja eller köpa någon egendom, och efter att han träffat ett avtal får han ett förmånligare erbjudande. Kommer han att stå vid sin överenskommelse trots att han förlorar på det? Det gör han om han är kristen.

Att stå vid sitt ord är något som verkligen behövs. Nationer behöver det, om inte deras avtal ska bli meningslösa. Affärsvärlden behöver det, om resultatet inte ska bli förvirring och elände. Individer behöver det om inte tron ska försvinna från jorden. Framför allt behöver kristna det om inte människor ska förlora sina visioner och sitt hopp, och förtvivlan gripa mänskligheten.

Detta är församlingens viktigaste tid och möjlighet. Världen behöver få se att det finns ett folk som förblir troget i en trolös generation, som respekterar både sitt eget och Guds ord, som är sanna mot den tro som en gång gavs till de heliga.

Uppenbarelse av Guds barn dröjer. (Rom. 8:19) Denna uppenbarelse av Guds barn är inte bara något som en skapad varelse "väntar och längtar" efter (Vers 19) utan hela skapelsen "gemensamt fortfarande suckar och vändas," efter den. (Vers 22) Och denna manifestation kommer att uppenbara ett folk som har tecknet på Guds godkännande. De håller buden. De har Jesu tro. Deras ja är ja och deras nej är nej. De är fläckfria, till och med när de står inför Guds tron. (Upp. 14:12, 5; Jak. 5:12)

Frid med Gud

Som vi sagt tidigare var gemenskapsoffret en gemensam måltid som Gud, prästen och vanligt folk tog del i. Den ägde rum inom tempelområdet och den dominerades av fröjd och glädje och prästen och folket umgicks. Det var inte nödvändigtvis ett tillfälle när man slöt fred. Det var snarare en högtid när man gladdes åt att det rådde fred. Den föregicks i allmänhet av ett syndoffer och ett brännoffer. Försoning hade skett och blodet hade stänkts, man hade fått förlåtelse och försäkran om rättfärdighet. När man firade detta bjöd den som offrade in sina nära släktingar och sina tjänare, tillsammans med leviterna, för att äta tillsammans med honom. "Du får inte (äta) inom dina portar" löd befallningen, utan bara "På den plats som HERREN din Gud utväljer." (5 Mos. 12:17, 18) Och så firade hela familjen på ett festligt sätt den frid som hade upprättats mellan Gud och människa, och mellan människa och människa.

"När vi nu har förklarats rättfärdiga av tro, har vi frid med Gud genom vår Herre Jesus Kristus." (Rom. 5:1) "Han är vår frid." (Ef. 2:14) Det gamla Israel inbjöds att fira det faktum att de hade frid med Gud, att deras synder var förlåtna och att de var återupprättade till Guds ynnest. Detta firande inkluderade söner och döttrar, drängar och pigor, och även leviterna. Alla satt ner vid Herrens bord och glädde sig tillsammans "i hoppet om Guds härlighet." På samma sätt ska vi glädja oss "i Gud genom vår Herre Jesus Kristus, genom vilken vi nu har tagit emot försoningen." (Rom. 5:2, 11)

Det är få som uppskattar eller gläder sig åt Guds frid så som de borde. Även om orsaken till det kan vara att de inte uppskattar vad Gud har gjort för dem, är det många kära själar som inte förstår att det är deras rättighet och förmån att vara lyckliga i sin tro. De lever i korsets skugga snarare än i dess solljus. De känner att det är något fel med att vara lycklig, att det inte passar sig att le och att ett oskyldigt skratt är att vanhelga. De bär världen på sina axlar och känner att all tid som ägnas åt rekreation inte bara är bortkastad, utan verkligen ogudaktigt. De är goda kristna, men inte lyckliga kristna. Om de hade levt på Kristi tid och följt honom skulle de ha ifrågasatt det lämpliga i att han gick på bröllopsfesten i Kana i Galliléen. De kunde till och med ha blivit förfärad över att Kristus åt och drack med syndare. De skulle ha fastat och bätt med Johannes lärjungar. (Luk. 5:29-35)

Detta har skrivits med full insikt om den tid som vi nu lever i. Om det någonsin funnits en tid när allvar och nykterhet borde karakterisera vårt arbete, då är det nu. Med tanke på den annalkande krisen, hur heligt och gudfruktigt borde vi då inte leva. All ytlighet och lättja borde läggas bort, och ett allvar borde breda ut sig över allt jordiskt. Stora och avgörande händelser närmar sig hastigt. Det finns ingen tid för lättja eller trivialiteter. Kungen står vid dörren!

Glädje i Herren

Men dessa omständigheter ska inte få oss att förlora det faktum ur sikte att vi är Konungens barn, att våra synder är förlåtna och att vi har all rätt att vara lyckliga och att glädja oss. Guds verk måste avslutas, och vi ska delta i det. Men det är trots allt Gud som måste avsluta verket. Många talar och agerar som om det vore de som ska avsluta verket, som om det hängde på dem. De verkar tro att ansvaret för verket vilar på dem, och att även om Gud kan hjälpa till så är det egentligen de som ska utföra

arbetet. Även i deras böner påminner de ofta Gud om vad han borde göra, rädda att han ska glömma något som de har på hjärtat. De är goda människor, angelägna om att alltid göra rätt, men de har inte lärt sig att kasta sina bördor på Herren. De gör sitt bästa för att bära bördan, och trots att de dignar under bördan är de fast beslutna att inte ge upp. De kämpar på och gör mycket gott. De är värdefulla arbetare och Herren älskar dem innerligt.

Men de saknar några viktiga saker, och får inte mycket glädje av sin kristendom. De är som Marta, de arbetar och sliter men utelämnar det viktigaste. De ser misslynt på Mariorna som inte arbetar som de borde, och de framför sina klagomål för Herren. De förstår inte hur Kristus kan ta Marias parti, när hon enligt deras uppfattning borde tillrättavisas. De arbetar men de gör det inte med glädje. De tycker att andra inte gör sin del. (Luk. 10:38-42)

Det är samma lärdom som poängteras i berättelsen om den förlorade sonen. Den äldre sonen sa att han aldrig hade gjort något fel. Han hade alltid arbetat hårt och inte slösat bort någon tid på att festa och supa. Och nu när den yngre sonen kommer hem efter att ha slösat bort sitt arv på vilt leverne, var han arg och ville inte gå in till den fest som hölls för brodern som kommit tillbaka. Det hjälpte inte att fadern gick ut och vädjade till honom. Han snarare tillrättavisade fadern, och förebrädde honom för att "när han där kommer hem, din son som har festat upp din förmögenhet tillsammans med horor, då har du slaktat gödkalven för honom!" (Luk. 15:30) Fadern svarade vänligt, "nu måste vi fira och glädja oss, för din bror var död men har fått liv igen, han var förlorad men är återfunnen." (Vers 32) Vi får inte veta hur berättelsen slutar. Gick sonen in? Segrade faderns kärlek? Vi vet inte. Det står inte i berättelsen. Den sista beskrivningen vi får är av den äldre sonen som står utanför huset och är arg. Vi hoppas att han ångrade sig och gick in, men vi vet inte.

Kristna borde vara ett lyckligt folk, även mitt i allvarliga händelser. Och varför skulle de inte vara lyckliga? Deras synder är förlättna och de har frid med Gud. De är rättfärdiggjorda, helgade och frälsta. Gud har lagt en ny sång i deras mun. De är den Allrahögstes barn. De vandrar med Gud och är lyckliga i hans kärlek.

Få kristna har Guds frid i sina hjärtan som de borde. De glömmar sitt arv. Kristus sa: "Frid lämnar jag åt er. Min frid ger jag er. Jag ger er inte det som världen ger. Låt inte era hjärtan oroas och tappa inte modet." (Joh. 14:27)

Ändå bekymrar sig många. De är rädda. De oroar sig. Någon älskad är utanför fållan, och de försöker "be in honom." De sliter och ber dag och natt. De vänder på alla stenar i sina ansträngningar att omfatta frälsningen. Om någon kan bli frälst genom någon annan människas gärningar, då är de fast beslutna att det ska genomföras. Och de låter inte bli att räkna med Gud. De ber till honom. De vädjar till honom. De ber som om Gud behövde övertalas. Och till sist vänder sig den kära person som de bett för till Gud, och så lyckliga de blir! Nu kan de vila. Nu är deras arbete gjort, deras uppgift är slutförd.

Tänker dessa människor någonsin på att Gud är lika intresserad av dessa kära människors omvändelse som de själva är, ja ännu mer än de kan vara? Går det någonsin upp för dem att långt innan de började be och arbeta hade Gud planerat och verkat för dessa älskades frälsning, att han gör och har gjort allt som kan göras? Förstår de att det vore mycket bättre om de insåg att arbetet är Guds verk och att de samarbetade med honom, istället för att ta över Guds arbete och bönfälla honom att hjälpa dem? I det ögonblick man inser det kommer friden. Det kommer inte att medföra att vi arbetar mindre eller ber mindre, men det kommer att ändra tyngdpunkten. Vi börjar be i tro. Om vi tror att Gud verkligen verkar, om vi tror att han är intresserad av människors frälsning, då kommer vi att be mer än någonsin, men vi ska låta Gud ta ansvaret.

Mycket av vårt arbete och många av våra böner grundar sig på otro. Liksom Habakkuk känner vi att Gud inte gör sin del. (Hab. 1:2) Han behöver påminnas. Det finns saker som vi behöver påpeka för honom och vi fortsätter att ta upp dem med honom. Istället för att lita på Gud, på hans visdom och hans kraft, tar vi ansvaret på oss själva och säger egentligen att vi inte kan lita på att Gud gör det som han har lovat göra. Men så kommer tron, när det underbara ljuset går upp för oss att Gud fortfarande styr människors angelägenheter, att han gör allt som kan göras för att rädda mänskligheten. Vårt största bekymmer borde vara att få veta hans vilja – när detta går upp för oss, då kommer vi att få förvissning, vila och frid i överflöd. Vi kommer inte att bli färre gärningar, men det kommer att bli trons gärningar. Det kommer inte att bli färre böner, men det kommer att vara böner i tro. Vi kommer varje dag att tacka för förmånen att få arbeta tillsammans med Gud. Hjärtat och själen kommer att fyllas av frid. Vi kommer inte att vara bekymrade och oroliga längre. Vi kommer att ha frid, ljuvlig frid, stillhet, vila, lycka och glädje varje dag. Livet och framtidsutsikterna förändras fullständigt. Vi har lärt oss att sitta vid Jesu fötter. Medan Marta fortfarande arbetar – och klagar – lyssnar Maria till livets ord. Hon har funnit det som är nödvändigt. Hon förstår Kristi ord: ”Detta är Guds verk: att ni tror.” (Joh. 6:29) Och hon tror och vilar.

Det finns ingen större salighet än att ha frid med Gud i hjärtat. Det är det arv som Kristus lämnade efter sig. ”Frid lämnar jag åt er,” säger han. Vilka underbara ord. ”Min frid ger jag er.” (Joh. 14:27) Hans frid är den stilla förvissningen som kommer från förtröstan på Gud. När Kristus uttalade dessa ord närmade han sig korset. Golgata låg framför honom. Men han vacklade inte. Hans hjärta var fyllt av frid och förvissning. Han visste på vem han trodde. Och han vilade i vetskapen om att Gud visste vilken väg han skulle gå. Han kanske inte kunde ”se bortom gravens portar.” Han kanske ”inte kunde föreställa sig hur han skulle komma ut ur graven som segrare, eller berätta om hur Fadern accepterade offret.” Men ”i tro vilade han i honom som det alltid varit hans glädje att lyda ... i tro, segrade Kristus.” – The Desire of Ages, sid. 753, 756.

Han testamenterar samma frid till oss. Det innebär att vi är ett med Fadern, enighet och gemenskap. Det innebär stilla glädje, vila, förnöjsamhet. Det innebär tro, hopp. I denna frid finns ingen rädsla, oro eller bekymmer. Den som äger den, har det som övergår allt förstånd. Han har en källa till kraft som inte är beroende av omständigheter. Han är i harmoni med Gud.

Kapitel 11 – Syndoffer

Synd och ”syndoffer” är olika översättningar av samma hebreiska ord, *chattath*. Syndoffer var så nära förknippat med synd att ett hebreiskt ord används för att beskriva dem båda. När Hosea säger om prästerna, ”De lever av mitt folks synd” (Hos. 4:8) används ordet *chattath*, och det kan därför översättas korrekt antingen med ”synd” eller med ”syndoffer.”

Syndoffer nämns för första gången i bibeln i samband med invigningen av Aron och hans söner. (2 Mos. 29:14) Det finns de som tror att de fanns och användes tidigare, men det finns inte beskrivet förrän på Moses tid. Under denna tidiga period verkar brännoffer vara det enda offer som användes.

Syndoffer gällde bara för synder som man gjort av misstag. ”När någon utan uppsåt syndar” (3 Mos. 4:2, B2000), ”om Israels hela menighet syndar utan uppsåt,” (Vers 13, B2000) ”Om någon av folket syndar utan uppsåt,” (Vers 27, B2000) ”Om det är menigheten som har begått en ouppsåtlig försyndelse,” (4 Mos. 15:24, B2000)

”Om en enskild syndar utan uppsåt,” (Vers 27) – detta är uttalanden som har med syndoffer att göra. De handlade om synder som berodde på fel, misstag eller förhas-tade handlingar, som syndaren var omedveten om vid detta tillfälle, men som han in-såg senare.

Syndoffer sonade inte synder som gjorts medvetet, uppsåtligt, på trots eller på grund av envishet. När Israel syndade uppsåtligt, som när de tillbad guldkalven, och vägrade ta emot den nåd som Gud erbjöd när Mose uppmanade dem att ångra sig, då straffades de omgående. ”På den dagen föll omkring 3 000 män av folket.” (2 Mos. 32:28) Likadant gick det för den man som tvärtemot Guds uttryckliga befallning sam-lade ved på sabbaten. (4 Mos. 15:32-36) Han dödades.

När det gäller uppsåtlig synd eller synd med berått mod lyder lagen, ”Men den som begår något med berått mod, vare sig han är infödd eller främling, han hånar HER-REN och ska utrotas ur sitt folk. Eftersom han har föraktat HERRENS ord och brutit mot hans bud, måste han utrotas. Hans missgärning vilar på honom.”

Det fanns vissa undantag från denna generella regel som kommer att diskuteras i kapitlet ”Skuldoffer”. Man bör också notera att även om det inte fanns något offer i den dagliga ritualen för medvetna eller uppsåtliga synder, synder som gjorts ”med berått mod,” så tog helgedomstjänsten på försoningsdagen hand om sådana överträ-delser. Detta kommer att behandlas senare.

Olika syndoffer

Det fjärde kapitlet i 3 Mosebok handlar om syndoffer i fyra delar, den smorde prästens synd, (vers 3-12) hela folkets synd, (vers 13-21) en ledares synd, (vers 22-26) och en enskild individ av folkets synd. (vers 27-35) De offer som krävdes var inte identiska i alla dessa fall, och blodet hanterades inte heller på samma sätt. Om den smorde prästen hade syndat och ”därmed dragit skuld över folket,” skulle han föra fram ”en felfri ungtjur åt HERREN till syndoffer.” (3 Mos. 4:3) Om hela Israels för-samling syndade av okunnighet skulle de också ”offra en ungtjur till syndoffer. De ska föra fram den inför uppenbarelsetältet.” (Vers 14) Om en av ledarna syndade skulle han ”föra fram en bock, ett felfritt djur av hankön.” (Vers 23) Om någon ur det van-liga folket syndade av okunnighet skulle han föra fram ”felfri get av honkön.” (Vers 28) Om han inte kunde komma med en get kunde han bära fram ett lamm av honkön. (Vers 32)

Vid varje tillfälle var det syndaren som skulle stå för offerdjuret, lägga sin hand på djurets huvud och döda det. När hela församlingen hade syndat skulle man gemen-samt stå för offerdjuret och folkets äldste skulle lägga sina händer på tjurens huvud.

Man bör lägga märke till att blodet hanterades på olika sätt. När den smorde prä-s-ten syndade och förde fram sin tjur och dödade den skulle prästen ”doppa sitt finger i blodet och stänka det sju gånger inför HERRENS ansikte framför förhänget till helge- domen.” (Vers 6) Han skulle också stryka något av blodet på rökelsealtarets horn, som stod inför Herren i församlingens tabernakel. Resten av tjurens blod skulle han hålla ut vid foten av brännofferaltaret som stod vid ingången till uppenbarelsetältet. (Vers 7)

När hela församlingen syndade hanterades blodet på samma sätt som när den smorde prästen hade syndat. En del av det togs in i helgedomens första avdelning och stänktes framför förhänget. Man rörde hornen på rökelsealtaret med blodet och res-ten av blodet hällades ut vid foten av brännofferaltaret på förgården utanför. (Vers 18)

När en ledare syndade togs blodet inte in i helgedomen. Texten lyder: ”Prästen ska ta något av syndoffrets blod på sitt finger och stryka på brännofferaltarets horn, men resten av blodet ska han hålla ut vid foten av brännofferaltaret.” (Vers 25) I detta fall bars blodet varken in i helgedomen eller stänktes framför förhänget. Det ströks på

hornen på brännofferaltaret som stod på förgården utanför, och resten av blodet hölls ut vid foten av samma altare.

När någon bland det vanliga folket syndade hanterades blodet på samma sätt. Det ströks på brännofferaltarets horn och resten hölls ut vid foten av altaret. (Vers 30, 34)

I alla dessa fyra fall togs fett ur kroppen och brändes på brännofferaltaret, (Vers 8-10, 19, 26, 31, 35) men kroppen hanterades olika i de olika fallen. Om den smorde prästen syndat gällde: "tjurens hud och allt hans kött, hans huvud, fötter, inälvor och orenhet, resten av tjuren, ska han föra bort utanför lägret till en ren plats, där man slår ut askan, och bränna upp det i eld som brinner på ved. På den plats där man slår ut askan ska det brännas." (Vers 11, 12) Samma gällde för kroppen av den tjur som offrats som syndoffer för hela församlingen. Kroppen bar utanför lägret till en ren plats där den brändes på en eld som brann med ved. (Vers 21)

Det finns inga instruktioner i 3 Moseboks fjärde kapitel om vad som skulle göras med kroppen när en ledare eller någon ur det vanliga folket hade syndat. Men i 3 Mosebok 6 i "ordningen för syndoffret" finns fler instruktioner. "På samma plats som brännofferdjuret slaktas ska syndofferdjuret slaktas inför HERRENS ansikte. Det är högheligt. Den präst som offerar syndoffret ska äta det. På en helig plats ska det ätas, i förgården till uppenbarelsetältet." (3 Mos. 6:25, 26)

Detta uttalande ger oss ytterligare upplysningar. Prästen som offerade syndoffret skulle äta det. Han skulle äta det på en helig plats, på förgården till församlingens tabernakel. I vers 29 står, "Alla av manligt kön bland prästerna får äta det. Det är högheligt." Principen för hur man skulle ta hand om kropparna från syndoffren framgår i vers 30: "Sådant syndoffer vars blod bärs in i uppenbarelsetältet för att bringa försoning i helgedomen får inte ätas. Det ska brännas upp i eld."

Blodet

Av föregående kan vi sammanfatta hur man använde blodet vid syndoffer som följer: I de två första fallen – när den smorde prästen eller hela församlingen syndat – hanterades blodet på samma sätt. Det bars in i helgedomens första avdelning och stänktes sju gånger framför förhänget och ströks även på rökelsealtarets horn. (3 Mos. 4:6, 7) Bara en liten del av blodet användes för att stänkas. Resten hölls ut vid foten av brännofferaltaret.

I de andra två fallen – när en ledare eller någon ur församlingen syndat – bars blodet inte in i helgedomen, utan prästen tog av blodet och med sitt finger strök han litet av det på brännofferaltarets horn. (Vers 25) Den viktiga skillnaden var att i de två första fallen bars blodet in i helgedomen och i de två andra fallen gjorde man inte det.

Köttet

Inte i något av de fyra fallen användes köttet i någon ritual på altaret. Medan fett från alla djur som användes i denna tjänst togs bort från kroppen och brändes "på altaret till en ljuvlig doft för HERREN," (3 Mos. 4:8, 19, 26, 31, 35) skulle själva köttet antingen brännas utanför lägret eller ätas av prästerna. (Vers 12, 21: 6:26, 29) Man brände kroppen utanför lägret bara för att göra sig av med den, det saknade försonande betydelse. För att förklara varför prästerna skulle äta köttet sa Mose, "Se, dess blod har inte burits in i helgedomens inre. Därför skulle ni ha ätit upp köttet på helig plats, så som jag hade befallt." (3 Mos. 10:18) Detta stämmer överens med uttalandet i 3 Mosebok 6:30. Det ena av två saker måste göras, antingen måste blodet från offerdjuret föras in i det heliga, eller så måste köttet ätas av prästen.

Det var inte upp till prästen att bedöma vilket av dessa två sätt han skulle välja. Han hade fått uttrycklig befallning om att föra in blodet i helgedomen när den

smorde prästen eller hela församlingen hade syndat. I de andra två fallen skulle han inte bära in blodet i det heliga, utan stryka det på brännofferaltarets horn, och därefter äta köttet. Han fick inte både bära in blodet i helgedomen och äta köttet, och han kunde inte heller låta bli att äta köttet när blodet inte hade burits in. Han kunde bara välja det ena sättet av dessa två, men det kunde han inte låta bli. Utifrån detta verkar det som om att äta köttet på något sätt betraktades som likvärdigt med att bära in blodet i helgedomen.

Överföring av synd

”Mose sökte noga efter syndofferbocken, och se, den var uppbränd. Då blev Mose vred på Eleasar och Itamar, Arons kvarvarande söner, och sa: Varför har ni inte ätit syndoffret på den heliga platsen? Det är ju högheligt. Han har gett er det för att ni ska bära församlingens skuld, för att bringa försoning för dem inför HERRENS ansikte. Se, dess blod har inte burits in i helgedomens inre. Ni skulle ha ätit upp köttet på helig plats, så som jag befälde.” (3 Mos. 10:16-18, översättning av American Revised Version)

Aron och hans söner hade gjort misstaget att inte äta köttet av syndoffret. När en get offrades ströks blodet på brännofferaltarets horn, och köttet skulle ätas. Vid detta tillfälle hade de låtit bli att äta köttet. Det gjorde Mose arg. ”Ni skulle ha ätit det” sa han. Orsaken till att de skulle äta köttet anges här: Gud ”har gett er det för att ni ska bära församlingens skuld.” Detta är en tydlig försäkran om att prästen själv tog på sig folkets synd genom att äta köttet.

Detta uttalande gäller frågan om det är möjligt att överföra synd från en individ till en annan. Den frågan är fundamental för kristendomen. Om synd inte kan överföras, då kan förstås inte Kristus bära våra synder, och gör det inte heller. Och om han inte kan bära våra synder, och inte gör det, då är vi utan hopp. Kristendomen bygger på tesen att Kristus är Lammet som bär världens synder. Om man tar det hoppet från mänskligheten är allt förlorat.

Nu ställer vi oss frågan: Finns det någon motsvarighet till detta i helgedomstjänsten? Görs det någon överföring av synd där? Bär någon en annans synder? Svaret är jakande. En man kommer till helgedomen tyngd av synd. När han lämnar den har bördan fallit av honom. Han har blivit förlåten, och går därifrån fri och lycklig. Vad har hänt?

Han har burit fram sitt syndoffer, ”ett honddjur av småboskapen, antingen ett tacklamm eller en killing, till syndoffer.” (3 Mos. 5:6. Se även 4:28, 31) Han lägger sin hand på offerdjurets huvud och dödar det. Han har bekänt ”den synd han har begått.” (3 Mos. 5:5) Därefter har prästen tagit ”något av blodet på sitt finger och (strukit) det på brännofferaltarets horn.” (3 Mos. 4:30, 31) Som den sista delen i ceremonin har prästen ätit köttet av syndoffret på tabernaklets förgård, och genom denna handling tagit synden på sig själv och bär ”församlingens skuld.” (3 Mos. 6:26; 10:17) Genom att göra detta symboliserar prästen honom som ”bär deras skulder,” honom som Herren la ”all vår skuld” på. (Jes. 53:1-12) ”Men det var våra sjukdomar han bar, våra smärtor tog han på sig.” Hans liv har gjorts ”till ett syndoffer.” Eftersom han led på detta sätt ska ”min rättfärdige tjänare” förklara ”de många rättfärdiga, och han bär deras skulder.” (Vers 4, 10, 11)

Vem kan låta bli att se parallellen? Om Kristus sägs att ”han bär deras skulder.” Om prästen sägs att Gud ”har gett er det för att ni ska bära församlingens skuld.” Liksom Kristus tog synden på sig, så tog prästerna synden på sig. Liksom Kristus tog våra synder på sig för att göra ”många rättfärdiga,” så tog prästerna synden på sig för att ”bringa försoning för dem inför HERRENS ansikte.” (Jes 53:11; 3 Mos. 10:17) Det

kan inte råda något tvivel om att i dessa fall sker en överföring av synd, i det ena fallet som en förebild, i det andra fallet i verkligheten.

När prästen hanterade blodet och åt köttet tog han inte bara synden på sig utan identifierade sig själv så fullständigt med syndaren att de synder han tog på sig blev hans synder, och han blev ansvarig för dem. Gud "har gett er det (köttet) för att ni ska bära församlingens skuld, för att bringa försoning för dem inför HERRENS ansikte." (3 Mos. 10:17)

Under den vecka som han tjänstgjorde vid helgedomen hade prästen ätit av många syndoffer, och på så sätt burit många offrande människors synder. Eftersom han inte kunde sona dessa synder med sitt eget liv, och eftersom han bar synderna i syfte att sona dem, blev det nödvändigt för honom att bära fram ett eget offer för alla de synder han bar och som han ansvarade för. Eftersom de synder han bar nu var hans egna, och eftersom blodet bars in i det heliga när en präst syndade, så bar han blodet in i helgedomen som försoning för alla de synder som han bar.

Att överföring av synd är möjlig lärs också ut i helgedomstjänsten vid försoningsdagen. "Aron ska lägga båda händerna på den levande bockens huvud och bekänna över honom Israels barns alla missgärningar, alla deras brott och alla deras synder. Han ska lägga dem på bockens huvud och sedan sända i väg den ut i öknen genom en man som hålls redo för det." (3 Mos. 16:21)

Detta uttalande är klart och tydligt. Översteprästen la sina händer på syndabockens huvud och bekände alla Israels barns brott, alla deras överträdelser och alla deras synder, över honom, och la dem "på bockens huvud." Man kan inte uttrycka saken tydligare.

Grundat på de bevis som här läggs fram kan vi med tillförsikt hävda att överföring av synd är en sann biblisk lära, att den symboliserades i helgedomstjänsten och att den verkligen genomfördes i Kristi liv. Vi tror att denna doktrin är avgörande för frälsningen, en av grundpelarna i försoningen.

Orenar blod?

Att blod renar är en tydlig evangelisk doktrin. "Jesu, hans Sons, blod renar oss från all synd." är varje kristen människas övertygelse och bekännelse. (1 Joh. 1:7) Är läran att blod även orenar också biblisk? Det ska vi se närmare på nu.

Om vi kunde ändra frågan till "orenar synden?" skulle vi vara överens. "Från hjärtat" säger Kristus "kommer onda tankar, mord, äktenskapsbrott, sexuell omoral, stöld, falskt vittnesbörd och hädelser. Sådant gör människan oren." (Matt. 15:19, 20) Detta är ett principiellt uttalande som bekräftas av bibelns allmänna undervisning. Synden orenar inte bara en människa, utan den orenar allt som den kommer i kontakt med. Äktenskapsbrott orenar landet och helgedomen. (Hes. 23:37, 38) Mord orenar landet (4 Mos. 35:33, 34) Att vanhelga sabbaten orenar både sabbaten och helgedomen. (Hes. 23:38) Orenhet orenar tabernaklet. (3 Mos. 15:31; 16:16) Att dyrka Molok orenar helgedomen. (3 Mos. 20:3) Den som är ceremoniellt oren, som inte renar sig, orenar Herrens tabernakel och helgedom. (4 Mos. 19:13, 20) I alla dessa fall är det synd som orenar, oavsett om det är en människa, en sak eller en dag. Landet kan orenas och det kan även sabbaten, tabernaklet, helgedomen och människohjärtat. Synd orenar det som den berör.

Reningen av helgedomen

När helgedomen renades genom getens blod på försoningsdagen, då var Aron tillsagt att han skulle stänka blodet "på nådastolen och framför nådastolen." och "bringa försoning för helgedomen" och för "uppenbarelsetältet" och han skulle även "gå ut till altaret som står inför HERRENS ansikte och ... rena och helga det" (3 Mos. 16:15-19)

Han skulle särskilt stryka blodet ”på altarets horn runt omkring.” (Vers 18) På samma sätt skulle rökelsealtaret renas. ”En gång om året ska Aron bringa försoning för altarets horn. Med blod från försoningssyndoffret ska han en gång om året bringa försoning för det, släkte efter släkte. Det är högheligt för HERREN.” (2 Mos. 30:10)

Dessa altaren renades varje år, liksom det heliga och det allra heligaste. Vi kan därför rätteligen fråga vad som hade gjort dessa altaren och platser orena. Orsaken till orenheten sägs vara ”Israels barns orenheter och brott, (från) alla deras synder.” (3 Mos. 16:16) Detta bekräftas av uttalandet att blodet ströks ”på altarets horn runt omkring” och även stänktes på det sju gånger för att ”rena och helga det från Israels barns orenheter.” (Vers 18, 19)

Vi hävdar därför att helgedomen gjordes oren på grund av Israels synder, och att detta var särskilt sant när det gällde altarnas horn. Om det gyllene altaret sägs det uttryckligen att ”En gång om året ska Aron bringa försoning för altarets horn.” och att denna försoning skulle utföras ”med blod från försoningssyndoffret.” (2 Mos. 30:10) Han skulle också stryka getens blod ”på (brännoffer-)altarets horn runt omkring ... och rena och helga det från Israels barns orenheter.” (3 Mos. 16:18, 19)

Det kan vara relevant att ställa frågan: Om blod bara renar och aldrig orenar, varför är det nödvändigt att rena hornen på försoningsdagen, när blod hade strukits på dessa horn varje dag under året? Om blodet som dagligen ströks på hornen renade, då måste hornen ha varit mycket rena på försoningsdagen. Men förhållandet var det motsatta. De var förorenade. De var orena. Blod hade strukits på dem. Synd hade uppmärksamats genom att prästen satte sitt blodiga fingeravtryck på dem. De behövde renas.

Ett viktigt uttalande

Ett viktigt uttalande om blodet hittar vi i 3 Mosebok 17:11, som vi talade kortfattat om i kapitlet om brännoffren. I The Authorized Version lyder texten ”För kroppens liv är i blodet, och jag har gett er det för altaret, för att bringa försoning för era själar. Det är blodet som bringar försoning för själen” The American Revised Version lyder ”För kroppens liv är i blodet, och jag har gett er det för altaret, för att bringa försoning för era själar. Det är blodet som bringar försoning genom livet som är i det.”

Båda dessa översättningar understryker att ”kroppens liv är i blodet” och att ”det är blodet som bringar försoning.” The American Revised Version säger att ”blodet ... bringar försoning genom livet som är i det.” Det är inte blodet i sig själv som försonar. Det är livet i blodet som gör det. Det är personens liv som gör blodet värdefullt, och blodet har värde bara för att livet har värde.

Av denna orsak har en syndig människas blod inget försonande värde. Och av samma orsak har Kristi blod oändligt försonande värde. Hans blod försonar, men bara ”genom livet som är i det.” Denna betydelse framgår av den hebreiska meningsuppbyggnaden. Prepositionen ”för” i meningen ”Det är blodet som bringar försoning för själen” pekar alltid på de medel som försoning uppnås genom, och kan därför korrekt översättas ”genom.”

Frälsningsplanen grundas på försoning genom blod. På grund av synd har människan förlorat rätten till liv, och det måste lämnas tillbaka till Gud som äger det. Som en barmhärtig lösning erbjuder Gud en utväg och accepterar en annan persons liv istället för överträdarens liv. Eftersom kroppens liv är i blodet utgjuts ställföreträdarens blod och presenteras för Gud på altaret, istället för den verkliga syndarens blod. Men innan det görs måste syndaren identifiera sig med ställföreträdaren, lägga sin hand på offrets huvud och ”bekänna den synd han har begått” och att han förtjänar döden. (3 Mos. 5:5) Eftersom det geniala i denna transaktion är att ställföreträdaren tar syndarens plats och dör i hans ställe, måste synden och skulden överföras till

ställföreträdaren, som tar straffet. Efter att offret dödats stryks blodssymbolen på altarets horn. Denna handling utgör ett erkännande av ett förverkat liv och även att lagen som kräver det är rättvis.

Beträffande blodet som används till syndoffret står det: "Prästen ska ta något av blodet på sitt finger och stryka det på brännoffertaltarets horn." (3 Mos. 4:30) Jeremia säger om denna ceremoni, "Juda synd är skriven med järnstift, ristad med diamantspets på deras hjärtas tavla och på deras altares horn." (Jer. 17:1) När prästen med stort allvar med sitt finger berörde hornen med blodet skrevs synden upp. Han sätter ett fingeravtryck, ett blodigt avtryck, på hornen, och detta fingeravtryck utgör en skrift som är lika definitiv som om den hade ristats in med spetsen av en diamant. En man hade syndat. Han hade bekänt sin synd. Synden upptecknas med blodet av det offer som mannen hade fört fram. Han har bekänt sin skuld. Han har erkänt att döden är ett rättvist straff för hans synd, och som ett erkännande av det har han med egen hand tagit offerdjurets liv. En bekräftelse av denna transaktion placeras nu på altarets horn.

Det blod som placerades på altarets horn var blodet från ett djur som tillräknats synden. Djuret dog för att synden lades på det. Blodet som sattes på altarets horn var därför syndigt blod. Det registrerade synden på altarets horn som med ett järnstift. Det registrerade också att syndaren dött genom sin ställföreträdare. Det registrerade att ett liv som hade förverkats på grund av synd hade getts tillbaka till honom som gav det. Det registrerade betalningen till lagen för det som den hade rätt till. Det registrerade att ett liv som hade använts på fel sätt, en människa som insåg och erkände sin synd, hade frivilligt av sagt sig sitt liv och gett det.

Det liv som syndaren på så sätt gav, var inte ett fullkomligt och rent liv. Det var ett syndigt och orent liv. Blodet symboliserade detta liv, för livet är i blodet, och livet avgör blodets värde. Om det inte vore ett syndigt liv som presenterades för Gud fanns det ingen orsak att bekänna synd eller att ge någons liv på altaret. Den brutna lagen kräver syndarens liv, som symboliseras av syndbelastade blodet, och människan ger det frivilligt. Det liv som krävs är det syndiga livet, inte det fullkomliga livet, och detta syndiga liv tar människan nu avstånd ifrån. Hon har redan bekänt när hon lagt sin synd på det oskyldiga djuret, som har blivit ställföreträdare och nu räknas som en syndare. Som syndare måste det dö och ta straffet för synden, och på så sätt upprätthålla lagens giltighet. Det är detta syndbelastade blod som prästen tar och placerar på altarets horn, och på så sätt registrerar synden och även det faktum att betalning har skett. På så sätt bekräftas Jeremias uttalande att "Juda synd är skriven med järnstift, ristad med diamantspets på deras hjärtas tavla och på deras altares horn." (Jer. 17:1)

Två nödvändiga ting

När man tänker på försoningen glömmar många den roll som lagen spelar. Ändå var det lagen i de tio budorden, som all helgedomens tjänstgöring kretsade runt. Om man tog bort lagen skulle det inte behövas någon försoning, för utan lag finns ingen synd. Om man betraktar det från denna synvinkel krävs två saker för försoning.

För det första krävs ett erkännande av lagens rättmätiga krav, vilket är ett annat uttryck för Guds rättfärdighet. Detta sker genom syndarens beännelse och när han därefter avsäger sig och ger tillbaka det liv som han förverkat. Denna handling tillfredsställer lagens krav och straffet betalas genom att livet förverkas. Men när lagen på detta sätt tillfredsställs, är syndaren symboliskt sett död. Detta är den första delen av transaktionen, och en viktig del.

För det andra måste syndaren, symboliskt, befrias från döden genom någon transaktion där ett rent och syndfritt liv byts mot syndarens syndiga och orena liv. Detta syndfria liv måste inte bara vara syndfritt i sig själv utan får inte bära synd eller få

synder placerade på sig eller bli gjort till synd. Det måste vara ett rent och heligt liv, som är felfritt som "inte har någon defekt och som inte har burit något ok." (3 Mos. 19:2) Ett sådant liv finns bara i Kristus, och den perfekta symbolen för det livet finner vi i Herrens bock, som dog på försoningsdagen utan att ha fått några synder bekända över sig, och vars blod renade helgedomen. (3 Mos. 16)

Dessa två faser av Kristi tjänst får inte blandas ihop. De är distinkta och åtskilda, men ändå tar de sitt uttryck i den enda fullkomliga Frälsaren, som trots att han var utan synd själv "bar de mångas synd," som "inte visste av synd," men som gjordes "till synd i vårt ställe," han som gjorde sitt "liv till ett skuldoffer" och "utgav sitt liv i döden" trots att "han hade inte gjort något orätt, och inget svek fanns i hans mun." (2 Kor. 5:21; Jes. 53:10, 12, 9)

Syndoffersritualen

Vi är nu redo att vidare studera betydelsen av vad som hände när en man kom med sitt syndoffer till tabernaklet och gick därifrån förlåten. Vi har redan talat om detta i korthet, men vi ska lägga märke till några saker till. När någon bland folket syndade och blev medveten om det skulle han "som sitt offer för den begångna synden föra fram en felfri get av honkön." (3 Mos. 4:28, 29)

Att lägga handen på något var en uråldrig tradition i Israel, en symbolisk handling för att något som ägdes av en person fördes över till en annan. Därför la Jakob medvetet sin högra hand på Efraim och sin vänstra på Manassen när han välsignade dem. (1 Mos. 48:14, 15) Därför la även Jesus sina händer på de små barnen och välsignade dem. (Mark. 10:16) På samma sätt botade Jesus människor (Mark. 6:5) Paulus återfick sin syn, (Apg. 9:12) människor fick den helige Ande, (Apg. 19:6) Josua invigdes till en helig uppgift av Mose, (4 Mos. 27:18) och Stefanus insattes i sin tjänst (Apg. 6:6) I vart och ett av dessa fall överfördes något från en person till en annan genom ett yttre tecken, att man la händerna på dem. I nya testamentet betraktas handpåläggning som en av församlingens grundläggande doktriner, (Heb. 6:2) och man gav instruktioner om att inte vara för snabb med ett ge denna gåva. (1 Tim. 5:22)

Om vi nu frågar oss vad syndaren äger och vad han kan ge till någon annan när han kommer inför Gud och lägger sin hand på offerdjuret, då finner vi att han bara äger en sak, synd som han hoppas och ber att han ska befrias ifrån. Och han blir befriad från den. Han lägger sin hand på djurets huvud och genom denna handling överför han synd till det oskyldiga lammet som nu bär hans synder.

Sedan slaktas lammet av samma hand som överförde synderna till det. Nu börjar den prästerliga tjänsten, och blodet placeras på brännofferaltarets horn. Detta blod representerar syndarens förverkade liv, som utgjuts för att uppfylla lagens krav. Lagen behåller blodet, syndarens liv, till försoningsdagen när frälsning uppnås. Som vi konstaterat tidigare doppade prästen sitt finger i blodet och satte ett märke på hornen, ett blodsmärke, ett fingeravtryck. Genom detta märke registrerades synden, på samma sätt som ett fingeravtryck utgör en registrering. Detta märke registrerade synden, och även det faktum att döden hade ägt rum för den synden.

Genom denna transaktion blev altaret orenat, och speciellt hornen. Därför blev det nödvändigt att genomföra försoning för altaret en gång om året med syndoffrets blod. Denna försoning uppnåddes när prästen tog det rena blodet från Herrens bock, som inga synder hade lagts på, och satt det på altarets horn runt omkring. "Sedan ska han gå ut till altaret som står inför HERRENS ansikte och bringa försoning för det. Han ska ta av tjurens blod och av bockens blod och stryka på altarets horn runt omkring, och han ska stänka av blodet på altaret med sitt finger sju gånger och rena och helga det från Israels barns orenheter." (3 Mos. 16:18) Eftersom dessa horn hade orenats

under året av det syndladdade blodet som hade placerats på dem, blev de nu renade med det syndfria blod som användes på försoningsdagen.

Det är intressant att lägga märke till att på försoningsdagen placerades blod bara på de ting som tidigare hade orenats. Inget blod placerades på vattenkaret, ljusstaken eller skådebrödsbordet, eftersom inget blod hade strukits på dem tidigare. Men blod applicerades på nådastolen där tjurens blod hade stänkts. På rökelsealtaret och brännofferaltaret stänkte man också blod, och blod placerades på dess horn, (2 Mos. 30:10; 16:18, 19) eftersom dessa altaren tidigare hade orenats under den dagliga templetjänsten. Vi har ingen uppgift om att något blod stänktes på förhänget, varken under den dagliga tjänsten eller under försoningsdagens rening. Bibeln säger att blodet stänktes ”framför förhänget”, vilket förmodligen är en korrekt tolkning. (3 Mos. 4:6, 17)

Men en gång om året togs förhänget ner och ett nytt hängdes upp. Vi hävdar därför att blod både orenar och renar. Vad blodet gör beror på värdet hos det blod som används. Livet mäter blodet och blodet mäter livet, ”för kroppens liv är i blodet.” (3 Mos 17:11) Om det är ett syndigt liv, då förorenar det. Om det är ett syndfritt liv då renar det. Följaktligen, synd bekändes över offerdjuren under den dagliga tjänsten, men står det inget om att synd bekändes över Herrens bock i den årliga tjänsten. I det första fallet frambars offret för att bära synder. Det gjordes till synd och som syndare måste det dö. I det andra fallet dog Kristus som den Syndfrie – ett oskyldigt och syndfritt liv gavs som ett heligt invigningsoffer för oss. Om vi inte kan skilja mellan dessa två faser av frälsningsverket, som tydligt visas i symbolerna, blir det omöjligt att värdesätta Kristi frälsande arbete på rätt sätt. Som vår Ställföreträdare tog Kristus våra synder på sig och dog i syndarens ställe, för hans synder. Som syndare borde han dö – vi säger det med respekt – och på så sätt ta straffet. Men som den Syndfrie var han inte skyldig att dö. Men han dog frivilligt för oss, vilket var mycket mer än vad plikten krävde. Han friköpte oss från döden och graven, och släppte in oss i himlen i Kristus Jesus.

Synd- och skuldoffer

De första tretton verserna i 3 Moseboks femte kapitel handlar om olika överträdelser som både kallas synder och överträdelser. Bibelkommentatorer är inte överens om det rätta namnet på dessa offer. Somliga kallar dem syndoffer och andra skuldoffer. De har drag av både synd och överträdelse, och bibeln i detta avsnitt hänvisar till dem med båda namnen. Vi kommer vi att kalla dem synd- och skuldoffer. I vanliga fall är en överträdelse en synd som man medvetet begår, man går över en gräns. Den kan begås i oförstånd, men i sådana fall anses att människan borde ha vetat bättre och att hon är ansvarig för sin okunskap. Det hebreiska ordet för överträdelsoffer, ”asham”, kan mycket väl översättas med ”skuldoffer.” Det markerar en högre grad av skuld än syndoffret, trots att själva den syndiga handlingen kanske inte är större.

Som vi sagt liknar vissa synder överträdelser. En person kan till exempel i viss utsträckning vara okunnig om att han gör något fel, men ändå inte vara helt okunnig. Han är inte säker på att han gör rätt, men ändå fortsätter han att göra det. Det är den sortens överträdelser som nämns i första delen av femte kapitlet i 3 Moseboken. Till denna grupp hör de som undanhåller information (Vers 1), som rör vid något orent (vers 2, 3) eller som avlägger en tanklös ed. (vers 4) I sådana fall befalldes att syndaren som offer för sin synd skulle ”föra fram åt HERREN ett hondjur av småboskapen, antingen ett tacklamm eller en killing, till syndoffer.” (vers 6) Vi lägger märke till att i vers 7 kallas de skuldoffer och i vers 9 kallas de syndoffer. (Översättarens anmärkning: I våra vanliga svenska översättningar kallas de syndoffer i båda verserna.) Vi kan därför betrakta dem som ett sorts mellanting mellan de två offren.

En person som syndade på något av de sätt som nämnts ovan skulle bära fram ett hondjur från flocken, ett lamm eller en killing till syndoffer. (vers 6) Om han inte kunde komma med ett lamm kunde han ta en turturduva eller en ung duva. Det står inget om hur blodet från dessa djur skulle hanteras. I avsaknad av specifika instruktioner tror man att man gjorde likadant med det som med de vanliga syndoffren. När det gällde fåglarna stänktes blodet på altarets sidor. (vers 9)

Syndoffer utan blod

Om syndaren inte kunde bära fram en turturduva eller en ung duva fick han bära fram en tiondels efa fint mjöl som syndoffer. Men han fick inte hälla olja eller lägga rökelse på det. Orsaken var att "det är ett syndoffer." När prästen offrade detta tog han en handfull mjöl och brände det som ett påminnelseoffer på altaret. Resten tillhörde prästen på samma sätt som matoffren. (vers 11-13)

Här står vi ansikte mot ansikte med ett anmärkningsvärt faktum. Vanligtvis skulle ett syndoffer vara ett blodoffer, det vill säga att man måste ta livet av ett djur och placera blodet på altarets horn. Men här accepteras en tiondels efa mjöl istället för blod. Det sägs uttryckligen att prästen skulle ta en handfull av detta mjöl och bränna det på altaret, "och när prästen bringar försoning för honom för den synd han har begått i något av dessa avseenden, får han förlåtelse." (vers 13) För att ingen ska tro att detta var ett vanligt matoffer sägs det två gånger att: "Det är ett syndoffer." (vers 11, 12) Det verkar därför klart att åtminstone i detta fall accepterades ett syndoffer som inte innehöll blod, men som ändå sonade synd.

Detta drar uppmärksamheten till det uttalande som finns i Hebreerbrevet 9:22: "Så renas enligt lagen nästan allting med blod, och utan att blod utgjuts ges ingen förlåtelse." Trots att det är sant i allmänhet att i den förebildliga helgedomstjänsten kunde man inte få förlåtelse för synder utan att blod utgöts, ska vi inte glömma det undantag som påpekas här. I the American Revised Version står, "Enligt lagen kan jag nästan säga att allt renas med blod, och utan att blod utgjuts ges ingen förlåtelse." Ordet "nästan" avser förmodligen båda satserna. Därför skulle mening kunna lyda antingen "Jag kan nästan säga att allting renas med blod" eller "Jag kan nästan säga att utan att blod utgjuts finns ingen förlåtelse." Det innebär att huvudregeln att det inte finns någon förlåtelse utan blodsutgjutelse gäller, men i förebilden finns det undantag som vi sett här.

Vi möter en liknande situation när det gäller den röda kvigan. Ingen omedelbar tillämpning av blod i reningsprocessen nämndes där, utan bara vatten och aska. Ändå gav det rening från synd och var ett syndoffer. (4 Mos. 19:9)

Vi påstår inte att synd någonsin kan förlåtas, eller någonsin kommer att bli förlåten utan offret på Golgata. Kristi död är nödvändig för vår frälsning. Men det är tydligt att i de förebilder som nämns ovan gavs ibland försoning och förlåtelse för synd utan att man genast och tydligt använder sig av blod.

När vi söker en tillämpning av detta under den kristna eran, kan vi inte tro att det kännetecknar och gäller sådana personer som inte har någon direkt eller tydlig kunskap om Frälsaren men som ändå lever upp till att det ljus som de har, och gör Guds vilja så långt de förstår? Kan det inte handla om sådana hedningar som aldrig har hört Jesu namn men som ändå mer eller mindre får del av hans Ande? Vi tror att det finns de som aldrig har hört Mästarens välsignade namn, som inte vet något om Golgata och den frälsning som vanns för dem på korset, men som har visat Kristi anda och som kommer att vara räddade i himmelriket. Vi tror att detta gäller sådana personer.

Tre fall

Det första fall som nämns i 3 Moseboken 3:1, gäller att undanhålla information när man är under ed. "Om någon hör edsförpliktelsen och kan vittna om något som han själv sett eller på annat sätt fått reda på, men inte berättar det, då syndar han och bär på missgärning." Uttrycket "hör någon svära" översätts med "hör eden" i American Revised Version, och hänvisar till den ed som användes i en judisk domstol. När Kristus stod inför rätta sa översteprästen till honom: "Jag besvär dig vid den levande Guden: Säg oss om du är Messias, Guds Son." (Matt. 26:63) Under dessa omständigheter kunde Kristus inte tåga utan svarade, "Du själv har sagt det." Han kände sig tvingad att svara när domstolseden användes, trots att han tidigare "var tyst."

Ett exempel kunde vara att man kände till en synd som begåtts. En person kallas till domstolen för att vittna om vad han vet om det, men han vägrar. Detta är en underlåtelsesynd, och tillrättavisas av Gud. En sådan person "bär på missgärning."

Det andra fallet gäller att röra vid något orent, "vad det än är som kan orena." (3 Mos. 5:2, 3) Mannen kan ha blivit oren utan att veta om det, "utan att märka det," och har följaktligen inte renat sig. Därför, när "han sedan får veta det, så drar han på sig skuld."

Detta var en hälsoåtgärd. "Orenhet" så som ordet här används, handlar om mer än ceremoniell orenhet. Det fanns många avskrämda sjukdomar både hos människor och djur som var mycket smittsamma. Genom slarv kunde en epidemi uppstå. Därför befalldes att en person som hade kommit i kontakt med sjukdom skulle följa de regler som gällde i sådana fall och undvika kontakt med andra under en fastställd period. Han skulle bada sig och tvätta sina kläder, och vidta andra försiktighetsåtgärder. Om han inte gjorde det, antingen av okunnighet eller som en medveten överträdelse, när "han sedan får veta det, så drar han på sig skuld."

Det tredje fallet gäller en man som "tanklöst avlägger en ed med sina läppar – att göra ont eller gott, vad man än i tanklöshet kan styrka med en ed." (vers 4) Att "tanklöst avlägger en ed" kan även översättas med "svära, pladdra." Det handlar om personer som "talar tomma ord, de svär falska eder," att använda svordomar, att understryka med en ed. Allt sådant förbjuds i dessa föreskrifter.

Man hävdar ibland att Gud förr i tiden inte krävde bekännelse och gottgörelse för att man skulle få förlåtelse, utan att han bara bad syndaren att komma med det offer som krävdes. Ritualen kring synd- och skuldoffer borde korrigera den uppfattningen. Bekännelse krävdes definitivt. "När en man eller kvinna begår någon av de synder som människor kan begå och handlar trolöst mot HERREN och drar på sig skuld, ska han bekänna den synd han har begått." (4 Mos. 5:6, 7) Men en generell bekännelse räckte inte. "Då ska han, när han dragit på sig skuld i något av dessa fall, bekänna den synd han har begått." (3 Mos. 5:5) Detta uttalande är tydligt och bestämt. Syndaren ska inte bara bekänna utan han ska bekänna "den synd han har begått." Det är "den synd han har begått" som räknas. Bara om han bekänner på det sättet kan han ta emot försoningen.

Blodet som ger försoning

Vid alla offer som nämns i detta kapitel skedde försoningen genom blodet, inte kroppen. Kroppen tjänade som ett transportmedel när prästen åt köttet. Och i alla dessa fall brändes fett på altaret som en välbehaglig doft. Men det var blodet som gav försoning. Och det gjorde det "eftersom det är livet." Kristi liv, som symboliseras av blodet, är vår frälsning. När vi "blev försonade med honom genom hans Sons död, hur mycket mer ska vi då inte som försonade bli frälsta genom hans liv?" (Rom. 5:10) Det liv som vi blir räddade genom är hans liv på jorden, som vår förebild. Det är också hans uppståndna liv, inklusive hans tid på Guds högra sida där han "alltid lever

för att be för dem.” (Heb. 7:25) Och det är genom kraften i detta ”oupplösliga liv” (vers 16 A.R.V.) som han kan ”rena våra samveten från döda gärningar till att tjäna den levande Guden.” (Heb. 9:14)

Den röda kvigan

Ceremonin med den röda kvigan förtjänar särskild uppmärksamhet. Den skiljde sig i många avseenden från de vanliga syndoffer, trots att den hade samma syfte. I 4 Mos. 19:9 står, ”Detta är ett syndoffer.” Det ord som används här, *chattath*, är samma ord som används på andra ställen om syndoffer, som vi noterat tidigare i detta kapitel. I American Revised version (Översättarens anmärkning: och i våra vanliga svenska översättningar) står det: ”Det är ett syndoffer.” Vi kan därför med rätta räkna in den röda kvigan bland de syndoffer som Gud gav befallning om.

Israel fick befallning om att föra fram en röd kviga, felfri och utan någon defekt, och ge den till prästen Eleasar. (vers 2. 3) Prästen skulle föra ut kvigan utanför lägret och låta någon döda den medan han var närvarande. Sedan skulle han ta blodet på sitt finger och stänka det mot uppenbarelsetältets håll sju gånger. (vers 4) När det var gjort skulle någon bränna kvigan inför Eleasar. ”Hud och kött och blod ska brännas upp tillsammans med hennes orenlighet.” (vers 5) Medan kvigan brändes upp på detta sätt skulle prästen ”ta cederträ, isop och karmosinrött garn och kasta det i elden där kvigan bränns upp.” (vers 6) Sedan skulle prästen tvätta sina kläder, bada sig, komma tillbaka till lägret och vara oren till kvällen. (vers 7) Efter det skulle en man som var ren samla ihop askan av kvigan och lägga den utanför lägret på en ren plats. Det skulle användas som ”reningsvattnet. Detta är ett syndoffer.” (vers 9)

Askan som sparades på detta sätt skulle användas vid vissa sorters orenhet, som när man rört vid en död kropp. I sådana fall skulle man ”ta av askan efter det uppbrända syndoffret och hälla friskt vatten över det i ett kärl. En man som är ren ska ta isop och doppa i vattnet och stänka på tältet, på alla kärlen, på de personer som varit där, på den som rört vid benen, på den dräpte och på den som dött på annat sätt eller på graven. Och den som är ren ska på tredje dagen och på sjunde dagen bestänka den som har blivit oren. När han så på sjunde dagen har renat honom, ska han tvätta sina kläder och bada i vatten, så blir han ren om kvällen.” (vers 17-19)

Lägg märke till att medan denna ceremoni var ”ett syndoffer” så användes inte blodet som sådant för att rena människan från hennes orenhet. Det enda sammanhang då användande av blod nämns är när kvigan dödades och prästen tog av blodet och stänkte det sju gånger åt uppenbarelsetältets håll. (vers 4) Men när det gällde den individuella personen stänktes inget blod.

Det är också anmärkningsvärt att kvigan inte dödades inom tabernaklets förgårdsområde där de andra offerdjuren dödades. Blodet bars inte in i helgedomen, blodet stänktes inte framför förhänget, det placerades inte på rökelsealtarets horn och det placerades inte på brännofferaltarets horn. Inte heller hällades det ut vid foten av brännofferaltaret. Det kom inte i direktkontakt med vare sig helgedomen eller brännofferaltaret.

I ritualen med den röda kvigan krävdes inte att en präst utförde den, utan bara en ren person. Det var också så att detta offer inte bara renade Israels barn utan även främlingen. ”Detta ska vara en evig stadga för Israels barn och för främlingen som bor ibland dem.” (vers 10)

Ceremonin med den röda kvigan, som genomfördes sporadiskt, har djup betydelse för den som allvarligt studerar Guds ord. Rening från synd uppnås här genom vatten som blandats med aska från den dödade kvigan. Det sker utanför lägret, skilt från vanlig tillbedjan av Jehova, och är inte direkt förknippat med den vanliga helgedoms-tjänsten.

Det är denna ceremoni som Hebreerbrevets författare hänvisar till när han säger: "Om nu redan blodet av bockar och tjurar och askan från en kviga kan stänkas på de orena och helga till yttre renhet, hur mycket mer ska då inte Kristi blod rena våra samveten från döda gärningar till att tjäna den levande Guden? Han har genom den evige Ande framburit sig själv som ett felfritt offer åt Gud." (Heb. 9:13, 14) David ber, "Rena mig med isop, så att jag blir ren, tvätta mig så att jag blir vitare än snö." (Ps. 51:9)

Heligt vatten och bittert vatten

En liknande användning av vatten för rening nämns i 4 Mosebok 5. I samband med vissa synder skulle prästen "ta heligt vatten i ett lerkärl och ta lite av stoffet från tabernaklets golv och lägga i vattnet." (vers 17) Det heliga vattnet som blandades på detta sätt kallas "bittert vatten" i verserna 18, 19 och 23. Det är inte nödvändigt att gå in på detaljerna i den obehagliga ceremoni som beskrivs i detta kapitel men vi vill uppmärksamma den tjugotredje versen. Prästen skulle "skriva upp dessa förbannelser i en bokrulle och tvätta av dem i det bittra vattnet."

Medan blod nämns i gamla testamentet som ett reningsmedel för synd tjänade vatten i vissa fall ett liknande syfte. Vattenkaret som stod strax framför tabernaklet, vattnet som användes i ceremonin med den röda kvigan och det bittra vattnet som användes för att utplåna synd som upptecknats enligt det femte kapitlet av 4 Mosebok, vittnar om att vatten användes för ceremoniell rening. Det står att Kristus "är den som kom genom vatten och blod, Jesus Kristus: inte bara genom vattnet, utan genom vattnet och blodet." (1 Joh. 5:6) Vid korsfästelsen "stack en av soldaterna upp hans sida med sitt spjut, och genast kom det ut blod och vatten. Den som har sett det har vittnat för att också ni ska tro. Hans vittnesbörd är sant, och han vet att han talar sanning." (Joh. 19:34, 35) Vattnet i dopgraven och fottvagningen "frälser nu ... också er. Det innebär inte att kroppen renas från smuts utan är ett rent samvetes beaktelse till Gud. (1 Pet. 3:21)

Vi avslutar motvilligt detta kapitel om syndoffer, för det finns så många andra aspekter som kunde vara nyttiga att analysera, men som inte har med vårt aktuella studium att göra. När du avslutar detta korta studium, gör det med en tacksam bön till Gud för hans obeskrivliga Gåva.

Kapitel 12 – Skuldoffer

Ett studium av skuldoffret, så som det beskrivs i de sex sista verserna av kapitel fem och de första sju verserna i 3 Moseboken, avslöjar att dessa offer i vissa avseenden skiljer sig avsevärt från syndoffren. Medan de inkluderar överträdelser som gjorts av okunnighet, som återges i det femte kapitlet, inkluderar de även uppsåtliga synder, som återges i det sjätte kapitlet. De verkar vara sådana synder som man kan gottgöra, och gottgörelse krävs i vart fall.

Syndoffren föreskrev offer efter en graderad skala i förhållande till överträdarens ställning och finansiella möjligheter. De varierade från en tjur till turturduvor och unga duvor, och till och med litet mjöl. Skuldoffer, så som de återges här, var inte graderade. De krävde en bagge, samt att man ersatte det som man hade tagit, plus en femtedel av värdet på den aktuella ägodelen.

En annan skillnad mellan syndoffer och skuldoffer är hur blodet hanterades. Vid syndoffer placerades blodet på altarets horn, men vid skuldoffer stänktes det runtomkring altaret. (3 Mos. 4:7, 18, 25, 30; 7:1, 2) Skuldoffrets kött åts av prästerna, på samma sätt som vid syndoffer från någon ur det vanliga folket. (3 Mos. 7:6; 6:26, 29)

Förbrytelser mot Gud

De skuldoffer som först nämns är de som handlar om "något som är helgat." (3 Mos. 5:15) Detta gäller det som är helgat åt Herren, något som hör till tempeltjänsten inklusive saker som helgats åt Gud, förstlingsfrukten, tionde o.s.v. Om Guds verk skulle lida skada på grund av slarv, trolöshet eller förbiseende, även om det gjordes av okunnighet, skulle syndaren "som skuldoffer föra fram åt HERREN en felfri bagge av småboskapen efter det värde du bestämmer i silver, ett visst antal siklar efter helgedomssikelns vikt. Han ska ersätta det han har undanhållit av det helgade och lägga till en femtedel. Detta ska han ge åt prästen, och när prästen bringar försoning för honom genom skuldofferbaggen får han förlåtelse." (vers 15, 16)

Att de överträdelser som anges här bedöms mer allvarliga än de som nämndes i första delen av kapitlet är uppenbart utifrån uttalandet, "Om någon syndar utan att veta det och bryter mot något HERRENS bud och gör sådant som inte får göras, drar han på sig skuld och bär på missgärning." (vers 17) Om de andra synderna står det, om "han sedan kommer till insikt om vad han gjort, så har han dragit på sig skuld." (vers 4) Skillnaden är att i ena fallet betraktas mannen inte som skyldig förrän han blir medveten om att han har överträtt, medan i det andra fallet är han skyldig oavsett om han vet eller inte, att han har överträtt. Om han är skyldig men omedveten om någon överträdelse kan det bara bero på att omständigheterna tyder på att han borde ha vetat. När det gäller "något som är helgat åt Herren" vill Gud att människor ska veta.

Somliga har dragit slutsatsen att man kan hålla tillbaka tionde, om man till slut betalar den med en straffavgift på en femtedel. Det finner inget stöd i den text vi har framför oss. Det är bara när sådant görs av okunnighet som Gud kräver gottgörelse. Det finns inga sådana föreskrifter för uppsåtlig överträdelse.

Förbrytelser mot människor

Överträdelser mot en medmänniska krävde gottgörelse på samma sätt som överträdelser mot Gud, för något som gjordes mot en människa betraktades även som en överträdelse mot Gud. "Om någon syndar och handlar trolöst mot HERREN genom att ljuga för sin nästa om något som denne anförtrott honom eller överlämnat i hans vård, eller om något som han har tagit med våld, eller ifall han berövat sin nästa något genom utpressning, eller om han har hittat något borttappat och ljuger om det och svär falskt i någon sak, vad det än är som en människa kan göra sig skyldig till, då ska den som har syndat på detta sätt och därmed dragit på sig skuld återlämna det han har tagit med våld eller tillägnat sig genom utpressning eller det som anförtrotts honom, eller det borttappade som han har hittat, eller vad det än gäller där han svurit falskt. Han ska ersätta det till dess fulla värde och lägga till en femtedel. Han ska ge det åt ägaren samma dag som han bär fram sitt skuldoffer." (3 Mos. 6:2-5)

De överträdelser som här beskrivs gäller människans relation till sin medmänniska, speciellt när det gäller ägodelar. Något har anförtrotts en person, och han förnekar att han tagit emot det, han bryter ett avtal, tar något med våld som inte tillhör honom, hittar något och ljuger om det – allt detta verkar ha gjorts medvetet, och man kunde inte ursäktas sig med att man inte visste. Han är skyldig.

Femte kapitlet i 4 Mosebok ger en del ytterligare information om skuldoffren. Där bekräftas också att synd mot en människa också är synd mot Herren, (4 Mos. 5:6) och att den inte bara ska bekännas utan att man också ska ersätta det han tagit och lägga till en femtedel av värdet. (vers 7) Sedan läggs denna intressanta möjlighet till: "Men om den drabbade inte har någon nära släkting som kan ta emot gottgörelsen,

ska ersättningen ges åt HERREN och tillhöra prästen, utöver den försoningsbagge med vilken försoning bringas för den skyldige.” (Vers 8)

Skuldoffer skiljer sig sålunda från syndoffer, som bara gäller synder som gjorts av okunnighet. Skuldoffer skapar förutsättningar för förlåtelse av medvetna synder, som man inte kan hävda att man inte visste om. Detta har skapat en del svårigheter för människor som studerar bibeln, eftersom man inser att det ligger en fara i en doktrin som betraktar ett offer som ett sätt att sona uppsåtliga överträdelser. Om en människa syndar omedvetet utgör hans okunnighet en grund för förlåtelse, men att i förväg skapa en lösning för en uppsåtlig synd och räkna ut vad den kostar, verkar omoraliskt. Det var detta som den romerska katolska kyrkan en gång uppmuntrade, och som ledde till alla möjliga sorters missbruk, och som var den direkta orsaken till reformationen. Låt oss se litet närmare på de bibliska offren innan vi drar en slutsats.

Skuldoffer

”Om någon syndar och handlar trolöst mot HERREN genom att ljuga för sin nästa.” (3 Mos. 6:2) Att ljuga räknas här som en överträdelse både mot Herren och mot medmänniskan. På grund av detta måste överträdaren gottgöra båda. Han måste bekänna sin synd och bära fram ett offer till Gud, och han måste ge medmänniskan ersättning.

Det verkar obegripligt att en människa skulle kunna ljuga för sin granne ”om något som denne anförtrott honom eller överlämnat i hans vård,” och göra det ovetande. Grannen reser bort och anförtrot något till mannen som han ska ta hand om tills grannen kommer tillbaka. Även om det är möjligt att mannen kan glömma överenskommelsen verkar det osannolikt att han skulle göra det. Även om han skulle glömma kommer han troligen ihåg när grannen påminner honom. Men i det exempel vi har framför oss finns inga förmildrande omständigheter. Mannen ljugar helt enkelt, och man påstår inte att han är okunnig. Man kan inte annat än dra slutsatsen att denne man gjort sig skyldig till uppsåtlig synd.

Samma sak gäller i nästa fall, när han ljugar om ett ”förtroende” (KJV) eller ”en affär” (ASV) det innebär att det gäller en överenskommelse. Två män träffar en överenskommelse och den ena parten försöker ljuga sig ut ur den. Det kan tänkas att man glömt bort saker, men omständigheterna talar emot det. Han är skyldig.

Om det kan finnas ett uns av tvivel i de två första fallen, så är det ännu mindre tvekan i det tredje fallet då man ”tagit med våld.” Det vore att tänja sanningen bra långt att hävda att detta skett i okunnighet, även om somliga försökt sig på det genom att påstå att mannen trodde att saken var hans och därför tog tillbaka den med våld. Vi erkänner att en sådan situation kan uppstå, men sannolikheten är så liten att det verkar osannolikt att Gud skulle hänvisa till ett sådant fall som grund för ett offer. ”Ifall han berövat sin nästa något genom utpressning, eller om han har hittat något borttappat och ljugar om det och svär falskt.” (vers 2. 3) När Gud tar upp dessa exempel gör han det inte för att visa att mannen var okunnig, utan snarare att han uppsåtligt eller förhastat har begått en överträdelse, och att han är skyldig.

Eftersom dessa fall kräver gottgörelse innan de slutgiltigt och rättvist kan läggas åt sidan, uppmärksammar Gud dem och föreskriver ett lämpligt straff för brotten.

Först kommer bekännelse. ”När en man eller kvinna begår någon av de synder som människor kan begå och handlar trolöst mot HERREN och drar på sig skuld, ska han bekänna den synd han har begått.” (4 Mos. 5:6, 7)

Därefter kommer ersättning: ”och ersätta det orätta till dess fulla belopp och till det lägga en femtedel av värdet. Detta ska han ge till den som han har gjort orätt emot.” (vers 7)

För det tredje, ett offer till Gud: "Han ska föra fram sitt skuldoffer inför HERREN, en felfri bagge av småboskapen ska han föra fram till prästen, efter det värde du bestämmer." (3 Mos. 6:6)

För det fjärde, förlåtelse: "Och när prästen så bringar försoning för honom inför HERRENS ansikte, får han förlåtelse för vad han än har gjort som har dragit skuld över honom." (vers 7)

Somliga tror att frasen i 3 Mos 6:6, "efter det värde du bestämmer," refererar till en extra straffavgift som prästen kunde ta ut om omständigheterna motiverade det. Andra hävdar att det handlar om baggens värde. Hur som helst, det verkar som om prästen hade viss bestämmanderätt i fallet, och att mannen måste rätta sig efter prästens beslut.

När vi begrundar de olika aspekterna av skuldoffren finner vi inget tvivelaktigt eller omoraliskt i föreskrifterna, men vi finner bevis på en nådig och medkännande Gud, som vill förlåta men han "låter ingen bli ostraffad." (2 Mos. 34:7)

Vi hittar inget i dessa regler som uppmuntrar överträdelse eller som ger minsta intryck av att synd lönar sig och att man kan köpa sig fri genom att ge en gåva till Gud. Det Rom gjorde i Tetzels dagar var en förvanskning av Guds barmhärtiga anordningar. Det var fullständigt olikt Guds frälsningsplan.

Dagens omständigheter

Om Gud bara förlät uppsåtliga synder förr i tiden, då skulle det inte ha funnits mycket hopp om frälsning för någon. Och omständigheterna är inte annorlunda idag. Om Gud bara förlåter det som vi gör av okunskap, då skulle vi vara utan hopp. Gud måste även förlåta våra uppsåtliga synder om vi ångrar dem. Och är inte det evangeliet? Till de israeliter som samlats i Antiokia sa Paulus: "Därför ska ni veta, bröder, att det är genom honom som syndernas förlåtelse förkunnas för er. Var och en som tror förklaras rättfärdig i honom och fri från allt som ni inte kunde frias från genom Mose lag." (Apg. 13:38, 39)

Det var de goda nyheterna då, och det är de goda nyheterna nu. Vi behöver en Frälsare som inte bara vill förlåta oss för våra synder utan även "renar oss från all orättfärdighet." (1 Joh. 1:9)

Vi ska inte glömma att en överträdelse är ett mycket allvarligt brott. Om en man skulle snubbla på en ståltråd på natten, som han inte såg eller inte kunde se, då skulle varken människor eller Gud betrakta honom som särskilt skyldig. Men om mannen nästa dag i fullt dagsljus kommer till samma plats och ser en skylt på ståltråden där det står "Tillträde förbjudet," och med flit kliver över tråden, då kan han inte hävda okunnighet som en förmildrande omständighet. Han överträdde och måste ta konsekvenserna.

Så är det med oss nu. Idag är många av våra synder uppsåtliga och räknas därför som överträdelser. Antingen vet vi bättre, eller borde veta bättre. Vi är utan ursäkt. Men tack vare Gud finns förlåtelse för både överträdelser och synder. Vår Gud både kan och vill frälsa till det yttersta.

Gottgörelse

En viktig del av frälsningsplanen, vad människor anbelangar, är frågan om ersättning. Att vara övertygad om synd är inte nog. Sorg över synd är inte nog. Bekännelse av synd är inte nog. Även om allt detta är bra, och utgör steg mot himmelriket, så räcker de inte. De måste åtföljas av en ånger som är så djup och grundlig att man inte får ro i själen förrän man har gjort allt för att rätta till begångna misstag. Detta omfattar i de flesta fall gottgörelse, att man betalar tillbaka det som man stulit och gör allt man kan för att rätta till det som blivit fel. Överträdelser inkluderar tvivelaktiga

affärstransaktioner, bedrägliga påståenden om värden, att ge felaktigt intryck för att uppnå själviska motiv, ohederlighet helt enkelt. Det inkluderar hårda affärssuppgörelser på de fattigas bekostnad och att utnyttja de behövande för egen vinning. Det inkluderar överpriser av alla slag, ockerränta på utlånade pengar och att inte göra skäl för den lön man får. Det inkluderar att dra fördel av andras olycka och att kräva mer betalt än vad som är rätt för tjänster som man utfört bara för att den andra personen är i en situation där han inte kan klara sig själv.

Detta och många andra saker måste man gottgöra om det är möjligt. Och när det inte går kan det vara bra att följa de gamla instruktionerna att "om den drabbade inte har någon nära släkting som kan ta emot gottgörelsen, ska ersättningen ges åt HERREN och tillhöra prästen." (4 Mos. 5:8) Om denna instruktion ska tillämpas idag skulle det kräva att de aktuella pengarna skulle ges till, eller användas i Herrens verk.

Sackeus

Berättelsen om Sackeus som finns i Lukas nittionde kapitel är en illustration av gottgörelse. Kristus bjöd in sig själv som gäst hos Sackeus. Denna stora ära gjorde publiken så överväldigad att han utbrast, "Hälften av det jag har, Herre, ger jag till de fattiga. Och har jag lurat någon på något, betalar jag fyrdubbelt igen." Kristi svar på detta kom snabbt och det var viktigt: "I dag har frälsning kommit till det här huset, för också han är en Abrahams son. Människosonen har kommit för att söka upp och frälsa det som var förlorat." (Luk. 19:8-10)

Detta beskriver ett fall av djup ånger. Jesu närvaro gjorde ett sådant intryck på Sackeus att hans första tanke var att gottgöra. Han var en publiken, och hade utan tvekan en lång rad av tuffa överenskommelser och oärliga affärstransaktioner att stå till svars för. Han hade "lurat" människor, vilket inkluderar alla tveksamma transaktioner. Men nu vänder han helt om. Han överger alla onda vanor och bestämmer sig för att betala tillbaka det som han skaffat sig på oärligt sätt, fyrdubbelt.

Det är nödvändigt att göra alla som kallar sig kristna uppmärksamma på frågan om gottgörelse. Den som är nyomvänd behöver instruktioner om detta, och det gör många andra som har varit medlemmar i församlingen i årtal. Alla behöver förstå sitt ansvar bättre, och vissa behöver lära sig vanlig ärlighet. Det finns människor som varit skyldiga pengar i årtal och som sedan bett att få skulden halverad. Det är tveksamt om Gud ser med välvilja på sådana människors agerande. Människor kanske godtar ett sådant förslag, hellre än att förlora allt, men det gör inte upp räkenskaperna med himlen.

Kapitel 13 – Försoningsdagen

Försoningsdagen var den stora dagen i Israel. Den var särskilt helig, och på den fick inget arbete utföras. Judarna kalla den Yoma, Dagen. Den var offersystemets grundsten. Den som inte fastade på den dagen skulle uteslutas ur Israel (3 Mos. 23:29) Försoningsdagen inträffade den tionde dagen i den sjunde månaden, Tishri, vilket motsvarar september-oktober. De särskilda förberedelserna för denna dag började på den första dagen i månaden Tishri. Om dessa står det under rubriken "Atonement (Försoning)" i Jewish Encyclopedia: "De tio första dagarna i Tishri utvecklades till att bli årets tio botgöringsdagar, avsedda att göra en fullkomlig förändring av hjärtat så att Israel blev som nyfödda ... höjdpunkten nåddes på försoningsdagen när religionen största gåva, Guds förlåtande nåd erbjöds människan." "Föreställningen uppstod också i judiska kretsar att på första dagen i månaden Tishri, den heliga nyårsdagen och minnesdagen av skapelsen, blev människans gärningar bedömda och

hennes öde bestämt, och på den tionde dagen i Tishri beseglades himlens domslut.” (Jewish Encyclopedia, band 2, sid 281)

En judisk uppfattning om vad som ägde rum på denna dag återges i samma uppslagsverk under rubriken ”Atonement, Day of (Försoningsdagen)” enligt följande:

”Gud, som sitter på tronen för att döma världen, och på samma gång är både domare, försvarsadvokat, expertvittne och vittne, öppnar minnesboken. Man läser upp vad som står i den och varje människas namn finns i den. Man blåser i den stora trumpeteten och en stilla, tyst röst hörs. Änglarna bävar och säger, ”Detta är domens dag, för inte ens hans tjänare är rena inför Gud.” Som en herde som granskar sin hjord och låter dem passera under herdestaven, så låter Gud varje levande själ passera inför honom för att fastställa gränsen för varje skapad varelses liv och för att förutbestämma dess öde. På nyårsdagen nedtecknas domen. På försoningsdagen beseglas vem som ska leva och vem som ska dö o.s.v. Men ånger, bön och välgörenhet kan avvända den onda domen.” (Jewish Encyclopedia, band 2, sid 286)

En vecka före den tionde dagen i den sjunde månaden flyttade översteprästen från sitt hus i Jerusalem till tempelområdet. Där tillbringade han denna vecka i bön och begrundande, och även med att repetera ritualerna för försoningsdagen, så att inget misstag skulle göras i någon av ceremonierna. Med honom var, åtminstone på senare år, en annan präst som kunde genomföra tempeltjänsten denna dag, om översteprästen skulle bli sjuk eller dö, eller om han skulle drabbas av någon olycka. Där fanns också i allmänhet en äldre präst som instruerade och hjälpte översteprästen, och försäkrade sig om att han förstod varje steg i ritualen och var grundligt insatt i allt som skulle göras. Natten före försoningsdagen var översteprästen inte tillåten att sova, för att han inte skulle bli orenad på något sätt.

På försoningsdagen steg alla upp tidigt. Översteprästen själv tjänstgjorde vid morgonoffret som frambars på samma sätt denna dag som andra dagar. (4 Mos. 29:11) När denna tjänstgöring var över började den speciella tjänsten. Beskrivningen av vad som skedde finner vi i 3 Mosebokens sextonde kapitel. Om vi studerar detta kapitel får vi följande information: Aron får veta att han inte kan gå in i det allra heligaste när som helst, ”så att han inte dör” För Gud säger: ”jag kommer att uppenbara mig i molnet över nådastolen.” (3 Mos. 16:2) När han går in i det allra heligaste på försoningsdagen ska han bära ”en helig tunika av linne och ha byxor av linne på sin kropp, och han ska spänna på sig ett bälte av linne och vira en turban av linne om huvudet. Detta är de heliga kläderna.” (vers 4) Innan han tar på sig dem ska han bada.

När han börjar sin tjänstgöring tar översteprästen emot två bockar till syndoffer och en bagge till brännoffer från församlingen. De förs fram tillsammans med hans eget syndoffer, en tjur, inför Herren. Han dödar tjuren, som är ett offer för honom själv, och med den ska han ”bringa försoning för sig själv och sitt hus.” (vers 11)

Efter att tjuren dödats, men innan något av blodet har hanterats, ska översteprästen ”ta ett fyrfat, fullt med glöd från altaret som står inför HERRENS ansikte. Han ska fylla sina händer med krossad, väldoftande rökelse och bära in det innanför förhänget.” Där lägger han ”rökelsen på elden inför HERREN, så att ett moln av rökelse täcker nådastolen över vittnesbördet. Då ska han inte dö.” (vers 12, 13)

Översteprästen är nu redo att ta hand om blodet från tjuren, vilket han gör genom att ”stänka det med sitt finger framtill på nådastolen. Sju gånger ska han stänka blodet framför nådastolen med sitt finger.” (vers 14)

Innan tjuren dödades har en annan ceremoni ägt rum. Man har kastat lott om de två bockarna, en lott för Herren och den andra lotten för syndabocken. (vers 8) Den bock som Herrens lott faller på ska offras som syndoffer. Den andra, syndabocken, ”ställas levande inför HERRENS ansikte, för att försoning ska bringas genom honom. Och sedan ska han sändas i väg ut i öknen för att ta bort synden.” (vers 9, 10) Om

båda dessa bockar står att Aron ska "ställa dem inför HERRENS ansikte, vid ingången till uppenbarelsetältet." (vers 7) Det innebär att båda togs nära dörren till tabernaklet och bands fast i ringar som satt i marken eller stenläggningen, och lämnades där medan gudstjänsten med tjuren fortsatte. De fördes fram "inför Herrens ansikte," för att invänta resultatet av ceremonierna med rökelsen och tjuren.

Efter att översteprästen kom ut från det allra heligaste där han hade utfört ritualen med tjurens blod, dödade han syndoffersbocken som var för folket. Sedan gick han in i det allra heligaste och stänkte bockens blod på samma sätt som han stänkt tjurens blod, på nådastolen och inför nådastolen. (vers 15) Genom denna handling bringade han försoning för det allra heligaste "från Israels barns orenheter och brott, från alla deras synder." (vers 16) Sedan gjorde han samma sak med uppenbarelsetältet, det vill säga det heliga.

Det fanns en speciell regel, att medan översteprästen utförde detta arbete fick ingen annan "vara i uppenbarelsetältet från det att han går in för att bringa försoning i helgedomen tills han går ut. Så ska han bringa försoning för sig själv och sitt hus och för Israels hela församling." (vers 17) Vi får inte veta orsaken till detta förbud. Men det verkar rimligt att anta att förlåten som separerade det heliga från det allra heligaste var dragen åt sidan under denna speciella tjänst på försoningsdagen, och att arken och nådastolen med Shekinah syntes. Om någon som inte speciellt utvalts för att gå in i helgedomen riskerade att tränga in inför Gud oförberedd skulle ett sådant intrång förstås leda till en omedelbar död.

Rening av tabernakel och altare

När han bringat försoning för det heliga och för uppenbarelsetältet, det vill säga för både det allra heligaste och det heliga (vers 16), ska Aron "gå ut till altaret som står inför HERRENS ansikte och bringa försoning för det. Han ska ta av tjurens blod och av bockens blod och stryka på altarets horn runt omkring, och han ska stänka av blodet på altaret med sitt finger sju gånger och rena och helga det från Israels barns orenheter." (vers 18, 19)

Aron hade nu "fullbordat försoningen för helgedomen*, uppenbarelsetältet och altaret." (vers 20) Det är värt att notera att den andra avdelningen kallas "det heliga*" i detta kapitel, som den även gör på andra ställen i bibeln. (*Översättarens anmärkning: I våra vanliga svenska översättningar samt i Youngs Literal Translation står det "helgedomen" istället för "det heliga" som det gör i KJV, ASV och ESV. I de svenska översättningarna finns följaktligen inte den oklarhet som författaren här försöker reda ut.) Men detta behöver inte skapa förvirring för uttrycket används i kontrast till "uppenbarelsetältet", som är det vanliga namnet för den första avdelningen. Betydelsen av denna vers, som vi förstår den, är således att Aron nu hade "fullbordat försoningen" för det allra heligaste, det heliga och altaret.

När Aron offrade tjuren bringade han "försoning för sig själv och sitt hus." (vers 6, 11) Syndoffersbocken var för folket. (vers 8, 15) Men när han administrerade bockens blod står det inte att Aron hade bringat försoning för folket, utan "för helgedomen" (KJV: det heliga, se* ovan) och för "uppenbarelsetältet." (vers 16)

Vi förnekar inte, utan vi bekräftar att försoning genomfördes för folket, för det sägs tydligt på andra ställen. (vers 30, 34) Vi bara drar uppmärksamhet till det faktum att blodet från tjuren bringade försoning för Aron och hans hus, medan bockens blod bringade försoning för, och renade helgedomens heliga avdelningar. (vers 18) Försoningen för folket nämns nästan i förbigående. Detta studium leder oss till den slutsatsen att det fanns två olika syften med den rening som utfördes på försoningsdagen. Det ena syftet var att rena ting – som de två heliga avdelningarna och altaret. Det andra syftet var att rena prästerna och folket. Orenhet avlägsnas från tingen och

orenhet avlägsnas från folket. Båda blir renade. (Vers 16, 19, 30) Även försoning bringas för ting och försoning bringas för folket. (vers 11, 16, 18, 30, 33, 34) De två syftena är nära sammanbundna. Det ena är beroende av det andra. Ändå måste vi skilja på dem i vårt resonemang, på samma sätt som de är åtskilda i skriften.

De heliga avdelningarna renades, inte för att det fanns någon inneboende synd eller ondska i helgedomen eller altaret, utan för att det behövde renas "från Israels barns orenheter och brott, från alla deras synder." (vers 16) Detta är sant när det gäller altaret också. Prästen ska "rena och helga det från Israels barns orenheter." (vers 19)

Dessa uttalanden gör det klart att det var Israels synder som orenade helgedomen och altaret. Detta orenande hade ägt rum under året genom den dagliga tempeltjänsten. Varje morgon och afton hade ett lamm slaktats och dess blod hade stänkts på altaret "runt omkring." Detta hade orenat altaret. De skyldiga hade kommit med sina syndoffer, och blodet hade stänkts i det heliga och strukits på altarets horn. Andra offer hade burits fram, och blodet hade stänkts på altaret "runt omkring." På detta sätt hade helgedomen liksom altarna blivit orenade. Helgedomstjänsten på försoningsdagen skulle avlägsna alla dessa synder och rena både helgedomen, prästerskapet och folket.

En fråga

Man kan mycket väl fråga sig, Varför behövde folket renas? Hade de inte burit fram sina offerdjur då och då under hela året, bekänt sina synder och varit förlåtna när de lämnat helgedomen? Varför behövde de bli förlåtna två gånger? Varför behövdes "en årlig påminnelse om synderna?" Borde inte de som tillbad "redan varit renade en gång för alla och inte längre haft några synder på sitt samvete?" (Heb. 10: 3, 2) Dessa frågor kräver svar.

Det kan vara på sin plats att påpeka att frälsning alltid är villkorad beroende på omvändelse och uthållighet. Gud förlåter, men förlåtelsen är inte villkorslös och oberoende av syndarens framtida kurs. Lägg märke till hur Hesekiel uttrycker det, "Men när den rättfärdige vänder om från sin rättfärdighet och handlar orätt och gör samma vidriga gärningar som den ogudaktige, skulle han då få leva? Ingen av de rättfärdiga gärningar som han har gjort ska då bli ihågkommen. Genom den trolöshet som han har begått och genom den synd han har gjort ska han dö."

Denna text slår fast att när en människa vänder sig bort från det som är rätt då kommer ingen av hennes goda gärningar att "bli ihågkommen." Motsatsen är också sann. Om en man har varit ond, men vänder sig bort från sina ondska, då ska "ingen av de överträdelser han har begått (ska då) tillräknas honom." (vers 22)

Lägg också märke till hur Kristus i liknelsen talade om mannen som var skyldig tiotusen talenter. När han bad om nåd blev han förlåten. (Matt 18:27) Men när samma tjänare var obarmhärtig mot sin medtjänare som var skyldig en liten summa på hundra denarer, och lät kasta honom i fängelse, då sa hans herre till honom, "Du usle tjänare! Hela den skulden efterskänkte jag dig, därför att du bad mig. Borde inte du ha förbarmat dig över din medtjänare, liksom jag förbarmade mig över dig? Och i sin vrede överlämnade hans herre honom till torterarna tills han hade betalt allt vad han var skyldig. Så ska också min himmelske Far göra med er, om ni inte var och en av hjärtat förlåter er broder." (Matt. 18:32-35)

Gud håller räkenskap med varje människa. När en bön om förlåtelse stiger upp till Gud från ett uppriktigt hjärta, då förlåter Gud. Men efter att människor har blivit förlåtna ändrar de sig ibland. De ångrar sin ånger. De visar genom sina liv att deras ånger inte var permanent. Så istället för att förlåta fullständigt och slutgiltigt, markerar Gud förlåtelse vid människors namn och väntar med att slutgiltigt utplåna synder

tills de har fått tid att tänka igenom saken. Om de i slutet av sina liv fortfarande tänker likadant, och avskyr sina synder i uppriktig ånger, då räknar Gud dem som trofasta och på domens dag godkänns deras räkenskaper slutligen.

Likadant var det i gamla Israel. När försoningsdagen kom hade varje syndare möjlighet att visa att han fortfarande tänkte likadant. Om han gjorde det utplånades synderna och han var fullständigt renad.

En domedag

Försoningsdagen var domedagen för Israel, vilket bevisas av citaten i början av detta kapitel. Dag efter dag under året hade överträdare kommit till templet och tagit emot förlåtelse. På försoningsdagen visades dessa synder åter inför Gud, eller som det står i Hebreerbrevet, "en årlig påminnelse om synderna." (Heb. 10:3) På den dagen förnyade varje sann israelit sin överlåtelse till Gud och bekräftade sin ånger. Som följd blev han inte bara förlåten utan även renad. "på den dagen ska försoning bringas för att rena er. Från alla era synder ska ni renas inför HERRENS ansikte." (3 Mos. 16:30) Det måste ha varit med glädje i hjärtat som Israel reste hem på kvällen den dagen, renade från alla sina synder. Vilken underbar förvissning! Samma löfte ges i nya testamentet: "Om vi bekänner våra synder, är han trofast och rättfärdig så att han förlåter oss våra synder och renar oss från all orättfärdighet." (1 Joh. 1:9) Inte bara förlåtna "från all orättfärdighet" utan renade! Renade "från alla era synder"! Vilken salighet i den härliga tanken att vara renad från min synd, inte delvis utan fullständigt.

Om den slutliga domen säger Uppenbarelsebokens författare: "Och jag såg de döda, stora och små, stå inför tronen. Och böcker öppnades, och ännu en bok öppnades, livets bok. Och de döda dömdes efter sina gärningar, efter det som stod skrivet i böckerna." (Upp. 20:12) "De döda dömdes efter sina gärningar, efter det som stod skrivet i böckerna." Försoningsdagen var en förebild på den dagen. Trots att det inte fördes några böcker i helgedomen fanns det en förteckning över synd. Varje droppe blod som stänktes på brännofferaltaret vid morgon- och aftongudstjänsten utgjorde en förteckning över synder som begåtts. På samma altares horn, och även på rökelsealtarets horn, gjordes en registrering av förlåtna synder genom blodet som ströks på hornen av den tjänstgörande prästen när syndare kom med sina personliga offer för att få förlåtelse. På försoningsdagen utplånades deras synder som redan hade fått förlåtelse. De syndare som inte ångrade sig skulle "utstötas." På så sätt blev helgedomen renad från förteckningen över synder som hade ansamlats under året. Synderna fanns inte längre kvar som vittne mot folket. Försoning hade utförts, och folket var inte längre under förbannelse. Inte ens förteckningen fanns längre.

Kristus, den mänskliga representanten

I ett annat kapitel understryks uttalandet att Aron inte bara representerade folket utan i praktiken identifierades med dem. Det han gjorde det gjorde de. Vad de gjorde det gjorde han.

"Översteprästen representerade hela folket. Alla israeliter räknades som om de var i honom." I honom centrerades allt som hörde till prästerskapet och nådde sin höjdpunkt. "När han syndade, syndade folket."

Adam var den mänskliga representanten. Genom honom "kom synden in i världen." (Rom. 5:12) "De många stod som syndare" genom hans olydnad (vers 19) "Döden kom att regera efter en endas fall genom denne ende," och "de många dog genom en endas fall." (vers 17, 15)

Kristus var också den mänskliga representanten. Han var den andre och siste Adam. "Den första människan kom från jorden, av jord. Den andra människan kom

från himlen.” (1 Kor. 15:47) Denna andra människa från himlen vände allt som den första människan hade gjort genom sin överträdelse. ”Många stod som syndare” genom den första människans olydnad. Genom den andra människans lydnad ska ”många stå som rättfärdiga.” (Rom. 5:19) Den första människans fall ”ledde till fördömmelse för alla människor.” Den andra människans rättfärdighet har ”lett till ett frikännande, till liv för alla människor.” (vers 18) Och ”liksom alla dör i Adam, så ska också alla göras levande i Kristus.” (1 Kor. 15:22)

Översteprästen var en symbol på Kristus och en representant för nationen. I egenskap av representant för nationen identifierades han med deras synder och var värd att dö. Som symbol på Kristus var han deras medlare och räddare. I båda fallen interagerade han med Gud för folket. I detta avseende var han folket. Om Gud accepterade honom accepterade han folket i honom. Därför var folket angelägna om att höra ljudet av bjällrorna på hans klädnad på försoningsdagen. När försoningen till sist hade blivit genomförd och återföreningen var fullbordad, var ljudet av bjällrorna när översteprästen åter klädde på sig sin översteprästerliga klädnad, tecknet på att Gud hade accepterat ställföreträdaren. När han kom ut och ljudet tydligt kunde höras av alla var deras glädje och tacksamhet stor. Gud hade återigen accepterat dem i översteprästens person.

När översteprästen gick in i det allra heligaste på försoningsdagen, gick han in som folkets representant. I honom trädde Israel inför Herren för att redovisa sina synder för året. Förteckningen över dessa synder framstod i blod på brännofferaltaret och i det heliga. Med försoningsdagen hade dagen kommit då räkenskaperna skulle göras upp, domedagen när alla synder skulle komma i repris inför Gud när översteprästen trädde fram inför Gud, skyddad av slöjan av rökelse. För första gången det året fördes synd fram inför Gud i det allra heligaste. Översteprästen stänkte blod från tjuren ”fram till på nådastolen. Sju gånger” skulle ”han stänka blodet framför nådastolen med sitt finger” och bringa ”försoning för sig själv och sitt hus.” (3 Mos. 16:14, 11) Nu var han ren. Vilka synder han än identifierades med, vilka synder han än var ansvarig för hade de nu symboliskt blivit överförda till helgedomen. Han var ren men inte helgedomen. Vad som hittills hade uppnåtts var detta: Översteprästen hade i egenskap av representant trätt inför Gud och lagen. Han hade erkänt sina synder och stänkt blodet. Lagen hade egentligen frågat honom, ”Har du syndat?”

Översteprästen har svarat, ”Jag har syndat, och jag har bekänt mina synder.”

Lagen säger, ”Syndens lön är döden. Jag har inget annat val än att kräva liv.”

Översteprästen svarar, ”Jag har kommit med offrets blod. Ta emot det.”

Blodet stänks på nådastolen. En ställföreträdare har blivit accepterad i syndarens ställe. På denne ställföreträdare har synderna lagts, han har gjorts till synd och han har dött. Han har tagit straffet för överträdelser. Han har dött i syndarens ställe och för synden. Han har betalat den skuld som beror på synden.

När vi begrundade syndoffren underströks att man la handen på offerdjurets huvud och på så sätt överförde synden till offret. Varje gång dör offret med synd över sitt huvud, dör för synden. På så sätt tog Kristus våra synder på sig själv och blev gjord till synd. Eftersom han hade gjorts till synd måste han dö, för syndens lön är döden.

Kristus dog inte bara som syndarens ställföreträdare utan även som den Syndfrie. När han tog våra synder på sig själv – säger vi med respekt – då förtjänade han att dö. Lagen krävde det. Men Kristus hade personligen inte syndat. Han var syndfri. Ändå dog han. Och den Syndfries död är helt klart en del av Guds plan. Syndarens död tillfredsställer lagens krav. Den Syndfries död betalar lösensumman och friar syndaren från döden.

Efter att översteprästen hade offrat tjuren och stänkt dess blod på nådastolen och framför den, hade han fått tillsägelse att "slakta folkets syndofferbock och bära in dess blod innanför förhänget, och han ska göra med blodet som han gjorde med tjurens blod. Han ska stänka det på nådastolen och framför nådastolen. Så ska han bringa försoning för helgedomen och rena den från Israels barns orenheter och brott, från alla deras synder. På samma sätt ska han göra med uppenbarelsetältet, som har sin plats hos dem mitt ibland deras orenheter." (3 Mos. 16:15, 16)

Vi har tidigare konstaterat, men det bör understrykas här, att blodet från tjuren och blodet från bocken utträttade två olika saker. Den första bringade försoning för Aron och hans hus. Den andra bringade försoning för folket och helgedomen. (vers 11, 15, 16) Inget sägs om att tjurens blod skulle bringa försoning för eller rena helgedomen, men det sägs tydligt om bokens blod. (vers 15, 16) Denna slutsats kan vi dra på följande grunder:

Vid alla tillfällen i den dagliga tjänsten där man fick förlåtelse, uppnåddes försoningen genom blod och det indikerade en överföring av synder till helgedomen. Syndaren överförde sina synder till offret som slaktades, och blodet ströks på brännofferaltarets horn, eller på rökelsealtarets horn och stänktes i det heliga. Blodet som på grund av synderna som hade bekänts över offerdjuret, kan kallas syndladdat blod, orrenar den plats dit det överförs, symboliskt och ceremoniellt. På så sätt blir helgedomen oren.

När översteprästen kommer ut efter att ha stänkt tjurens blod, då är han ren. Alla synder som han bar, och som han var ansvarig för, har blivit bekända och överförda till helgedomen. När han stiger ut ur det allra heligaste är han renad, fri, helig, en symbol för Kristus som den Syndfrie. Han har bekänt sina synder, de har blivit förlåtna och han har ingen mer bekännelse att göra för egen del.

Herrens bock, vars blod han just ska stänka, symboliserar den Syndfrie. I alla offer som bars fram under året avbildades Kristi död som Syndbäraren. Han blev gjord till synd, han som inte visste av någon synd. Försoningsbocken symboliserar honom som den som är utvald av Gud, felfri, obefläckad och syndfri.

Vi understryker: I den bock som offrades på försoningsdagen har vi symbolen för den syndfria Kristus död, han "som är helig, oskyldig, obefläckad, skild från syndare och upphöjd över himlarna." (Heb. 7:26) Eftersom bokens blod inte är laddat med synd, har det en renande förmåga och möjliggör reningen av helgedomen.

När blodet från morgon- och aftnoffren för nationen stänktes, "täckte" det all synd i hela Israel under just den dagen. De dagliga offren på altaret representerade Kristus, som dog för oss "medan vi ännu var syndare," som har "utgett sig själv för oss som en offergåva, ett väldoftande offer åt Gud," som är "försoningen för våra synder, och inte bara för våra utan också för hela världens." (Rom. 5:8; Ef. 5:2; 1 Joh. 2:2) Det dagliga brännoffret symboliserar honom som utgav sig själv för världens synder, som dog för alla människor och på så sätt gör det möjligt för alla som vill komma till honom att bli frälsta. Blodet som stänktes runtomkring altaret symboliserar den tillfälliga eller provisoriska försoning som ges, och utgör även en förteckning över synder som begåtts men som inte ännu är försonade var och en.

De individuella syndoffren och skuldoffren utgjorde egentligen en förteckning över synder som man sökte försoning för. Synderna hade redan upptecknats i de dagliga morgon- och aftongudstjänsterna. Nu registrerade de individuella syndarna sin ånger genom att komma med de föreskrivna offren, och blodet stryks på brännofferaltarets horn som det ska, eller på rökelsealtarets horn och stänks framför förhänget. Det blod som hanterades på detta sätt registrerade bekända synder. Vi har redan noterat att alla bekända synder till slut hamnade i helgedomen, för i de fall då blodet inte bars direkt in i helgedomen så åts köttet av prästerna som på så sätt bar synden. Och

när prästerna bar fram offer för sig själva bars dessa synder, tillsammans med deras egna synder, in i det heliga.

Denna jordiska tempeltjänst i tabernaklet var en förebild på det arbete som utförs i helgedomen därövan, där en fullständig förteckning förs över synder som begås och synder som bekänns. När försoningsdagen kom i Israel förväntades att alla hade bekänt sina synder och att dessa bekännelser hade registrerats i blod i helgedomen. För att avsluta verket var det nu nödvändigt att avlägsna detta register, att utplåna synderna, att rena helgedomen från den blodiga orenheten. Innan denna speciella rening utfördes gick översteprästen in i det allra heligaste med tjurens blod och bringade försoning för sig själv och sitt hus. När han hade gjort det började arbetet med reningen. Det allra heligaste renades med bockens blod, och därefter det heliga. På detta sätt utplånades förteckningen över synderna. Efter det renades altaret.

”Han ska stänka av blodet på altaret med sitt finger sju gånger och rena och helga det från Israels barns orenheter.” (3 Mos. 16:19) ”Aron har fullbordat försoningen för helgedomen, uppenbarelsetältet och altaret.” (vers 20) Nu är allt renat, återförenat och försonat.

Än så länge står inget i berättelsen om folkets rening. De har redan bekänt sina synder. De är förlåtna. Bara förteckningen över deras synder kvarstår, och på denna dag utplånades den. Utplånandet av förteckningen var den sista akten i folkets rening. De påbörjade det nya året med ett nytt rent oskrivet blad.

Vi skulle vilja påpeka en sak till, nämligen att tjurens blod ströks på altarets horn. (vers 18) Att bockens blod ströks på altarets horn kräver ingen förklaring, för det var för att rena det. Men varför gjorde man det med tjurens blod?

Översteprästen representerade hela folket. Han kommunicerade med Gud för dem. Som representant för Kristus utförde han försoningen symboliskt, så att när hans arbete var utfört på försoningsdagen hade alla synder tagits om hand, och alla bekända synder hade utplånats. Så när han bekände dessa synder gjorde han det å Israels vägnar, och tog emot försoning. Därför står det att översteprästen bringade försoning för dem, för att rena dem så att de kunde bli rena från alla sina synder. (vers 30)

Det fanns säkert personer i Israel som dröjde med att bekänna tills det var för sent att komma med ett individuellt syndoffer innan försoningsdagen. De ångrade sig, men de hade dröjt med att komma till helgedomen. Andra var sjuka och kunde inte komma, eller var på resa långt bort. Ingen av dem hade fört fram sina syndoffer eller skuldoffer. Skulle de utelämnas?

Deras synder hade upptecknats i och genom det dagliga morgon- och aftonoffren, men ingen bekännelse hade noterats i helgedomen, eftersom de inte hade kommit med något offer. Vad ska man göra? Översteprästen strök blod på altarets horn på försoningsdagen, och på så sätt registrerade han bekännelse och förlåtelse för dem. Han gjorde det arbete för dem som de skulle ha gjort om det funnits tid eller om de hade kunnat, och eftersom de ångrade sig inkluderades de i försoningen. Bland dem finns rövaren på korset och andra.

Så var arbetet på försoningsdagen avslutat, när det gällde alla bekända synder. Var och en som hade bekänt sina synder och ångrat dem var försäkrad om att hans synder hade utplånats. Han hade hört bjällrorna när översteprästen åter klädde på sig sin översteprästerliga dräkt, vilket vittnade om att arbetet var fullbordat. Han var inte bara en benådad syndare. Han var inte bara förlåten, utan renad. ”Om vi bekänner våra synder, är han trofast och rättfärdig så att han förlåter oss våra synder och renar oss från all orättfärdighet.” (1 Joh. 1:9) Förlåtelse hade han fått under den dagliga tempeltjänsten och rening på försoningsdagen. Till och med förteckningen över synder var utplånad. Israel var rent.

Kapitel 14 – Syndabocken

I vår betraktelse av försoningsdagen hoppade vi över en viktig del i helgedomstjänsten, en del som förtjänar att behandlas särskilt, nämligen syndabocken. Om detta ämne har mycket skrivits och många olika åsikter har framförts. Vi ska se vad vi tror är det rätta sättet att se på den, som bäst stämmer överens med det generella syftet med försoningen.

Vi ska komma ihåg att Herrens bock renade det allra heligaste, det heliga och altaret från "från Israels barns orenheter" och från deras "brott, från alla deras synder" (3 Mos. 16:16, 19) Det underströks att detta inte bara gällde förlåtelse utan även rening. Förlåtelse hade man fått i den dagliga tempeltjänsten när individuella syndoffer bars fram. Blodet hade hanterats och synderna blivit förlåtna. Det upprepas att när "prästen bringar försoning för honom till rening från hans synd, får han förlåtelse." (3 Mos. 4:26, 31, 35) Men förteckningen över synder fanns kvar till försoningsdagen, när den slutgiltigt utplånades.

Detta är en förebild av det som händer på den stora domedagen, som försoningsdagen var en symbol för. Då öppnas böckerna och de rättfärdigas synder utplånas. (Apg. 3:19; Upp. 20:12; Dan. 7:10) De som inte får sina synder utplånade kommer att få sina namn utplånade. (2 Mos. 32:33; Upp. 3:5; Ps. 69:29) Det innebär att man är för evigt förlorad.

Syndabocken

När man kastade lott om de två bockarna från församlingen var en lott för Herrens bock och den andra för syndabocken. (3 Mos. 16:8, B2000) Somliga tror att båda bockarna symboliserar Kristus, och att de representerar två faser av hans försonande verk. Andra tror att de representerar två motsatta krafter, och att eftersom den ena lotten är "för Herren" och den andra för Asasel, så betyder Asasel Satan. Somliga teologer, förmodligen majoriteten, menar att Asasel är en individuell, ond och övermänsklig ande. Andra hävdar att det betyder "en som tar bort," (FB 2015) speciellt genom "en serie handlingar." Det verkar rimligast att tro att eftersom den ena bocken är för Herren, en individ, så är den andra bocken också för en individ. Eftersom de två bockarna bevisligen är motsatser till varandra, är det mest konsekvent att tro att Asasel måste vara emot Herren. Han kan i så fall inte vara någon annan än Satan.

Medan vi tror att bevisen tyder på att Asasel är en individ, en ond ande, finns det vissa problem med denna ståndpunkt som vi ska analysera. Det första bland dem är uttalandet att syndabocken "ska ställas levande inför HERRENS ansikte, för att försoning ska bringas genom honom. Och sedan ska han sändas i väg ut i öknen." (3 Mos. 16:10) Om Asasel är en "ond ande," Satan, hur kan det vara möjligt "att försoning ska bringas genom honom?"

Vi tror att en granskning av syndabockens uppgift ger en lösning på detta problem. Syndabocken kom i händelsernas centrum på försoningsdagen, först efter att försoningsverket var avslutat. Efter att "har fullbordat försoningen för helgedomen, uppenbarelsetältet och altaret, ska han föra fram den levande bocken. Och Aron ska lägga båda händerna på den levande bockens huvud och bekänna över honom Israels barns alla missgärningar, alla deras brott och alla deras synder. Han ska lägga dem på bockens huvud och sedan sända i väg den ut i öknen genom en man som hålls redo för det. Bocken ska bära alla deras missgärningar på sig ut i ödemarken, och man ska släppa bocken ute i öknen." (vers 20-22)

Prästen hade avslutat återförenandet. Helgedomen och altaret hade blivit renade. Försoning hade genomförts och renandet hade avslutats. Då, och inte förrän då, dök syndabocken upp i sin speciella roll. Så syndabocken har ingen del i försoningen som redan har uppnåtts med blodet från Herrens bock. Det verket var fullbordat.

Man invänder att eftersom Israels barns synder lades på syndabockens huvud, kan inte våra argument hålla. Den aktuella texten säger att "Aron ska lägga båda händerna på den levande bockens huvud och bekänna över honom Israels barns alla missgärningar, alla deras brott och alla deras synder. Han ska lägga dem på bockens huvud och sedan sända i väg den ut i öknen genom en man som hålls redo för det." (vers 21) Låt oss begrunda detta.

Delat ansvar

De flesta synder kan man dela ansvaret för. Den person som begår synden är oftast mest skyldig, även om så inte alltid är fallet. En del är mer offer för synd än syndare. Den man som lär ett barn att stjäla kan inte undgå ansvar genom att säga att han själv inte stjal. Den som lockar en flicka till synd är skyldig, även om han inte deltar i den själv. De föräldrar som underlåter att lära sina barn de rätta principerna måste en dag avlägga räkenskap. Det är som det ska vara. Ansvaret för synd kan inte spåras tillbaka till bara en person. Det är sant när det gäller alla synder utom Satans personliga synd. "När han talar lögn talar han utifrån sig själv, för han är en lögnare och lögnens fader." (Joh. 8:44)

Vi ska nu begrunda vilka synder Satan bär, vilka synder människor bär och vilka synder Kristus bär. Men vi ska hålla i minnet att Kristus bara bär synder i en ställföreträdande försoning. Människor och Satan bär synder genom egen förtjänst och straff.

Att Satan ska lida för sina egna synder är självklart. Han är en mördare från begynnelsen och syndens upphovsman. Om synd överhuvudtaget ska bestraffas kan Satan inte komma undan. Hans ansvar når längre än hans egna synder, till de synder som han har fått andra att begå. Detta omfattar all synd, oavsett vem som begått den. Han är ansvarig för de änglars synd som föll, och han är ansvarig för människors synder. Det finns ingen synd som begåtts någonstans, i himlen eller på jorden, som han inte primärt är ansvarig för. Oavsett om synden begåtts av heliga eller syndare så är Satan dess upphov. Det innebär inte att de änglar som syndat inte kommer att behöva lida för vad de gjorde. Det betyder inte heller att människor är utan ansvar. Det är bara rättvist och rättfärdigt att varje syndare tar straffet för sina synder, i den utsträckning som han är skyldig för dem. Satan bär inte ansvaret för deras synder som sådana. De måste bära sina egna synder. Den synd som han kommer att hållas ansvarig för är hans onda arbete med att fresta dem att synda, driva på dem och förleda dem till deras undergång. Detta är ofta värre än själva synden.

Principen om delat ansvar illustreras av den synd som våra första föräldrar begick. Satan frestade dem och de föll. På grund av Satans del i synden blev ormen förbannad. På grund av Adam och Evas synd blev de fördrivna från Eden. Gud höll inte bara Adam och Eva ansvariga, men han ursäktade dem inte heller. Satan var skyldig, och det var människan också. Det fanns inga förmildrande omständigheter. Alla var skyldiga, och alla straffades, var och en efter förtjänst. Denna princip om delat ansvar, som illustreras av Guds hantering av den första synden, håller fortfarande. Den har bestämts av Gud och rättvisan i den finner gensvar i människans egen rättskänsla.

Eftersom Satan primärt är ansvarig för alla människors synder måste dessa synder slutligen läggas på honom och han måste ta det straff som han förtjänar. Detta straff är varken för att sona synd eller ställföreträdande. Det är inte heller försonande utom i den mening att en brottsling sonar sina synder genom att hängas. Han lider helt

enkelt för sina egna synder och för det inflytande han haft för att få andra att synda. Denna princip uttrycks väl av Ellen White när hon säger, "Syndarens straff kommer att utmätas i förhållande till hur han påverkat andra till att inte omvända sig." – *The Youth's Instructor*, 9 maj 1901. "Av alla de synder som Gud kommer att bestraffa är ingen värre i hans ögon än att uppmuntra andra att göra det som är ont." – *Patriarchs and Prophets*, sid 323. I harmoni med detta är uttalandet att Satan måste bära "skulden för alla de synder som han har fått Guds folk att begå." *The Great Controversy*, sid 485. När vi väger samman dessa uttalanden finner vi att Satan kommer att bestraffas för sin del i de obotfärdigas synder, och även för sin del i de rättfärdigas synder. Det är rättvist, för det var han som ledde dem att synda.

När rättfärdiga människor syndar

Satans skuld är särskilt avskyvärd när det gäller bekännande kristna. Ingen kristen vill synda. Han avskyr det. Men Satan frestar honom. En man står emot tusen gånger, och Satan kommer tillbaka tusen gånger. Till slut ger mannen efter och syndar. Men han ångrar sig snabbt. Han ber om förlåtelse. Synden har upptecknats i himlen. Nu står det att den är förlåten. Mannen är lycklig. Han är förlåten. Han har lagt sin synd på den store Syndbäraren, som frivilligt tar den på sig, tar påföljden och det straff som syndaren förtjänat.

Sen kommer den slutgiltiga domen. Synden utplånas. Mannens räkenskaper är uppklarade. Men hur är det med Satans del i att orsaka hans fall? Har det blivit sonat? Det har det inte. Satan måste sona den delen själv med sitt liv. En händelse som inträffade för flera år sedan kan vara av intresse.

I en viss högskola försökte en student som skötte fastigheten att stänga fönstren under ett möte i kapellet. Han gick tyst längs gången vid fönstren med en låg stång höjd, och ögonen fästa på fönstren. En annan student såg ett utmärkt tillfälle som han tyckte måste utnyttjas. När den unge mannen med stången gick förbi, koncentrerad på sin uppgift, satte den andra studenten ut foten och med ett öronbedövande brak föll både vaktmästare och stång till golvet. En snabb tillrättavisning togs lika snabbt tillbaka när man förstod omständigheterna. En man föll. Den andra mannen var skyldig.

Så borde det vara med den som är kristen. Han kanske faller, men om han gör det borde det bero bara på att Satan sätter krokben och inte för att han vill det själv. Vi säger borde. I alltför många fall ger den kristne efter på grund av någon svaghet som det inte finns någon ursäkt för. För även om en kristen kan falla så kan vi inte gå med på att det är nödvändigt att han faller. Gud kan bevara honom, och om Satan lyckas fälla honom borde hans liv och hans avsikter vara sådana att han tillsammans med Paulus kan säga, "Då är det inte längre jag som gör det, utan synden som bor i mig." (Rom. 7:17, 20)

Vi har återgett denna illustration, inte för att få någon att tro att han kan falla och slippa ta ansvar för sitt fall, utan för att visa att det finns fall när Satan nästan är helt och hållet ansvarig för det, och det är rättvist att skulden läggs på honom.

Den läsare som följt med i resonemanget så långt kommer att lägga märke till att vid varje synd anser vi att Satan är skyldig på två punkter:

För det första är han ansvarig för att vara upphovet till all synd. Oavsett om han personligen utför sitt ondskefulla verk, som i Edens trädgård, eller om han använder något av sina ombud, som han oftast gör – så är hans skuld tydlig. Även i de fall när människan verkligen vill synda måste Satan ta det primära ansvaret. På samma sätt som den som säljer alkohol blir delvis skyldig för de brott som begås av en man under inverkan av den alkohol som han sålt, måste Satan hållas ansvarig för sin del i varje synd.

För det andra, Satan är också ansvarig för den roll han har i själva synden. För att använda illustrationen med bartendern: Han begränsar i allmänhet sin verksamhet till att sälja sprit och låter mannen hitta sitt eget offer. Men inte Satan. Han följer med mannen, förslår möjliga offer och hjälper honom att genomföra sina onda önsningar. Han kommer att föreslå för kvinnan att hon också tar en drink – det gör ingen skada – och snart är hennes vilja att stå emot nedbruten. Satan blir på så sätt direkt delaktig i synden. Det vore orättvist att hålla kvinnan ensam ansvarig. Satan skapade omständigheter som kan göra att han till och med är mer skyldig än hon. Det är sant, han begick inte äktenskapsbrott – det gjorde mannen och kvinnan – men han var djupt inblandad i synden, och oavsett hur mycket mannen och kvinnan senare ångrar sig så kvarstår Satans skuld. I domen kommer han att anklagas för synder som han inte personligen begått, men som han ändå deltog i. Dessa synder kommer att läggas på honom och han måste bära ansvaret för dem.

Kristus som Syndbäraren

Somliga har dragit den felaktiga slutsatsen att om Israels synder slutligen läggs på Satan så måste han ha någon del i försoningen. Detta är ett allvarligt misstag. Satan har ingen del alls i den ställföreträdande försoningen. De heliga har ingen skuld till honom. Att han får bära synden har inget alls med frälsningen att göra. Hans verk är ont och bara ont.

Som Guds Lamm bar Kristus världens synd. (Joh. 3:16) Alla människornas ackumulerade synder lades på honom. Han är "Frälsaren för alla människor, först och främst för dem som tror." (1 Tim. 4:10)

Kristi offer kunde inte begränsas, och var inte begränsat till bara dem som slutligen skulle ta emot honom. Det skapade förutsättningar för alla människor. Han bar alla människors synder, Kaifas, Judas och de mäns synder som spikade fast honom på korset. Men hans offer var bara verksamt för dem som slutligen ville acceptera honom. "Men åt alla som tog emot honom gav han rätten att bli Guds barn, åt dem som tror på hans namn." (Joh. 1:12)

Men även de som slutligen avvisar erbjudandet om frälsning har varit mottagare av Kristi försoning. Ingen syndare har någon inneboende rättighet till liv, och hans fortsatta existens och möjligheten att ta emot frälsningen har han fått bara genom offret på Golgata. Han får en prövningstid när han kan fatta sitt beslut, och den tiden har köpts med blod. När han slutligen och oåterkalleligt bestämmer sig för att han inte vill ta emot liv på de villkor som det erbjuds, då är tärningen kastad och han måste ta konsekvenserna. Gud kan inte göra mer för honom. Frälsning har erbjudits gång på gång, och han har föraktat den. Den helige Ande lämnar honom. Han har avgjort sitt eget fall.

I helgedomstjänsten undervisades klart och tydligt om frälsningens enkla principer. En ångerfull syndare kom med sitt lamm, la sin hand på dess huvud, bekände sin synd och dödade sedan lammet. Sedan tog prästen hand om blodet och åt av köttet, medan mannen gick därifrån förlåten. Genom att äta av köttet tog prästen synden på sig själv, och blev så en symbol för honom som blev till synd för oss. På försoningsdagen försonade översteprästen, som bar hela årets ackumulerade synder, alla bekända synder med bockens blod. På så sätt utplånade han dem så att inte ens förteckningen över dem finns kvar. Det ångerfulla Israel hade inte bara fått sina synder förlåtna den dagen, utan de hade fått dem utplånade, och de fanns inte mer. De som inte hade bekänt sina synder och inte hade fått förlåtelse stöttes ut, blev uteslutna, som en symbol för att de hade utestängts från Guds ynnest och de levandes land.

Detta är en enkel lektion om frälsningen så som den lärdes ut i helgedomen. I det dagliga brännoffret såg Israel Kristus som alla människors Frälsare, ett ständigt offer

som gällde alla, som temporärt och tillfälligt tog hand om alla synder, bekända och icke bekända. I syndoffret såg de människor som i tro tog emot den frälsning som erbjöds och som fick förlåtelse. På försoningsdagen såg de översteprästen som försonade och försåg dem som redan hade fått sina synder förlåtna och som fortfarande var botfärdiga när de ödmjukt böjde sig inför Guds boning, med fullkomlig rening. Med detta var försoningen fullbordad, och inget behövde eller kunde läggas till. Synderna utplånades den dagen, och inte ens förteckningen över dem fanns längre.

Syndens natur

Synd är inte något som existerar skilt ifrån, och oberoende av personlighet. Det är en inställning, en benägenhet, en egenskap, en slags personlighet, en livsstil och en förvrängning av det som är gott. Godhet, kärlek och barmhärtighet – eller synd, hat och ondska kan identifieras, men de är inte separata företeelser. Synd kan lura vid dörren, kärlek och rättfärdighet kan kyssas, ondska och rättfärdighet kan utkämpa en dödlig strid, men allt detta är saker som tar sig uttryck och som bara existerar i samband med en personlighet.

Dessa sanningar är så uppenbara att det verkar onödigt att påpeka dem. Ändå behöver detta understrykas med tanke på det faktum att det finns de som accepterar den målande beskrivningen och personifieringen av synd i bibeln som bevis för att den verkligen existerar som ett väsen. Detta får dem att tro att synd fortfarande existerar efter att den blivit försonad, utplånad, avslutad, annullerad, kastad bakom Guds rygg, kastad i havets djup och uttraderad från Guds minne – och att Satan är den enda personen som kan utrota synden. De tror att allt Kristus gjorde när han gjorde slut på synden, när han dog på korset, när han gjorde en grav åt synden, och vad han kommer att göra när han slutligen utplånar den från böckerna där de registrerats – att allt detta inte tjänar något till för att förgöra den och radera ut den från universum. Enligt denna teori är Satan den enda som kan avlägsna synden, och därför spelar han en avgörande roll i frälsningsplanen.

Den förvirring som har uppstått när det gäller detta grundar sig på en missuppfattning av uttalandet att synder läggs på syndabockens huvud. Detta uttalande lyder: ”När Aron har fullbordat försoningen för helgedomen, uppenbarelsetältet och altaret, ska han föra fram den levande bocken. Och Aron ska lägga båda händerna på den levande bockens huvud och bekänna över honom Israels barns alla missgärningar, alla deras brott och alla deras synder. Han ska lägga dem på bockens huvud och sedan sända i väg den ut i öknen genom en man som hålls redo för det. Bocken ska bära alla deras missgärningar på sig ut i ödemarken, och man ska släppa bocken ute i öknen.” (3 Mos. 16:20-22)

Fyra tolkningar

Fyra olika tolkningar har gjorts av detta uttalande. Satan bär och straffas för 1) enbart de synder som de rättfärdiga bekänt, 2) bara de ondas synder, 3) alla människors synder, både bekända och icke bekända, 4) hans egna synder och de synder som han fått andra att begå.

1. För den som är kristen är det uppenbart att Satan inte kan tillåtas att assistera Kristus med att bära synder så att de försonas, eller hjälpa till med att slutgiltigt avlägsna de synder som de rättfärdiga i tro har placerat på Guds Lamm, och som han har lidit och dött för. Kristus måste utföra ett fullkomligt verk, och Satan kan inte delta i det. Först när översteprästen hade ”fullbordat försoningen för helgedomen, uppenbarelsetältet och altaret, ska han föra fram den levande bocken.” (3 Mos. 16:20)

Om de synder som läggs på Satan bara är de rättfärdigas synder, då är detta synder som redan är förlåtna, utplånade, annullerade synder, avslutade synder, synder som är vita som snö och som vit ull, synder som fått sin udd avlägsnad, synder som Gud har glömt, som kastats i havet och bakom hans rygg – synder som faktiskt inte längre existerar. Att Satan skulle bära sådana synder – förlåtna synder, vita synder, avslutade synder, icke-existerande synder – vore en fars.

Om vi frågar oss, ”straffas Satan bara för de rättfärdigas synder?” vore svaret fortfarande nej. Det vore inte rätt att straffa Satan för enbart de rättfärdigas synder och inte för de onda människornas synder. Om han ska straffas för någon människas synder måste han i rättvisans namn straffas oavsett vem som begått dem, eftersom han är all synds upphovsman.

Men de synder som de rättfärdiga begår och som de ångrar, bärs av Kristus. Han är den som det skrivs om, att det var ”våra sjukdomar han bar, våra smärtor tog han på sig,” (Jes. 53:4) Han är den som ”blev genomborrad för våra brott, slagen för våra synder. Straffet blev lagt på honom för att vi skulle få frid, och genom hans sår är vi helade.” (vers 5) ”Men all vår skuld lade HERREN på honom.” Han var den som blev ”plågad på grund av mitt folks brott.” som ”räknades bland förbrytare, han som bar de mångas synd.” (vers 6, 8, 12)

Om Satan bara får lida för de rättfärdigas synder, då bär och lider både Kristus och Satan för samma synder. Mot bakgrund av det i bibeln ständigt upprepade faktum att Kristus bar och led för dem, kan vi tryggt tro att Satan inte bär dem och att det vore helt felaktigt att han skulle straffas bara för de rättfärdigas synder. Vi avfärdar därför den första tesen, att Satan lider enbart för de synder som de rättfärdiga bekant. Dessa synder är förlåtna, utplånade, upplösta i Lammets dyrbara blod. De var en gång scharlakansröda, de var blodröda, men Kristus har gjort dem snövita. Att Satan skulle bära den sortens synder vore ingen börda utan en ära. Att hävda att allt som Kristus gjorde på korset och allt som han efter det har gjort i sin tjänst i helgedomen därovan för de heliga, inte räcker för att förgöra och utplåna deras synder, utan att de fortfarande existerar och slutligen förgörs endast genom Satan – ett sådant resonemang gör Satan till en nödvändig del av försoningsverket för de rättfärdiga, vilket är ett ohållbart resonemang. Kristus måste själv avsluta försoningsverket. Han måste trampa vinpressen ensam och Satan kan inte tillåtas hjälpa till på något sätt. De som hävdar motsatsen, som kräver att Satan ska avsluta det verk för de rättfärdiga som Kristus påbörjat, gör Satan oumbärlig. Utan honom kan de inte avlägsna de rättfärdigas synder, något som är en oerhört viktig del av försoningen.

2. Den andra tesen måste också avfärdas som ohållbar, ungefär på samma grunder som den första. Satan kan förvisso inte hållas ansvarig enbart för de synder som de onda begått, och undgå straff för de synder som han har fått de rättfärdiga att begå. Om vi hävdar att människor är ansvariga för det inflytande de har och för de synder som de får andra att begå, då kan vi inte hävda att Satan är mer oskyldig när han frestar de onda än när han frestar de rättfärdiga. Han är skyldig i båda fallen. Det kan förstås finnas grader av skuld, men Satan kan under inga omständigheter förklaras oskyldig.

Mot bakgrund av det faktum att Satan är primärt ansvarig för all synd, bär han därför all synd, straffas han för alla synder? Detta verkar vid första anblicken vara en rimlig slutsats, men den slutsatsen måste formuleras och tolkas omsorgsfullt, för att den inte ska missförstås så att det inte finns några synder kvar för Kristus att bära. Somliga har ouppsatligt gjort det misstaget och lagt alla synder på Satan, och lämnat ett litet utrymme för Kristi försoning. Varje sann teori om frälsningen måste inte bara ge Kristus främsta platsen i frälsningen, utan den enda platsen.

Och varje roll som Satan kan spela måste vara fullkomligt separerad från Kristi verk för sina heliga.

3 och 4. Eftersom tes 3 är nära förknippad med tes 4 kanske det är bäst att pröva dem tillsammans för att få en översiktlig bild av exakt vilka synder som läggs på syndabocken och varför de läggs på honom.

Vi har redan lagt märke till att bärandet av synd inte har samma betydelse när det gäller Satan som när det gäller Kristus. Om vi ser på symbolerna finner vi att när synden fördes över till något offerdjur då innebar det döden för djuret. Djuret bar synd med syftet att den synden slutligen skulle utplånas, och döden blev följden i varje fall. När Kristus bar våra synder, när våra missgärningar lades på honom då bar han dem till korset och dog för att vi skulle få leva.

Så är det inte när Satan bär synd. Även om syndabocken dog till slut, är bibeln mycket noga med att inte nämna det, för att inte någon ska dra felaktiga slutsatser. När synderna lades på syndabocken ledde det inte till döden, inget blod stänktes, inget fett brändes på altaret, ingen åt av köttet och det förekom ingen prästerlig tjänst av något slag. Det var inte ens en präst som ledde bort syndabocken, och den man som gjorde det fick inte komma in i lägret förrän han hade tvättat sina kläder och badat sig i vatten. (3 Mos. 16:26) Allt detta finns nedskrivet för att understryka det faktum att syndabocken tjänade ett helt annat syfte än Herrens bock. Det bör vi hålla i minnet när vi begrundar syndabockens funktion i det slutgiltiga avlägsnandet av synden.

En illustration

En illustration kan hjälpa till för att bättre förklara hur skuld fördelas. Vid varje synd är åtminstone tre personer inblandade, syndaren, Satan och Kristus. Eftersom synder vanligtvis orsakas av Satan genom något av hans redskap berör den vanligen fyra personer.

Låt oss begrunda fallet med kvinnan som vi tidigare hänvisade till. Hon och mannen är överträdarna och de förtjänar att straffas. Äktenskapsbrott förtjänade dödsstraff i gamla testamentet och de är skyldiga till det. De delar sin skuld med Satan. Han frestade mannen, han frestade kvinnan och är skyldig i båda fallen. Alla tre är värda att dö. Människor kanske inte känner till deras överträdelse, men det gör Gud. Efter ett tag ångrar sig kvinnan, hon söker Gud uppriktigt och får förlåtelse. På domens dag – eller på försoningsdagen, symbolen - när synder utplånas och inte ens förteckningen över dem finns längre, står hon inför Gud som om hon aldrig hade syndat. Hon är klädd i en ren och vit dräkt, hon är en ny skapelse i Kristus Jesus. Hennes många synder har tvättats bort i Lammets blod. Den gamla syndiga naturen har begravts i dopets vatten. Hon är en ny skapelse med ett nytt namn. Allt det gamla är glömt och allting har blivit nytt.

Vad är det som har hänt? Dödsstraffet som hängde över henne har avlägsnats. Kristus har dött för henne, dött i hennes ställe. Han har tagit på sig straffet som hon förtjänade. Han har lidit för hennes skull, och genom hans sår har hon blivit helad. Det gamla livet hör till det förflutna. Hon är en ny skapelse. Kristus har tagit hennes synd med sig i graven. Där tog han straffet. Där gjorde han "slut på överträdelse," och där gjorde han "den maktlös som hade makt över döden, alltså djävulen." (Dan. 9:24; Heb. 2:14)

Det verkar nästan orimligt att fråga vad det har blivit av hennes synd, hennes äktenskapsbrott. Men denna fråga måste besvaras av dem som tror att synd existerar oberoende av personen. Vart tog hennes synd vägen? Den upphörde helt enkelt att existera. När hon, genom Guds nåd, slutade synda, när hon fick förlåtelse och rening, när hon lydde uppmaningen, "Gå, och synda nu inte mer," då upphörde synden. Det

fanns ingen mer synd, ingen mer orenhet, ingen mer överträdelse. Allt hade försvunnit. Kristus hade gjort ett fullständigt arbete. När domen avslutas utplånas till och med förteckningen och man kan inte längre minnas synderna.

Det som hände i detta uppbyggda fall händer med varje verkligt omvänd person. Kristus tar befälet helt och hållet. Han tar synden och dess straff, han förlåter och re-
nar, han skapar ett nytt hjärta och ett nytt sinne och syndaren blir en helt ny skapelse. I allt detta har Satan ingen del alls.

Men vad händer med Satan? Undgår han straff eftersom kvinnan ångrade sig? Inte alls. Hans skuld minskar inte för att hon ändrat sig. Han måste lida för sin del i att fresta henne och att leda henne att synda. Han bär ansvaret för att ha lagt onda begär i hjärtat på en man och att ha eggat honom till att fresta kvinnan. För detta måste han lida. Han lider inte för mannens del i synden. Mannen måste själv lida för det. Han lider inte för kvinnans del i synden. Hon måste lida för det, om hon inte ångrar sig och vänder om till Gud, för då tar Kristus över hennes börd. Vad Satan lider för är sin del i synden. Hans synd är ursprunglig. Han är upphovet till synden, han fick andra att synda och för det lider han. De andra lider för sina egna synder.

Fallet är därför sålunda: Satan lider för sina egna synder, de som han personligen begått och de som han fått andra att begå. Syndaren lider för sina egna synder, de som han personligen begått och de som han har fått andra att begå.

Syndaren som ångrar sig litar helt och hållet på Kristi barmhärtighet. Kristus tar hans synder, bär dem, lider och dör för dem, och syndaren blir fri. Kristus tar det straff som synden förtjänar och återlösningen är genomförd. Syndaren är återupprättad helt och fullt till Guds kärlek och ynnest, och står inför Gud som om han aldrig hade syndat. Det är först efter att detta försoningsverk har fullbordats som syndabocken dyker upp för att få synderna lagda på sig.

Det är de synder som han fått andra att begå, de synder som han har medansvar för. Syndaren själv måste bära sina egna synder och lida för dem, eller så kan han kasta sina bördor på Herren. Men Satan kan inte undgå huvudansvar i något av fallen. Han är skyldig för all synd, och människans ånger minskar inte Satans skuld. Så, "Aron ska lägga båda händerna på den levande bokens huvud och bekänna över honom Israels barns alla missgärningar, alla deras brott och alla deras synder. Han ska lägga dem på bokens huvud och sedan sända i väg den ut i öknen genom en man som hålls redo för det. Bocken ska bära alla deras missgärningar på sig ut i ödemarken, och man ska släppa bocken ute i öknen." (3 Mos. 16:21, 22)

De bekända synderna är redan borta. Aron har redan "fullbordat försoningen för helgedomen, uppenbarelsetältet och altaret." (vers 20) Han har bringat "försoning i helgedomen" "försoning för sig själv och sitt hus och för Israels hela församling." (vers 17) Då, och inte förrän då, förs bocken fram. De synder som läggs på syndabockens huvud är inte synder som blivit försonade, de vita synderna som strukits ut, synder som inte längre existerar. Det är Satans del i alla dessa synder, den del som ingen försoning har gjorts för och som Herrens bock inte tog hand om. Satan bär sin egen personliga synd och har också del i alla de synder som han är ansvarig för. Dessa synder inkluderar "Israels barns alla missgärningar, alla deras brott och alla deras synder." (vers 21)

På detta sätt tas alla synder om hand. Kristus bär och utplånar i sin egen kropp, alla synder som hans folk bekant. Den obotfärdige syndaren som inte tar emot Kristus som sin Syndbärare, bär sina egna synder. Satan bär sina egna synder och dessutom den fasanfulla bördan av skuld för alla de synder som han har fått andra att begå. Om vi till detta lägger de fallna änglarnas synder, då har vi ett fullständigt och rättvist bortskaffande av alla synder i denna värld och i hela universum.

De två bockarna

I den uppfattning som vi här presenterat har vi genom de två bockarna beskrivit hur synden fullständigt utplånas. Den första bocken representerar Kristus som inte bara är världens Frälsare, Guds gudomlige Son, utan även människans typexempel, den andre Adam. Han är en förebild för alla som kommer att bli frälsta. Den andra bocken representerar Satan, som inte bara är den första syndaren, upphovsmannen till all synd, utan även syndarens typexempel. Han är en symbol för alla som kommer att gå förlorade. Folket kunde välja vilken de ville av dessa två som sitt typexempel.

Om de valde Herrens bock identifierade de sig själva med Kristus och genom honom fick de förlåtelse och rening, ”för på den dagen ska försoning bringas för att rena er. Från alla era synder ska ni renas inför HERRENS ansikte.” (3 Mos. 16:30) När arbetet var utfört var helgedomen renad, prästerskapet var renat och folket var renat från alla sina synder.

Om de å andra sidan allierade sig själva med syndabocken, då hade de ingen del i försoningen. Under hela helgedomstjänsten stod syndabocken bunden framför dörren till tabernaklet och väntade på sin dom. När försoningen var avslutad leddes syndabocken fram av översteprästen som tog alla synder som inte behandlats genom Herrens bocks offerdöd, bekände dessa synder över den bocks huvud som sedan sändes ut i vildmarken. När de såg bocken ledas iväg, inte i något triumftåg lett av översteprästen, utan i en sorglig procession som leddes av en man som valts ut för detta ändamål, då såg de bilden, inte bara av Satans öde, utan var och ens öde som vände sig bort från Gud. Bocken som tyngdes av synd leddes iväg till sin undergång, längre och längre bort från Guds hus och Israels församling, för att gå under i öknen i sin ensamhet, långt borta från Guds läger.

Som en brottsling som leds bort till galgen, så leddes bocken till sin undergång med ett rep runt halsen. Som en brottsling på så sätt sonar sitt eget brott, på samma sätt sonade bocken – inte en försoning som ledde till frälsning, utan ett sonande straff som ledde till döden.

Slutligt utplånande av synden

Den slutliga domedagen inkluderar inte bara utplånande av de rättfärdigas synder utan även utplånande av synden från universum. I den ingår att man lägger alla synder som Satan är ansvarig för på hans huvud, och att alla som inte har rannsakat sina hjärtan ”stöts ut”. Likadant skedde i helgedomstjänsten när synderna lades på syndabockens huvud, efter att reningen av helgedomen hade fullbordats. Då stöttes de som inte hade ångrat sig ut. (3 Mos. 16:20-22; 23:29)

När tjänsten i det allra heligaste hade fullbordats, och Israels synder hade avlägsnats från helgedomen genom syndoffrets blod, då fördes syndabocken levande fram inför Herren. I hela församlingens närvaro bekände översteprästen alla Israels barns synder över honom, och alla deras överträdelser, genom att lägga dem på bockens huvud. På samma sätt kommer Guds folks synder att läggas på Satan i Guds, i heliga änglars och den återlösta skarans närvaro, när försoningsverket i den himmelska helgedomen fullbordats. Han kommer att förklaras skyldig till allt det onda som han har fått dem att göra. Och liksom syndabocken leddes ut i ett obebott område kommer Satan att förvisas till den öde jorden, lika obebodd som en torr vildmark.” – The Great Controversy, sid 658

Liksom prästen när han avlägsnade synderna från helgedomen bekände dem över syndabockens huvud, så kommer Kristus att lägga alla dessa synder på Satan, syndens ursprung och upphovsman. Syndabocken som bär Israels synder sändes ”ut i öknen.” På samma sätt kommer Satan som bär all den skulden för alla de synder som han har fått Guds folk att begå, att i tusen år vara begränsad till jorden, som då

kommer att vara öde, utan inbyggare. Och han kommer till slut att få ta det fulla straffet för synden i den eld som kommer att förgöra alla de onda. Så kommer den stora återlösningsplanen att bli uppfylld i det slutliga utplånandet av synden, och befriandet av alla som har varit villiga att ta avstånd från det onda. – The Great Controversy, sid. 485, 486

Försoningsdagen var den stora dagen i Israel. På den dagen delade folket upp sig i två grupper. Den ena gruppen rannsakade sina hjärtan. De hade redan bekänt sina synder, de hade ställt saker tillrätta och fört fram sina offer. Nu väntade de på resultatet. När översteprästens bjällror hördes när han avslutade försoningsverket, visste de att allt var väl. Gud hade tagit emot dem. Deras synder var utplånade.

Den andra gruppen hade ingen del i försoningen. De hade inte rannsakat sina hjärtan. De hade inte bekänt eller ställt saker tillrätta. Nu kom deras synder över deras egna huvuden. De ”stöttes ut.”

På detta sätt blev försoningsdagen separationens dag. Varje person gjorde sitt eget val, och detta val avgjorde hans öde. När dagen var slut var lägret rent. En av två saker hade inträffat, antingen hade synden avlägsnats från syndaren eller så hade han själv avlägsnats. Oavsett vilket så var lägret rent.

Så kommer det att bli vid världens slut. ”Och den som förblir i Sion och lämnas kvar i Jerusalem ska kallas helig, var och en som är skriven bland de levande i Jerusalem.” (Jes. 4:3) Gud ska göra sitt folk rent igen. De som blir kvar i Sion kommer att vara heliga, ”var och en som är skriven bland de levande i Jerusalem.” Resten kommer att vara utsållade, utstötta.

När syndabocken leddes bort måste det ha varit ett allvarligt ögonblick för hela Israel. I honom fick var och en en levande illustration av vad som skulle hända honom själv om han brast i sin plikt mot Gud. Han skulle drivas ut ur lägret ut i ödemarken, ensam och bortglömd, offer för hunger och törst, dagens hetta och nattens köld, omgiven av vilda djur och andra faror i natten, belastad av synd och med Guds förbannelse vilande över sig. Detta var syndabockens öde, och detta skulle bli den persons öde som avvek från Gud. Lektionen måste ha varit levande och kraftfull, något som man inte glömde så lätt.

Kapitel 15 – Högtider och heliga sammankomster

I 3 Mosebokens tjugotredje kapitel räknas de högtider och heliga sammankomster upp som Herren befallde sitt folk att fira. Det var totalt sju. Tre av dem utgör de stora festerna under året – Påskan, Pingsten och Lövhdyddohögtiden. Om dessa står det: ”Tre gånger om året ska alla av manligt kön hos dig träda fram inför HERREN din Guds ansikte på den plats som han utväljer: vid det osyrade brödets högtid, vid veckohögtiden och vid lövhdyddohögtiden. Men ingen ska träda fram med tomma händer inför HERRENS ansikte.” (5 Mos. 16:16. Se även 2 Mos. 23:17; 34:23) De två ord som används för ”högtider” och ”heliga sammankomster” skiljer sig mycket åt i sin betydelse. Ordet ”Hag” som särskilt används om de tre högtiderna ovan, betyder ”ett glatt tillfälle, en högtid eller en fest.” Ordet ”Wed” gällde snarare utsatta tider, fastställda ting som skulle hållas, heliga sammankomster eller allvarliga möten. Ett exempel på ”Wed” är försoningsdagen, som inte var en högtid eller fest på något sätt, utan en helig sammankomst. (3 Mos. 23:26-32)

Förutom påskan, pingsten, lövhdyddohögtiden och försoningsdagen fanns tre andra: Basunklangens högtid som inföll den första dagen i den sjunde månaden, det

osyrade brödets högtid och förstlingsfruktens högtid. (vers 24, 6, 9-14; 2 Mos. 12:17; 4 Mos. 28:17) De två sistnämnda högtiderna firades i samband med påskan, men omnämns tydligt som separata från den. (2 Mos 12:12, 15, 17; 4 Mos. 28:16, 17; 3 Mos. 23:9-14) Eftersom de nämns separat, och eftersom de har speciell betydelse placerar vi dem bland Herrens sju högtider.

Påskan firades på den fjortonde dagen i den första månaden. Det osyrade brödets högtid började på femtonde dagen i samma månad och förstlingskärven lyftes på den sextonde dagen. (3 Mos. 23:5, 6, 11) De första tre högtiderna inföll således under årets första månad. De sista tre högtiderna inföll under den sjunde månaden: Basunklangens högtid på den första dagen, försoningsdagen på den tionde dagen och lövhyddohögtiden på den femtonde dagen. (vers 24, 27, 39) Pingsten inföll mellan dessa två grupper av högtider, femtio dagar "från dagen efter sabbaten," vilket avser den sextonde dagen i månaden Abib som var den första månaden. Det gjorde att pingsten hamnade i början eller mitten av den tredje månaden i det judiska året, vilket motsvarar vår maj eller juni. (vers 15, 16)

Påskan

Påskan instiftades till minne av Israels befrielse från slaveriet i Egypten. På den tionde dagen i den första månaden valdes ett lamm ut för varje hushåll "efter antalet personer," eller om hushållet var litet kunde två eller fler hushåll gå samman om ett offer. Lammet hölls till den fjortonde dagen när det slaktades på aftonen, och blodet ströks på dörrposterna. (2 Mos. 12: 1-7) Köttet äts samma natt, inte kokt som vanligt utan helstekt. Bara osyrat bröd kunde användas. Det skulle "ätas med osyrat bröd och bittra örter." (vers 8) Under senare år gjordes några förändringar i denna ritual, men huvudpunkterna förblev desamma.

Påskoffret utmärks genom att det kallas "mitt slaktoffer." (2 Mos. 23:18; 34:25) Även om det förmodligen är bäst att inte lägga för stor vikt vid ett sådant uttryck så är det åtminstone värt att lägga märke till. Påskan var till minne av Israels uttåg ur Egypten. Nya testamentet gör den även till en förordning som pekar framåt. "Vårt påskalamm Kristus har blivit slaktat." (1 Kor. 5:7) Med denna symbolik i minnet är det lätt att urskilja vissa likheter. Vid korsfästelsen krossades inget av Kristi ben. (Joh. 19:36) Inte ett ben i påskalammet fick krossas. (2 Mos. 12:46; 4 Mos. 9:12) Påskalammet dödades den fjortonde dagen i månaden Abib och äts samma natt. (2 Mos. 12:6) Kristus dog under påskan (Joh. 19:14) Att stryka blod på dörrposterna innebär att "gå förbi" i barmhärtighet, en befrielse från döden. (2 Mos. 12:13) Likaså har genom hans blod, synder som gjorts tidigare gått förbi. (Rom. 3:25) Påskoffret var ett lamm. (2 Mos. 12:3) Likaså var Kristus "Guds Lamm." (Joh. 1:29) Lammet skulle vara felfritt. (1 Petr. 1:19) Lammets kött skulle ätas. (2 Mos. 12:7) Likaså ska vi ta del av hans kött. (Joh. 6:51)

Nära förknippad med påskan, men ändå skild från den, var det osyrade brödets högtid. De två högtiderna var egentligen delar i samma firande, så deras namn används omväxlande, men syftet med dem var något olika. Gud gav uttryckligen befallning om vad som skulle göras.

"I sju dagar ska ni äta osyrat bröd. Redan den första dagen ska ni skaffa bort all surdeg ur era hus, för var och en som äter något syrat från den första dagen till den sjunde ska utrotas ur Israel." (2 Mos. 12:15) Guds kommentar när det gäller detta är: "Låt oss därför fira högtid, inte med gammal surdeg, inte med ondskans och elakhetens surdeg, utan med renhetens och sanningens osyrade bröd." (1 Kor. 5:8)

Påskan och det osyrade brödets högtid ger givande lärdomar om evangeliets sanningar. Det slaktade lammet gjorde att de förstfödda räddades. Men lammets död räckte inte för att försäkra sig om frälsning. Blodet måste strykas på dörrposterna.

Offret måste tillämpas individuellt. Att stryka blodet var lika viktigt som lammets död. Men detta var ändå inte tillräckligt. Köttet måste ätas, och det måste ätas under korrekta förhållanden. ”Så ska det ätas: Ni ska ha bältet om livet, skor på fötterna och stav i handen. Och ni ska äta det snabbt. Detta är HERRENS påsk.” (2 Mos. 12:11) Men inte ens det var tillräckligt. All surdeg måste rensas bort. ”Var och en som äter något syrat ska utrotas ur Israels församling, vare sig han är främling eller infödd.” (vers 19)

Påskan var en symbol på Kristi död. Han är vårt påskalamm. (1 Kor. 5:7) Han dog för oss på korset. Där skapades ett sätt för var och en att bli frälst, som rättar sig efter de villkor som gäller för livet. Men korset i sig själv räddar ingen. Det erbjuder bara frälsning. Var och en måste applicera det blod som erbjuds. Befallningen till Israel löd: ”Ta en knippa isop och doppa den i blodet som är i skålen och stryk blodet på det övre dörrträet och de båda dörrposterna.” (2 Mos. 12:22) De fick löftet att Herren ”när han ser blodet på det övre dörrträet och de båda dörrposterna ska han gå förbi dörren och inte låta fördärvaren komma in i era hem och slå er,” om de gjorde det. (vers 23)

De medel som här nämns räddade den förstfödde från dödsängeln. Lammets död försåg dem med medel för räddning och att man applicerade blodet gjorde att det medel som erbjöds fick effekt. Båda var nödvändiga.

Det är en sak att bli räddad från döden, och en annan sak att ha medel för att upprätthålla livet med. Det fick man genom att äta köttet, och genom att avstå från surdeg. Kristus säger, ”Jag är det levande brödet som har kommit ner från himlen. Den som äter av det brödet ska leva i evighet. Och brödet som jag ger är mitt kött, för att världen ska leva.” (Joh. 6:51) Israel fick veta att de skulle helsteka lammet. Befallningen löd: ”det ska vara stekt över eld med huvud, fötter och innanmäte.” (2 Mos. 12:9) Varje familj skulle samla ett tillräckligt antal personer så att allt kött kunde ätas upp. (vers 4) Inget av det fick bäras ut ur huset och inget fick lämnas till morgonen. Det som blev kvar som inte kunde ätas skulle brännas upp. (vers 10, 46) Detta kan inte symbolisera något annat än att de som blodet utgöts för helt och hållet ska ta till sig honom som lammet representerade. Det innebär att Kristus och den troende identifierar sig fullständigt med varandra. Det innebär att man tar emot Guds fullhet.

Surdeg skulle helt uteslutas. Vi lämnas inte i okunnighet om surdegens andliga betydelse. Den står för ondska och elakhet. (1 Kor. 5:8) Den står för falska läror och exempel som ges på den är fariséernas, sadducéernas och herodianernas läror (Matt. 16:6; Mark. 8:15) Fariséernas surdeg består av girighet och orättvisa, (Mark. 12:40) en vilja att äga saker bara för att hindra någon annan från att få dem, (Matt. 23:13) missriktad nit (vers 15) fel uppfattning om andliga värden, (vers 16-22) att försumma rättvisa, barmhärtighet och trohet, (vers 23) falsk noggrannhet, (vers 24) hyckleri, (vers 25-28) intolerans (vers 29-33) och grymhet. (vers 34-36) Sadducéernas surdeg är skepticism (Matt. 22:23) och bristande kunskap om Skriften och Guds kraft. (vers 29) Herodianernas surdeg var smicker, världslighet och hyckleri (vers 16-21) och att lägga onda planer mot Guds tjänare. (Mark. 3:6)

Nya testamentets motsvarighet till påskan finner vi i Herrens måltid, nattvardstjänsten. Efter att Kristus hade kommit var det ingen nytta med att slaka påskalamm, som var en förebild på honom. Men det var nyttigt att minnas offret på Golgata och dess uppehållande kraft. Av denna orsak instiftade Herren nattvardens måltid för att påminna om offret, sanningarna när det gäller vår frälsning och de förutsättningar som skapades på korset. Liksom dess prototyp så pekar den både bakåt och framåt. Vi ska minnas Golgata ”till dess han kommer” (1 Kor. 11:26)

”Dessa förebilder uppfylldes, inte bara när det gällde vad som skedde, utan även tidpunkten när det skedde. På den fjortonde dagen i den första judiska månaden,

exakt samma dag som man under femton långa århundraden hade slaktat påskalammet, instiftade Kristus den högtid som skulle påminna om hans död som "Guds Lamm som tar bort världens synd", när han hade ätit påskmåltiden tillsammans med sina lärjungar. Samma natt fängslades han av onda män för att korsfästas och dödas. Och som en uppfyllelse av förstlingskärven uppstod vår Herre från de döda på den tredje dagen, "som förstlingsfrukten av dem som sov," en försmak av alla de uppståndna rättfärdiga, vars "bräckliga kroppar" ska bli förvandlade för att bli "lik hans härlighetskropp." – The Great Controversy, sid 399

När man bar fram förstlingsfrukten var det en del av det osyrade brödets högtid. Man bar fram den "dagen efter sabbaten," den sextonde dagen i månaden Abib. (3 Mos. 23:11) Den dagen höll man ingen helig sammankomst och det var heller ingen sabbat, men ett viktigt verk utfördes ändå på den dagen. På den fjortonde dagen i månaden Abib förberedde man sig genom att märka ut en viss del av en kornåker som skulle skördas och bäras fram den sextonde. Tre utvalda män slog kornet i närvaro av vittnen. De hade redan bundit samman kornet i kärvar innan de slog det. Efter att det slagits bands alla kärvarna samman till en enda kärve som bars fram inför Herren som "den kärve som är det första av er skörd." "Den kärven ska han lyfta inför HERRENS ansikte så att ni räknas som välbehagliga. Dagen efter sabbaten ska prästen lyfta den." (3 Mos. 10, 11) Förutom den "ska ni offra ett felfritt, årsgammalt lamm," ett matoffer av fint mjöl, blandat med olja, och som dryckesoffer till det en fjärdedels hin vin till Gud. (vers 12, 13) Inte förrän detta var gjort kunde Israel börja använda något av skörden från fälten.

Detta offer var ett accepterande-offer. Men bar fram förstlingsfrukten som tveklöst i första hand pekar på "Kristus som förstlingen och därefter, när han kommer, de som tillhör honom." (1 Kor. 15:23)

Om vi sammanfattar lärdomarna som finns i påskfirandet kan vi göra följande reflektioner: Påskan symboliserar Kristi död. Såsom påskalammet dog, så dog Kristus. Lammets blod räddade det gamla Israel från dödsängeln. Kristi blod försonar nu.

Påskan symboliserar uppståndelsen som representeras av lyftofferskärven. Symbolen är perfekt även avseende tiden. Lammets död på eftermiddagen den fjortonde dagen i Abib. Den sextonde, "dagen efter sabbaten," bars förstlingsfrukten, som i förväg hade slagits, fram inför Herren. Kristus dog fredag eftermiddag. Han vilade i graven över sabbaten. "Dagen efter sabbaten" uppstod "Kristus som förstlingen" från graven och presenterade sig själv inför Herren för att bli accepterad. "Dagen efter sabbaten" var inte "en helig sammankomst" eller en sabbat, varken som förebild eller när den uppfylldes, utan ett viktigt arbete utfördes som vi kanske behöver fördjupa oss i.

När Kristus uppstod på den första veckodagen måste han stiga upp till Fadern för att höra att Gud hade accepterat offret. När han hängde på korset var hans själ i mörker. Fadern dolde sitt ansikte för honom. I förtvivlan och ångest ropade han, "Min Gud, min Gud, varför har du övergett mig?" (Matt. 27:46)

Nu hade uppståndelsen ägt rum. Det första som Kristus måste göra var att komma inför Fadern för att höra de välsignade orden från honom, att hans död inte hade varit förgäves utan att offret var accepterat som mer än tillräcklig. Så han måste stiga upp till himlen därovan och höra de bekräftande orden från Fadern själv. Därefter måste han komma tillbaka till jorden igen till dem som fortfarande sörjde hans död, och inte visste att han hade uppstått, för att visa sig öppet. Det gjorde han.

Påskan symboliserar nattvarden. När man åt påskalammet samlades familjer och grannar. Det var en gemensam måltid som symboliserade räddning. Ett utbyte hade skett. Deras förstfödda skonades eftersom lammet hade dött. En sådan räddning uppmanade till helgelse. All synd måste läggas bort. Det fick inte finnas någon surdeg

någonstans. Varje hörn måste genomletas och i varje skrymsle måste man söka efter spår av den. "Helgad åt Herren." Inget annat skulle komma att accepteras.

För det gamla Israel betydde påskan allt detta, och ännu mer. Eftersom Herrens nattvard är nya testamentets ersättning för "Herrens påsk," borde den inte vara mindre betydelsefull för oss än den var för dem. Det finns en stor fara att vi glömmar eller försummar att uppskatta de underbara välsignelser som Gud har beredda för dem som på ett värdigt sätt tar del i förordningarna i Herrens hus. Vi skulle göra väl i att studera påskan, så som den gavs till Israel, så att vi bättre kan uppskatta Kristus som är vårt verkliga påskalamm och vars död vi påminns om i nattvarden.

Pingsten

Pingsten kom femtio dagar efter att lyftofferskärven burits fram den sextonde dagen i månaden Abib. "Femtio dagar ska ni räkna, (från den dagen) fram till dagen efter den sjunde sabbaten. Då ska ni bära fram ett nytt matoffer åt HERREN. Från de orter där ni bor ska ni bära fram lyftofferbröd, två kakor gjorda av två tiondels efa fint mjöl, bakade med surdeg. De är en förstlingsgåva åt HERREN." (3 Mos. 23:16, 17)

Lyftofferskärven bars fram i början av skörden innan något av den nya skörden kunde användas. Pingsten inföll i slutet av hela spannmålsskörden, inte bara kornskörden som i fallet med lyftofferskärven, och representerade ett glädjefyllt erkännande av Israels beroende av Gud som är alla goda gåvors givare. Nu var det inte en kärke som bars fram utan två bröd bakade på fint mjöl och surdeg, tillsammans med "sju felfria, årsgamla lamm, en ungtjur och två baggar." (vers 17, 18) Dessutom bar man fram en bock som syndoffer och två lamm som gemenskapsoffer. (vers 19)

Vid påskfirandet var det speciellt föreskrivet att man inte skulle äta någon surdeg, och att den inte ens skulle gå att finna. Vid pingsten bar man fram två bröd, "bakade med surdeg." (vers 17) Lyftofferskärven är "Kristus som förstlingen." Han var utan synd. Brödet har inte skapats direkt av Gud. Det är delvis människans verk. Det är ofullkomligt, det är blandat med surdeg. Men det accepteras. "Prästen ska lyfta dem som ett lyftoffer inför HERRENS ansikte tillsammans med förstlingsbröden som bärs fram med de båda lammen. De ska vara helgade åt HERREN och tillhöra prästen." (vers 20)

Pingsten symboliserar utgjutande av den helige Ande. Liksom lyftoffersbröden bars fram femtio dagar efter att lyftofferskärven burits fram, så gick exakt femtio dagar mellan Kristi uppståndelse och utgjutandet av Anden vid pingsten. (Apg. 2:1) Fyrtio av dessa dagar tillbringade Kristus på jorden med att instruera och hjälpa sina lärjungar (Apg. 1:3) Därefter steg han upp till himlen, och under tio dagar fortsatte de elva lärjungarna att be och bönfalla inför Herren "tills pingstdagen kom." Med pingsten kom Anden i fullt mått.

Dessa tio dagar var viktiga för församlingen på jorden. De var även viktiga i himlen. Kristus "steg upp i höjden, han tog fångar och gav människorna gåvor." (Ef. 4:8) De som hade uppstått i samband med Kristi död och som "efter hans uppståndelse kom (de) ut ur gravarna," steg upp med honom till himlen och presenterades därefter för Fadern som en sorts förstlingsfrukt av uppståndelsen. (Matt. 27:52, 53)

Basunklanens högtid

Basunklangens högtid inföll på den första dagen i den sjunde månaden. Den var en förberedelse inför försoningsdagen som kom på den tionde dagen i samma månad. Det var en allvarlig uppmaning till hela Israel att bereda sig för att möta sin Gud. Den tillkännagav för dem att domedagen var på väg, och att de måste göra sig redo för den. Den var en barmhärtig påminnelse om behovet av bekännelse och helgelse.

Eftersom vi redan diskuterat försoningen på ett annat ställe är det kanske inte nödvändigt att här understryka varken basunklangens högtid eller försoningsdagen.

Lövhyddohögtiden

Detta var den sista högtiden på året och den inföll i början eller mitten av vår oktober, efter att skörden var över och frukten var inplockad. Det var en glädjefest för alla. Försoningsdagen var över, alla missförstånd hade klarats upp, alla synder var bekända och lagda åt sidan. Israeliterna var glada och deras glädje tog sig uttryck i lövhyddohögtiden.

Högtiden inleddes med en helig sammankomst. (3 Mos. 23:35) Folket skulle ta grenar av sina "vackraste träd, kvistar av palmer och grenar av lummiga träd och av pilträd, och ni ska glädja er i sju dagar inför HERREN er Guds ansikte." (vers 40) Av dessa grenar skulle de bygga hyddor, och i dem skulle de bo under högtiden. På försoningsdagen skulle de rannsaka sina hjärtan. Under lövhyddohögtiden löd uppmaningen: Ni ska "glädja er i sju dagar inför Herren." Det var den lyckligaste händelsen under hela året, när vänner och grannar förnyade sin gemenskap och bodde tillsammans i kärlek och harmoni. I detta avseende var den en profetia om den tid när den stora samlingen av Guds folk ska äga rum, och de "ska komma från öster och väster och ligga till bords med Abraham och Isak och Jakob i himmelriket." (Matt. 8:11)

Lövhyddohögtiden påminde Israel om den tid när de bodde i tält i öknen under sin fyrtio år långa vandring. "Kom ihåg att du var slav i Egypten och följ noga dessa stadgar. Lövhyddohögtiden ska du fira i sju dagar sedan du har inbärgat avkastningen från din tröskplats och från din vinpress. Du ska glädja dig vid denna högtid med din son och din dotter, din tjänare och tjänarinna, med leviten, främlingen, den faderlöse och änkan som bor inom dina portar. I sju dagar ska du fira HERREN din Guds högtid på den plats som HERREN utväljer, för HERREN din Gud ska välsigna dig i all den avkastning du får och i allt dina händer har uträttat, och du ska vara fylld av glädje."

Det är bra att minnas hur Gud har lett oss under den tid som gått. Det är bra att komma ihåg hans försyn. Vi är ibland benägna att klaga. Skulle det inte vara bra att tänka på alla de många välsignelser som Gud gett oss och det underbara sätt som han lett oss på? Det skulle göra oss mer uppskattande och tacksamma. Och det är en viktig del av religionen.

Kapitel 16 – Helgedomen i himlen

När Mose fick befallning från Gud om att bygga en helgedom till honom, blev han tillsagd "Se till att du gör allt efter den mönsterbild som du har fått se på berget." (Heb. 8:5) Det gjorde Mose. När arbetet var avslutat inspekterade "Mose hela arbetet, och se, de hade utfört det så som HERREN hade befallt. Så hade de gjort. Och Mose välsignade dem." (2 Mos. 39:43)

Gud gav inte bara anvisningar om tempelbyggnaden utan han valde även ut prästerna som skulle tjäna i det och styrde deras förberedelse för det heliga ämbete som de skulle ha. Han gav instruktioner om hur helgedomen skulle smörjas, reningen av tabernaklet och all dess inredning och kärl med blod, och genom Moses övervakade han alla detaljer i invigningsgudstjänsten. Detta har vi redan behandlat.

När tabernaklet smordes och bestänktes med blod blev det renat och helgat, tillsammans med dess inredning och dess kärl. (Heb. 9:22; 2 Mos. 30:26-29; 3 Mos. 8:15) I detta avseende liknade invigningsceremonierna de ceremonier som utfördes på försoningsdagen som också åstadkom rening. (3 Mos. 16:19) Före invigningen av

helgedomen hade det förstås inte funnits någon tempeltjänst som tabernaklet eller något kärl hade kunnat bli orent genom. Ingen hade kommit dit med något syndoffer eller något annat offer. Ingen människa utom Mose hade gått in i dess heliga avdelningar. Ändå både bestänktes tabernaklet med blod och smordes med olja för att det skulle renas. Detta var en del av invigningsceremonierna, och genom dem blev "tabernaklet och allt som fanns i det" helgat. (3 Mos. 8:10) Om altaret sägs det speciellt att Mose "renade altaret ... och helgade det för att bringa försoning för det." (vers 15)

Vi frågar oss nu om det skedde en invigning av den himmelska helgedomen som motsvarade invigningsgudstjänsten för den jordiska. Skedde en liknande invigning av vår store Överstepräst i himlen, som när Aron insattes i sin heliga tjänst, när han fick medlande kraft för att återförena Gud och människor, under en offentlig invigning innan han påbörjade sin prästtjänstgöring? Finns det något som tyder på en invigning av den himmelska helgedomen, och finns det något som tyder på en rening av himmelska ting innan de tas i bruk för arbetet med den verkliga försoningen? Vi vet att det skedde en sådan helgelse och invigning på jorden. Vilka fakta finns när det gäller himlen?

Först kanske vi vänder oss emot tanken på att det skulle finnas något i himlen som skulle behöva renas. Men lägg märke till apostelns uttalande: "Alltså måste avbilderna av det som finns i himlen renas med dessa medel, men de himmelska tingen själva renas med bättre offer än så." (Heb. 9:23) Vi ska inte diskutera orsakerna till den himmel reningen, utan bara konstatera att enligt citatet ovan från Hebreerbrevet "måste" en sådan rening ske.

När den jordiska helgedomen invigdes, renades och helgades hela tabernaklet, inklusive arken, skådebrödsbordet, ljusstaken, rökelsealtaret, brännofferaltaret, vattenkaret och alla kärlen. De avskildes för Guds räkning. (2 Mos 40:9-11) Det blev inte bara heligt utan "högheligt," och redo att användas. (vers 10) Men efter att tjänsten i tabernaklet hade börjat – den tjänst som hade att göra med synd och blod – då blev det nödvändigt att rena helgedomen varje år på grund av "Israels barns orenheter och brott, från alla deras synder." (3 Mos. 16:16) Detta ägde rum på försoningsdagen. Dessa två reningsceremonier beskrivs som två separata händelser. Den ena helgade, renade och invigde helgedomen, som en nödvändig förutsättning för försoningstjänsten. Den andra gav årligt återkommande rening av helgedomen efter att den hade blivit orenad av folkets synder. Båda var nödvändiga, och vi tror att båda hade sin motsvarighet i helgedomen där ovan. Trots att de var skilda åt när det gäller både tidpunkt och syfte har de båda med rening att göra.

Inkarnationen

Liksom tingen i himlen "måste" bli renade och invigda, var det också nödvändigt att han som skulle tjänstgöra som Överstepräst var förberedd och invigd till sin tjänst. Bibeln talar om denna förberedelse och invigning i tydliga ordalag.

Kristus existerade i Gud gestalt. Han var jämlik med Gud. (Fil. 2:6) Men han betraktade inte detta som något som han envist skulle hålla fast vid, utan han tog frivilligt på sig en tjänares gestalt och kom till denna värld som en människa. (vers 6, 7) När han till det yttre hade blivit som en människa, ödmjukade han sig ännu mer och blev lydig ända till döden. (vers 8) På grund av hans villighet att ödmjuka sig och att lida och dö för att människan skulle kunna räddas, upphöjde Gud honom och gav honom ett namn som står över alla andra namn, för att varje knä ska böja sig, och varje tunga bekänna att Jesus Kristus är Herre. (vers 9 - 11)

"Därför måste han bli lik sina bröder i allt." (Heb. 2:17) Ordet måste har en djup betydelse i detta sammanhang. Det används i Matteus 18:28, när tjänaren tog fast sin medtjänare "och började strypa honom och sade: Betala vad du är skyldig!" Paulus

använder det i Romarbrevet 13:7: "Ge alla vad ni är skyldiga dem." I Lukas 17:10 säger tjänaren, "Vi är odugliga tjänare. Vi har bara gjort vår plikt." Från denna användning av ordet är det tydligt att det innebär en skyldighet, en skuld som ska betalas, en plikt som ska utföras.

Kristus kom till denna värld frivilligt. Han behövde inte komma. Han kunde ha stannat i himlen. Men hans kärlek till människan fick honom att bestämma sig för att betala priset, att uthärda vad som helst som krävdes för att rädda människan. När han väl hade beslutat hur han skulle göra ansåg han att det var nödvändigt att göra vissa saker. Han kunde inte bli människornas frälsare eller en barmhärtig och trogen överstepräst, och inte heller kunde han återlösa människorna, om han inte var villig att böja sig lågt och ta människans plats i alla avseenden, för att bli frestad, lida och till sist dö. Det var dessa villkor som avgjorde om han var lämplig för det arbete som han gav sig in på.

Liksom Aron blev tvättad, så måste Kristus gå ner i vattnet för att döpas tillsammans med Johannes. (Matt. 3:13-17) Liksom Moses klädde Aron i hans fantastiska kläder, så har Gud "klätt mig i frälsningens klädnad och svept in mig i rättfärdighetens mantel." (Jes. 61:10) Liksom Aron smordes, så har HERREN "smort mig till att förkunna glädjens budskap för de ödmjuka. Han har sänt mig att förbinda dem som har förkrossade hjärtan, att utropa frihet för de fångna och befrielse för de bundna." (vers 1) Liksom Aron kröntes med "Helgad åt Herren," och samtidigt bar "den skuld som häftar vid de heliga offer som Israels barn bär fram," så blev Jesus "krönt med härlighet och ära," men all vår skuld lade HERREN på honom." (Heb. 2:9; Jes. 53:6) Steg för steg förbereddes Kristus för sitt arbete som präst, och slutligen, när allt var färdigt och han hade avslutat sitt verk på jorden, gav han sig själv till ett offer som var välbehagligt för Gud.

Eftersom Kristus blivit frestad i allt liksom vi men utan synd kan han hjälpa dem som frestas. (Heb. 4:15; 2:18) Eftersom han har lärt sig lyda genom sitt lidande kan han ha medkänsla med dem som är okunniga och vilsna. (Heb. 5:8, 2) Han känner av egen erfarenhet de frestelser som människor utsätts för, och den hårda kamp som de för mot synden. Därför kan han ha medlidande med dem. Eftersom dessa erfarenheter gjorde honom lämplig för sitt arbete har Gud upphöjt honom och kallat honom "överstepräst på samma sätt som Melkisedek." (Heb. 5:10) Han har förtjänat rätten att vara medlare. Han har uppfyllt villkoren. Och Gud har godkänt det arbete som han gjort och utvalt honom till överstepräst.

Vår Överstepräst i himlen

"Men när han låter den Förstfödde träda in i världen, säger han: Alla Guds änglar ska tillbe honom." (Heb. 1:6) I himlen tillbads Kristus. Änglar böjde sig i tillbedjan inför honom. Varför får då änglarna befallning att tillbe honom? Varför skulle någon ifrågasätta det?

Kristus hade blivit människa, hade tagit på sig mänsklighet. Var det rätt att tillbe honom efter att han hade ödmjukat sig själv på detta vis? När han var en baby i krubban, var han fortfarande Gud? Gud gav svaret, "Alla Guds änglar ska tillbe honom."

Samma fråga väcktes när Kristus uppstod och steg upp till himlen. Kristus hade dött. När han uppstod från de döda, var han Gud eller människa? Kunde änglar tillbe honom efter det? Kunde människor tillbe honom? När Maria försökte göra det fick hon omedelbart höra, "Rör mig inte, för jag har inte stigit upp till Fadern än." (Joh. 20:17)

Kristi offer accepterat

Varför tillbakavisade Kristus tillbedjan från Maria? Och vad har hans svar, ”Jag har inte stigit upp till Fadern än” för betydelse för frågan om tillbedjan? Har vi rätt när vi tror att han inte ville ta emot tillbedjan förrän han hade rådgjort med sin Fader? Fanns det någon fråga som måste avgöras innan Kristus kunde känna sig fri att ta emot tillbedjan? I vart fall, Kristus avböjde tillbedjan och gav som skäl för det att han inte ännu hade stigit upp till Fadern.

Med hänsyn till hans vägran att ta emot tillbedjan på uppståndelsedagens morgon, hur ska vi förklara att på kvällen samma dag kom de ”fram och höll om hans fötter och tillbad honom.”? (Matt. 28:9) Om Kristus inte tillät Maria att tillbe honom, och som skäl för det angav att han inte ännu hade stigit upp till Fadern, varför lät han samma kväll andra tillbe honom? Den enda möjliga slutsatsen är att mellan dessa två tillfällen hade Kristus stigit upp till Fadern och tagit emot någon bekräftelse från Gud som berättigade honom till att ta emot tillbedjan.

Det är inte svårt att hitta en orsak till Kristi önskan att stiga upp till Fadern. I Getsemane och på korset hade Kristus gått igenom stora svårigheter. Han hade tagit människans plats och straffet för människans överträdelser. Han måste gå igenom själsångesten hos den som är glömd av Gud och övergiven av människor. Denna erfarenhet smakade Kristus helt och fullt. Medan mörker täckte jorden fyllde Guds Sons hjärta av förtvivlan. I ångest ropade han, ”Min Gud, min Gud, varför har du övergivit mig?” ”men Jesus ropade än en gång med hög röst och gav sedan upp andan.” (Matt. 27:46, 50)

Det var under omständigheter som dessa som Kristus dog. Är det konstigt att han efter uppståndelsen först av allt ville rådgöra med sin Fader? Han hade dött med Guds vrede riktad emot sig på grund av människornas synder som han bar. Hade hans offer blivit accepterat? Kristus måste få veta säkert. Han måste få höra det från Fadern själv. Han måste inte bara försäkra sig om att han skulle tas emot av Gud utan också att hans offer skulle accepteras. Innan det var klart ville Kristus inte ta emot tillbedjan.

Därför steg Jesus upp till sin Fader och kom tillbaka samma dag. Han fick höra från Faderns egna läppar att offret hade accepterats och att han hade gjort allt väl. Då fick han kraft, återvände till jorden och tog emot tillbedjan från lärjungarna. Allt detta stämmer helt överens med det som berättas i bibeln.

Det första mötet mellan Fadern och Sonen efter uppståndelsen var som ett privat samtal. Inte förrän fyrtio dagar senare ägde den officiella ceremonin rum. Sedan steg Kristus upp till himlen inför lärjungarnas ögon, och tog med sig många fångar som hade uppstått samtidigt när ”gravarna öppnades” vid Kristi död, då ”gravarna öppnades och många avlidna heliga fick liv i sina kroppar. Efter hans uppståndelse kom de ut ur gravarna och gick in i den heliga staden och visade sig för många.” (Matt. 27:52, 53) Det är dessa som nämns av aposteln som säger att ”Han steg upp i höjden, han tog fångar och gav människorna gåvor.” (Ef. 4:8)

Kristi hemkomst i ära tillsammans med förstlingsfrukten från jorden måste ha varit ett härligt tillfälle. Kristus återvände i triumf och hade sina kärvar med sig.

”Hela himlen väntade på att välkomna Frälsaren till de himmelska salarna. När han steg upp visade han vägen och de många fångarna som fått sin frihet vid hans uppståndelse följde honom. Den himmelska hären följde det glada tåget med rop och lovprisning och himmelsk sång ... Alla är där för att välkomna Återlösaren. De är ivriga att fira hans seger och att upphöja sin Kung.

Men han visar dem tillbaka. Inte ännu. Han kan inte ta emot härlighetens krona och den kungliga dräkten. Han träder inför Fadern. Han visar på sitt sårade huvud, sin sönderstuckna sida och sina skadade fötter. Han lyfter sina händer som bär

märken efter spikarna. Han visar på tecknen på sin seger. Han bär fram lyftofferskärven, de som uppstod tillsammans med honom som representanter för den stora folkmassan som ska stiga fram ur graven vid hans andra ankomst. Han närmar sig Fadern som gläder sig över varje syndare som ångrar sig, som med sång jublar över en enda syndare. Innan jordens grundvalar lades hade Fadern och Sonen ingått ett förbund om att återlösa människan om hon skulle övervinnas av Satan. De hade tagit varandra i hand i ett allvarligt löfte om att Kristus skulle bli borgensman för den mänskliga rasen. Detta löfte har Kristus uppfyllt. När han ropade, "Det är fullbordat" då han hängde på korset, då talade han med Fadern. Deras överenskommelse hade genomförts helt och fullt. Nu förkunnar han, "Fader, det är fullbordat. Jag har gjort din vilja, O min Gud. Jag har fullbordat återlösningens verk. Om din rättvisa är tillfredsställd, vill jag att de också, som du har gett mig, ska vara med mig där jag är.

Guds röst hörs och den förkunnar att rättvisan är tillfredsställd. Satan är besegrad. "Han har tagit emot" Kristi hårt arbetande och kämpande efterföljare på jorden "i den Älskade." De förklaras rättfärdiga inför de himmelska änglarna och inför representanterna från världar som inte fallit. Där han är, där ska hans församling vara. 'Godhet och trofasthet möts, fred och rättvisa omfamnar varandra.' Faderns armar omger sin Son och befallningen ges, 'Alla Guds änglar ska tillbe honom.' - Desire of Ages, sid 833, 834

Detta var det officiella välkomnandet. Innan han tog emot härlighetens krona och den kungliga klädnaden måste Kristus få bekräftelsen från Fadern att inte bara han själv, utan mänskligheten hade blivit accepterad. Denna bekräftelse fick han i befallningen, "Alla Guds änglar ska tillbe honom."

"När Kristus hade trätt in igenom himlens portar kröntes han under änglarnas tillbedjan. Så fort denna ceremoni var genomförd sänkte sig den helige Ande över lärjungarna i rikliga flöden, och Kristus blev verkligen förhärligad, med den härlighet som han hade hos Fadern från evigheten." Utgjutandet under pingsten var himlens förkunnelse om att Frälsarens invigning genomförts. Enligt sitt löfte hade han sänt den helige Ande från himlen till sina efterföljare, som en bekräftelse på att han, som präst och kung, hade tagit emot all auktoritet i himlen och på jorden, och var den Smorde över sitt folk." - Acts of the Apostles, sid 38, 39

Nu var Frälsarens invigning genomförd, och han var officiellt installerad som präst och kung. Detta är den himmelska motsvarigheten till översteprästens avskiljning och invigning på jorden. Liksom "det heliga diademmet (gjordes) av rent guld" placerades på Arons huvud, så kröntes Kristus till kung. (2 Mos. 39:30; 3 Mos. 8:9) Liksom Aron invigdes och gavs den heliga tjänsten, så blev Kristus "av Gud kallad överstepräst på samma sätt som Melkisedek." (Heb. 5:10) Liksom Aron kallades överhuvud för det kungliga prästerskapet, så kröntes Kristus till kung och präst. Liksom Aron fick auktoritet, så fick Kristus auktoritet.

Kristus "satte sig"

Det var vid detta tillfälle som Kristus officiellt satte sig på Guds högra sida. "Sedan han fullbordat en rening från synderna sitter han nu på Majestätets högra sida i höjden." (Heb 1:3) Det grekiska ordet som här översätts med "sitter" betyder inte handlingen att sätta sig ner, utan snarare "intog sin plats." Kristus återtog sin plats och den härlighet som han hade haft tillsammans med Fadern under evigheter tillbaka i tiden. M.R. Vincent säger, när han diskuterar det grekiska ordet för "sitter" i sin bok "Word Studies in the New Testament": Verbet beskriver en högtidlig formell handling, när man får värdighet och auktoritet. Man refererar till Kristi himmelsfärd. I sin upphöjda position kommer han fortfarande att driva allt till sitt fullbordande,

fortfarande ta hand om synden som den store översteprästen i den himmelska helgedomen.” – Word Studies in the New Testament, band 4, sid 384, 385

I sin kommentar om samma text säger Lange: ”Att den upphöjde Kristus sitter på Majestätets högra sida, vilket ska fortgå utan avbrott till hans andra ankomst, måste därför ses, inte som ett tillstånd i vila eller enbart säkerhet, som en som har räddats från sina fiender, utan som messiansk aktivitet för att åstadkomma frälsning.”

En bra illustration av ordets innebörd är när delegaterna vid en kongress sätter sig. En delegat kan ”sitta” i officiell mening, men det innebär inte att han sitter ner hela tiden. Han kan gå omkring i kongresshallen, han kan stå eller ligga och han kan till och med vara frånvarande en stund, ändå sitter han enligt ordets innebörd. Så är det med Kristus.

De som bara tror att Kristus satte sig och att han fortsätter att sitta, misslyckas fullständigt med att förstå betydelsen av ordet. Det grekiska ordet ”kathizō” antyder en officiell installation till en befattning, att man får auktoritet. Det betyder att Gud accepterar Kristus i hans nya officiella ställning som kung och präst, och att han hälsar eller tilltalar honom som överstepräst på samma sätt som Melkisedek. (Heb. 5:10) Det är början på hans officiella tjänstgöring, inte slutet.

Vi ska dra oss till minnes att när Aron vigdes till överstepräst tog Mose ”av smörjelseoljan och av blodet på altaret och stänkte på Aron och hans kläder, på hans söner och hans söners kläder. Så helgade han Aron och hans kläder, hans söner och hans söners kläder.” (3 Mos. 8:30) Begrunda följande uttalande i detta sammanhang: ”Han steg upp till himlen medan han fortfarande bar sin mänsklighet, triumferande och som segrare. Han har tagit det försonande blodet in i det allra heligaste och stänkt det på nådastolen och på sina egna kläder, och välsignat folket. Snart kommer han att uppenbara sig en andra gång för att tillkännage att det inte lägre finns något offer för synder.” – Ellen G. White, Signs of the Times, 19 april 1905

Liksom Arons kläder bestänktes vid helgedomens invigning, så bestänkte Kristus sina egna kläder och nådastolen. Han invigde sig själv och helgedomen för frälsningsverket. Han hade officiellt installerats på sin tjänst. Han hade tagit plats på Guds högra sida och fått all makt. Hans blod hade utgjutits men ännu inte tillämpats. Hans första officiella handling som överstepräst var att stänka blodet på sina egna kläder och på nådastolen, att inviga sig själv och den himmelska helgedomen. Liksom Aron påbörjade sitt arbete i helgedomens första avdelning efter att han blivit bestänkt med blodet, så gjorde Kristus det också.

Utifrån detta studium blir det klart att när Kristus steg upp till himlen ägde en installationsceremoni rum. Fadern satte sitt sigill som bevis på att han godkände Kristi verk, installerade honom som överstepräst och lät honom ta plats på sin högra sida. Det är uppenbart att ”hade han nu varit på jorden skulle han inte ens vara präst,” eftersom han inte tillhörde Levi stam, ”men nu har Kristus ett högre prästämbete,” och har blivit ”präst för evigt, på samma sätt som Melkisedek.” (Heb. 8:4, 6; 7:17, 21) Prästerna var tillsatta av Gud ”för att frambära gåvor och offer, och därför måste också Kristus ha något att bära fram.” (Heb. 8:3) Men ”tjurars och bockars blod kan omöjligt utplåna synder” och eftersom Kristi uppgift är ”att genom sitt offer utplåna synden” ”gick han in ... inte med bockars och kalvars blod utan med sitt eget blod,” ”in i själva himlen för att nu träda fram inför Guds ansikte för vår skull.” (Heb. 10:4; 9:26, 12, 24) Aposteln sammanfattar saken på detta sätt: ”Vi har en sådan överstepräst som sitter på högra sidan om Majestätets tron i himlen och som tjänar i helgedomen, det sanna tabernaklet som Herren själv och ingen människa har rest. (Heb. 8:1, 2)

Kristi helgedomstjänst

Templet i himlen är inte, som somliga vill få oss att tro, skugglikt, överkligt eller bara en mental föreställning. Det är inte templet i himlen som är "en skugga." Det är det tabernakel som Mose byggde som är en "skuggbild av den himmelska helgedomen." Ingen vill förneka att Moses ursprungliga helgedom eller Salomos tempel som kom senare, var riktiga byggnader. Ändå kallas de för skuggor av den verklighet som finns i himlen. Den himmelska helgedomen är det sanna templet, så verkligt att Mose fick en ritning av det och blev tillsagd, "Se till att du gör allt efter den mönsterbild som du har fått se på berget." (Heb. 8:5)

Det var inte bara den jordiska helgedomen som var en skugga av den himmelska, utan dess tempeltjänst var också en skugga. Det är sant även när det gäller reningen av helgedomen, vilken var en skugga av den himmelska helgedomens rening. Vi har tidigare noterat att den jordiska helgedomen "måste" renas med blodet från djur, men att "himmelska tingen själva renas med bättre offer än så." (Heb. 9:22, 23) Detta bekräftar definitivt att det var nödvändigt att de himmelska tingen måste renas med bättre offer än kalvars och bockars blod. Det enda blod som kan göra det är Jesu Kristi, vår Herres blod. Därför gick Kristus in i den himmelska helgedomen, i kraft av sitt eget blod, för att träda fram inför Guds ansikte för vår skull. (Heb. 9:24)

Vi noterade tidigare att innan helgedomstjänsten i det jordiska tabernaklet inleddes smorde Mose "uppenbarelsetältet och vittnesbördets ark" (2 Mos. 30:26) liksom helgedomens övriga inredning, och att han också "tog av smörjelseoljan och av blodet på altaret och stänkte på Aron och hans kläder, på hans söner och hans söners kläder." (3 Mos. 8:30) På samma sätt sägs det om Kristus att "Därför, Gud, har din Gud smort dig med glädjens olja mer än dina medbröder." (Heb. 1:9) Kristus blev inte bara smord på det sättet, utan han har tagit försoningens blod in i det allra heligaste och stänkt det på nådastolen och på sina egna kläder. Liksom Kristus "har framburit sig själv som ett felfritt offer," så har han framburit sig själv. (Heb. 9:14) Detta framförande av sig själv för tjänsten i helgedomen var en del av invigningen och den föregick hans egentliga tjänst.

Vi ska nu begrunda uttalandet att "Alltså måste avbilderna av det som finns i himlen renas med dessa medel, men de himmelska tingen själva renas med bättre offer än så." (vers 23) Gäller detta bara invigningsceremonin innan Kristus påbörjade sin offentliga tjänst, som somliga menar, eller gäller det även den årliga reningen av helgedomen på försoningsdagen, eller båda?

Vi har redan lagt märke till att det skedde en rening i samband med invigningen av både den jordiska och den himmelska helgedomen. Frågan gäller därför, Sker det en rening av helgedomen i himlen som motsvarar reningen av den jordiska helgedomen på försoningsdagen, så som det beskrivs i 3 Mosebok kapitel 16? Vi svarar utan reservationer ja på den frågan.

Låt oss börja med att hänvisa till det uttalande som gäller detta i Hebreerbrevet. "Alltså måste avbilderna av det som finns i himlen renas med dessa medel, men de himmelska tingen själva renas med bättre offer än så. Kristus gick inte in i en helgedom som är gjord av människohand och som bara är en bild av den verkliga helgedomen. Han gick in i själva himlen för att nu träda fram inför Guds ansikte för vår skull.

Inte heller skulle han offra sig flera gånger, så som översteprästen varje år går in i det allra heligaste med blod som inte är hans eget. I så fall hade han varit tvungen att lida många gånger sedan världens skapelse. Men nu har han trätt fram en gång för alla vid tidernas slut för att genom sitt offer utplåna synden." (Heb. 9:23-26)

Det som här talas om är rening av "de himmelska tingen själva." Lika nödvändig som reningen av de jordiska tingen, lika nödvändig var reningen av de himmelska. Denna rening uppnåddes på jorden när "översteprästen varje år går in i det allra

heligaste med blod som inte är hans eget.” (vers 25) Som kontrast till detta går Kristus inte ”varje år ... in i det allra heligaste ... Men nu har han trätt fram en gång för alla vid tidernas slut för att genom sitt offer utplåna synden.” (vers 25, 26)

Skillnaden här är mellan översteprästen som går in ”varje år” och Kristus som går in ”en gång” bara. Den enda helgedomstjänst som gjordes ”varje år” var tjänsten på försoningsdagen. Det är alltså det Hebreerbrevet talar om. ”I det första rummet går prästerna ständigt in och förrättar sin tjänst. I det andra rummet är det bara översteprästen som går in, en gång om året, och då aldrig utan blod.” (vers 6, 7)

Trots att de himmelska tingen ”måste” renas så var det inte nödvändigt att det gjordes varje år, som på jorden. Kristus behövde bara göra det en gång, vid slutet av hans arbete i den första avdelningen i helgedomen därovan. Efter tjänstgöringen i det heliga, på samma sätt som det skedde i förebilden på jorden, skulle han gå in i det allra heligaste och utföra ett arbete som motsvarade det som översteprästen utförde på jorden. Det är detta som ängeln avser när han säger till Daniel, ”Tvåtusentrehundra kvällar och morgnar. Sedan ska helgedomen renas och återställas.” (Dan. 8:14)

När vi betänker detta blir det tydligt, inte bara att det finns en helgedom i himlen, utan att det pågår ett arbete där som helgedomstjänsten på jorden var förebild för. Medan dessa helgedomstjänster var lika i många avseenden så var de olika på andra sätt. Den jordiska helgedomen renades varje år, men den himmelska bara en enda gång. I den jordiska helgedomen användes blod från tjurar, bockar och kalvar, men i den himmelska dög bara Jesu blod. I den jordiska tjänstgjorde en syndig man som själv behövde försoning. I himlen behöver vår Överstepräst inte offra först för sig själv och sedan för folket. På jorden gick översteprästen in med blodet från döda djur. I himlen gick Kristus in i kraften av sitt eget blod, på en ny och levande väg som han har avskilt för oss, ”för att genom sitt offer utplåna synden.” (Heb. 10:19, 20; 9:26)

Kapitel 17 – Bön

Varje offer som bars fram var egentligen en bön till Gud om hjälp. Det kunde, som i fallet med syndoffer och skuldoffer, vara en bön om förlåtelse. Eller det kunde vara en bön av tacksägelse och lovprisning, som vid gemenskapsoffret. Eller det kunde vara en bön om något som man tillägnade eller avskilde för Guds räkning, som vid brännoffret, eller en bön om gemenskap som vid matoffret. Det kunde vara en bön av tacksamhet för något speciellt som man blivit befriad ifrån eller en bön om något som man önskade väldigt mycket, som i de offer som bars fram i samband med löften och frivilliga offer. Eller Gud kunde ha botat någon från sjukdom, en kvinna kunde ha klarat sig igenom en förlossning utan problem eller en mäktig befrielse från något hade skett. Alla sådana tillfällen motiverade särskild tacksägelse och lovprisning, och ett passande offer.

I sin högsta form är bön gemenskap. Det behöver understrykas eftersom bön för många kristna bara är ett sätt att få något från Gud. De känner att de saknar något. Vad är enklare än att be Gud om vad de behöver? Har inte Gud lovat att förse oss med det vi saknar? Som resultat av detta sätt att tänka består många böner mest av att men ber om saker – en del av dem är bra, andra mindre bra, några helt klart skadliga och andra omöjliga att uppfylla. För sådana människor är Gud förrådet, den store givaren, den outtömliga källan till allt som är gott. Allt de behöver göra är att be, och Gud kommer att göra resten. De mäter sin kristendom med de positiva bönesvar de får, och är inte nöjda när deras begäran avslås. De ber ständigt om något och anser att Gud alltid ska ge dem det som de begär. Somliga tycker till och med att det tyder

på bristande tro att tillägga, "Om det är din vilja," till sina böner. Precis som den förlorade sonen ber de, "Far, ge mig." (Luk. 15:12)

Din vilja ske

Det går inte att förneka att bön om att få något är en rättmätig form av bön. Vi kommer alltid att behöva be Gud om det som vi önskar. Men det bör understrykas att böner om att få saker inte ska vara den övervägande formen av bön. Böner med lovprisning, tacksägelse och uppskattning måste alltid komma i första hand. Om vi tänker på att underkasta oss Guds vilja, överlämna oss helt till honom och avskilja oss för hans räkning, då förstår vi vilken form bönerna borde ha. När våra böner ändras från att vara ett försök att få Gud att göra det vi vill till en innerlig längtan efter att förstå vad Gud vill, då kommer våra böner inte att vanemässigt handla om att bara be om saker och att Gud i fortsättningen ska besvara våra böner precis som vi vill.

Det vore faktiskt bättre för de flesta av oss att sluta be om saker ett tag, och att koncentrera oss helt på vad Gud vill att vi ska ha, eller att vi ska vara. När vi upptäcker det, då står vi på säker grund. Då kan vi be Gud och vara övertygade om att hans vilja kommer att ske. Vårt stora problem är att få reda på vad som är Guds vilja, och sedan rannsaka våra hjärtan för att försäkra oss om att vi verkligen vill att vår vilja ska vara Guds vilja.

Någon har sagt att bön är en ansträngning från den som ber, att få Gud att ändra hans sinne. Många försöker inte ta reda på vad Gud vill, medan de är väldigt säkra på vad de själva vill. De kämpar med Gud. De vändas i bön. De kräver att Gud ska göra det som de tycker att han borde. Det faller dem inte in att det första de borde ta reda på är, Vill Gud verkligen att jag ska ha det som jag längtar så mycket efter? Är det till mitt bästa? Är det Guds vilja? Är det rätt tid för detta att ske? Är det något jag måste göra först? Är jag verkligen villig att lämna över allt till Gud, så att om han inte ger mig det som jag önskar kommer jag att vara nöjd ändå, och tacka honom för det som han har gett? Eller är jag i verkligheten mer angelägen om att få vad jag vill, än om att försäkra mig om att Guds vilja sker?

Det kan vara bra att räkna upp några saker som bön inte är. Bön är inte istället för arbete. En kristen som möter ett svårt problem har rätt att be Gud om hjälp och förvänta sig att han kommer att svara. Men det innebär inte att han slipper hårt och ansträngande arbete. Gud kommer att stärka intellektet. Han kommer att ge kraft åt sinnet, men han kommer inte att acceptera bön som en ersättning för mental ansträngning eller att ge till dem som bara är lata. Den som kan lära sig multiplikationstabellen och har möjlighet att göra det, får inte undvika den ansträngning som krävs för att bli duktig på att räkna, och förlita sig på att Gud som svar på bön kommer att göra det onödigt för dem att anstränga hjärnan. Oftast följs arbete och bön åt. Ingen av dem är tillräcklig, var och en för sig.

Låt oss understryka att syftet med bön inte är att få Gud att göra något som vi vill. Somliga använder sig av världsliga metoder och har en världslig filosofi när det gäller bön. De har lärt sig att när det gäller världen måste de "vara på hugget", så de tar för givet att för att få ut något av Gud måste de "vara på hugget." De betar sig som om Gud inte ville ge dem det som de ber om utan en massa övertalning, och verkar tro att de med tjat och övertalning kan få saker av Gud som han annars inte skulle ge dem. De tar den besvärliga änkan som sin förebild, och verkar inte fatta att denna liknelse berättades för att visa hurdan Gud inte är. Ingen kan få ut vad han vill av Gud bara genom att ständigt besvära honom. Gud är inte som den orättfärdige domaren. Han är en far som är mer villig att ge goda gåvor till sina barn än de är villiga att ta emot dem. Övertalning, trugande, lirkande, lockande, att vara irriterande – eller att bara vara enveten, fungerar inte med Gud.

Segrande bön

Men vi får inte ha den uppfattningen att det inte finns något sådant som att kämpa i bön, eller att vi bara en gång för alla behöver nämna för Gud vad vi vill så kommer det att ske. Bön är inte riktigt så enkel. Det behövs kvalfylld och segrande bön, bön som går till grunden med saken, och som inte nöjer sig förrän liv och ting förändras. Jesus bad hela natten. Jakob brottades med ängeln. Daniel sökte Herren med bön och fasta. Paulus bad Herren igen och igen. Vi behöver inte färre böner utan fler. Och vi behöver lära oss att be i tro. Det är livsviktigt.

Bön är inte monolog. Den kan vara hörbar, eller själens outtalade längtan. I båda fallen handlar fullkomlig bön om gemenskap. Somliga människor verkar betrakta bön som enbart ett sätt att informera Gud om vissa saker som behöver korrigeras och som han verkar omedveten om. De tror att Gud riskerar att glömma vissa saker, och deras böner blir påminnelser till Gud om vad han borde göra. När de gjort Gud uppmärksam på vad som behövs, enligt deras uppfattning, då känner de att de gjort sin plikt. De har "framfört sina böner," och deras "konversationen" avslutas med ett "Amen." Det har enbart varit en monolog. De hoppas att Gud kommer att använda den information som de gett honom med omdöme, och att han ska göra något åt det som de har bett om.

Sådana människor betraktar bön som en envägskommunikation, när människan talar till Gud. Men detta är inte den högsta formen av bön. I sann bön talar Gud till själen liksom själen talar till Gud. Sann vänskap kommer inte att vara länge när den ena parten har för vana att sköta allt pratande. Vi gör ofta så i våra böner och förväntar oss att Gud ska vara den som lyssnar. Men är det inte möjligt att Gud skulle vilja kommunicera med oss, lika väl som vi med honom? Det gör han ofta genom att påminna oss om vissa bibeltexter. Är det för mycket att tro att när vi har bett en uppriktig bön som vi tror att Gud i himlen har hört, att han skulle vilja säga något till oss? Är det möjligt att när vi har sagt "Amen" så är Gud just på väg att kommunicera med oss, men vi reser oss upp från våra knän och ger inte Gud en chans att tala? Vi liksom lägger på luren. Vi avslutar telefonsamtalet. Pratar en sann kristen hela tiden med Gud utan att Gud har något budskap till honom? Det måste vara synd mot Gud att stänga honom ute just i det ögonblick när han är beredd att kommunicera med oss. Det kan tyckas att när detta har hänt flera gånger kan Gud inte dra någon annan slutsats än att vi inte är särskilt angelägna att kommunicera med honom. Vi bara framför våra böner, och när vi är klara med det går vi iväg. Sådana böner kan inte vara allt det som Gud menar med "gemenskap."

Låt oss upprepa, bön är gemenskap. Den är mer än konversation. Den är nära vänskap. Den är ett utbyte av tankar och idéer. Den förutsätter samförstånd och förtroende. Den behöver inte alltid uttryckas i ord. Tystnad kan vara mer värtalig än en flod av ord. Den är snarare en sorts vänskap som är grundad på tyst förtroende och tillförsikt, utan spektakulära uppvisningar eller utbrott.

Att begrunda

Begrundande är en viktig del av bön. Man kan säga att det är den bästa delen av bön. Och ändå försummas det ofta. Vi kommer inför Gud, framför våra böner, och går. Nästa gång gör vi likadant. Vi håller Gud uppdaterad när det gäller vår status, och informerar honom om saker som behöver åtgärdas, och när vi på så sätt lättat vårt hjärta avslutar vi samtalet. Detta upprepas dag efter dag. Finns det inget bättre sätt?

Psalmerna, speciellt Davids psalmer, uttrycker de kristna känslornas djup. David hade några uppslitande erfarenheter. Ett tag flydde han från Saul i vildmarken. Där

skrev han den sextiotredje psalmen, som är ett rop av längtan efter Gud, efter djupare kunskap om, och bekantskap med honom. David var uppenbarligen inte nöjd med sitt böneliv. Gud verkade vara långt borta. Han svarade inte. David upplevde känslan av att tala till ingen alls, i ett ödsligt rum. Ändå längtade han efter Gud. Hans själ törstade efter den levande Guden. Fanns det inget sätt som han verkligen kunde få gemenskap med Gud på?

Sedan fann David ett sätt. Han fann tillfredsställelse. Han lärde sig den verkliga meningen med bön och hur man ber. Han talar om detta i Psalm 63:5, 6: "Min själ blir mättad som av feta rätter. Med jublande läppar lovsjunger min mun, när jag minns dig på min bädd och tänker på dig under nattens timmar." Lägg märke till ordalydelsen: "Min själ blir mättad ... när jag minns dig på min bädd och tänker på dig under nattens timmar." David hade bett tidigare. Nu börjar han begrunda när han ber, och säger att när han gör det blir hans själ mättad. För honom är det som "feta rätter" och han lovsjunger Gud "med jublande läppar lovsjunger" han.

Denna beskrivning är mycket värdefull. Många människor ropar, liksom David, efter den levande Guden. De är inte tillfredsställda. De tror att det måste finnas något bättre än det som de upplever. De ber och ber och ber, men Gud verkar ändå vara långt borta. Han uppenbarar sig inte. Någon enstaka gång får de en skymt av honom, men sen är han borta igen. Finns det något bättre, eller är det allt som kristendomen och bönen kan ge dem? Det måste finnas något bättre. David fann det.

"Min själ blir mättad." Så underbart att få själens hunger mättad! Och denna möjlighet kan bli verklighet! David visar vägen när han säger att man kan uppnå det genom att komma ihåg Gud och genom att begrunda. De flesta kristna kommer ihåg Gud. De ber. Man kan faktiskt säga, och det med rätta, att ingen kan vara Guds barn utan att be. Men det är inte många som är tränade i begrundandets konst. De ber men de begrundar inte. Ändå är det ena lika viktigt som det andra. Det var när David både begrundade och bad som han till slut kunde säga att hans själ blev mättad.

De är få kristna som begrundar. De är för upptagna. Deras arbete kräver för mycket av dem. De springer från det ena till det andra och har inte mycket tid över till att fundera för sig själva eller tillsammans med Gud. Det är så mycket som måste göras. De känner sig övertygade om att om de inte anstränger varje nerv och är upptagna varje ögonblick, då kommer människor att gå förlorade. De har inte tid att sitta vid Mästarens fötter medan världen går under. De måste hålla igång och jobba. Aktivitet är deras ledstjärna. De är uppriktiga och samvetsgranna.

Själens tystnad

Men så mycket både de själva och världen går miste om på grund av brist på begrundan! Ingen människa kan jäkta fram inför Gud och sedan ut igen, och förvänta sig att få gemenskap med honom. Den frid som övergår allt förstånd bor inte i ett rastlöst hjärta. "Ta tid att vara helig" är mer än ett uttryck. Det tar tid att kommunicera med Gud, det tar tid att vara helig. "Grips ni av vrede, synda inte! Tänk efter i era hjärtan på er bädd och var stilla." (Ps. 4:5) De sista orden behöver understrykas särskilt. "Var stilla." Vi är för rastlösa. Vi behöver lära oss att vara stilla tillsammans med Gud. Vi behöver vara stilla.

"Min själ, vänta du i tystnad på Gud endast (Ps. 62:5 översättning från ARV – motsvaras av vers 6 i svenska översättningar, men har en något annorlunda ordalydelse) Låt dessa ord sjunka djupt in i medvetandet. "Min själ." Detta gäller varje kristen. "Vänta du i tystnad på Gud." Detta är en uppmaning men även ett löfte. Vänta i tystnad. Vänta i tystnad på Gud. Vänta du i tystnad på Gud. Vänta du i tystnad på Gud endast. Den som väntar i tystnad på Gud endast, på hans inbjudan, kommer inte att bli besviken. Han kommer att bli nöjd.

Vilken underbar inbjudan detta uttalande är. Du har bett, du har utgjutit din själ inför honom som är den ende som förstår. Säg inte "Amen" och gå din väg. Ge Gud en chans. Vänta på honom. Vänta i tystnad. Vänta bara på honom. Och i själens tystnad kan Gud tala. Han har inbjudit dig att vänta. Låt hela din själ vändas mot honom. Vänta bara på honom. Det kan hända att Gud, genom den lilla tysta rösten, kommer att ge sig tillkänna. Vänta i tystnad på Gud.

För somliga kristna är detta inte någon ny lära. De vet vad det vill säga att ha gemenskap med Gud. De har haft dyrbara stunder ensamma med honom. De har lärt sig att vänta i tystnad. Och de har fått dyrbara uppenbarelser.

Men för andra är detta en ny erfarenhet. De har lärt sig be, men de har inte lärt sig att vänta i tystnad på Gud. Begrundan som en del av bönen har inte varit viktig för dem. De har betraktat bön som att formulera ord på ett visst sätt, aktningsfullt riktade till Fadern i himlen. Med deras "Amen" är samvaron slut. Och så kan det förvisso vara, även om Gud inte hade avsett att det skulle vara på det viset. Amen, kan betyda att människan slutat tala, men det borde inte vara slutet på samtalet. Gud bjuder oss att vänta i tystnad. Han kanske önskar tala, eller kanske inte. Hur som helst, vi ska vänta.

Många har en benägenhet att prata för mycket. Vi har alla haft erfarenhet av personer som ofta kommer för att få råd, men som egentligen kommer bara för att presentera sin egen syn på saken. De verkar angelägna om det där samtalet, ändå ges det knappt tillfälle till några råd, för de tar upp tiden själva och verkar nöjda när de har lagt fram sin historia. När de får någon form av medhåll är de nöjda. Man får ett tydligt intryck av att de inte kom för att få råd utan för att ge information.

Så är det alltför ofta även med bön. Men den viktigaste delen i bönen är inte att vi talar till Gud utan att han talar till oss. Visst, Gud älskar att vi ber. Våra böner är som musik för honom. Vi kan inte trötta ut honom. Men ändå, vore det inte bra att ge Gud tillfälle att tala med oss? Vore det inte bra för oss om vi gjorde exakt det som vi fått rådet att göra – vänta i tystnad på Gud endast? Gud kommer säkert inte att låta oss vänta förgäves. Vem har inte känt den oändliga kraften i några få ögonblicks tystnad efter välsignelsen i kyrkan? Vem har inte känt Guds närvaro i helgedomens tystnad? Det vore bra för oss om vi utforskade kraften som finns i tystnadens verklighet. Gud finns där.

Att gå till överdrift

Det finns alltid risk för att man går till överdrift. Det finns de som avvisar eller underskattar de instruktioner som ges i bibeln, och som nästan uteslutande litar på upplevelser. Sådana människor är i stor fara. Vi tror att Gud kommer att leda dem som är villiga att bli ledda, men vi tror också att sådan ledning alltid kommer att vara i harmoni med Guds uppenbarade vilja, och inte på något sätt motsäga det skrivna ordet. Oavsett hur underbar förmånen att få ha gemenskap med Gud är, och förmånen att få begrunda hans verk, så finns det risk att dessa förmåner missbrukas. Speciellt yngre kristna borde vara på sin vakt. Det krävs lång erfarenhet av de ting som hör Gud till, och ett liv i lydnad för Guds vilja, för att kunna bedöma vad som händer i sinnet. Satan är alltid redo att föreslå sina egna tankar och det krävs andlig klarsyn för att känna igen den röst som talar. Men detta borde inte få ens unga kristna att låta bli att begrunda. Långt därifrån. Gud är alltid nära för att hjälpa och leda, och vi kan lita på att den stilla timme som spenderas tillsammans med Gud kommer att ge stort resultat för himmelriket. Vi bara varnar dem som skulle kunna ledas av en röst som talar till själen medan man ignorerar den röst som talar genom Ordet.

I den gamla helgedomen kombinerades offer och bön. Offren stod för ånger, be-kännelse, gottgörelse och hängivenhet. När lammet lades på altaret var det en symbol för den ångerfulle syndaren som la sig själv tillsammans med allt han ägde på altaret. Det symboliserade att han erkände lagens rättvisa som krävde ett liv. Det symbolise-rade avskiljande för Guds räkning. Utan denna inställning vore det bara ett hån att offra ett lamm. På samma sätt kan våra böner vara enbart ett hån om vi inte helhjär-tat avstår från synd och viger oss själva helt åt Gud. Bön måste ha uppriktighet både som grund och som bakgrund. Den måste grunda sig på ånger och gudfruktig sorg över synden. Den måste ta sig uttryck i bekännelse och gottgörelse. En bön som upp-fyller de villkoren kommer inte att förbli obesvarad. Gud håller sitt ord.

Kapitel 18 – Lagen

Alla ceremonier i helgedomen utfördes utifrån Guds lag, som förvarades i arken i den innersta avdelningen av tabernaklet. När denna lag bröts skulle offer bäras fram. ”Om någon syndar av misstag mot något av HERRENS bud och gör något som inte får göras, ska den smorde prästen, om det är han som har syndat och därmed dragit skuld över folket, offra en felfri ungtjur åt HERREN till syndoffer för den synd han har begått.” (3 Mos. 4:2, 3)

Det var brott mot Herrens bud som satte igång hela tempelritualen. Det var synd som var orsak till morgon- och aftenoffren, tjänsten på försoningsdagen, rökelseoffren och de individuella offren för personliga synder. Och synd är överträdelse av la-gen.

Den älskade aposteln Johannes fick en syn om Guds tabernakel i himlen. I synen såg han Guds lag, ”hans förbundsark.” (Upp. 11:19) Liksom lagen var central i den jordiska helgedomen, så är den central i himlen. Därför kallas helgedomen i himlen ”templet i himlen, vittnesbördets tabernakel,” inte rökelsens, blodets eller ens nå-dastolens tempel, utan ”vittnesbördets tabernakel” där Guds lag förvarades. (Upp. 15:5)

Den mest heliga staden i gamla testamentet var den stad där Gud valt att bo. Den heligaste platsen i den staden var templet. Den allra heligaste platsen i templet var det allra heligaste. Det allra heligaste föremålet i det allra heligaste var arken, där stentavlorna fanns som Gud hade skrivit de tio budorden på, livets lag som vittnar om Gud. Denna lag var det centrum som hela tempeltjänsten kretsade omkring, grunden och orsaken till varje ritual. Utan lagen vore tempeltjänsten meningslös.

Lag är ett uttryck för karaktär, en uppenbarelse av hur man tänker. Därför är Guds lag viktig. Den är och var en del av Gud, och uppenbarar honom. Den är en avskrift av hans karaktär, ett begränsat uttryck för den oändlige. I den får vi en skymt av Guds tankar, en uppfattning om vad som utgör grunden för hans regering. Liksom Gud är fullkomlig, så är hans lag fullkomlig. Liksom Gud är evig, så är principerna i de tio buden eviga. Liksom Gud är oföränderlig, så är lagen oföränderlig. Det måste vara så. Eftersom lagen är ett uttryck för Guds karaktär kan den inte förändras om inte en motsvarande förändring äger rum i Gud. Men Gud förändras inte. ”Jag är Herren, jag förändras inte.” (Mal. 3:6 KJV) Gud, ”som inte förändras eller växlar mellan ljus och mörker.” (Jak. 1:17) ”är densamme i går och i dag och i evighet.” (Heb. 13:8)

De tio buden

Guds lag, så som den uttrycks i de tio buden, har alltid varit ett givande ämne att studera för Guds barn. Det finns många hänvisningar i bibeln till den glädje som

Guds heliga har funnit genom att se in i den fullkomliga frihetens lag. Istället för att betrakta det som en plikt har de sett det som ett nöje att begrunda Guds djupheter. Hör psalmisten: "Därför älskar jag dina bud mer än guld, än renaste guld." "Underbara är dina vittnesbörd." "Dina bud gör mig visare än mina fiender, de är hos mig för evigt. Jag är klokare än alla mina lärare, för jag begrundar dina vittnesbörd." "På all fullkomlighet har jag sett en gräns, men ditt bud är ofantligt." (Ps. 119:127, 129, 98, 99, 96)

De tio budorden kungjordes först av Gud på Sinai berg, och sedan skrev han dem på två stentavlor. (2 Mos. 20; 24:12; 31:18) Dessa tavlor placerades i arken i det allra heligaste i helgedomen, direkt under nådastolen som täckte dem. (2 Mos. 25:16, 21) Skriften som fanns på dem, så som den återges i King James Version av den engelska bibeln (som stämmer överens med texten i Folkbibeln, vilket är den som uppges nedan), är följande:

"Jag är HERREN din Gud som har fört dig ut ur Egyptens land, ur trälldomshuset.

1. Du ska inte ha andra gudar vid sidan av mig.
2. Du ska inte göra dig någon bildstod eller avbild av det som är uppe i himlen eller nere på jorden eller i vattnet under jorden. Du ska inte tillbe dem eller tjäna dem, för jag, HERREN din Gud, är en nitisk Gud. Jag låter straffet för fädernas missgärning drabba barnen till tredje och fjärde led när man hatar mig, men visar nåd mot tusentals när man älskar mig och håller mina bud.
3. Du ska inte missbruka HERREN din Guds namn, för HERREN ska inte låta den bli ostraffad som missbrukar hans namn.
4. Tänk på sabbatsdagen så att du helgar den. Sex dagar ska du arbeta och uträtta alla dina sysslor. Men den sjunde dagen är HERREN din Guds sabbat. Då ska du inte utföra något arbete, inte heller din son eller dotter, din tjänare eller tjänarinna eller din boskap, eller främlingen som bor hos dig inom dina portar. För på sex dagar gjorde HERREN himlen och jorden och havet och allt som är i dem, men på sjunde dagen vilade han. Därför har HERREN välsignat sabbatsdagen och helgat den.
5. Hedra din far och din mor, så att du får leva länge i det land som HERREN din Gud ger dig.
6. Du ska inte mörda.
7. Du ska inte begå äktenskapsbrott.
8. Du ska inte stjäla.
9. Du ska inte bära falskt vittnesbörd mot din nästa.
10. Du ska inte ha begär till din nästas hus. Du ska inte ha begär till din nästas hustru, inte heller till hans tjänare eller tjänarinna, hans oxe eller hans åsna eller något annat som tillhör din nästa. (2 Mos. 20:2-17)

Dessa tio bud är inte några besvärliga påbud som en allsmäktig Gud påtvingar sina motvilliga undersåtar. De utgör livets lag, och utan dem är nationers existens, personlig säkerhet, mänsklig frihet och till och med civilisation omöjlig. Det kommer att bli ännu tydligare när vi studerar vidare.

Kristus uppmärksammade en uppdelning i två delar när han sa att lagens två stora principer är kärlek till Gud och kärlek till människor. "Du ska älska Herren din Gud av hela ditt hjärta och av hela din själ och av hela ditt förstånd. Det är det största och första budet. Sedan kommer ett som liknar det: Du ska älska din nästa som dig själv. På dessa två bud hänger hela lagen och profeterna." (Matt. 22:37-40)

Det tillfälle när Gud kungjorde sin lag på Sinai var när han ingick förbund med Israel. Gud hade valt ut Israel till att bli hans folk. Han hade fört dem ut ur Egypten och

var på väg att föra dem in i det utlovade landet. Han hade lovat att välsigna dem och göra dem till ett heligt folk och ett kungligt prästerskap. Men dessa löften gällde under förutsättning att de accepterade buden och samarbetade. Gud hade lovat att uträtta stora saker för dem. Ville de å sin sida älska och lyda Gud? Ville de troget följa förbundets föreskrifter? De hade på ett generellt sätt varit bekanta med Guds lag. Men nu förkunnade Gud den för dem från himlen, så att det inte fanns något tvivel om vad som förväntades av dem. Det var inte upp till var och en att bedöma vad som var helighet. Gud gav dem en norm för rättfärdighet, en fullkomlig norm. "Alltså är lagen helig och budordet heligt, rätt och gott." (Rom. 7:12) Den är ett uttryck för Guds vilja för människan. Det är Guds fullkomliga måttstock som omfattar hela människans plikt i varje möjlig situation. (Ords. 12:13)

En grundlag

Det är förvånande att upptäcka att somliga kristna är emot Guds lag. Vad kan de ha för invändningar mot en lag som handlar om kärlek till Gud och människor, som fördömer ondska och uppmuntrar godhet? Vilka invändningar kan de ha mot en lag som Jehova har stiftat, han som själv är helighet? Syndare kan förväntas opponera sig emot den, för den avslöjar och fördömer synd. Men kristna står på ett högre plan. Tillsammans med psalmisten utropar de, "Vad jag älskar din undervisning! Hela dagen begrundar jag den." (Ps. 119:97)

Liksom lagar i allmänhet utgör grund för regeringar, så är Guds lag grunden för Guds styre. Tio kortfattade och tydliga uttalanden förkunnar hela människans plikt. I egenskap av Guds grundlag, som definierar människans plikt mot Gud och sina medmänniskor, är den komplett, koncis och fullkomlig. Inget kan läggas till den eller dras bort.

Lagar står för säkerhet, stabilitet, pålitlighet, enhetlighet och jämlikhet. Avsaknad av lag innebär kaos, med allt som följer med det. Världen är byggd på lagar och universum följer dem. Att bryta universums lagar skulle medföra att Guds skapelse utplånades. Varje del av skapelsen fungerar i relation till alla andra delar, och det som händer på en plats ger efterverkningar i hela universum. Det gör en universell lag nödvändig. En lag måste kontrollera skapelsen överallt. Två lagar som motsäger varandra skulle innebära katastrof.

Guds lag är universums moraliska grundlag, och den sammanfattas från eviga tider tillbaka i de två stora principerna om kärlek till Gud och kärlek till människor. Dessa principer förstörades och anpassades till människans förutsättningar, och de tio buden förkunnades av Gud själv på Sinai berg. De utgör grundlagen för liv och existens. Som vi redan sagt är de inte några godtyckliga krav som tvingats på oss för att Gud ska visa sin auktoritet. De är sådana som Gud i sin vishet såg var nödvändiga om människor skulle kunna leva tillsammans i harmoni, och mänskliga samhällen skulle vara möjliga. Människors erfarenheter har bekräftat Guds visdom. Världen har bevisat att lydnad för Guds lag är nödvändig för vår existens, för trygghet och för livet. De världskrig som nyligen varit bevisar detta faktum. Människor förstår att det inte är någon nytta med att döda och förgöra andra. De blir övertygade om att inte bara nationell säkerhet, utan hela världens framgång är beroende på om vi håller oss till den gyllene regeln. De börjar tro att de tio buden inte kan förvisas till limbo, om människor och nationer ska kunna överleva. De håller på att upptäcka att Guds lag inte bara är en viktig del av religion utan att den är nödvändig för vår existens till och med.

Denna lärdom gör mer och mer intryck på människors medvetande när de försöker leva under de förutsättningar som råder i vårt samhälle idag. Brottsligheten ökar lavinartat, den är aggressiv och utmanande. Trots att synd och ondska har funnits sedan syndafallet så har de aldrig tidigare praktiserats i den omfattning som de gör nu.

Brottslighet och laglöshet är organiserad, och i vissa fall för de något som liknar krig mot samhället. Kriminella är ofta tyngre beväpnade och bättre organiserade än de myndigheter som ska genomdriva lag och ordning. Det är först på senare tid som regeringar har insett att de står öga mot öga med destruktiva verksamheter som strävar efter att störta både regeringen och civilisationen. De anstränger sig nu på alla sätt för att utrota detta onda, men upptäcker att det inte är någon lätt uppgift. Det är kostsamt och tröttsamt, och ibland nedslående, men de måste lyckas om det inte ska bli en katastrof. Myndigheternas försök att få bort mygel, utrota osedlighet, stoppa svindleri, upprätthålla familjelivets helgd, tvinga offentlig verksamhet att vara ärlig och att skydda egendom är ett medgivande från deras sida att Gud har rätt, att människor inte borde ljuga, stjäla och begå äktenskapsbrott. Att överträda dessa bud leder till katastrof och upplösning, och myndigheterna gör rätt när de vidtar stränga åtgärder för att förbättra förhållandena och rädda samhället.

Åtgärderna för att utrota brottslighet utgör ett starkt vittnesbörd om Guds buds integritet och bestående betydelse. Både människor och regeringar håller på att lära sig att brott inte lönar sig, att det är kostsamt och att det bryter ner och förstör. Detta är den läxa som Gud vill att människor ska lära sig. Och de upptäcker på sitt eget sätt hur viktigt det är att lyda lagen. Aldrig tidigare har världen haft en sådan praktisk lektion om vad brottslighet och överträdelser kostar. En intressant aspekt är att samhället inte bara bidrar med underlag för att demonstrera detta, utan även står för kostnaderna. Det borde göra lärdomen extra effektiv.

Lagens natur

Lagar är ett uttryck för den styrande maktens vilja, natur och karaktär. En lag som inte är det upphör snart att fungera och blir inaktuell. Mänskliga lagar är i allmänhet resultatet av erfarenhet, men kan också bero på en överordnads önskan att tvinga igenom sin vilja bland hans underlydande. I båda fallen grundar sig lagen på vilja, eller är ett uttryck för lagstiftarens vilja, natur eller karaktär. Lagar utgår därför från personlighet och de definierar och uppenbarar den personligheten.

Uttrycket naturlag är vilseledande på det sätt som det oftast används, och borde bara användas i en anpassad mening. Strikt talat har naturen ingen lag som sådan, för naturen har ingen vilja eller egna tankar. Det man i allmänhet menar med naturlag är den ordnade process som man ser i naturen, en speciell ordning som man i de flesta fall kan förutse. Den som är kristen tror att de så kallade naturlagarna är Guds lagar, ett uttryck för personlig vilja. Han tillskriver inte naturen egenskaper som bara tillhör en person, Gud.

En illustration som A. H. Strong använder sig av pekar på en viktig lärdom. När, den som är kristen ser en kardanaxel som driver en stor och komplicerad maskin, och i sina försök att lista ut vad som får axeln att snurra kommer till en tegelvägg som den går igenom, och som han inte kan se eller gå bakom, då drar han inte slutsatsen att axeln snurrar av sig själv. Han kan inte se och han kan inte bevisa att det finns en maskin bakom tegelväggen som ger axeln dess kraft. Men han vet att den finns där. Vanligt sunt förnuft säger honom det. Ren rationalism ser drivaxeln och förundras över dess inneboende kraft. Den kristne ser också drivaxeln. Men han ser bakom den. Han ser det som är osynligt och han vet att det finns en dold kraft bakom axeln. För honom är detta enkelt och tydligt, och inget mystiskt. Han bara förundrar sig över att inte alla kan förstå det som verkar så uppenbart för honom. På samma sätt ser han naturens Gud i naturen, och naturlagarna är bara Guds lagar för honom.

Guds lag är ett uttryck för den gudomliga naturen. Som sådan är den inte mer "skapad" på det sätt som mänskliga lagar är, än vad Gud är skapad. Man kan inte säga att den lagen har någon början, mer än Gud har någon början. Eftersom den är

en uppenbarelse av vad han är så är dess existens jämlig med Guds existens. Den kan inte förändras om inte Gud förändras. Den är inte tillfällig, liksom Gud inte är tillfällig. Den uttrycker inte en godtycklig vilja, utan uppenbarar en varelse. Den gäller inte lokalt eller bara i särskilda situationer, på samma sätt som Gud inte är lokal. Den kan inte modifieras eftersom den representerar Guds oföränderliga natur. Den är oföränderlig, helig och god, eftersom Gud är oföränderlig, helig och god. Den är andlig, den är rättvis, den är universell. Allt detta är lagen, och måste vara, eftersom den är en beskrivning av huvuddragen i Guds natur.

En elementär lag

När de skapades hade Adam och Eva en intuitiv kunskap om Gud och hans vilja. På samma sätt som den nya människan vid omvändelsen blir ”skapad till likhet med Gud i sann rättfärdighet och helighet,” (Ef. 4:24) så gav Gud i begynnelsen sina skapade varelser rättfärdighet och sann helighet. När de skapades till Guds avbild ägde de karaktärsdrag som påverkade deras beteende mycket och styrde deras liv i enlighet med Guds ideal. Det är uppenbart att det är vad Paulus menar i den citerade texten, och han bekräftar det genom att senare säga att den nya människan ”förnyas till rätt kunskap och blir en avbild av sin Skapare.” (Kol. 3:10) När man lägger ihop dessa två uttalanden måste vi dra slutsatsen att människan i begynnelsen hade en intuitiv kunskap om Gud och ägde rättfärdighet och sann helighet, och att dessa karaktärsdrag omfattas i konceptet ”likhet med Gud.”

Vi får inte veta exakt hur mycket Adam visste när han skapades, men det faktum att han redan första dagen i sitt liv rätt kunde bedöma de djur som passerade inför honom, och ge dem namn som stämde överens med deras speciella egenskaper, antyder att han hade en djupare insikt än vad människor har idag. Lägg märke till att trots att Adam var ”skapad till likhet med Gud i sann rättfärdighet och helighet” i ”likhet med Gud,” så var detta gåvor som han fått, som behövde bekräftas och som han medvetet behövde tillägna sig innan de absolut blev hans. Han måste därför så småningom provas.

Eftersom Gud är kärlek, och Adam var skapad till Guds avbild, måste den styrande principen i hans skapade varelser också vara kärlek. När Adam och Eva möttes första gången behövde ingen säga till Adam att han inte fick göra Eva illa. Ingen behövde heller uppmana Eva att inte vara rädd för Adam. Den kärlek som Gud hade lagt i deras hjärtan tog hand om sådana problem. Kärleken gör inget ont emot nästan, och fullkomlig kärlek driver ut rädslan. Det krävdes ingen ansträngning av Adam och Eva för att älska varandra. Det var ett naturligt resultat av att de var skapade till Guds avbilder.

Den kärlek som på så sätt behärskade deras hjärtan måste ha fått dem att älska Gud också. Eftersom det inte finns någon rädsla i kärleken närmade de sig Gud med tillförsikt, och när de lärde känna honom bättre måste deras kärlek till honom ha blivit större. Ingen behövde lära människan denna kärlek. Hon ägde den eftersom hon var skapad till Guds avbild, och den utgjorde en säker grund som Gud kunde bygga människans lycka på och som han kunde basera hela lagen och alla profeterna på.

Syndens inträde gjorde människans uppfattning om Gud otydlig och förändrade hennes relation med sina medmänniskor. Men kunskapen om Gud och människans ansvar mot de varelser som skapats tillsammans med henne, har aldrig helt utplånade från hennes medvetande. Det bevisas av att även de mest ociviliserade stammar söker Gud, och deras försök att upprätta någon form av enkelt styre som baseras på individernas eller samhällets rättigheter. Detta illustreras tydligare i civiliserade nationer, där lagar för att skydda liv och egendom har tydliga likheter med Guds lag för människorna. Det allmängiltiga i detta koncept bekräftar påståendet att djupt i

människans medvetande finns kunskap om rätt och fel, och även om denna kunskap i många fall är mycket begränsad och ofullkomlig, så finns en rest kvar som är tillräcklig för att skapa ett moraliskt ansvar, och som man kan hålla människor ansvariga för.

Paulus hävdar detta i de första kapitlen i Romarbrevet där han säger, ”hedningar som inte har lagen av naturen gör vad lagen befaller.” (Rom. 2:14) Paulus argument grundar sig på det faktum att det finns något i människan, oavsett hur djupt hon fallit, som motsvarar och samtycker till Guds lag, och även om denna kunskap är ofullständig och fattig, finns det tillräckligt mycket kvar så att ”deras samveten och tankar som sinsemellan anklagar eller till och med försvarar dem.” Han säger vidare att ”De visar att det som lagen kräver är skrivet i deras hjärtan. Om detta vittnar också deras samveten.” (vers 15) Paulus säger verkligen inte att hedningarna har lagen skriven i sina hjärtan, utan det som lagen kräver. Det får inte tolkas som att det betyder att alla har hela lagen skriven där. Men det finns tillräckligt mycket i hjärtat på varje människa för att göra henne moraliskt ansvarig. Dessutom vittnar hennes samvete.

Genom dessa argument vederlägger Paulus fullständigt de slutsatser som finns i evolutionsteorin, att människan har utvecklats från förfäder som var djur. Tvärtom, han hävdar att alla människor ”av naturen” har kunskap om lagens krav ”skrivet i deras hjärtan.” Han säger att något moraliskt omdöme som de har innerst inne får dem att anklaga eller ursäktas varandra, och att i denna process, att bedöma sig själv, vittnar även samvetet. Han säger att de är ”sin egen lag trots att de saknar lagen.” (vers 14) Ett sådant inre vittnande som Paulus talar om här kan bara komma från Gud. Slem och dimmor och smuts kan inte utgöra tillräcklig grund för att människor ”av naturen” skulle ha kunskap om ”det som lagen kräver är skrivet i deras hjärtan,” eller att ”deras samveten och tankar (som) sinsemellan anklagar eller till och med försvarar dem.” En sådan process talar för ett gudomligt ursprung, och när Paulus bekräftar att människor ”av naturen gör vad lagen befaller,” då talar han inte om alla förvärvade vanor, utan går tillbaka till den natur som människan hade när hon från början skapades av Gud.

Den intuitiva kunskap som alla människor på så sätt har om rätt och fel – i mycket varierande grad – utgör deras moraliska ansvar, och är det mått som används i domen. Därför, ”Alla som har syndat utan lag ska också gå under utan lag, och alla som har syndat under lagen ska dömas genom lagen.” (vers 12)

Detta bekräftar att det är möjligt för människor att synda utan lag – det vill säga utan kunskap om Gud skrivna lag. Vad består då deras synd i? ”Då är de sin egen lag trots att de saknar lagen.” (vers 14) Den kunskap de har, även om den är ofullständig, är det kriterium som avgör deras skuld ”på den dag då Gud dömer det som är fördolt hos människorna, allt enligt det evangelium jag fått genom Jesus Kristus.” (vers 16) Om någon påstår att skriften inte säger att sådana människor ska dömas utan lagen, då svarar vi att orsaken till att de förgås är att de har syndat, och att verkställa en dom över dem utan att först ha dömt dem skulle vara olikt Gud. Det faktum att man funnit att de har syndat förutsätter en förundersökning och en dom. ”Då är de sin egen lag” och enligt den lagen blir de dömda.

Om man medger att människor är konstruerade så att de ”av naturen” har en känsla av moraliskt ansvar, oberoende av någon uppenbarelse utifrån, då kan vi fråga om denna ansvarskänsla bara gäller den andra lagtavlan som gäller relationer människor emellan – eller sträcker den sig till den första tavlan också, som handlar om människans relation till Gud? Är människor naturligt så konstruerade att de har eller kan skaffa sig kunskap om Gud utan en skriftlig uppenbarelse?

Denna fråga diskuterar Paulus i Romarbrevets första kapitel. Där säger han utan att tveka att Gud har uppenbarat sig själv i naturen så att man kan lära känna honom

”genom de verk som han har skapat” och att ”hans osynliga egenskaper” – som han säger inkluderar även ”hans eviga makt och gudomliga natur” ”syns och uppfattas ... genom de verk han har skapat.” (Rom. 1:20) Dessa uttalanden verkar vara en inspire-rad kommentar till psalmistens ord: ”Himlarna vittnar om Guds härlighet, himlaval-vet förkunnar hans händers verk.” (Ps. 19:2) Men Paulus går ett steg längre när han bekräftar att ”Gud har uppenbarat det för dem” och att ”det man kan veta om Gud är uppenbart bland dem.” (Rom. 1:19) Denna formulering antyder att Gud inte bara har uppenbarat sig själv i det som han har skapat, för att människor ska studera det om de har lust, utan att Gud på något vis har trätt in i människors liv och ”har uppenbarat det för dem,” ”därför är de utan ursäkt.” (vers 20)

Även om detta argument gör att människor är utan ursäkt får man inte dra det så långt att man gör den skrivna uppenbarelsen överflödig. Det visar bara att människor får och kan finna Gud genom att begrunda det som han skapat. Men vi måste också medge att det inte är någon fullkomlig och fullständig uppenbarelse. När det gäller dekalogen finns ett tydligt undantag som vi ska lägga märke till. Detta undantag finns i det fjärde budet.

Ingenstans i naturen sägs det tydligt att den sjunde dagen skulle vara en vilodag för människor eller för Gud. Ingen forskning i himlen eller på jorden, inget studium av de majestätiska himlakropparna eller det mikroskopiska livet på jorden, uppenbarar någon specifik vilodag. Det är en sak som uppenbarats.

Vi försöker inte förneka att det finns tecken på vila i naturen, eller att människokroppen inte behöver viloperioder förutom dem som vi får när vi sover, eller åtminstone omväxling i det vi gör. Tvärtom, vi hävdar att om man studerar kroppens funktioner så visar de behovet av sådan vila och omväxling, och att människor av naturen vill söka sådan vila. Men vi betvivlar att människor nödvändigtvis, bara utifrån sitt eget förstånd eller studium av naturen, skulle komma fram till att var sjunde dag, istället för var femte eller tionde dag, skulle avskiljas för vila. Men även om det skulle vara möjligt är vi helt säkra på att inget eget resonemang eller forskning skulle någonsin kunna avslöja vilken dag som är den verkliga sjunde dagen. Det måste helt och hållet uppenbaras.

Därför placerar vi sabbatsbudet tillsammans med de övriga nio buden, som ett tydligt moraliskt bud. Alla buden får gensvar i människors samveten. Vi håller med Paulus om att människor genom naturen kan få viss kunskap om de föreskrifter som utgör den andra lagtavlan, och vi instämmer också i att Gud har uppenbarat sig själv i naturen så att människor kan förstå det som man kan lära sig om Gud, när de studerar det han skapat. Så är de utan ursäkt även när det gäller den första lagtavlan.

Kapitel 19 – Sabbaten

”Tänk på sabbatsdagen, så att du helgar den. Sex dagar ska du arbeta och uträtta alla dina sysslor. Men den sjunde dagen är HERREN din Guds sabbat. Då ska du inte utföra något arbete, inte heller din son eller dotter, din tjänare eller tjänarinna eller din boskap, eller främlingen som bor hos dig inom dina portar. För på sex dagar gjorde HERREN himlen och jorden och havet och allt som är i dem, men på sjunde dagen vilade han. Därför har HERREN välsignat sabbatsdagen och helgat den.” (2 Mos. 20:8-11)

Om en person som inte tidigare visste att de tio budorden existerade, plötsligt skulle få dem framför sig, skulle han genast slås av att de kännetecknas av rimlighet och sunt förnuft. När han läser budordet, ”Du ska inte stjäla,” skulle han hålla med om att det är ett bra bud. Det skulle han göra även när det gäller buden ”Du ska inte

döda" och "Du ska inte begå äktenskapsbrott." Han skulle säkert lägga märke till att de flesta nationer har liknande lagar och har ansett dem vara nödvändiga och goda. Han skulle inte hitta något fel med Guds lag.

Men en sak skulle kunna göra honom förbryllad. Varför skulle den sjunde dagen betraktas som helig? Han skulle kunna se en orsak till vart och ett av de andra buden. Han skulle till och med kunna inse att det finns ett behov av att vila då och då, men att det just skulle ske den sjunde dagen skulle verka godtyckligt. Utifrån ett rent hälsoperspektiv skulle var femte, sjätte, åttonde eller tionde dag fungera lika bra. Och varför välja veckans sjunde dag istället för bara en sjundedel av tiden? De andra buden stämmer överens med mänskligt resonemang, men sjundedagssabbaten verkar vara ett godtyckligt påbud. Han skulle hävda att budets anda skulle uppfyllas genom att helighålla vilken dag som helst, som det passade bäst och att det skulle vara emot Guds generella agerande när det gäller mänsklig frihet, att kräva att en viss dag skulle helighållas.

Författaren hade en gång en konversation med en person som utvecklade de argument som här framförts. Denna person var välutbildad. Konversationen kom att handla om Guds lag, speciellt sabbatsbudet. Hans argument lät ungefär så här:

"Jag uppskattar ditt samfunds bidrag till lag och ordning. I en tid som denna, när kriminalitet och laglöshet breder ut sig, måste vi förlita oss på att kyrkorna ska stå upp för rättfärdighet. Det gör mig ledsen att se att somliga kyrkor inte gör det. De tar inte Guds lag på allvar, och det kan inte annat än påverka det civila livet. Om man utan konsekvenser kan ignorera Guds lag är det lätt att få en liknande inställning när det gäller civila lagar. Därför är jag glad att du predikar lagen tillsammans med evangeliet. Båda behövs.

Men det finns en sak som jag tror att du har missuppfattat. Ni håller den sjunde dagen, och ni tror att Gud kräver att ni ska göra det. Trots att jag högaktar er lära och tror att ni är uppriktiga, så tror jag ändå att ni har misstagit er. Jag har studerat frågan en del, och jag tror att Guds vilja och intentioner skulle uppfyllas lika bra om ni höll den första dagen i veckan, som genom att hålla den sista. Det skulle vara mycket enklare för er och ert inflytande skulle öka. Trots att jag själv tror att det är oviktigt om man håller den ena eller den andra dagen, eller ingen dag alls, respekterar jag dem som gör det. Men jag anser att ni har fel när ni tror att ni måste hålla den sjunde dagen. Gud kräver inte det av er. Han förväntar sig inte mer än att ni håller en dag av de sju. Sabbatsbudet är av en annan sort än de övriga buden. Om en grupp människor som aldrig hört talas om de tio buden skulle bo tillsammans, då skulle de snart utveckla en serie lagar som skulle styra dem själva. Hedniska nationer och vilda stammar har regler emot stöld, mord och äktenskapsbrott. Jag tror att sådana primitiva samhällen efter ett tag skulle skapa en samling lagar som liknar de tio buden, men jag kan inte inse hur de någonsin skulle utveckla en sjundedagssabbat. Det finns inget i naturen som skulle ge dem ledning i ett sådant projekt. Jag betraktar de andra buden som bindande, men inte sjundedagssabbaten."

Han fick ungefär följande svar: "Utan att hålla med om alla dina påståenden, låt oss konstatera att sabbatsbudet i vissa avseenden är annorlunda än de andra buden, och att människan utan hjälp av gudomlig uppenbarelse aldrig skulle komma fram till en tro på sjundedagssabbaten. Att sabbatsbudet har en unik plats i Guds lag, tror jag att de flesta studenter håller med om. Det är det enda budet som handlar om tid och som utmärker sig genom att förklara vissa saker vara synd om de utförs under en viss fastslagen tid. På det sättet är det annorlunda jämfört med de andra buden.

Det var detta bud som Gud valde förr i tiden för att det skulle utgöra testbudet. Innan lagen kungjordes offentligt på Sinai står att "hela Israels församling klagade mot Mose och Aron i öknen och sade till dem: "Om vi ändå hade fått dö för HERRENS

hand i Egypten! Där satt vi vid köttgrytorna och åt oss mätta. Men ni har fört oss hit ut i öknen för att låta hela församlingen dö av svält." (2 Mos. 16:2, 3) Det var en kritisk situation. Något måste göras. "Då sade HERREN till Mose: "Se, jag ska låta det regna bröd från himlen åt er. Folket ska gå ut och samla så mycket de behöver för varje dag. Så ska jag pröva dem, om de vill vandra efter min lag eller inte." (vers 4)

Att samla och bereda det bröd som Herren sände från himlen utgjorde provet för Israel, för att "pröva dem, om de vill vandra efter min lag eller inte." Varje dag skulle de samla tillräckligt för dagens behov, men på den sjätte dagen skulle de samla dubbelt så mycket, för att de skulle ha tillräckligt för sabbaten. Trots att mannat i vanliga fall inte höll sig mer än en dag, så bevarade Gud det genom ett underverk så att det inte ruttnade den sjätte dagen. Så "på sjätte dagen hade de samlat in dubbelt så mycket av brödet." (vers 22) "Då sade han till dem: "Detta är vad HERREN sagt. I morgon är det sabbatsvila, en sabbat helgad åt HERREN. Baka nu det ni vill baka och koka det ni vill koka. Men allt som blir över ska ni spara åt er till i morgon." Och de sparade det till nästa morgon som Mose hade befallt, och nu luktade det inte illa och det kom inga maskar i det. Mose sade: "Åt det i dag, för i dag är det HERRENS sabbat och då kan ni inte finna något på marken. I sex dagar ska ni samla in av det, men på sjunde dagen är det sabbat. Då kan ni inte hitta något." (2 Mos. 16:23-26)

"Ändå gick några ut på sjunde dagen för att samla in, men de fann ingenting. Då sade HERREN till Mose: "Hur länge ska ni vägra att hålla mina bud och befallningar? Se, HERREN har gett er sabbaten. Därför ger han er på sjätte dagen bröd för två dagar. Stanna därför hemma, var och en hos sig. Gå inte hemifrån på sjunde dagen." Alltså höll folket sabbat på sjunde dagen." (2 Mos. 16:27-30)

Bland alla buden valde Gud ut det fjärde som testbudet. När han ville "pröva dem, om de vill vandra efter min lag eller inte" så sa han till dem att samla manna varje dag efter sitt behov, dubbelt så mycket den sjätte dagen och inget på den sjunde. Det var ett test. När de inte lydde så var det inte bara sabbaten de bröt, utan hela lagen. Gud sa inte "Hur länge ska ni vägra att hålla min sabbat?" utan "Hur länge ska ni vägra att hålla mina bud och befallningar?" Det gällde mer än bara frågan om en dag. När de vägrade att helighålla sabbaten bröt de hela lagen. Sabbaten var testet, ett tecken på lydnad. Om de höll sabbaten räknades de som lydiga. Om de bröt den var de skyldiga till att ha brutit hela lagen.

Det är denna och senare erfarenheter som Hesekiel hänvisar till när han citerar Gud som säger i öknen: "Jag gav dem också mina sabbater som ett tecken mellan mig och dem, för att de skulle inse att jag är HERREN som helgar dem." (Hes. 20:12) Här sägs det att Guds sabbater är ett tecken på helgelse. I vers 20 kallas Herrens sabbat "ett tecken mellan mig och er, för att ni ska inse att jag är HERREN er Gud." I den första av de citerade verserna kallas sabbaterna för "ett tecken på helgelse," och i den andra versen ett tecken på att "jag är Herren er Gud." På båda dessa ställen kallas de för tecken.

Det är intressant att lägga märke till under vilka förutsättningar som dessa uttalanden gjordes. De äldste i Israel hade kommit för att fråga Herren, men Herren sa med eftertryck att han inte lät sig rådfrågas av dem. (vers 3) Han hade talat till dem många gånger, men de hade inte lyssnat. Varför skulle han fortsätta att kommunicera med dem när de vägrade att göra det som han befallde dem? De var likadana som sina fäder. Deras fäder hade varit olydiga och hade inte visat några tecken på att vilja lyssna. När Hesekiel försökte vädja för dem befallde Herren honom att tydligt tala om för folket på vilket sätt de hade gjort fel. "låt dem då förstå deras fäders avskyvärda handlingar" säger Herren. (vers 4) Det gjorde Hesekiel genom att återge för dem vilka svårigheter Herren hade haft när han skulle föra Israel ut ur Egypten och in i det utlovade landet, och att få dem att hålla hans bud, speciellt det fjärde.

Medan de fortfarande var i Egypten hade Gud befallt dem att lägga alla avgudar åt sidan. Det hade de inte gjort. Ändå hade Gud fört dem ut från Egypten in i öknen och kungjort sin lag för dem. I lagen pekar han ut sabbaten, och säger att den är hans tecken på helgelse och att han vill att de ska hålla den helig. "Men Israels hus var upproriskt ... De vanhelgade svårt mina sabbater. Då tänkte jag ösa min vrede över dem i öknen för att förgöra dem." (vers 13) Men Gud bestämde sig för att inte förgöra dem. Men å andra sidan känner han att han "att jag inte skulle låta dem komma in i det land som jag hade gett dem ... därför att de ... vanhelgade mina sabbater." (vers 15, 16)

Gud vädjar till dem: "Ni ska inte vandra efter era fäders stadgar och inte rätta er efter deras föreskrifter och inte heller orena er med deras avgudar. Jag är HERREN er Gud. Vandra efter mina stadgar och håll mina föreskrifter och följ dem. Håll mina sabbater heliga. Låt dem vara ett tecken mellan mig och er, för att ni ska inse att jag är HERREN er Gud." (vers 18-20) "Men deras barn var upproriska mot mig ... De vanhelgade också mina sabbater. Då tänkte jag ösa min vrede över dem och släcka min harm på dem i öknen." (vers 21) Gud beslutar att han ska "skingra dem bland folken och sprida ut dem i länderna, eftersom de inte följde mina föreskrifter utan föraktade mina stadgar och vanhelgade mina sabbater och såg längtansfullt efter sina fäders avgudar." (vers 23, 24)

Två gånger sägs att Israels barn "var upproriska ... de vanhelgade mina sabbater." Till slut bestämde Gud att han skulle "rensa bort ifrån er dem som är upproriska mot mig och begår överträdelser mot mig" och "in i Israels land ska de inte få komma." (vers 38) Ingen kan läsa detta kapitel respektfullt utan att komma till slutsatsen att Gud lägger stor vikt vid sabbaten, att den utgör ett test, ett tecken och att den har utvalts och satts högre än de övriga buden som ett bevis på lydnad. Jag vill pröva dem säger Gud, "om de vill vandra efter min lag eller inte." Sabbatsfirande är ett lydnadstest. Det är tecknet på helgelse. Det är tecknet på att "jag är Herren din Gud."

Varför valde Gud ut just sabbatsbudet istället för något av de andra buden? Om man instämmer med påståendet att sjundedagssabbaten bara vilar på ett "Så säger Herren," då får den en särskild position och betydelse just genom detta faktum. Ett bud har särskiljts från de övriga, för att utgöra ett prov, ett tecken på att en person som lyder det budet är i harmoni med hela lagen.

Det är som om Gud resonerar så här när det gäller de andra nio buden: "Jag har gett dem min lag. Jag har skrivit den i deras hjärtan, den finns i varje fiber i deras kropp. De vet av naturen vad som är rätt och vad som inte är rätt. Deras egna samveten vittnar om sanningen i min lag. Lagen är så tydlig, det är så uppenbart för alla att dessa grundläggande bud är nödvändiga för vår existens att människor inte förstår att de har gudomligt ursprung. Somliga hävdar att buden är så viktiga för livet och för att vi ska finnas till, så uppenbart nödvändiga att folk även utan någon gudomlig ledning själva skulle kunna skapa en lag som går att jämföra med min. De skryter om att när tiden gått har människor genom erfarenhet dragit slutsatsen att det inte är bra att stjäla, ljuga eller döda och att de har utvecklat relevanta lagar på sådana områden och att dessa lagar inte har något gudomligt ursprung utan är resultatet av mänskliga experiment och definitivt integrerade med mänskligheten. De pekar tvärsäkert på stammar och folk som i århundranden har varit utan kontakt med civilisationen och som ändå har regler som behandlar många punkter i lagen. De hävdar att detta bevisar att lagen inte har ett gudomligt ursprung, att människor bara följer en lag som deras egen erfarenhet säger dem är för mänsklighetens bästa."

Gud fortsätter: "Jag ska placera en bestämmelse i min lag som inte har någon motsvarighet i naturen. Det kommer att vara ett påbud som de inte kan finna någon orsak till förutom mitt ord. För de andra buden kan människan hitta en orsak. De talar

till hennes sunda förnuft. Men för detta bud finns ingen annan orsak än min befallning. Om de lyder det så lyder de mig. Om de avvisar det så avvisar de mig. Jag ska göra det budet till ett test, ett tecken. Jag ska göra det till ett test på om de vill hålla min lag eller inte. Jag ska göra det till ett tecken på att jag är Herren.

Jag ska göra den sjunde dagen till sabbat, och be dem att helighålla den. Det finns inget i naturen som indikerar att denna dag är sabbaten. Om de håller den så beror det på att jag har befallt det. Jag kommer att göra den till ett test och berätta det för dem. På så sätt kan jag bevisa för dem om de vill följa min lag eller inte. Sabbaten kommer att vara mitt tecken, mitt tecken på lydnad. Den sjunde dagen, inte en dag av sju. Den som håller den lyder mig. Den som avvisar den avvisar inte bara sabbaten utan hela lagen, och inte bara det. När de avvisar den sjunde dagen avvisar de mig. Att de helighåller sjundedagssabbaten är ett tecken på att de accepterar mig som sin Gud.

Med tiden kommer det att dyka upp människor som påstår sig vara religiösa, men som egentligen förlitar sig på sitt eget förstånd. Många av dem kommer att avvisa skapelseberättelsen och skapelsens Gud, och byta ut den mot sina egna teorier om hur saker och ting blev till. Trots att de inte var med när jag talade så att saker blev till kommer de att komma med lärda påståenden om hur det gick till, och därigenom avvisa mitt vittnesbörd om denna händelse. Somliga av dem kommer definitivt att avvisa mig. Andra kommer att påstå att de tror på mig men när det blir konflikt mellan mitt ord och deras egna åsikter kommer de att avvisa mig och acceptera sina egna teorier. När de avvisar skapelseberättelsen kommer de naturligtvis att avvisa minnet av skapelsen, sabbaten. De kommer inte att acceptera det som de inte kan resonera sig fram till. Deras egna tankar är deras slutgiltiga källa till auktoritet. Jag kommer att utsätta dem för ett test som kommer att visa om de verkligen vill lyda min lag eller inte. Om de accepterar mitt tecken, mitt test, min sabbat, så accepterar de därigenom ett intellekt som står över deras eget. Om de förkastar min sabbat förkastar de mig, mitt ord och min lag. Jag kommer att göra sabbaten till detta test.

Människor kommer att förstå denna utmaning. De kan inte undvika denna fråga. De kommer att inse klart och tydligt att när de accepterar sabbaten måste de acceptera mitt ord i tro, snarare än genom sitt eget förstånd. Sabbatsfirande grundar sig enbart på tro. Människor kan inte resonera sig fram till det grundat på mänsklig erfarenhet eller forskning. Om de överhuvudtaget accepterar sabbaten då gör de det på grund av att de tror på mig.

Den onde kommer att anstränga sig på alla sätt för att förgöra mitt folks tro. Han kommer att försöka förfalska mitt verk. Han kommer att förespråka en falsk vilodag och göra den mer bekväm att hålla och populärare än den dag som jag valde vid skapelsen. Och han kommer att ha framgång hos ett stort antal människor, som kommer att acceptera honom framför mig. Han kommer att utmana min vilodag och samla folket under sitt banér. Folket kommer att konfronteras med en tydlig fråga. Det kommer att handla om min sabbat på ena sidan och min fiendes falska sabbat på den andra sidan. Jag har mitt tecken. Han har sitt. Var och en får bestämma vilket banér de vill stå under.

Eftersom jag vet slutet redan från början har jag med flit valt sabbaten som ett test, för att visa om människor vill lyda min lag eller inte. Det är därför jag placerat den mitt i lagen. Den står helt för sig själv och vilar helt på mitt ord. Jag har gjort den till testbudet. Det är mitt tecken.”

Vi påstår förstås inte att Gud gick igenom en sådan tankeprocess som vi beskriver här. Han känner till slutet från början och agerar efter det. Han hade goda och tillräckliga skäl att ge sabbaten som ett tecken, ett test. Vi tror att vi kan se några skäl till det. Det är upp till oss att ställa oss helhjärtat på Guds sida i denna viktiga fråga.

Sabbatsbudet har en viktig betydelse för försoningen. Det var på grund av lagövertredelser som blodet bars fram i helgedomstjänsten. Det var när man hade gjort "sådant som inte får göras enligt HERRENS bud" som man behövde försoning. (3 Mos. 4:27) Utgör överträdelse av sabbatsbudet "sådant som inte får göras enligt Herrens bud"? Fjärde Mosebok kapitel 15 innehåller en lärdom om detta.

Herren säger till Israel: "Om ni försyndar er och inte håller alla dessa bud som HERREN kungjorde för Mose ... Hela Israels församling och främlingen som bor bland dem ska få förlåtelse, eftersom hela folket hade del i synden som gjordes av misstag." (4 Mos. 15:22-26)

Vilken synd som helst som Israel eller främlingen kunde råka göra av misstag, kunde förlåtas. "Både för den infödde bland Israels barn och för främlingen som bor ibland dem ska samma lag gälla när någon begår en synd av misstag." (vers 29)

Men om någon syndade uppsåtligt behandlades han annorlunda. "Men den som begår något med berått mod, vare sig han är infödd eller främling, han hånar HERREN och ska utrotas ur sitt folk. Eftersom han har föraktat HERRENS ord och brutit mot hans bud, måste han utrotas. Hans missgärning vilar på honom." (vers 30, 31)

Här följer en illustration av vad det innebar att synda med berått mod. En man er-tappades med att samla ved på sabbatsdagen. Ledarna var osäkra på vad de skulle göra, och "då det inte var klart utsagt vad som borde göras med honom, satte de honom i förvar." (vers 34) Herren lät dem inte sväva i okunnighet länge. "HERREN sade till Mose: "Mannen ska straffas med döden. Hela församlingen ska stena honom utanför lägret." Då förde hela församlingen ut honom utanför lägret och stenade honom till döds, så som HERREN hade befallt Mose." (vers 35, 36)

Gud hade kungjort sina bud för Israel. Han hade sagt till dem att tänka på sabbatsdagen. Han hade förkunnat att det var han test på om de ville lyda hans lag eller inte. Det fanns ingen ursäkt. När mannen gick ut för att samla ved på sabbatsdagen gjorde han det inte av okunnighet. Han var upprorisk. Han hade "föraktat HERRENS ord." Han bröt buden. Det fanns bara en lag för honom. Han hade syndat uppsåtligt.

Människor på jorden tänker att det är en liten sak att ändra den dag man ska fira sabbat. Men det är något annat för dem att röra Guds eviga lag, som är grunden för hans tron i himlen därovan. Buden utgör orsaken och grunden till försoningen. En avskrift av denna lag förvarades i den heliga arken i det allra heligaste i den jordiska helgedomen, en plats dit ingen utom översteprästen någonsin kunde gå in. Den var så helig att när en man en gång rörde arken drabbades han omedelbart av döden. (1 Krön 13:9, 10) Vad skulle ha hänt om han hade sträckt in sin hand i arken och försökt ändra det Gud skrivit på stentavlorna? Ändå tror gudlösa människor att det är möjligt! De glömmer hur helig Gud och lagen är, för att inte tala om hur omöjligt det är att förändra det som Gud ristat in i sten med sitt eget finger.

Har den lag som är grund för försoningen och som nödvändiggjorde Herrens död förändrats? Om sabbatsbudet har ändrats, har andra bud också ändrats? Om lagen har ändrats, har grunden för försoningen också ändrats, och i så fall, dog Kristus av en orsak i gamla testamentet och av en annan orsak i det nya? Krävde Gud dödsstraff för en uppsåtlig överträdelse av sabbatsbudet dagen före Kristus dog på korset, men inte dagen efter? Eller fanns det ett neutralt område när det gällde dödsstraffet? Det kan finnas olikheter mellan kristna när det gäller många saker. Men kan det finnas olika åsikter när det gäller behovet av försoning och grunden för den? Är Kristus fortfarande vår överstepräst? Finns lagen fortfarande i arken, under nådastolen? Ta bort lagen, och det finns inte längre något behov av försoning. Och tvärtom, om det fortfarande finns försoning, då finns det fortfarande en lag.

Utan lagen blir försoningen en fars och Kristi människoblivande en gudelig fabel. Hans död blir ett misstag från rättvisans sida och Getsemane en tragedi. Om lagen

eller ett av budorden kan överträdas utan att man får något straff för det, om lagen har avskaffats eller någon av föreskrifterna ändrats, om lagen så som den givits av Gud själv har upphört att vara måttstock i domen – då blir Kristi död onödig, Fadern själv upphör att vara rättvisa och vänlighet förkroppsligad och Kristus kan inte undgå att anklagas för att vara del i ett bedrägeri. Må alla kristna opponera sig mot en sådan lära. Om lagen är förstörd behövs inte försoningen, och inte Kristus heller. Må dessa fakta alltid förbli tydliga i allas tankar: Kristus levde, led, dog och uppstod för oss. Vi hade syndat, överträtt lagen och var dömda till döden. Kristus räddade oss, inte genom att avskaffa lagen – för i så fall hade han inte behövt dö – utan genom att dö för oss och därigenom slå fast lagens krav. Nu bär han fram sitt dyrbara blod för oss i helgedomen därovan. Han är vår försvarsadvokat, vår borgensman och vår överstepräst. Han är densamme igår, idag och för evigt. Genom nåd är vi frälsta.

Kapitel 20 – Den sista striden

I Daniel 8:14 finns ett uttalande som nu kräver vår uppmärksamhet. Det står, ”Tvåusen trehundra kvällar och morgnar. Sedan ska helgedomen renas.” Allt som sägs om helgedomen är viktigt. Den text som citerades ovan är särskilt viktig. Den säger att vid en viss tidpunkt ska helgedomen renas. Det är ganska ovanligt uttalande när det gäller den jordiska helgedomen eftersom den renades varje år, på försoningsdagen. Så varför skulle en viss tid, tvåusen trehundra dagar, gå innan denna särskilda rening skulle äga rum?

Det åttonde kapitlet i Daniels bok innehåller en viktig profetia. Det beskriver en syn som Daniel hade om en bagge och en bock.

”I kung Belshassars tredje regeringsår såg jag, Daniel, en syn efter den jag först hade sett. I synen såg jag att jag var i Susas borg i provinsen Elam. I synen såg jag att jag var vid floden Ulai. När jag såg upp fick jag se en bagge med två horn stå framför floden. Båda hornen var höga, men det ena var högre än det andra, och det som var högre sköt upp sist.

Jag såg baggen stånga mot väster, norr och söder, och inget djur kunde stå emot honom och ingen kunde rädda någon ur hans våld. Han gjorde som han ville och blev mäktig. Jag funderade över detta, och se, då kom en bock västerifrån. Han gick fram över hela jorden utan att röra vid marken, och han hade ett väldigt horn i pannan. Han närmade sig baggen med de båda hornen som jag hade sett stå framför floden, och han rusade emot honom i stort raseri. Jag såg honom komma ända in på baggen och rasande störtade sig över honom, och han stångade baggen och krossade hans båda horn så att baggen inte hade någon kraft att stå emot honom. Sedan slog han honom till marken och trampade på honom. Det fanns ingen som kunde rädda baggen ur hans våld. Bocken blev mycket mäktig. Men när han var som starkast, brast det stora hornet och fyra andra stora horn kom upp i dess ställe, riktade åt himlens fyra väderstreck.” (Dan. 8:1-8)

Uttolkningen ges i verserna 20 och 21: ”Baggen som du såg, han med de två hornen, är Mediens och Persiens kungar. Men den raggiga bocken är Greklands kung, och det stora hornet mellan hans ögon är den förste kungen.”

Bibelkommentatorer är eniga om att det väldiga hornet är Alexander den store. Medan han fortfarande ”var som starkast, brast det stora hornet.” (vers 8) I dess plats kom fyra andra upp, som betecknar de fyra delar som det grekiska riket delades i när Alexander dog. (vers 22)

Det lilla hornet

Den del av profetian som vi är särskilt intresserade av börjar i vers nio. "Från ett av dem sköt det ut ett nytt litet horn, som växte kraftigt mot söder och öster och mot det härliga landet. Det växte ända upp till himlens här och kastade ner en del av hären och av stjärnorna till jorden och trampade på dem. Det förhävde sig till och med mot härens furste och tog ifrån honom det dagliga offret, och platsen där hans helgedom stod revs ner. Tillsammans med det dagliga offret blev en härskara utlämnad på grund av avfallet. Och hornet slog sanningen till jorden och hade framgång i vad det gjorde. Sedan hörde jag en av de heliga tala, och en annan helig frågade den som talade: "Hur lång tid avser synen om det dagliga offret och det förödande avfallet som gör att både helgedom och härskara förtrampas?" Då svarade han mig: "Två tusen trehundra kvällar och morgnar. Sedan ska helgedomen renas." (vers 9-14)

Det är uppenbart att profetian koncentrerar sig på det lilla hornet som "växte sig mycket stort." (B2000) Alexander är "det stora hornet." (Dan. 8:21) Den makt som symboliseras av det lilla hornet började diskret, men blev "mycket stort." Det är anmärkningsvärt vad detta horn gör. Det ska "fördärva" Guds folk. (vers 24) Detta sker inte så mycket genom krig utan "mitt i deras trygghet." (vers 25) Det är klokt och listigt, och genomför ett tydligt "svek." (vers 25) Det är mäktigt, "men inte genom egen styrka," och det ska ha framgång och lyckas med det han gör. (vers 24, 12) Det är en stolt makt, för "han ska se sig själv som överlägsen," "ja, han ska resa sig mot furstarnas Furste." (vers 25, 11) Det är en förföljande makt, för det fördärvar "mäktiga män och även det heliga folket," och en hel "härskara" som ska "förtrampas." (vers 24, 10, 13) Det lär ut falska doktriner och "slog sanningen till jorden." (vers 12) Det för krig mot sanningen. Helgedomen rivs ner och "förtrampas," "på grund av avfallet." (vers 11-13) Höjdpunkten nås när han reser "sig mot Furstarnas Furste" och "krossas utan hjälp av människohand." (vers 25) När Daniel såg allt detta i sin syn påverkade det honom så att han "blev kraftlös och låg sjuk en tid." Han "var förstummad av synen", men varken han eller någon annan förstod den. (vers 27)

Vi är särskilt intresserade av den tid som nämns i vers fjorton. Det samtal som pågick mellan de två änglarna var tydligen för Daniels skull. Synen om baggen och bocken verkar återges bara för att leda fram till berättelsen om det lilla hornet som "växte sig mycket stort" (B2000) När Daniel såg den förföljelse som denna makt bedrev, och hur den skulle ha framgång genom listiga metoder, upphöja sig själv och "orsaka ett fruktansvärt fördärv," då undrade han förstås hur länge detta skulle pågå. Genom änglarnas samtal får han veta att det ska komma en tidsperiod på två tusen trehundra dagar, och att under denna tid ska "både helgedom och härskara förtrampas," och hans onda makt kommer att ha framgång och till och med resa sig mot "härskarornas furste."

Hur kunde denna makt "bli stor i kraft, men inte genom egen styrka"? Det verkar motsäga sig själv. Hur kunde den kasta "ner en del av hären och av stjärnorna till jorden" och trampa på dem? Hur kunde den störta ner helgedomen och förtrampa den? Hur kunde den störta "sanningen till jorden och hade framgång i vad det gjorde? Men allt detta skulle den göra. (vers 24, 10-12, 25) Daniel var förstummad och förstod inte synen. Men han var mer än förstummad. När han såg vad denna makt skulle göra med helgedomen, med religionen, med Guds folk, med sanningen, då blev han "sjuk en tid." (vers 27) Här var en hädsk makt som skulle förfölja Guds folk och försöka förgöra sanningen, och ha framgång med det. Till och med helgedomen skulle störta ner och trampas på. Den enda stråle av ljus i hela synen handlade om tidsperioden. Helgedomen och sanningen skulle inte trampas på för alltid. Sanningen skulle komma till sin rätt igen. Den skulle återupprättas. Efter de två tusen trehundra dagarna skulle helgedomen renas. Guds folk skulle se fram emot den tiden.

Daniel ber

Men det kunde i sig själv inte trösta Daniel. Vad betydde de tvåtusen trehundra dagarna? När började de? När slutade de? Han kunde inte förstå det. Han började studera mer intensivt än tidigare. Hans studier hjälpte honom "att i skrifterna lägga märke till det antal år som enligt HERRENS ord till profeten Jeremia skulle fullbordas för Jerusalems ödeläggelse, nämligen sjuttio år." (Dan. 9:2) Men han hade fortfarande inte fått något ljus över de tvåtusen trehundra dagarna. Hade de något att göra med slutet av de sjuttio åren? De kanske började när den perioden slutade. Han visste inte. Och så beslutade han sig för att be. Han måste få ljus över denna fråga.

Somliga bibelkommentatorer hävdar att det lilla hornet som blev "mycket stort" representerar det seleukidiska riket, speciellt under sådana kungar som Antiokus Epifanes och Antiokus den store. Denna åsikt inbjuder till allvarliga invändningar. Dessa kungar ägnade sig åt förföljelse. De var listiga, ogudaktiga och stolta. Men man kan knappast säga att de var värre än många andra som kom både före och efter. Man kan inte påstå att de var större än Alexander den store. Ändå kräver synen det. Antiokus Epifanes, som många tror speciellt avses, var en som förföljde. Han inkräktade på tempeltjänsten, men han var inte så märkvärdig att han förtjänar den uppmärksamhet som det lilla hornet får i synen. Han drog sitt lilla strå till stacken i några få år och försvann sedan utan att lämna sådana spår efter sig som Alexander gjorde, och han skulle för länge sedan ha hamnat bland småkungarna under den perioden, om det inte hade varit för det ihärdiga ansträngningar som bibelkommentarer gjort för att göra honom mer framträdande än han var.

Synen i Daniels åttonde kapitel är inte en isolerad syn. Medien-Persien och Grekland omtalas inte här för första gången. Det sjunde kapitlet handlar om ett ämne som är besläktat och nämner de vilddjur som representerar Medien-Persien och Grekland, och även ett "litet horn." Profeten säger: "Men medan jag betraktade hornen fick jag se hur ett annat horn sköt upp mellan dem, ett litet horn som stötte bort tre av de tidigare hornen. Det hornet hade ögon som liknade människoögon och en mun som talade stora ord." (Dan. 7:8) Det lilla hornet gjorde Daniel förundrad. Han ville veta mer om "det nya hornet som sköt upp och fick tre andra horn att falla av och som hade ögon och en mun som talade stora ord och såg större ut än de andra." (Vers 20) Han hade sett att det "förde krig mot de heliga och besegrade dem." (vers 21) Han såg dessutom att det skulle "tala mot den Högste och ansätta den Högstes heliga. Han ska bestämma sig för att förändra heliga tider och lagar, och de ska ges i hans hand under en tid och tider och en halv tid." (vers 25) Men till slut ska dom "hållas, och hans välde ska tas ifrån honom och han ska fördärvas och förgöras för alltid." (vers 26) Kapitlet slutar med, "Här slutar drömmen. Men jag, Daniel, fylldes av många oroliga tankar och mitt ansikte bleknade. Men drömmen bevarade jag i mitt hjärta." (vers 28) Det är lätt att se att denna profetia på ett allmänt sätt handlar om samma skeenden som det åttonde kapitlet.

Daniel var bekymrad över det han hade sett. I det sjunde kapitlet hade han stått ansikte mot ansikte med en förföljande makt som besegrade den Högstes heliga, som talade stora ord emot Gud och skulle bestämma sig för att förändra tider och lagar och som var annorlunda än andra kungar (vers 24-25) men som till sist skulle förgöras. Denna makt var det lilla horn som "hade ögon som liknade människoögon och en mun som talade stora ord." Vilken kunde den makten vara? Daniel funderade mycket men var förvirrad. "Jag, Daniel, fylldes av många oroliga tankar" erkände han. (vers 28) Men han bevarade saken i sitt hjärta. Han var säker på att Gud hade större ljus att ge. "Här slutar drömmen så långt," säger han. (KJV) Orden "så långt" är viktiga. Daniel säger inte, "här slutar drömmen" utan "här slutar drömmen så långt." Det

innebär att ”det här är slutet hittills. Det kommer mer. Vi gör en paus nu, men det kommer mer.” Det är betydelsen av ”så långt.” Och det kom mer. Det åttonde kapitlet handlar åter igen om denna makt, och det nionde kapitlet har ytterligare förklaringar.

Påvemakten

Det är omöjligt att begripa att det lilla hornet i Daniel 7 skulle vara Antiokus Epifanes eller någon annan Antiokus. Praktiskt taget alla bibelkommentarer av den gamla skolan är överens om att det handlar om påvedömet, som verkar uppfylla alla kriterierna. Hur kan det någonsin bli sant att någon Antiokus ”förde krig mot de heliga och besegrade dem, tills den Gamle kom och domen föll till förmån för den Högstes heliga och tiden var inne då de heliga fick ta riket i besittning.”? (vers 21, 22) Det var länge sedan Antiokus dog. Han regerade bara en kort tid. Vilken annan makt kan det stämma in på att den besegrade den Högstes heliga, eller att den försökte förändra tider och lagar? Är det inte påvedörets klokhet, visdom och långtgående politik som uttryckligen antyds i det horn som hade ”ögon som liknade människoögon och en mun som talade stora ord.” (vers 8) Vi anser att vi står på fast exegetisk grund när vi hävdar att det lilla hornet i Daniel 8 är Rom, först det hedniska och sedan det påvliga, och att det lilla hornet i Daniel 7 är påvedömet.

Dessa faktorer kommer att hjälpa oss i vårt försök att klargöra betydelsen av de tvåtusen trehundra dagarna i Daniel 8:14. De dyker upp mitt i en profetia som handlar om en makt som har existerat längre än någon annan makt på jorden. Eftersom detta är en del av en profetia avser man säkert profetisk tid här. Om det är så, då står tvåtusen trehundra dagar för tvåtusen trehundra år, enligt väletablerad profetisk uttolkning. ”Jag har tilldelat dig en dag för varje år.” (Hes. 4:6)

Om vi accepterar tolkningen att det lilla hornet i Daniel 8 avser det romerska imperiet och den romerska-katolska kyrkan, då är vi skyldiga att upptäcka om det finns något samband mellan det och helgedomen som nämns i Daniel 8:14. Nu ska vi ägna oss åt att studera det.

Den romersk-katolska kyrkan är ett försök att återupprätta Israels gamla teokrati tillsammans med den helgedomstjänst som följde med den. Katolska kyrkan har tagit över de grundläggande ritualerna från judaismen, tillsammans med vissa ceremonier från hedendomen. Den har en fastslagen helgedomstjänst med sina präster, överstepräster, leviter, sångare och lärare. Den har en offerttjänst som kulminerar i mässan, med dess vidhängande ritual och rökelseoffer. Den har sina högtider utformade efter den israelitiska traditionen. Den har sina levande ljus, sitt rökelsealtare, sitt bord med bröd och sitt högaltare. Fatet med det heliga vattnet är påtagligt och man firar den dagliga mässan. Parallellen mellan den gamla israelitiska religionen och den romersk-katolska religionen är nästan fullständig.

Allt detta vore inte så viktigt om det inte vore för det faktum att det utgör ett försök att fördunkla Kristi verkliga arbete i helgedomen därovan. När den gammaltestamentliga perioden avslutades, när Kristus påbörjade sitt verk i den himmelska helgedomen, då var det Guds avsikt att tempeltjänsten på jorden skulle upphöra. Förhänget i templet slets i två stycken och senare blev templet fullständigt förstört – vilket visar att helgedomstjänsten på jorden upphört och helgedomstjänsten i himlen har invigts. Kristus trädde in i ett tempel som inte byggts av människohänder. Han trädde in i själva himlen, för att tjäna där för oss. Människor inbjuds att komma till honom med sina synder och få förlåtelse.

Helgedomstjänsten i det jordiska tabernaklet hade förberett människor att se till den verkliga helgedomen i himlen. Tiden hade kommit då överföringen skulle ske.

En konkurrerande institution

Den katolska kyrkan ignorerar fullständigt vår översteprästs arbete i himlen därovan och försöker istället upprätta en konkurrerande helgedomstjänst på jorden. Den har återupprättat de gamla ceremonierna och lärorna, och försöker leda människor tillbaka till en ritual som övergetts. Och den har i stor utsträckning lyckats med att göra det. ”Hela jorden förundrade sig över vilddjuret och följde det.” (Upp. 13:3)

Detta bidrar, som vi har noterat ovan, till att fördunkla Kristi verk. Människor har förlorat kunskapen om helgedomen i himlen och Kristi arbete där. Deras uppmärksamhet har riktats mot hans låtsade vikaries konkurrerande verk på jorden. När Kristus i himlen förlåter synder, då påstår sig prästen på jorden göra detsamma. När Kristus medlar för syndare, då gör prästen det också. Och prästens villkor för att människor ska få syndernas förlåtelse är lättare att uppfylla än Kristi villkor. Människor har glömt att det finns en helgedom i himlen. Den sanningen har störtats till marken. Århundrade efter århundrade har kyrkan hållit människor i fullständig okunnighet om det allra viktigaste verk som pågår i himlen därovan, medan den har lovprisat sina egna varor och gjort handelsvaror av allt som är mest heligt.

Påvedömet har på så sätt verkligen blivit en konkurrent, en rival till Kristus. Den har försökt överglänsa honom i människors sinnen, och har lyckats anmärkningsvärt väl. Det är kyrkans gudagivna uppgift att dra uppmärksamheten till Kristus och sanningen. Den är det redskap som Gud har för att instruera människor. När Kristus steg upp till himlen för att påbörja sin tjänstgöring i helgedomen därovan, då var det kyrkans plikt och förmån att förkunna de nyheterna till världens slut. Den jordiska helgedomstjänsten hörde till den gamla ordningen och det levitiska prästerskapet hade upphört. Förhänget hade slitits sönder och en levande väg hade öppnats för människan. Människor hade fritt tillträde till Gud och kunde frimodigt träda fram inför nådens tron utan någon mänsklig medlare. Alla som tillhörde Guds folk hade blivit ett kungligt prästerskap, och hädanefter skulle ingen människa kliva in emellan en själ och dess Skapare. Vägen till Guds tron var öppen för alla.

Den sanna helgedomen

Att påvedömet har blivit en rival, en konkurrent till Kristus, är inte bara tomt prat. Begrunda situationen. Kristus är vår överstepräst. På Golgata dog han som Guds Lamm. Han utgöt sitt blod för vår skull. De mosaiska offren hade profeterat om detta under århundraden. Nu hade verkligheten kommit, som det andra bara varit skuggor av. Liksom lammets död inte var nog i det gamla testamentet utan måste kompletteras med prästens tjänst när han stänkte blodet på altaret eller i det heliga, så var det med Kristi död och blod. När han hade gett blodet blev Kristus den ”som tjänar i helgedomen, det sanna tabernaklet som Herren själv och ingen människa har rest.” (Heb. 8:2) ”Nu har Kristus kommit som överstepräst för det goda som skulle komma. Genom det större och fullkomligare tabernaklet, som inte är gjort av människohand och alltså inte tillhör den här skapelsen, gick han in i det allra heligaste en gång för alla, inte med bockars och kalvars blod utan med sitt eget blod, och vann en evig återlösning.” (Heb. 9:11, 12) Det tabernakel som nämns här är inte tabernaklet på jorden. För ”Kristus gick inte in i en helgedom som är gjord av människohand och som bara är en bild av den verkliga helgedomen. Han gick in i själva himlen för att nu träda fram inför Guds ansikte för vår skull.” (vers 24) Inför Guds ansikte vädjar Kristus för oss och bär fram sitt blod, som inte bara helgar ”till yttre renhet” som tjurars och bockars blod gjorde tidigare, men som kan ”rena våra samveten från döda gärningar till att tjäna den levande Guden.” (vers 13, 14) Var och en som önskar få sitt samvete renat kan därför ”frimodigt gå in i det allra heligaste på den nya och levande väg som han öppnat för oss genom förhänget, det vill säga sin kropp. Vi har en stor

överstepräst över Guds hus. Låt oss därför gå fram med ärligt hjärta i trons fulla visshet, med hjärtat renat från ont samvete och med kroppen badad i rent vatten.” (Heb. 10:19-22) I gamla testamentet kunde ingen utom den som var präst gå in i helgedomen. Nu kan alla komma. Nu finns ”den nya och levande väg som han öppnat för oss.”

Denna välsignade och levande väg är det kyrkans förmån och plikt att förkunna. Var och en kan komma till Kristus direkt, ingen präst behöver medla som i helgedomen på jorden. Det är avskaffat. Varje människa kan möta sin Skapare direkt utan att någon människa blandar sig i. Hon kan frimodigt gå igenom förhänget.

Men påvedömet tänkte och lärde annorlunda. Det försökte återupprätta gamla testamentets ritualer och tro på att människan bara kan närma sig sin Skapare genom speciella representanter, som prästerna. Människor hamnade längre bort från Gud än någonsin. Kyrkan stängde den nya och levande väg som Kristus öppnat, och fick människor att närma sig Gud genom prästerskapet, som måste vädja till något helgon som kunde påverka Maria, som kunde påverka Kristus, som kunde påverka Gud. Hela systemet utgjorde ett försök att återuppliva de mosaiska förordningarna, som definitivt hade avskaffats och som inte skulle jämföras med nya testamentets nya och levande väg.

Ett falskt medlingssystem

Vad har resultatet blivit? Människor har flockats till den romerska kyrkan och glömt helgedomen och prästen i helgedomen i himlen. Den romerska kyrkan har effektivt fördunklat Kristi helgedomstjänst, så till den grad att få kristna ens vet att det finns ett tempel i himlen, och ännu mindre att det pågår en tempeltjänst där. Dag efter dag står Kristus och väntar på att bära fram sitt blod medan han hoppas att människor ska finna den nya vägen. Men det är få som kommer. Å andra sidan flockas miljoner till den romerska kyrkan, för att få avlat och förlåtelse för synd på acceptabla villkor. Påvedömet har nästan lyckats att omintetgöra Kristi helgedomstjänst. Det har installerat en annan helgedomstjänst, som är upprättad – inte på evangeliets löften, inte på basis av det nya förbundet, inte på Kristus som överstepräst – utan bara på de tomma löfterna från ett jordiskt prästerskap som själva behöver förlåtelse och kraften i Kristi försonande blod.

När vi säger att påvedömet har försökt byta ut Kristi sanna medlartjänst mot ett falskt medlingssystem, då är vi väl medvetna om det faktum att den romersk-katolska kyrkan tror på Kristi offer på korset, att han är människans försvarare och medlare och att vi blir frälsta genom honom. När det gäller detta är följande uttalanden tydliga:

”Det finns inget som borde ge de trogna större glädje än att tänka på att Jesus är vår advokat och medlare inför Fadern, som han har inflytande och auktoritet hos”

”Det är sant, det finns bara en medlare, Herren Kristus som ensam har försonat oss genom sitt blod (1 Tim. 2:5), och som har vunnit vår frälsning, och som en gång för alla har trätt in i det allra heligaste och som inte upphör att medla för oss. (Heb. 9:12; 7:25) – Catechism of the Council of Trent (Revelation J. Donovan’s translation, 1829 edition) sid 59, 247

”Vi kan gå till Gud med fullständig tillförsikt, säger St. Arnold, eftersom Sonen är vår medlare hos den evige Fadern, och modern är vår medlare hos sin Son.” – Glories of Mary (Alphonsus Liguori, doctor of the church, revised edition) sid 224

Det är i blodets tjänst och i relationen som finns mellan människa och Kristus som påvedömet har försökt skapa ett falskt system. Här har helgon, och särskilt Maria, satts i en position mellan själen och Gud. Det anser vi vara en mycket allvarlig förvanskning av sanningen, eftersom det sätter in extra medlare som om de vore

nödvändiga för att vi ska kunna närma oss Gud, när skriften lär att "en är medlare mellan Gud och människor: människan Kristus Jesus." (1 Tim. 2:5) Bibeln erkänner ingen annan som medlare, och när kyrkan lär något annat är det att göra Guds sanning om intet.

Det finns således två gudstjänstsystem som lovar människor förlåtelse och att deras synder ska utplånas, Kristi system i himlen och påvekyrkans på jorden. Vart och ett av dem har ett prästerskap och en tillhörande helgedomstjänst. Vart och ett av dem gör anspråk på att ha fullkomlig makt att förlåta. Påvedömet skryter om att ha nycklarna till himlen. Det kan öppna eller stänga. Det har en skattkammare full av meriter som få människor kan bli frälsta utan. Det är i besittning av "hostian", Guds heliga mysterium. Det äger ett ofelbart överhuvud. Det har makt över skärselden. Det kan efterskänka straff. Det påstår sig ha auktoritet över jordens kungar. Det erkänner ingen överordnad. Det har den högsta positionen.

Alla dessa anspråk skulle falla platt till marken om människor var medvetna om Kristi sanna tjänst. Kunskap om helgedomssanningen är det enda motgiftet för den romerska hierarkins falska anspråk. Därför har Gud gjort sitt folk till förvaltare av hans sanning om helgedomen.

Sedan ska helgedomen renas

Vi behöver inte i detalj gå in på de matematiska problemen när det gäller de tvåtusen trehundra dagarna. Läsaren hänvisas till Den stora striden av Ellen G. White och andra vanliga adventistböcker. Det räcker att säga att dessa dagar, eller snarare år, började år 457 f.Kr. och slutade år 1844 e.Kr. Vid detta senare datum skulle helgedomen renas.

Det är uppenbart att denna rening inte kan gälla helgedomen på jorden. Den var förstörd för länge sedan och dess helgedomstjänst hade upphört. Det måste därför gälla helgedomen i himlen, och det sägs verkligen att den renas "med bättre offer" än de som förekom i gamla testamentet. (Heb. 9:23)

Vi har redan i detalj diskuterat den jordiska helgedomens renande. Den reningen var en förebild på reningen av helgedomen i himlen. Liksom prästerna tjänade i tabernaklets första avdelning varje dag under året fram till försoningsdagen, så tjänade Kristus i den himmelska helgedomens första avdelning tills den renades, vilket skedde 1844. Då påbörjade Kristus den sista fasen av sin tjänstgöring. Då trädde han in i det allra heligaste. Då började domedagen, som även kallas den förundersökande domen. När det arbetet är slutfört upphör provningstiden och Kristus kommer tillbaka.

Vi önskar nu dra uppmärksamheten till ordet som översätts med renas i Daniel 8:14. På hebreiska är ordet tsadaq, och det översätts "rättfärdigad," att bli rättfärdig eller att räknas som rättfärdig. Somliga översätter: "skall helgedomen komma till sin rätt," och andra "kommer templet att få sin upprättelse," och åter andra, "ska helgedomen renas och återställas." Ordet innehåller en idé om både återupprättande och rening.

Dessa betydelser av ordet renas är viktiga med tanke på det faktum att helgedomstemat har blivit trampat på och sanningen har störtats till marken. Kommer någonsin den tid när helgedomstemat kommer att återfå sin rätta plats, när Gud kommer att återupprätta sin sanning och när villfarelser och hemliga intriger kommer att avslöjas? Ja, svarar profetian, den tiden ska komma. En ond makt ska uppstå som kommer att förfölja Guds folk, fördunkla helgedomsfrågan, störta sanningen till marken och ha framgång när den gör detta. Den ska sätta upp sitt eget system som en konkurrent till Guds system, försöka förändra lagen och genom sina listiga planer bedra många. Men den ska bli avslöjad. Vid slutet av de tvåtusen trehundra dagarna ska

ett folk uppstå som kommer att ha ljus över helgedomsfrågan, som följer Kristus i tro in i det allra heligaste, som har den lösning som behövs för att bryta makten hos ogudaktighetens hemlighet, och som går framåt för att strida för Guds sanning. Ett sådant folk är oövervinnerligt. Det kommer att förkunna sanningen utan rädsla. Det kommer att ge ett ojämförligt bidrag till religionen genom att förespråka helgedoms-sanningen. Det kommer att "bygga upp de gamla ruinerna." Det kommer att "återställa grundvalar från forna generationer." Det "ska kallas den som murar igen sprickor, den som återställer stigar så att man kan bo i landet". (Jes. 58:12)

De avslutande striderna kommer att bli tydliga. Alla kommer att förstå vad det handlar om och vilka konsekvenserna är. Huvudfrågan kommer att handla om att tillbe vilddjuret eller att tillbe Gud. Under denna strid kommer Guds tempel i himlen att öppnas, och "hans förbundsark (blir) synlig i hans tempel" för människor" (Upp. 11:19) Guds folk på jorden kommer att vara delaktiga i att visa människor det öppna templet. Å andra sidan kommer den avfallna kyrkan att "häda Gud, ... att häda hans namn och hans boning, dem som bor i himlen." (Upp. 13:6)

Det är ett särskilt privilegium att få lov att delta i ett sådant verk som detta. Men om vi ska segra måste vi veta var vi står och varför. Må Gud ge oss nåd att vara trofasta.

Kapitel 21 – Den sista generationen

Den sista uppvisningen av vad evangeliet kan göra i och för mänskligheten ligger fortfarande i framtiden. Kristus visade vägen. Han tog en mänsklig kropp, och i den kroppen demonstrerade han Guds kraft. Människor ska följa hans exempel och bevisa att det som Gud gjorde i Kristus, det kan han göra i varje människa som underkastar sig honom. Världen väntar på denna demonstration. (Rom. 8:19) När det har åstadkommits kommer slutet. Gud kommer att ha genomfört sin plan. Han kommer att ha bevisat att han själv är sann och Satan en lögnare. Hans regering kommer att vara rentvådd.

Det finns många falska läror om helighet som lärs ut i världen idag. På ena sidan står de som förnekar Guds kraft att rädda från synd. På andra sidan står de som skryter med sin helighet inför människor och som vill få oss att tro att de är utan synd. I den första gruppen finns inte bara otroende och skeptiker, utan även församlingsmedlemmar vars uppfattning inte inkluderar seger över synden, som accepterar en slags kompromiss med synden. I den andra gruppen finns sådana som inte har någon riktig uppfattning, varken av synd eller Guds helighet, vars andliga syn är så dålig att de inte kan se sina egna tillkortakommanden, och som därför tror att de själva är fullkomliga. Deras uppfattning om religion är sådan att de tror att deras egen uppfattning om sanning och rättfärdighet överträffar det som uppenbaras i ordet. Det är inte lätt att bedöma vilken av dessa som är den värsta irrläran.

Att bibeln inpräntar helighet kan inte ifrågasättas. "Må fridens Gud själv helga er helt och fullt, och må er ande, själ och kropp bevaras hela så att ni är utan fläck när vår Herre Jesus Kristus kommer." (1 Tess. 5:23) "Sök frid med alla och helgelse, för utan helgelse kommer ingen att se Herren." "Detta är Guds vilja: att ni helgas." (1 Tess. 4:3) Det grekiska ordet hagios, i dess olika former, översätts "helga," "helig," "helighet," "helgad," "helgelse." Det är samma ord som används för de två avdelningarna i helgedomen, och det betyder det som är avskilt för Guds räkning. En helgad person är en som är avskild för Gud, vars hela liv är tillägnat honom.

Förlåtelse och rening

Det är nödvändigt att frälsningsplanen inkluderar fullständigt tillfrisknande och inte bara förlåtelse. Frälsning från synd är mer än förlåtelse för synd. Förlåtelse förutsätter synd och villkoret för förlåtelse är att man bryter med synden. Helgelse är separation från synd och tyder på befrielse från dess makt och seger över den. Förlåtelse är ett sätt att neutralisera effekterna av synd. Helgelse är en återupprättad kraft till fullständig seger.

Synden, liksom vissa sjukdomar, lämnar människan i ett bedrövligt tillstånd, svag, beroende och modfälld. Hon har inte mycket kontroll över sina tankar, viljan sviktar och trots de bästa intentioner är hon oförmögen att göra det hon vet är rätt. Hon känner att det inte finns något hopp. Hon vet att hon har sig själv att skylla, och samvetsqual fyller själen. Till de kroppsliga krämporna kommer samvetets plåga. Hon vet att hon har syndat och är skyldig. Vill ingen förbarma sig över henne?

Då kommer evangelium. De goda nyheterna predikas för henne. Om hennes synder är scharlakansröda kommer de att bli vita som snö. Om de är blodröda ska de bli som vit ull. Allt blir förlåtet. Hon är "frälst." Vilken underbar befrielse det är! Hennes sinne får ro. Hennes samvete plågar henne inte längre. Hon har blivit förlåten. Hennes synder har kastats i havets djup. Hennes hjärta flödar över av lovprisning till Gud för hans nåd och godhet mot henne.

Liksom ett skadat fartyg som bogserats i hamn är tryggt, men inte helt, så är människan "räddad" men inte hel. Reparationer behöver utföras på fartyget innan det kan förklaras sjödugligt, och människan behöver återuppbyggas innan hon är fullkomligt frisk. Denna återupprättelseprocess kallas helgelse, och omfattar när den är genomförd både kropp, själ och ande. När verket är avslutat är människan "helig," fullständigt helgad och återupprättad till Guds avbild. Det är denna demonstration av vad evangeliet kan göra för en människa som världen väntar på.

Bibeln talar om både processen och slutresultatet som helgelse. Därför kallas "bröderna" för heliga och helgade, trots att de inte har uppnått fullkomlighet. (1 Kor. 1:2; 2 Kor. 1:1; Heb. 3:1) Om man tittar igenom breven till korintierna kommer man snart att bli övertygad om att de heliga som nämns här hade sina fel. Trots det sägs de vara "helgade" och att de "kallats att vara heliga." Orsaken är att fullständig helgelse inte sker på en dag eller ett år, utan under en livstid.

Den börjar det ögonblick som en person blir omvänd, och fortsätter hela livet. Varje seger påskyndar processen. Det är få kristna som inte har övervunnit någon synd som tidigare besvärat dem mycket och som besegrade dem. Många män som har varit slavar under tobaken har vunnit seger över vanan och gläds åt sin seger. Tobak har upphört att vara en frestelse. Den lockar honom inte längre. Han har vunnit seger. På den punkten är han helgad. På samma sätt som han har segrat över en svaghet, så ska han segra över varje synd. När verket är avslutat, när han har vunnit seger över stolthet, maktlystnad, kärlek till världen – över allt ont – då är han redo att förvandlas. Han har prövats på alla punkter. Den onde har kommit till honom men inte funnit något. Satan har inga fler frestelser åt honom. Han har övervunnit dem alla. Han står felfri inför Guds tron. Kristus sätter sitt sigill på honom. Han är trygg och han är hel. Gud har fullbordat sitt verk i honom. Demonstrationen av vad Gud kan göra med människor är genomförd.

Så kommer det att vara med den sista generationen människor som lever på jorden. Genom dem kommer Guds avslutande demonstration av vad han kan göra med mänskligheten att ges. Han kommer att ta de svagaste av svaga, de som bär sina förfäders synder, och i dem kommer han att visa Guds kraft. De kommer att utsättas för varje frestelse, men de kommer inte att ge efter. De kommer att visa att det är möjligt att leva utan att synda – just den demonstration som världen har väntat på och som

Gud har förberett. Det kommer att bli uppenbart för alla att evangelium verkligen kan frälsa till det yttersta. Man kommer att se att det Gud säger är sant.

Stridens sista år medför det sista provet, men det bevisar bara för änglar och för världen att inget som den onde kan göra kommer att skaka Guds utvalda. Plågorna faller, det är ödeläggelse överallt, döden stirrar dem i vitögat, men liksom Job håller de fast vid sin integritet. Inget kan få dem att synda. De ”håller Guds bud och Jesu tro.” (Upp. 14:12, Reformationsbibeln)

Under hela världens historia har Gud haft sina trofasta. De har utstått lidanden och stor nöd. Men till och med mitt under Satans misshandel kunde de, som aposteln Paulus säger, genom tron ”utöva rättfärdighet.” De blev stenade, söndersågade, dödade med svärd. De gick runt i fårskinns och gethudar, nödlidande, plågade och miss-handlade. Världen var inte värdig att ta emot dem. De irrade omkring i öknar och bergstrakter, i grottor och hålor.” (Heb. 11:37, 38)

Och förutom denna stjärnhimmel av trogna vittnen, varav många blev martyrer för sin tro, kommer Gud de sista dagarna att ha en återstod, en liten flock, och i och igenom den kommer han att ge universum en demonstration av sin kärlek, sin makt och sin rättvisa. Denna grupp kommer, om vi undantar Kristi gudfruktiga liv på jorden och hans överlägsna offer på Golgata, att utgöra den mest omfattande och avgörande demonstrationen i alla tider, av vad Gud kan göra i människor.

Det är i den sista generationen av människor som lever på jorden, som Guds makt att helga kommer att uppenbaras helt och hållet. Demonstrationen av den kraften är Guds upprättelse. Den frikänner honom från alla anklagelser som Satan har riktat mot honom. I den sista generationen får Gud upprättelse och Satan besegras. Detta kan behöva belysas ytterligare.

Uppror i himlen

Det uppror som ägde rum i himlen och som introducerade synden i Guds universum måste ha varit en fruktansvärd erfarenhet både för Gud och för änglarna. Fram till dess hade allt varit frid och harmoni. Osämja var okänd. Enbart kärlek härskade. Sedan väcktes oheliga ambitioner i Lucifers hjärta. Han beslutade att han ville bli lik den Högste. Han skulle resa sin tron ovanför Guds stjärnor. Han skulle sätta sig ”på mötesberget längst uppe i norr.” (Jes. 14:12-14) Denna redogörelse över hans planer innebar ett försök att avsätta Gud och att ta över hans plats. Det var en krigsförklaring. Där Gud satt, där skulle Satan sitta. Gud antog utmaningen.

Vi har ingen direkt beskrivning i bibeln om vilka medel Satan använde för att vinna över en stor skara änglar på sin sida. Att han ljög är uppenbart. Att han var en mördare från begynnelsen är också odiskutabelt. (Joh. 8:44) Eftersom mord har sin början i hat, och eftersom detta hat tog sig uttryck i dödandet av Guds Son på Golgata, kan vi tro att Satans hat inte bara var riktat mot Gud Fadern, utan även – och kanske speciellt – mot Gud Sonen. I sitt uppror gick Satan längre än bara till hot. Han reste faktiskt upp sin tron och sa skrytsamt, ”Jag är Gud. Jag sitter på Guds tron.” (Hes. 28:2)

När Satan så upprättade sitt styre i himlen, var saken klar. Änglarna förstod klart och tydligt vad det gällde. Alla måste ta ställning för eller emot Satan. I samband med uppror finns det alltid vissa klagomål, verkliga eller inbillade, som anges som orsak. Någon blir missnöjd, och när saker och ting inte ändras enligt deras vilja tar de till uppror. De som sympatiserar med upprorsmakaren går med i upproret. Övriga förblir lojala mot regeringen, och måste förstås chansa på att den överlever.

Det verkar som om man kom till det läget i himlen. Det resulterade i krig. ”Och det blev strid i himlen: Mikael och hans änglar stred mot draken. Och draken och hans änglar stred.” (Upp. 12:7) Man kunde ha förutsett hur det skulle gå. Satan ”var inte

stark nog, och det fanns inte längre någon plats för dem i himlen. Och den store draken, den gamle ormen som kallas Djävul och Satan och som förleder hela världen, kastades ner på jorden och hans änglar kastades ner med honom.” (vers 8, 9)

Även om Satan var besegrad så var han inte dödad. Genom sitt uppror hade han tillkännagett att det var fel på Guds styrelse, och genom att resa sin egen tron hade han gjort anspråk på att vara mer vis och rättvis än Gud. Dessa påståenden inkluderades i ett uppror och i upprättandet av en annan regering. Gud hade inte råd att låta bli att ge Satan tillfälle att demonstrera sina teorier. För att avlägsna varje tvivel i änglarnas sinnen – och senare i människors sinnen – måste Gud låta Satan fortsätta med sitt verk. Så Satan tilläts leva och upprätta sin regering. Under de senaste sextusen åren har han demonstrerat för universum vad han kommer att göra när han får tillfälle.

Satans uppvisning

Denna uppvisning har fått pågå tills nu. Och vilken uppvisning det har varit! Från den tid då Kain dödade Abel har det varit hat, blodsutgjutelse, grymhet och förtryck på jorden. Dygd, godhet och rättvisa har blivit lidande. Brott, ondska och fördärv har haft framgång. Den rättfärdige har gjorts till byte. Guds budbärare har torterats och dödats. Guds lag har trampats ner i smutsen. När Gud sände sin Son, då hängde onda män som hetsades av Satan, upp honom på trä istället för att ära honom.

Inte ens då förgjorde Gud Satan. Demonstrationen måste fullföljas. Först när de sista händelserna äger rum, och människor är på väg att utrota varandra, kommer Gud att ingripa för att rädda de sina. Det kommer då inte att finnas något tvivel hos någon om att Satan skulle ha förstört varje tillstymmelse av godhet, kastat ner Gud från tronen, mördat Guds Son och upprättat ett våldsrike grundat på egoism och grym ärelystnad - om han hade haft makt att göra det.

Vad Satan har visat är egentligen sin karaktär och hur långt hans själviska ärelystnad kommer att leda. I början ville han vara lik Gud. Han var missnöjd med sin position som den högste av alla skapade varelser. Han ville vara Gud. Och demonstrationen har visat att när han hade riktat in sig på detta tänkte han inte låta något hindra honom från att uppnå det. Vem som helst som står i vägen måste undanröjas. Om det så är Gud själv så måste han flyttas bort.

Demonstrationen visar att en hög ställning inte är tillräcklig för den som är maktlysten. Han måste ha den högsta positionen, och inte ens då är han nöjd. Ofta frestas människor i en låg position att tro att om hon bara fick en högre ställning skulle hon bli nöjd. Hon är åtminstone säker på att hon skulle vara nöjd om hon fick den högsta positionen som gick att få. Men skulle hon det? Lucifer var inte det. Han hade den högsta positionen som var möjlig. Men han var inte nöjd. Han ville ha en ännu högre position. Han ville bli Gud själv.

I detta avseende är skillnaden mellan Kristus och Satan stor. Satan ville vara Gud. Hans önskan var så stark att han var villig att göra vad som helst för att uppnå sitt mål. Kristus å andra sidan, räknade det inte som ett segerbyte att vara jämlik Gud. Han ödmjukade sig frivilligt och blev lydig till döden, döden på korset. Han var Gud men blev människa. Och att detta inte var något tillfälligt arrangemang som bara var ämnat att visa att han var villig, är uppenbart genom det faktum att han för alltid kommer att fortsätta vara människa. Satan upphöjde sig själv. Kristus ödmjukade sig själv. Satan ville bli Gud. Kristus blev människa. Satan ville sitta som Gud på en tron. Kristus knäböjde, som en tjänare, för att tvätta lärjungarnas fötter. Kontrasten är fullständig.

Lucifer

I himlen hade Lucifer varit en av de beskyddande keruberna. (Hes. 28:14) Detta syftar på de två änglarna som stod på arken i det allra heligaste i helgedomen, och som beskyddade nådastolen. Detta var utan tvekan den högsta uppgift som en ängel kunde få, för arken och nådastolen var i Guds omedelbara närhet. Dessa änglar var lagens speciella beskyddare. De vakade över den. Lucifer var en av dem.

Hesekiel 28:12 innehåller ett intressant uttalande om Lucifer: "Du var en mönsterbild av fullkomlighet, full av visdom och fullkomlig i skönhet." Innebörden i uttrycket "du var en mönsterbild," är inte helt klar. Man kan tolka ordalydelsen på olika sätt. Det verkar dock uppenbart att syftet är att visa vilken hög position och vilken upphöjd förmån Satan hade innan han föll. Han var en slags premiärminister, en som hade hand om sigillet.

På samma sätt som ett dokument eller en lag i en jordisk regering måste ha ett sigill för att vara gällande, så används ett sigill i Guds regering. Det verkar som om Gud hade tilldelat änglarna sina uppgifter, på samma sätt som han har gett människan sitt arbete. En ängel har makt över elden. (Upp. 14:18) En annan ängel har makt över vattnet. (Upp. 16:5) En annan har "den levande Gudens sigill." (Upp. 7:2) Trots att, betydelsen av Hesekiel 28:12, som vi sagt tidigare, inte är helt klar, tycker somliga att det är korrekt att översätta den, "Du satte sigillet på förordningen." Om denna åsikt håller, om Lucifer var premiärminister och den som hade hand om sigillet, visar det ytterligare en orsak till varför han skulle vilja byta ut Guds sigill mot sitt eget märke, när han lämnade sin första boning.

Att Satan har varit mycket aktiv när det gäller att motarbeta lagen är uppenbart. Om Guds lag är en redovisning av hans karaktär, och om denna karaktär är raka motsatsen till Satans karaktär, då fördömer den Satan. Kristus och lagen är ett. Kristus är lagen speglad i livet, lagen som har blivit kött. Därför utgör hans liv ett fördömande. När Satan stred emot Kristus då stred han också mot lagen. När han hatade lagen hatade han även Kristus. Kristus och lagen är oskiljaktiga.

Ett intressant uttalande finns i den fyrtionde psalmen. Kristus säger, "Att göra din vilja, min Gud, är min glädje. Din lag är i mitt hjärta." (vers 8) Trots att detta utan tvekan är ett poetiskt uttryck som man inte bör dra för långtgående slutsatser av, är det ändå intressant som en indikation på lagens upphöjda position. "Din lag är i mitt hjärta." Ett hugg riktat mot lagen riktas mot Kristi hjärta. Ett hugg som riktas mot Kristi hjärta är ett hugg mot lagen. Det var Satans avsikt vid korset. Men Gud ville att utgången skulle bli en annan.

Kristi död var en hyllning till lagen. Den upphöjde lagen oändligt högt och gjorde den ärofull. Den gav människor en ny syn på dess helighet och värde. Om Gud lät sin Son dö, om Kristus var villig att utge sig själv hellre än att upphäva lagen, om det är lättare för himmel och jord att förgås än för en bokstav eller liten prick av lagen förgå, så helig och ärofull lagen måste vara!

När Kristus dog på korset hade han visat i sitt liv att det är möjligt att hålla lagen. Satan hade inte lyckats få Kristus att synda. Han kanske inte väntade sig att han skulle lyckas göra det. Men om han kunde ha fått Kristus att använda sig av sin gudomliga kraft för att rädda sig själv, då hade han nått långt. Om Kristus hade gjort det skulle Satan ha hävdatt att det omintetgjorde den demonstration som Gud planerade att göra, nämligen att det var möjligt för människor att hålla lagen. Satan blev besegrad men in i det sista fortsatte han med samma taktik. Judas hoppades att Kristus skulle göra sig fri, och då använda sin gudomliga makt för att rädda sig själv. När han hängde på korset blev Kristus hånad: "Andra har han frälst, sig själv kan han inte frälsa." Men Kristus vacklade inte. Han kunde ha räddat sig själv, men han gjorde det inte. Satan blev förvirrad. Han kunde inte förstå. Men han visste att när Kristus dog

utan att han hade kunnat få honom att synda, då var hans öde beseglat. Genom sin död segrade Kristus.

Men Satan gav inte upp. Han förlorade i sin strid med Kristus, men han kunde fortfarande lyckas med människor. Så han gick ”bort för att strida mot hennes övriga barn, dem som lyder Guds bud och håller fast vid Jesu vittnesbörd.” (Upp. 12:17) Om han kunde besegra dem skulle han kanske inte själv bli besegrad.

Guds demonstration

Den demonstration som Gud tänker genomföra med den sista generationen på jorden är mycket betydelsefull, både för folket och för Gud. Kan Guds lag verkligen hållas? Detta är en avgörande fråga. Många förnekar att man kan göra det, andra säger utan att tänka sig för, att man kan det. När man tänker på hela frågan om att hålla lagen, då antar problemet enorma proportioner. Guds lag är otroligt omfattande. Den bedömer tankarna och hjärtats intentioner. Den dömer både motiv och handlingar, tankar och ord. Att hålla buden innebär fullständig helgelse, ett heligt liv, osviklig lojalitet mot det som är rätt, fullständig separation från synd och seger över den. Dödliga människor kan med rätta utropa, Vem kan klara detta?

Men att skapa ett folk som kommer att hålla lagen är den uppgift som Gud har tagit på sig och som han tänker genomföra. När Satan kommer med sitt påstående och sin utmaning, ”Ingen kan hålla lagen. Det är omöjligt. Om det finns några som kan göra det, eller som har gjort det – visa mig dem. Var finns de som håller buden?” Gud kommer stilla att svara, Här är de. ”Här är de som håller Guds bud och Jesu tro” (Upp. 14:12, Reformationsbibeln)

Låt oss säga det med respekt. Gud måste möta Satans utmaning. Det är inte Guds plan, eller en del av hans mål, att utsätta människor för prov som bara ett fåtal utvalda kan överleva. I Edens trädgård utsatte Gud Adam och Eva för det lättaste tänkbara provet. Ingen kan påstå att våra första föräldrar föll eftersom provet var för svårt för dem. Om de föll så berodde det inte på att provet var för svårt eller för att de inte hade fått styrka nog att stå emot. De blev inte frestade hela tiden. Satan hade inte tillåtelse att plåga dem överallt. Han fick bara tillgång till dem på en plats, nämligen vid kunskapens träd. De kände till den platsen. De kunde hålla sig borta från den om de ville. Men även om de gick dit för att undersöka trädet behövde de inte stanna där. De kunde gå därifrån. Även om Satan bjöd dem på frukten behövde de inte ta emot den. Men de tog den och åt. Och de åt den för att de ville göra det, inte för att de måste. De syndade med avsikt. Det fanns ingen ursäkt. Gud kunde inte ha kommit på ett enklare prov.

När Gud befaller människor att hålla hans lag, då tjänar det inte hans syfte om bara några få människor håller den, bara tillräckligt många för att visa att det är möjligt. Det stämmer inte med Guds karaktär att välja ut människor som utmärker sig genom att vara mycket målmedvetna och extremt välutbildade, och genom dem visa vad han kan göra. Det stämmer mycket bättre med hans plan att ställa krav som är sådana att inte ens den svagaste behöver falla, så att ingen kan säga att Gud kräver något som bara några få kan klara. Det är därför Gud har sparat sin största demonstration för den sista generationen. Denna generation bär konsekvenserna av ackumulerade synder. Om det finns några som är svaga så är det de. Om några lider av nedärvda tendenser så är det de. Om några har en ursäkt på grund av någon sorts svaghet, så är det de. Så därför, om dessa människor kan hålla buden, då finns ingen ursäkt för någon i någon annan generation att inte också göra det.

Men det räcker inte. Gud tänker genom sin demonstration visa, inte bara att vanliga människor i den sista generationen framgångsrikt kan klara ett sådant prov som han utsatte Adam och Eva för, utan att de kan klara ett test som är mycket svårare än

vad vanliga människor utsätts för. Det kommer att bli en prövning som kan jämföras med den som Job gick igenom, och som liknar den som Mästaren gick igenom. De kommer att provas till det yttersta.

”Ni har hört om Jobs uthållighet och sett hur Herren till slut gjorde med honom. Herren är rik på kärlek och barmhärtighet.” (Jak. 5:11) Job gick igenom några erfarenheter som kommer att upprepas i de utvaldas liv i den sista generationen. Det kan vara bra att se närmare på dem.

Jobs prövning

Job var en god man. Gud litade på honom. Dag efter dag bar han fram offer för sina söner. ”Kanske har mina barn syndat” sa han. (Job 1:4) Han var framgångsrik och välsignad av Gud.

Men ”en dag hände det att Guds söner kom och trädde fram inför HERREN, och Åklagaren kom också med bland dem.” (vers 6) Ett samtal mellan Herren och Satan återges som handlade om Job. Herren säger att Job är en god man, och Satan förnekar inte det, men han hävdar att Job fruktar Gud bara för att det lönar sig att göra det. Han påstår att om Gud tar bort sina välsignelser från honom kommer Job att förbanna Gud. Detta uttalande kommer i form av en utmaning, och Gud antar den. Satan får tillåtelse att ta bort Jobs ägodelar och att ge honom sorger på andra sätt, men inte att röra Job själv. Satan sätter omedelbart igång att göra det som han fått tillstånd till. Alla Jobs ägodelar sveps bort och hans barn dödas.

När detta hände ”då reste sig Job, rev sönder sin mantel, rakade sitt huvud och föll ner på marken och tillbad. Han sade: Naken kom jag ur min moders liv, och naken ska jag återvända dit. HERREN gav och HERREN tog. Lovat är HERRENS namn! Under allt detta syndade inte Job och kom inte med någon anklagelse mot Gud.” (Job 1:20-22)

Satan är besegrad, men han gör ett nytt försök. När han möter Herren nästa gång erkänner han inte sitt nederlag, men hävdar att han inte har fått lov att röra Job själv. Han påstår att om han hade fått det, då skulle Job ha syndat. Detta är ytterligare en utmaning riktad mot Gud, och Gud antar den. Satan får tillåtelse att plåga Job, men inte att ta hans liv. Han går omedelbart iväg på sitt uppdrag.

Allt som den onde kan göra, det gör Satan mot Job. Men Job står fast. Hans hustru råder honom att ge upp, men han sviktar inte. Under intensiv fysisk smärta och mental ångest förblir han ståndaktig. Det står åter igen att Job bestod provet. ”Under allt detta syndade inte Job med sina läppar.” (Job. 2:10) Satan är besegrad och han visar sig inte mer i denna bok.

I följande kapitel av Jobs bok får vi litet insyn i den kamp som pågår i Jobs tankar. Han är mycket förvirrad. Varför har allt detta elände drabbat honom? Han vet inte av att han begått någon synd. Så varför skulle Gud straffa honom? Han känner förstås inte till Satans utmaning. Inte heller vet han att Gud är beroende av honom i den kris som han går igenom. Allt han vet är att utan förvarning har katastrofer drabbat honom tills han står utan både familj och ägodelar, och med en otäck sjukdom som nästan knäcker honom. Han förstår inte, men han håller fast vid sin integritet och sin tro på Gud. Gud visste att han skulle göra det. Satan sa att han inte skulle göra det. Gud vann utmaningen.

Mänskligt talat hade Job inte förtjänat det straff som han fick. Gud själv säger att det inte fanns något skäl, ”du uppeggade mig mot honom för att förgöra honom utan skäl.” (Job 2:3) Hela experimentet kan därför rättfärdigas bara om man betraktar det som ett särskilt test som utformats i ett särskilt syfte. Gud ville tysta Satan när han kom med sin anklagelse att Job bara tjänade Gud för att vinna något på det. Han ville visa att det åtminstone fanns en man som Satan inte kunde kontrollera. Job fick lida

som ett resultat av det, men det verkade inte finnas något annat sätt. Han blev belönad efteråt.

Fallet med Job finns upptecknat av en orsak. Trots att vi menar att det verkligen hänt så tror vi också att berättelsen har en vidare mening. Guds folk i de sista dagarna kommer att gå igenom en erfarenhet som liknar Jobs. De kommer att provas på samma sätt som han. De kommer att få alla sina jordiska stöd undanröjda. Satan kommer att få tillåtelse att plåga dem. Dessutom kommer Guds Ande att dras tillbaka från jorden och skyddet från jordiska myndigheter kommer att tas bort. Guds folk kommer att lämnas ensamma för att kämpa med mörkrets makter. De kommer att bli förvirrade, precis som Job. Men de kommer, på samma sätt som han, att behålla sin integritet.

Gud kommer att befinnas rättfärdig i den sista generationen. I återstoden kommer Satan att möta sitt nederlag. Anklagelsen, att det är omöjligt att hålla lagen, kommer att motbevisas fullständigt. Gud kommer att åstadkomma, inte bara en eller två som håller hans bud, utan en hel grupp som benämns de 144.000. De kommer att avspegla Guds bild fullkomligt. De kommer att ha motbevisat Satans anklagelse mot himlens styre.

Guds regering inför rätta

En allvarlig situation uppstod i himlen när Satan kom med sina anklagelser mot Gud. Anklagelserna utgjorde egentligen ett åtal. Många änglar trodde på anklagelserna. De ställde sig på åklagarens sida. En tredjedel av änglarna, som måste ha varit flera millioner, anklagade Gud tillsammans med sin ledare, den allra högste bland änglarna, Lucifer. Det var ingen liten kris. Den hotade hela Guds regerings existens. Hur skulle Gud hantera den?

Det enda sättet att avgöra ärendet på ett tillfredsställande sätt, så att frågan aldrig skulle väckas igen, var för Gud att låta sitt fall underkastas de vanliga reglerna för bevisning. Var Guds regering rättfärdig, eller var den inte? Gud sa att den var det. Satan sa att den inte var det. Gud kunde ha utplånat Satan. Det skulle inte ha bevisat att han hade rätt, utan skulle faktiskt ha talat emot honom. Det fanns inget annat sätt än att låta båda sidorna få lägga fram sina bevis, kalla sina vittnen och låta fallet avgöras av de vittnesmål som åberopats.

Vi ser en domstolsscen framför oss. Guds regering står på spel. Satan är åklagaren. Gud själv är den anklagade och den som är åtalad. Han har blivit anklagad för orättvisa, för att kräva något av sina skapade varelser som de omöjligt kan utföra, och ändå straffa dem för att de inte gör det. Det är särskilt lagen som attackeras, men eftersom lagen bara är en avskrift av Guds karaktär, så handlar saken om Gud och hans karaktär. För att Gud ska kunna stötta sin argumentation är det nödvändigt för honom att visa att han inte har varit godtycklig, att lagen inte är sträng och grym i sina krav, utan att den tvärtom är helig, rättvis och god, och att människor kan hålla den. Det är nödvändigt att Gud visar fram åtminstone en människa som har hållit lagen. Om det inte finns någon sådan människa förlorar Gud, och Satan vinner. Utgången hänger således på om han kan presentera en eller flera som håller Guds bud. På detta har Gud satsat sin regering.

Trots att det är sant att det funnits många som av och till vigat sina liv åt Gud och periodvis levt utan synd, hävdar Satan att det är specialfall, som Jobs fall, och att de inte faller under de vanliga reglerna. Han kräver ett entydigt exempel där det inte finns några tvivel, och där Gud inte har blandat sig i. Kan man presentera något sådant?

Den sista generationen

Gud är redo att anta utmaningen. Han har bidat sin tid. Den främsta uppvisningen har reserverats till den sista striden. Gud kommer att plocka sina utvalda ur den sista generationen. Inte de starka eller mäktiga, inte de ärade eller rika, inte de visa eller de högtbildade, utan Gud kommer att ta vanliga, vardagliga människor och genom och med dem genomföra sin demonstration. Satan har hävdat att de som tidigare har tjänat Gud har gjort det utifrån vinningslystnad, att Gud har daltat med dem och att Satan inte har haft fri tillgång till dem. Om han skulle få full tillåtelse att lägga fram sitt fall skulle han vinna över dem också på sin sida. Men han anklagar Gud för att vara rädd att låta honom göra det. ”Ge mig en rättvis chans,” säger Satan, ”och jag kommer att vinna till slut.”

Och så, för att tysta Satans anklagelser för alltid, för att bevisa att hans folk tjänar honom av lojalitet och utifrån det som är rätt, utan att bry sig om belöningen, för att rentvå sitt eget namn och sin karaktär från anklagelser om orättvisa och godtycklighet, och för att visa änglar och människor att hans lag kan hållas av den svagaste människa under de mest avskräckande och ogynnsamma omständigheter, ger Gud Satan tillåtelse att i den sista generationen pröva hans folk till det yttersta. De kommer att bli hotade, torterade och förföljda. De kommer att stå öga mot öga med döden när dekretet om att tillbe vilddjuret eller hans bild utfärdas. (Upp. 13:15) Men de kommer inte att ge efter. De vill hellre dö än synda.

Gud drar bort sin Ande från jorden. Satan kommer att få mer kontroll än han någonsin tidigare haft. Visst, han får inte döda Guds folk, men det verkar vara den enda begränsningen. Och han använder sig av allt det han får. Han vet vad som står på spel. Det är nu eller aldrig.

För att göra demonstrationen fullständig gör Gud ännu en sak. Han döljer sig själv. Helgedomen i himlen är stängd. De heliga ropar till Gud dag och natt om befrielse, men han verkar inte höra. Guds utvalda går igenom Getsemane. De får smaka något av Kristi erfarenhet under hans tre timmar på korset. Det verkar som om de måste utkämpa striden ensamma. De måste leva inför en helig Gud utan medlare.

Men trots att Kristus har avslutat sin medling är de heliga fortfarande föremål för Guds kärlek och omsorg. Heliga änglar vakar över dem. Gud skyddar dem från deras fiender. Han ger dem mat, skyddar dem från undergång och ger nåd och kraft till ett heligt liv. (Ps 91) Ändå är de fortfarande i världen, fortfarande frestade, plågade och pinade.

Kommer de att klara provet? För människor verkar det omöjligt. Om bara Gud ville komma till deras räddning, då skulle allt bli bra. De är fast beslutna att stå emot den onde. Om det är nödvändigt är de villiga att dö, men de kommer inte att synda. Satan har inte makt – och har aldrig haft – att göra så att någon människa syndar. Han kan fresta, han kan förleda, han kan hota, men han kan inte tvinga. Och nu demonstrerar Gud genom de svagaste av svaga, att det inte finns någon ursäkt, och att det aldrig har funnits någon, för att synda. Om människor i den sista generationen framgångsrikt kan möta Satans attack, om de kan göra det med alla odds emot sig medan helgedomen är stängd, vad finns det då för ursäkt för att människor någonsin skulle synda?

De 144.000

I den sista generationen ger Gud den avslutande demonstrationen att människor kan hålla Guds lag och att de kan leva utan att synda. Gud lämnar inget ogjort för att göra demonstrationen fullständig. Den enda begränsningen som lagts på Satan är att han inte får döda Guds heliga. Han får fresta dem, han får förfölja och hota dem, och

det gör han så mycket han kan. Men han misslyckas. Han kan inte få dem att synda. De klarar testet och Gud sätter sitt sigill på dem.

Genom den sista generationen av heliga blir Gud förklarad rättfärdig. Genom den besegrar han Satan och vinner sitt rättsfall. De utgör en viktig del i Guds plan. De genomgår förskräckliga strider, de kämpar mot osynliga makter i himlarymderna. Men de har förlitat sig på den Högste, och kommer inte att bli besvikna. De har lidit av hunger och törst, men nu ska de "aldrig mer hungra och aldrig mer törsta, och varken solen eller någon annan hetta ska drabba dem, för Lammet mitt på tronen ska vara deras herde. Han ska leda dem till livets vattenkällor, och Gud ska torka alla tårar från deras ögon." (Upp. 7:16, 17)

De "följer Lammet vart det än går." (Upp. 14:4) När dörrarna till templet slutligen öppnas kommer en röst att ljuda: "Bara de 144.000 kommer in hit." (Early Writings, sid 19) I tron har de följt Lammet hit. De har gått med honom in i det heliga. De har följt honom in i det allra heligaste. Och i den tillkommande tidsåldern kommer bara de som har följt honom på det sättet här att följa honom där. De kommer att vara kungar och präster. De kommer att följa honom in i det allra heligaste, dit bara översteprästen någonsin kan träda in. De kommer att stå inför Guds obeslöjade närvaro. De ska följa honom vart han än går. De står inte bara "inför Guds tron och tjänar honom dag och natt i hans tempel," utan de kommer att sitta med honom på hans tron, liksom han själv har segrat och sitter med sin Fader på hans tron. (Upp. 7:15; 3:21)

Det allra viktigaste i universum är inte människors frälsning, hur viktigt det än kan verka. Det allra viktigaste är att Guds namn rentvås från falska anklagelser från Satan. Striden närmar sig sitt slut. Gud förbereder sitt folk för den sista stora striden. Satan gör sig också redo. Detta ligger framför oss och kommer att avgöras i Guds folks liv. Gud är beroende av oss på samma sätt som han var av Job. Kan han lita på oss?

Det är en underbar förmån som förunnats detta folk att hjälpa till att rentvå Guds namn genom vårt vittnesmål. Det är underbart att vi får tillstånd att vittna för honom. Men vi får aldrig glömma att detta vittnesbörd utgörs av livet, inte bara av ord. "I honom var liv, och livet var människornas ljus." (Joh. 1:4) Livet var ljus. Så var det med Kristus och så måste det också vara med oss. Vårt liv borde vara ett ljus, som hans liv var. Att ge människor ljus är något mer än att bara räcka dem ett traktat. Vårt liv är ljuset. När vi lever ger vi ljus till andra. Utan livet, utan att vi lever ljuset, förblir våra ord ensamma. Men när vårt liv blir ljus, då blir våra ord effektiva. Det är vårt liv som måste vittna för Gud.

Må Guds församling värdesätta det upphöjda privilegium vi får här. "Ni är mina vittnen, säger HERREN." (Jes. 43:10) Det får inte vara någon främmande gud ibland er. Ni är mina vittnen, säger HERREN, och jag är Gud." (vers 12) Må vi verkligen vara vittnen, och vittna om vad Gud har gjort för oss!

Allt detta är nära förknippat med arbetet på försoningsdagen. På den dagen blev Israels folk, som hade bekänt sina synder, fullständigt renade. De hade redan blivit förlåtna. Nu separerades synden från dem. De var heliga och fläckfria. Israels läger var rent.

Vi lever nu i den stora förebildliga dagen när helgedomen renas. Varje synd måste bekännas och i tro sändas i förväg för att dömas. Liksom översteprästen går in i det allra heligaste, så ska Guds folk nu stå ansikte mot ansikte med Gud. De måste veta att varje synd har blivit bekänd, att ingen fläck av ondska är kvar. Reningen av den himmelska helgedomen är beroende av att Guds folk på jorden renas. Så viktigt det är då, att Guds folk är heligt och fläckfritt! Varje synd måste brännas bort i dem, så att de kan stå fasta inför en helig Gud och leva med den förtärande elden. "Ni som är

långt borta, hör vad jag har gjort. Ni som är nära, lär känna min makt. Syndarna i Sion blir förskräckta, bävan griper de gudlösa. "Vem av oss kan härda ut vid en förtärande eld? Vem av oss kan bo vid en evig glöd?" Den som vandrar i rättfärdighet och talar vad rätt är, den som föraktar det som vinnas genom förtryck och som avhåller sina händer från att ta mutor, den som stoppar till sina öron för att inte höra om blodsgärningar och sluter sina ögon för att inte se det onda, han ska bo på höjderna, klippfästen ska vara hans värn. Sitt bröd ska han få, vatten ska aldrig fattas honom." (Jes. 33:13-16)

Kapitel 22 – Domen

Det blir allt vanligare att man inte tror på en kroppslig uppståndelse. De "högre" bibelkritikerna har för länge sedan avfärdat denna idé, och även mer konservativa kristna tenderar att gå samma väg. De ser inget behov av att kroppen ska återuppstå om den framtida tillvaron är helt och hållet andlig.

Av samma skäl anser de att en framtida dom är onödig. Om själen redan åtnjuter saligheten i en överjordisk tillvaro, eller om den redan upplever de fördömdas plågor, verkar det orimligt att lägga in en dom. Den borde ha ägt rum innan beslut fattades om ett framtida tillstånd, inte efter. Tro på en omedelbar salighet eller fördömdelse efter döden, gör en framtida dom vid världens slut inte bara onödig utan även motsägelsefull.

Bibeln är tydlig om vad den lär när det gäller dessa två ämnen. Det finns en kroppslig uppståndelse. Det finns en dom. Bibeln lär ut dem båda. Eftersom vi här huvudsakligen talar om domen kommer vi att begränsa vårt studium till den. Vi vill bara i förbigående påpeka att det verkar så mycket mer tillfredsställande att tro att de frälstas framtida existens kommer att likna den ursprungliga planen i Edens trädgård, där Adam och Eva njöt av en tillvaro som på sätt och vis inte var olik den vi har nu, men utan synd. Det verkar rimligt att tro att Gud inte har övergett sin ursprungliga plan. Om han inte har det måste kroppen uppstå.

Idén om att det kommer en dom vid världens slut förutsätter att människor inte får sitt straff eller sin belöning när de dör. Det verkar vettigt, oavsett om bibeln stöder den idén. Låt oss undersöka det litet mer i detalj.

Om vi utgår från att man tror på straff och belöning, så vill vi först konstatera att ingen människas räkenskaper kan vara fullständigt fastställda när hon dör. Hennes liv är avslutat, men hennes inflytande fortsätter, hennes "gärningar följer" henne. Om vi är ansvarig för det inflytande vi har – och det måste vi medge – då kan räkenskaperna inte vara avslutade förrän vid tidens slut.

Genom att säga det vill vi inte antyda att människan inte har avgjort sitt öde när hon dör. Vi vill bara bekräfta att om inte domen förutsätter att alla får samma straff eller belöning, då kan ett bokslut inte göras när man dör. Visst kan man påstå att det är känt om en människa är frälst eller förlorad, och att hon därför provisoriskt kan släppas in på den ena eller den andra platsen. Det kan vi hålla med om, men det löser inte problemet. Även i jordiska domstolar väntar man med att tillkännage påföljden tills domen har avkunnats. Om en man blir skadad i en skjutning baseras inte domen på den omedelbara effekten utan på slutresultatet av skjutningen. Den skadade kan överleva en vecka eller två, eller till och med en månad. Brottslingen kan inte kräva en omedelbar rättegång och dom, som skulle vara baserad på det faktum att mannen ännu inte har dött, och att brottslingen inte var skyldig till mord.

En människas ansvar sträcker sig längre än till de omedelbara effekterna av hennes handlingar. Det verkar mycket rimligare att domen skjuts upp tills alla fakta finns

på bordet, så att man kan komma fram till en rättvis slutsats. Om vi erkänner att somliga kommer att straffas med många rapp och andra med få (Luk. 12:47-48), då kan domen inte, och får inte äga rum förrän alla fakta kan tas med i bedömningen. Det kan göras först när Gud bestämmer att världens slut ska komma. Uttalandet om att Gud kommer att "förvara de orättfärdiga till att straffas på domens dag." (2 Petr. 2:9 Reformationsbibeln) stämmer överens med det.

De heliga är domare

De orättfärdiga ska dömas av de rättfärdiga. "De heliga ska döma världen ... världen ska dömas av er." (1 Kor. 6:2) Liksom änglarna har sitt arbete att utföra i himlen, så har de återlösta sitt arbete. Gud underrättar sina egna om sina planer, och ger dem uppgifter att utföra. De heliga får både förmånen och ansvaret att döma. Mänskligt talat så vill Gud inte ta någon risk att det blir missnöje och ifrågasättande. Man kan föreställa sig att somliga kommer att gå förlorade som andra trodde skulle bli frälsta. Om någon saknas i himlen skulle frågor kunna väckas kring honom av andra, om varför han saknas. Det kan vara någon som betydde mycket för oss, som vi älskade och som vi har bett för. Nu är han förlorad. Vi känner inte till omständigheterna. Vi vet inte varför.

Om vi hade tagit del i domen, om vi själva hade forskat i fallet och undersökt bevisen, om vi efter att ha vägt alla fakta till sist hade kommit fram till att den mannen inte ville bli frälst och inte skulle bli lycklig i himlen, då skulle vi aldrig ifrågasätta rättvisan i det som skett. Vi var delaktiga i domen. Vi vet. Vi var där. Vi är tillfreds. Dessutom försäkrar detta arrangemang oss om en dom som är både rättvis och barmhärtig. Några av dem som kommer att gå förlorade är människor som vi har älskat. Vi har bett för dem. Vi kommer att vara vänliga mot dem in i det sista. Ingen kommer att få ett hårdare straff än han förtjänar. Guds plan garanterar det.

Vi bör notera att de heliga kommer att delta i att döma dem som de har känt. Om ett av Guds syften med att låta oss ta del i domen, är att försäkra sig om att något tvivel aldrig kommer att dyka upp i våra tankar, då måste de heliga döma sin egen generation och sina egna bekanta. Det är både fruktansvärt och bra. Gud kan inte ta risken att någon kommer att säga eller tänka: "Några av mina vänner är förlorade, och jag fick aldrig någon möjlighet att få reda på exakt vad som hände. Jag trodde att de skulle bli räddade. Jag förstod dem bättre än någon annan. Jag önskar att jag hade fått veta litet mer om deras fall." Något sådant kommer förstås aldrig att inträffa. Gud kommer att se till det. Alla kommer att vara tillfreds när det gäller Guds rättvisa och nåd. Guds plan är rätt utformad. Vi kommer att veta varför vissa människor gått förlorade. Vi kommer att ta del i deras dom.

Ingen dom när man dör

Om det som vi sagt här är korrekt, då kan det inte vara någon dom när man dör. En grupp kristna ber för en vilsekommen ung man. De ber dag efter dag, år efter år, men utan resultat. Så dör plötsligt den unge mannen. Hur blir det med domen? De som kände honom, de som har bett för honom, lever fortfarande. Om den unge mannen genast ska dömas av de heliga skulle de allihop vara tvungna att dö genast, om de ska ta del i hans dom. Annars skulle han bli tvungen att dömas av andra, som inte kände honom. Detta gäller alla orättfärdiga som någonsin levte. De kunde i allmänhet inte dömas förrän en generation efter sin död, om de skulle dömas av de heliga. Men om de inte skulle dömas av de heliga eller dömas av andra som inte kände dem, skulle det ändra Guds plan och äventyra den. Vi hävdar därför att om de orättfärdiga ska dömas av de heliga kan de inte dömas när de dör. Gud säger att de orättfärdiga förvaras till att straffas på domens dag.

Medan det är sant att varje generation bäst förstår sig själv och borde dömas i ljuset av sin egen kunskap, så att en syndare i gamla testamentet inte borde dömas efter normer från nya testamentet, så är det också sant att innan någon konsekvent dom kan äga rum måste man ha någon kunskap om allmänna riktlinjer och principer. Det förutsätter instruktioner och utbildning, och dessa instruktioner måste baseras på alla inblandade faktorer. Man måste räkna med Kristi död, hans försoning och undervisning. Exakt hur, med hänsyn till detta, kunde de heliga i den första generationen på jorden ha dömt de onda i sin generation? Det är uppenbart att man måste ge upp idén om att de heliga har någon del i domen, om domen äger rum när man dör. Det är en beundransvärd plan som Gud har utformat den. Att låta de heliga ta del i domen gör himlen till en trygg plats och reser en effektiv mur mot vidare ifrågasättanden och tvivel.

Förundersökande dom

Hur blir det med de rättfärdigas dom? Det är uppenbart att någon form av förundersökning måste äga rum innan de kan tillåtas gå in i den eviga sällheten. Det måste beslutas om deras liv och inställning motiverar att de kan anförtros det eviga livet. Detta beslut måste fattas innan Herren kommer för att hämta hem dem. Det är inte rimligare att rädda de rättfärdiga och därefter ha en dom, än att fördöma de orättfärdiga och därefter dra dem inför rätta. Men det finns en skillnad. De orättfärdiga förgörs inte förrän i slutet av de tusen åren. (Upp. 20:7-9) Det gör att det finns gott om tid att döma dem efter att Herren kommer. Så är det inte med de rättfärdiga. Om de ska dömas över huvud taget, om de ska tilldelas någon belöning, då måste deras fall vara avgjorda innan Herren kommer. När han kommer har han sin belöning med sig. (Upp. 22:12) Så deras status måste avgöras i förväg.

Somliga har opponerat sig mot denna lära. De tror inte att det kommer att ske någon dom av de rättfärdiga innan Herren kommer. Men det verkar bara inkonsekvent. De rättfärdigas fall måste avgöras innan Herren kommer – hur kan man annars veta vilka som ska bli räddade? Om invändningen gäller uttrycket ”förundersökande dom” som har använts, låt oss då hitta ett bättre. Vi är villiga att göra det. Det är inte en verkställande dom. (Upp. 14:7; Apg. 17:31) Vi tycker att ”förundersökande dom” är det uttryck som passar bäst när det gäller de rättfärdigas dom.

Det verkar mycket lämpligt att när frågan om vem som ska bli räddad kommer upp, då ska änglarna vara närvarande både för att avge sitt vittnesmål och för att följa domstolsförhandlingarna. (Dan. 7:9, 10) De har haft ett avgörande inflytande på vår välgång. De har varit andar i Guds tjänst. Under kommande tidsåldrar ska vi umgås med dem och vara med dem, så de har rätt att veta vem som släpps in i de himmelska boningarna. Och det är Guds plan. Änglarna har upplevt en del av syndens konsekvenser. De har sett Lucifer avfalla. De har sett millioner änglar följa honom. De har sett Frälsaren lida och dö, och de vet vilket elände synden gett upphov till. De är mycket intresserade av att veta vem som ska få evigt liv. De vill inte upprepa den erfarenhet med synden som de har genomgått. Därför är det Guds visa plan att de ska delta i förhandlingarna.

Försoningsdagen är en lämplig förebild på domen. Det vore bra om läsaren läser igenom kapitlet om försoningsdagen, mot bakgrund av den diskussion vi nu för. På den dagen skiljdes de rättfärdiga från de orättfärdiga. Beslutet hängde helt och hållet på vilka som hade bekänt sina synder och vilka som inte hade gjort det. De som hade burit fram sina offer och följt ritualen, fick sina synder utplånade. De andra stöttes ut.

Vi känner inte till att någon förteckning förvarades i helgedomen på jorden, över offer som utfördes under året. Det är möjligt, men knappast troligt att man förde någon sådan bok. Men vi vet att blodet som ströks på altarnas horn (Jer. 17:1) i sig själv

utgjorde en förteckning. Gud hade befallt att man skulle bära fram offer. Vi tror att han följde sin egen befallning och la märke till dem som tjänade honom i sanning och uppriktighet. I hans bok skrevs de upp som trofasta.

Om domen den sista dagen står det: "Om någon inte fanns skriven i livets bok kastas han i eldsjön." (Upp. 20:15) Denna text handlar definitivt om livets bok, och säger egentligen att bara de vars namn finns i den blir räddade. Lägg märke till formuleringen: "Om någon inte fanns skriven i livets bok." Det antyder att man går igenom boken för att se vilka namn som finns uppskrivna där. "Om någon inte fanns skriven." Vad är detta om inte en förundersökning? Det är som om en befallning gavs: "Se efter om detta namn finns i boken." En rapport kommer tillbaka, "Jag har hittat det," eller "Jag har inte hittat det." Båda rapporterna tyder på en förundersökning. Uttrycket "Om någon inte fanns skriven," stödjer uppfattningen att förteckningen undersöks, och att det resulterar i en uppdelning av dem som ska bli räddade och dem som ska bli fördömda.

Änglar tar del i domen

Det verkar så tydligt att det borde och måste ske en förundersökning av förteckningen som hålls i himlen innan Herren kommer, att det konstiga är att någon uppriktigt och på allvar kan ifrågasätta den. Det är sant att Gud på ett ögonblick, om han ville, kunde avgöra alla frågor när det gäller allas framtid. Med ofelbar exakthet kunde han bestämma att en del av mänskligheten skulle bli fördömd och en annan räddad. Men Gud kunde inte göra det, och samtidigt tillåta änglar och människor att delta i domen. Och det är nödvändigt. Gud måste på alla sätt trygga framtiden. Människor måste, utifrån egna undersökningar, vara säkra på att de straff som utdömts är rättvisa. Änglar som har varit andar i Guds tjänst måste vara närvarande när de heliga döms. Därför för man noteringar i böcker. Därför är miljoner änglar närvarande vid domen (Dan. 7:10) Gud vidtar alla nödvändiga åtgärder för att göra framtiden trygg. Himlen och jorden måste skyddas. Gud kommer inte plötsligt att släppa in miljoner människor till himlens salighet och ge dem det eviga livets gåva, utan att informera änglarna om sina planer och utan att rådgöra med dem.

Vi säger detta respektfullt. Änglarna har gått igenom sorgliga erfarenheter på grund av synden. De har sett miljoner av sina kamrater bland änglarna gå förlorade. De har sett Kristus dö på korset. De har känt till Faderns sorg på grund av synden. Skulle de inte vara intresserade av frågan om att ge miljoner återlösta syndare evigt liv? Borde de inte få någon slags försäkran om att man inte släpper in synden i himlen när man släpper in människor? Vi talar på ett mänskligt sätt. Vi tycker att de borde få en sådan försäkran. Och vi tror att Gud ger dem det. De är närvarande när de rättfärdigas fall avgörs, på samma sätt som de heliga deltar i domen av de orättfärdiga. Det innebär en säkerhet för framtiden. Några frågor varken kan eller kommer någonsin att dyka upp i tankarna hos någon. Det har Gud sett till.

De tusen åren

De tusen åren är en tid för dom. "Jag såg troner," säger författaren till Uppenbarelseboken, "och de som satt på dem fick rätt att döma." (Upp. 20:4) Under denna tid kommer änglarna att ha tillfälle att bli bättre bekanta med dem som ska ärva frälsningen. Vi ska samarbeta med dem i domen, som kommer att angå både människor och änglar. På samma sätt som det pågick en förundersökande dom som gällde de rättfärdiga en kort tid innan Herren kom tillbaka, så kommer en förundersökande dom som gäller de orättfärdiga att pågå under de tusen åren. Deras öde har redan avgjorts, men en sådan dom är nödvändig utifrån andra hänsyn. Både människor och änglar har vänner som kommer att gå förlorade och som de är intresserade av. Gud

bevakar allas intressen så att synden inte kan uppstå en andra gång. Änglarna har fört bok. Skulle de inte få delta när böckerna undersöks och avgörande beslut ska fattas? De kommer att ta del i verkställandet av domen (Upp. 20:1-3; 18:21; Hes. 9:1-11) När den sammanfattas kommer de att avge sina vittnesbörd om rättvisan i de beslut som fattas. (Upp. 16:5, 7) Det kan de göra bara för att de känner till aktuella fakta.

”Fadern älskar Sonen och har lagt allt i hans hand.” (Joh. 3:35) Vi kan inte veta varför Fadern har lagt allt i Sonens hand, men detta uttalande förekommer så många gånger att det är tydligt att Gud vill att vi ska veta det. Förutom citatet ovan, lägg märke till följande: ”Allt lade du under hans fötter.” (Heb. 2:8) ”Allt har min Far överlämnat till mig.” (Matt. 11:27; Luk. 10:22) ”Du har gett honom makt över alla människor,” (Joh. 17:2) Denna makt inkluderar dom. ”Fadern dömer ingen, utan han har överlämnat hela domen till Sonen.” (Joh. 5:22) Kristus är ”den som Gud har utvalt till domare över levande och döda.” (Apg. 10:42) Gud ”ska döma världen med rättfärdighet genom en man som han har utsett.” (Apg. 17:31) Det inkluderar att hålla dom, för Fadern ”har gett honom makt att hålla dom, eftersom han är Människosonen.” (Joh. 5:27) Att Sonen har fått sådan makt kan sammanfattas i det svepande uttalande som Kristus själv gjorde: ”Åt mig har getts all makt i himlen och på jorden.” (Matt. 28:18) Det råder inget tvivel angående omfattningen av den makt som han har fått. Han har makt både i himlen och på jorden.

Dessa uttalanden är formulerade på ett intressant sätt. Fadern ägde all denna makt, men av någon orsak överlämnade han den till Sonen. Lägg märke till hur Gud har ”gett,” ”lagt,” ”överlämnat,” ”utvalt” och ”utsett” sin Son. Allt Fadern hade gav han till Sonen. Vid något tillfälle i det förgångna la Gud allt under Kristus, gav honom i uppdrag att regera, att hålla dom och gav honom all makt i himlen och på jorden.

Hela striden uppenbarar ett karaktärsdrag hos Gud som är mycket tröstande. Gud kunde ha behandlat upprorsmakarna annorlunda. Han hade inte behövt bry sig om de anklagelser som riktades emot honom av Satan. Men han överlät sitt fall till att avgöras utifrån de bevis som lades fram. Han kunde vänta och låta skapade varelser själva avgöra. Han visste att hans fall var rättvist och att det tålde att granskas. Han var enastående öppen och rättvis på alla sätt.

Det ger oss orsak att tro att den kommande domen kommer att genomföras enligt riktlinjer som uppfyller de högsta kraven på rätt och rättvisa, för att inte tala om barmhärtighet. Gud är inte hämndlysten. Han väntar inte på tillfälle att ”ge igen.” Han vill att alla människor ska bli frälsta och bättra sig. Han finner ingen glädje i att de orättfärdiga dör.

Men det finns några saker som Gud inte kan göra. Han skulle gärna vilja rädda alla, men det vore inte det bästa att göra det. Det finns flera orsaker till det. Många vill inte bli räddade under de villkor som är nödvändiga för att försäkra sig om livet. De regler som Gud har upprättat för att leda oss är livets regler, och inga godtyckliga dekret. Samhället kan inte existera, varken här eller i himlen, om människor inte slutar döda varandra. Det verkar så uppenbart att ingen skulle försöka motsäga det.

Dödande har sin rot i hat. Det skulle inte vara säkert att låta någon som hatar sin broder – eller som hatar någon – att leva i himlen tillsammans med andra. Att förvänta sig frid och harmoni under sådana förhållanden vore dumt. Människor har på alla sätt visat att hat leder till mord. Det behövs inga fler bevis på det. Om Gud förväntar sig ett fridfullt himmelrike måste han stänga mördare ute. Det innebär att han måste stänga ute alla som hatar.

Men det innebär mer. Kärlek är det enda effektiva motgiftet mot hat. Bara den som älskar är trygg. Avsaknad av kärlek innebär hat förr eller senare. Därför blir kärlek en av livets lagar. Bara den som älskar uppfyller lagen, och därför har bara han rätt att

leva. Den rätten borde inte äventyras genom att låta hat flöda. De som när hat i sina liv bryter livets lag. Det skulle inte vara tryggt att rädda sådana, även om de vill bli räddade. Det får inte finnas några mördare i himlen, ingen som bryter det bud som säger, "Du ska inte mörda." Samma argument gäller avseende alla de andra buden.

Så när Gud låter människor och änglar delta i domen då gör han mer än att bara låta dem vara medarbetare. Det är viktigt. Det är nödvändigt med tanke på framtiden. Vi behöver den trygghet som ett personligt deltagande i domen kommer att ge oss. Men det gäller mer. När Gud låter heliga och änglar delta i domen, då godkänner de i verkligheten Guds verk. De regler, principer och lagar som styr människor och änglar granskas. På sätt och vis blir Gud dömd. (Rom. 3:4)

I ljuset av dessa uttalanden får det faktum att människor och änglar i slutet av striden uttrycker sitt förtroende för Guds rättvisa, ytterligare betydelse. Den avgörande frågan har alltid varit: Är Gud rättvis, eller är Satans anklagelser sanna? I slutet av striden säger vattnens ängel, "Rättfärdig är du som är och som var, du Helige." (Upp. 16:5) En annan ängel säger: "Ja, Herre Gud Allsmäktig, sanna och rätta är dina domar." (vers 7) "En stor skara i himlen" säger "Halleluja! Frälsningen och äran och makten tillhör vår Gud, för hans domar är sanna och rätta." (Upp. 19:1, 2) De som segrat över vilddjuret och hans bild säger, "Rätta och sanna är dina vägar, du folkens Kung." (Rev. 15:3) Och när Gud intar tronen ropar "en stor skara, som bruset av väldiga vatten och dånet av kraftig åska" "Halleluja! Herren vår Gud den Allsmäktige är nu kung." (Upp. 19:6) Men Gud regerar inte ensam. "Väldet över världen tillhör nu vår Herre och hans Smorde," (Upp. 11:15) När åklagaren slutligen kastats ner, då ska Guds och Lammets tron upprättas. Vilken härlig uppfyllelse av vårt hopp! (Upp. 12:10; 22:5)

TILLÄGG

Altaret inför Herrens ansikte

Uttrycket ”inför Herren” används i samband med helgedomstjänsten både om platser och inredning. Exempelvis offrades rökelse inför Herrens ansikte (2 Mos. 30:8) och offren dödades inför Herrens ansikte. (3 Mos. 1:3, 5: 4:4, 15, 24) De två bockarna på försoningsdagen ställdes inför Herrens ansikte. (3 Mos. 16:7, 10) Ljustaken placerades inför Herrens ansikte (3 Mos. 24:4), liksom skådebrödsbordet (vers 6) rökelsealtaret (3 Mos. 4:18) helgedomen (2 Mos. 28:35) förhänget (3 Mos. 4:17) och brännofferaltaret (3 Mos. 6:14; 16:12) I 3 Mosebok 16:18 förekommer uttrycket igen, i samband med altaret. Det står, ”Så ska han bringa försoning för helgedomen och rena den från Israels barns orenheter och brott, från alla deras synder. På samma sätt ska han göra med uppenbarelsetältet, som har sin plats hos dem mitt ibland deras orenheter. ... Sedan ska han gå ut till altaret som står inför HERRENS ansikte och bringa försoning för det. Han ska ta av tjurens blod och av bockens blod och stryka på altarets horn runt omkring.” Vi har utelämnat vers 17, eftersom det är en bisats, som inte har med ceremonin att göra. Formuleringen blir således att översteprästen bringar försoning för ”helgedomen” och för ”uppenbarelsetältet”, och att han därefter ska ”gå ut till altaret som står inför HERRENS ansikte och bringa försoning för det.”

Det faktum att det anges att altaret står ”inför Herrens ansikte” avgör inte i sig själv vilket altare som avses. Formuleringen antyder att det gäller brännofferaltaret, eftersom Aron ska gå ut till altaret. Han har redan bringat försoning för helgedomen och uppenbarelsetältet (vers 16), alltså för det heliga och det allra heligaste. Nu går han ut till brännofferaltaret och bringar försoning för det.

Samma ordningsföljd antyds i vers 20 som lyder: ”När Aron har fullbordat försoningen för helgedomen, uppenbarelsetältet och altaret.” Här nämns återigen tre ting, helgedomen, uppenbarelsetältet och altaret.

Rökelsealtaret stod i det heliga, och det var det enda föremål där som beströks med blod. Så när det sägs att försoning bringades för uppenbarelsetältet kan det bara avse rökelsealtaret som försonades en gång om året. (2 Mos. 30:10)

I det allra heligaste skulle man bringa försoning för nådstolen eftersom den bestrukits med blod. I det heliga skulle man bringa försoning för rökelsealtaret av samma orsak. Den enda övriga inredningsdetalj som användes i försoningen med blod, var brännofferaltaret. Om det inte är brännofferaltaret som avses i 3 Mosebok 16:18, då måste vi dra slutsatsen att ingen försoning bringades för det. Men det var här som alla offerdjuren dödades, och det skulle med all säkerhet inte utelämnas.

I 3 Mosebok 16:12 tar översteprästen kol från altaret inför Herrens ansikte. Det altare som det fanns kol på var brännofferaltaret. Det fanns inga kol på rökelsealtaret. Därför säger Keil och Delitzsch att översteprästen tog ”så många kol som rökelsefatet rymde, från brännofferaltaret.” - Commentary on the Pentateuch, band 2, sid 399. Om detta är så gott som alla bibelkommentarer överens.

I 3 Mosebok 1:11 sägs att platsen där offerdjuren skulle dödas var ”altaret, norrut, inför HERRENS ansikte.” (Sv 1917)

Utifrån dessa uttalanden verkar det klart att altaret i 3 Mosebok 16:18 är brännofferaltaret. Om det inte vore så skulle hela försoningens betydelse gå förlorad, och det som mest av allt behövde renas skulle förbli orent.

Därför säger den bibelkommentar som just citerats: ”Slutsatsen av detta blir att altaret i vers 18, och även i vers 20, och som här nämns som den tredje delen av hela

helgedomen, ska uppfattas som brännofferaltaret på förgården, och inte rökelsealtaret, precis som rabbinerna och de flesta bibelkommentatorer förutsätter ... Uttrycket ”gå ut” i vers 18 avser inte att gå ut från det allra heligaste till det heliga, utan att gå ut från ”ohel moed” (eller helgedomen) ut på förgården” - Commentary on the Pentateuch, band 2, sid 400, 401.

Helgedomstjänstens offer

(Följande översikt över de olika offren och den gamla judiska nationens speciella ceremonier och högtider var ursprungligen framtagen som en plansch av Merwin R. Thurber. Den inkluderas här genom en särskild överenskommelse mellan författaren av denna bok och den som förberett översikten.)

Brännoffer

Typ: Frivilligt när det gällde individer, men fastställt vid vissa tillfällen för hela församlingen, och under vissa omständigheter för individer. (3 Mos. 1:2)

Syfte: Försoning bringades – offret togs emot i syndarens ställe. (3 Mos. 1:4)

När det offrades

Efter eget önskemål – generellt
(3 Mos. 1:2)

Dagligen
(2 Mos. 29:38-42; 4 Mos. 28:3-8)

Vid invigningar
(2 Mos. 29:15-18; 3 Mos. 8:18-25)

På speciella dagar och högtider:

- Sabbat
(4 Mos. 28:9, 10)
- Nymånad
(4 Mos. 28:11-14)
- Osyrade brödets högtid
(4 Mos. 28:17-25)
- Lyftofferkärvens högtid
(3 Mos. 23:10-14)
- Pingstdagen
(3 Mos. 23:17-21; 4 Mos. 28:26-31)

- Nyår, första dagen i sjunde månaden
(4 Mos. 29:1-6)
- Försoningsdagen
(3 Mos. 16:11, 15; 4 Mos. 29:7-11;
3 Mos. 16:5)

- Lövhuddohögtiden
(4 Mos. 29:12-34)

Föreskrivet djur

Alla rena djur som vanligt vis användes som offer

Två årsgamla lamm av hankön

Tjurar, baggar, lamm

Två extra lamm

Två tjurar, en bagge, sju lamm

Dagligen: två tjurar, en bagge, sju lamm

Ett årsgammalt lamm av hankön

För dagen: två tjurar, en bagge, sju lamm

Med brödet: en tjur, två baggar, sju lamm

En tjur, en bagge, sju lamm förutom nymånadsoffret

För prästen: en tjur

För folket: en bock

För dagen: en tjur, en bagge, sju lamm

Tretton tjurar, två baggar, fjorton lamm den första dagen.

- Lövhuddohögtiden, 8e dagen (4 Mos. 29:35-38)	En tjur mindre varje dag – till sju tjurar, två baggar. Fjorton lamm den sjunde dagen En tjur, en bagge, sju lamm
För rening - Barnaföderskor (3 Mos. 12) - Spetälska (3 Mos. 14) - Blodflöde (3 Mos. 15:13-15, 25-30)	Lamm, ung duva eller turturduva Lamm, ung duva eller turturduva Ung duva eller turturduva
Nasirlöfte (4 Mos. 6:1-21)	Oavsiktligt brott: ung duva eller turturduva Fullbordande: lamm
Syndoffer för fattig (3 Mos. 5:7-10)	Ung duva eller turturduva
Syndoffer när församlingen syndat ouppsåtligen (4 Mos. 15:22-26)	Tjur

Försoningsceremonier

1. Översteprästen badar och byter till vita kläder, efter att han utfört morgonceremonin i sina högtidskläder.
2. För fram tjuren till prästens syndoffer inför Herren och lägger händerna på dess huvud.
3. För fram bockar, kastar lott för att bestämma vilken bock som är Jehovas och vilken som är Asasels.
4. Dödar tjuren och fångar upp dess blod.
5. Tar rökelsefat och rökelse in i det allra heligaste och lägger rökelse på kolen.
6. Återvänder till förgården för att hämta tjurens blod som han tar in i det allra heligaste och stänker på nådastolen och framför nådastolen sju gånger.
7. Återvänder till förgården, dödar Herrens bock och går in i det allra heligaste med blodet för att stänka det där på samma sätt som han gjort med tjurens blod.
8. Återvänder till det heliga och bringar försoning för de heliga tingen.
9. Återvänder till förgården, bringar försoning för altaret, stänker blod på det sju gånger från både tjuren och bocken, och stryker blod på altarets horn.
10. Bekänner Israels synder över den levande bocken och sänder ut den i vildmarken tillsammans med en speciell man som står redo för det.
11. Tar på sig sina översteprästerliga kläder igen, och offrar fettet från syndoffren samt brännoffer för sig själv och folket, dagens brännoffer och killingen för dagens syndoffer.

Nasirlöftet

(4 Mos. 6:1-21)

Ouppsåtligt löftesbrott

Offer: Två duvor, en till brännoffer och en till syndoffer samt ett lamm till skuldoffer.

Procedur:

1. Raka huvudet den första och den sjunde reningsdagen.
2. Bära fram två duvor till prästen den åttonde dagen, en till syndoffer och en till brännoffer.
3. Föra fram ett lamm till skuldoffer.
4. De dagar som föregick löftesbrottet räknas inte in i löftesperioden.

Uppfyllt löfte

Offer: Ett lamm av hankön till brännoffer, ett lamm av honkön till syndoffer, en bagge till gemenskapsoffer, en korg med osyrat bröd, kakor av fint mjöl och spis- och drickoffer som tillhör djuren.

Procedur:

1. Offra syndoffer
2. Offra brännoffer
3. Offra gemenskapsoffer med tillbehör
4. Nasiren rakar sitt huvud och bränner håret
5. Lyftoffer offras

Rening av spetälska

(3 Mos. 14:1-32)

Preliminär ceremoni

Offer: två sparvar, cederträ, karmosinrött garn, isop och rinnande vatten.

Procedur:

1. Döda ena fågeln över lerkärl fyllt med rinnande vatten
2. Doppa den levande fågeln, cederträ, scharlakansrött garn och isop i vattnet och stänk på den leprasjuka sju gånger.
3. Släpp den levande fågeln fri.
4. Den leprasjuka rakar sig och badar på den sjunde dagen.
5. Den leprasjuka återvänder den åttonde dagen för avslutande ceremonier och offer.

(Samma ceremoni används för att rena ett hus som drabbats. 3 Mos. 14:48-53)

Huvudceremoni

Offer: Ett lamm av hankön till skuldoffer, ett lamm av hankön till brännoffer, ett lamm av honkön till syndoffer, tre tiondels efa mjöl blandat med olja till matoffer och en log olja.

Procedur:

1. Slakta skuldoffret, lyft det tillsammans med oljan inför Herren.
2. Stryk något av blodet på höger öra, höger tumme och höger stortå på den som offerar.
3. Stänk oljan sju gånger inför Herren.
4. Stryk olja på samma öra, tumme och tå som blodet ströks på.

5. Häll olja över huvudet på den som offrar.
 6. Offra syndoffer.
 7. Offra brännoffer och matoffer.
- (Om den som offrar är fattig räcker ett lamm till skuldoffer och två duvor – en till syndoffer och en till brännoffer.)

Reningsvatten

(Ceremonin med den röda kvigan. 4 Mos. 19)

Användning: För rening från orenhet som orsakats av kontakt med död kropp, ben, grav etc.

Beredning av vatten: (Kunde utföras av någon som var ren men skulle övervakas av en präst.)

1. Ta en röd kviga utanför lägret.
2. Djuret slaktas.
3. Prästen stänker blodet åt helgedomens håll sju gånger.
4. Hela djuret bränns.
5. Prästen kastar cederträ, karmosinrött garn och isop i elden.
6. En ren man samlar ihop askan och förvarar den på en ren plats utanför lägret.
7. Procedur: (Kunde utföras av någon som var ren.)
8. Blanda aska med rinnande vatten.
9. Stänk först på platsen där någon dött, om det skett i ett hur eller tält.
10. Stänk på den orena personen.
11. Stänk på den orena personen igen på tredje och sjunde dagen.
12. Den orena personen badar sig själv den sjunde dagen och sedan ren.

Rening efter barnafödelse

(3 Mos. 12)

Skillnad: Efter en son – sju dagar plus trettiofyra dagar. För en dotter – fjorton dagar plus sextiosex dagar.

Offer: Lamm till brännoffer, duva till syndoffer. Om familjen var fattig räckte två duvor, en till brännoffer och en till syndoffer.

Rening från oren flytning

(3 Mos. 15)

Offer: Två duvor, en till brännoffer och den andra till syndoffer.

Procedur:

1. Räkna sju dagar från att flytningen upphört.
2. Bada den sjunde dagen.
3. Bär fram två duvor till prästen den åttonde dagen.
4. Offra den ena till syndoffer och den andra till brännoffer.

Prövning vid svartsjuka

(4 Mos. 5:11-31)

Offer: en tiondels efa kornmjöl.

Sammanhang: Om en man var svartsjuk och misstänksam mot sin fru.

Procedur:

1. Paret kommer inför prästen med ett offer.
2. Prästen bereder ett "bittert vatten" genom att blanda damm från golvet med heligt vatten i ett lerkärl.
3. Prästen uttalar förbannelser över otrohet, skriver dem i en bok och tvättar av

- dem i det bittra vattnet.
4. Prästen lyfter matoffret inför Herren och bränner en handfull på altaret.
 5. Kvinnan dricker vattnet.
 6. Om hon är oskyldig händer inget. Om hon är skyldig drabbas hon av förbannelserna.

Utredning vid misstänkt mord

(5 Mos. 21:1-9)

Offer: Kviga som ingen plöjt med och som aldrig burit ok.

Procedur:

1. Mät avståndet från den döda människan till närmaste stad.
2. Äldste i den staden för kvigan till en dal som inte är uppodlad.
3. Kvigans nacke krossas.
4. Prästen kommer.
5. De äldste tvär sina händer över kvigan.
6. De äldste bedyrar sin oskuld.

Högtider och heliga sammankomster

Sabbat

(2 Mos. 20:8-11; 4 Mos. 28:9, 10)

Tidpunkt: Var sjunde dag är helig.

Offer: Två lamm till brännoffer, förutom de dagliga brännoffren.

Nymånad

(4 Mos. 28:11-15)

Tidpunkt: Första dagen varje månad.

Offer: Två tjurar, en bagge och sju lamm till brännoffer, tillsammans med tillhörande mat- och drickoffer. En bock till syndoffer.

Påsk

(2 Mos. 12; 3 Mos. 23:5; 4 Mos. 9:1-14; 28:16; 5 Mos. 16:1-4)

Tidpunkt: Fjortonde dagen i månaden Abib, den första månaden.

Offer: Påskalamm.

Osytrade brödets högtid

(2 Mos. 12:15-20; 23:15; 3 Mos. 23:6-8; 4 Mos. 28:17-25; 5 Mos. 16:8)

Tidpunkt: Femtonde till tjugoförsta dagen i månaden Abib.

Offer: Till brännoffer dagligen två tjurar, en bagge, sju lamm med tillhörande matoffer, och en killing till syndoffer.

Ceremoniell sabbat: På den första dagen och den sjunde dagen hölls heliga sammankomster. Då utfördes inget arbete.

Lyftofferkärven

(3 Mos. 23:10-14)

Tidpunkt: Sjuttonde dagen i månaden Abib, som var den andra dagen i osytrade brödets högtid.

Offer: Lyftofferskärve lyftes inför Herren. Ett årsgammalt lamm med tillhörande matoffer.

Pingst

(3 Mos. 23:15-21; 4 Mos. 28:26-31; 5 Mos. 16:9-11)

Tidpunkt: Femtio dagar efter lyftofferskärven.

Offer: Två bröd skulle lyftas, dessutom –

1. För dagen: två tjurar, en bagge och sju lamm till brännoffer tillsammans med tillhörande matoffer, samt en killing till syndoffer. (4 Mos. 28:26-31)
2. För brödet: en tjur, två baggar och sju lamm till brännoffer, tillsammans med tillhörande matoffer, samt en killing till syndoffer och två lamm till gemenskapsoffer. (3 Mos. 23:15-21)

Ceremoniell sabbat: Denna dag skulle en helig sammankomst hållas. Inget arbete fick utföras.

Basunklangens högtid

(3 Mos. 23:24, 25; 4 Mos. 29:1-6)

Tidpunkt: Första dagen i sjunde månaden.

Offer: En tjur, en bagge och sju lamm till brännoffer, tillsammans med tillhörande matoffer, en bock till syndoffer.

Ceremoniell sabbat: Denna dag skulle en helig sammankomst hållas. Inget arbete fick utföras.

Försoningsdagen

(3 Mos. 16; 23:27-32; 4 Mos. 29:7-11)

Tidpunkt: Tionde dagen i sjunde månaden.

Offer: (Se under Speciella ceremonier, Försoningsdagen)

Ceremoniell sabbat: Denna dag skulle en helig sammankomst hållas, folket skulle rannsaka sig själva. Inget slags arbete fick utföras.

Lövhyddohögtiden

(3 Mos. 23:34-43; 4 Mos. 29:12-34; 5 Mos. 16:13-15)

Tidpunkt: Femtonde till tjugoförsta dagen i sjunde månaden.

Offer: Första dagen – tretton tjurar, två baggar och fjorton lamm till brännoffer, och en killing till syndoffer. Varje påföljande dag minskades antalet tjurar med en tjur, till den sista dagen då offret bestod av sju tjurar, två baggar och fjorton lamm till brännoffer, och en killing till syndoffer.

Ceremoniell sabbat: Denna dag skulle en helig sammankomst hållas. Inget arbete fick utföras.

Lövhyddohögtidens åttonde dag

(3 Mos. 23:36, 39; 4 Mos. 29:35-38)

Tidpunkt: Tjugoandra dagen i sjunde månaden.

Offer: En tjur, en bagge och sju lamm till brännoffer. En killing till syndoffer.

Ceremoniell sabbat: Denna dag skulle en helig sammankomst hållas. Inget arbete fick utföras.

Citat från Ellen G. White

Den som studerar gamla testamentets helgedomstjänst kommer att få mycket hjälp från Ellen G. Whites skrifter. Följande citat från hennes penna utgör bara en bråkdel av det material som är tillgängligt om detta ämne.

Den angår varje levande själ

Helgedomen i himlen är själva centrum för Kristi arbete för människorna. Den angår varje levande själ på jorden. Den visar frälsningsplanen och för oss ända fram till tidens slut, och uppenbarar utgången av striden mellan rättfärdighet och synd. Det är av yttersta vikt att alla grundligt undersöker dessa ämnen och kan ge alla som frågar skäl för det hopp de har. - Review and Herald, 9 november 1905

Borde undersökas noga

Den stora frälsningsplanen, som den uppenbaras i det avslutande verket för dessa sista dagar, borde undersökas noga. Scenerna som har med den himmelska helgedomen att göra borde göra så djupt intryck på allas tankar och hjärtan att de kan göra intryck på andra. Alla behöver bättre förstå försoningsverket som pågår i helgedomen därovan. När man ser och förstår denna stora sanning, borde de som tror på den arbeta tillsammans med Kristus för att bereda människor att stå fasta på Guds stora dag, och deras ansträngningar kommer att ge resultat. Genom studier, begrundan och bön kommer Guds folk att lyftas över vardagliga, jordiska tankar och känslor, och komma i harmoni med Kristus och hans stora arbete med att rena helgedomen därovan från folkets synder. Deras tro kommer att följa honom in i helgedomen, och tillbedjarna på jorden kommer att noga granska sina liv och jämföra sina karaktärer med rättfärdighetens höga norm. De kommer att se sina egna fel. De kommer också att inse att de måste få Guds Andes hjälp om de ska bli kvalificerade för det stora och allvarliga arbetet för vår tid, som lagts på Guds ambassadörer. - Testimonies, band 5, sid 575

Omfattande och djupa sanningar

Betydelsen i det judiska offersystemet har ännu inte blivit till fullo förstådd. Omfattande och djupa sanningar skymtar fram i dess ritualer och symboler. Evangeliet är den nyckel som låser upp dess hemligheter. Genom kunskap om frälsningsplanen öppnas dess sanningar så man kan förstå dem. Det är vår förmån att förstå dessa underbara teman i mycket större omfattning än vi gör. Vi ska förstå Guds djupheter. Änglar önskar få blicka in i de sanningar som uppenbaras för det folk som med ångerfulla hjärtan studerar Guds ord, och ber om en längre, bredare, djupare och högre kunskap, som bara han kan ge. - Christ's Object Lessons, sid 133

Inget ska tas bort

I framtiden kommer alla slags förvillelser att uppstå, och vi vill ha fast mark under fötterna. Vi vill ha fasta grundpelare för byggnaden. Inget ska tas bort från det som Herren har upprättat. Fienden kommer att föra in falska teorier, som läran att det inte finns någon helgedom. Detta är en av de punkter som gör att man kommer att avvika från tron. Var ska vi finna trygghet om inte i de sanningar som Herren har gett oss under de senaste femtio åren? - Review and Herald, 25 maj 1905

Ett av huvudämnena

Sådana ämnen som helgedomen i samband med de 2300 dagarna, Guds bud och Jesu tro, är fullkomligt beräknade för att förklara den gångna adventrörelsen och visa vår nuvarande position, befästa de tvivlandes tro och ge visshet om den härliga framtiden. Jag har ofta fått se att detta är de huvudämnena som budbärarna ska tala om. – Early Writings, sid 63

Borde förstås av alla

Helgedomen och den förundersökande domen borde klart förstås av Guds folk. Alla behöver själva förstå sin Översteprästs position och arbete. Annars kommer det att bli omöjligt för dem att upprätthålla den tro som är nödvändig nu, eller att inta den position som Gud har bestämt för dem ...

Helgedomen i himlen är själva centrum för Kristi arbete för människorna. Den angår varje levande själ på jorden. Den visar frälsningsplanen och för oss ända fram till tidens slut, och uppenbarar utgången av striden mellan rättfärdighet och synd. Det är av yttersta vikt att alla grundligt undersöker dessa ämnen och kan ge alla som frågar skäl för det hopp de har. – The Great Controversy, sid 488

Helgedomsfrågan är grundad i sanningen

Jag vet att helgedomsfrågan grundar sig på rättfärdighet och sanning, exakt som vi har undervisat om den i så många år. Det är fienden som leder tankarna in på sidospår. Han är nöjd när de som känner sanningen blir upptagna med att samla bibeltexter att stapla upp kring irrläror, som inte har någon grund i sanningen. De bibeltexter som används på detta sätt missbrukas. De gavs inte för att underbygga felaktigheter, utan för att stärka sanningen. – Gospel Workers, sid 303

Måste bemöta den allvarligaste kritik

För oss verkar det omöjligt nu att någon skulle tvingas att stå ensam. Men om Gud någonsin talat genom mig, den tid kommer när vi kommer att dras inför rådsförsamlingar och inför tusenden för hans namns skull, och var och en kommer att bli tvungen att ange skälen för sitt hopp. Då kommer vi att få möta den allvarligaste kritik mot varje ställningstagande vi gjort för sanningen. Därför behöver vi studera Guds ord så att vi vet varför vi tror på de läror som vi framför. – Review and Herald, 18 december 1888

Gud kommer att tillåta irrläror att skapa oro bland hans folk

Gud kommer att väcka sitt folk. Om andra medel misslyckas kommer irrläror att komma in ibland dem, som kommer att sålla agnarna från vetet. Herren uppmanar alla som tror på hans ord att vakna upp ur sömnen. Dyrbart ljus har kommit, som är anpassat för denna tid. Det är biblisk sanning som visar de faror som ligger alldeles framför oss. Detta ljus borde få oss att flitigt studera skrifterna, och mycket kritiskt undersöka våra ställningstaganden. Gud vill att sanningens alla riktningar och ställningar ska undersökas grundligt och uthålligt, under bön och fasta. Troende ska inte nöja sig med lösa antaganden och dåligt definierade idéer om vad som utgör sanningen. Deras tro måste vara fast grundad på Guds ord, så att de när prövningstiden kommer och de dras inför rådsförsamlingar för att försvara sin tro, kan ge skäl för det hopp som finns i dem, med ödmjukhet och gudsfruktan.

Ge argument, åter och åter. De ämnen som vi förkunnar för världen måste vara en levande verklighet. Det är viktigt att när vi försvarar de läror som vi anser vara grundläggande delar av vår tro, bör vi aldrig tillåta oss själva att använda oss av argument

som inte är helt sunda. De kanske får tyst på motståndaren, men de ger inte ära till sanningen. Vi borde lägga fram solida argument som inte bara tystar våra motståndare utan även klarar nära och noggrann granskning. – Testimonies, band 5, sid 707

Frälsningsplanen

Människans fall fyllde hela himlen med sorg. Den värld som Gud skapat var fördärvad av syndens förbannelse, och bebodd av varelser som var dömda till elände och död. Det verkade inte finnas någon utväg för dem som hade överträtt lagen ... Guds Son, himlens fantastiska Överbefälhavare, kände medlidande med den fallna mänskligheten. Hans hjärta rördes av oändlig medkänsla när han såg den förlorade världens vedermödor. Men den gudomliga kärleken hade utformat en plan för att återlösa människan. Guds brutna lag krävde syndarens liv. I hela universum fanns bara en som å människans vägnar kunde uppfylla dess krav. Eftersom den gudomliga lagen är lika helig som Gud själv kunde bara en som var jämlik med Gud sona överträdelse mot den. Ingen annan än Kristus kunde rädda den fallna människan från lagens förbannelse, och återföra henne till harmoni med himlen. Kristus skulle ta på sig syndens skuld och skam, synd som var så avskyvärd för en helig Gud att den måste skilja Fadern från hans Son. Kristus skulle nå eländets djup för att rädda det fördärvade människosläktet.

Inför Fadern vädjade han för syndaren, medan himlens härskara väntade på resultatet med ett obeskrivligt intensivt intresse. Det hemlighetsfulla samtalet pågick länge, "Fridsrådet" för de fallna människobarnen. Frälsningsplanen hade lagts innan jorden skapades, för Kristus är "Lammet som har blivit slaktat från världens grundläggning." Ändå var det en kamp, till och med för universums Konung, att ge upp sin Son och låta honom dö för det skyldiga människosläktet. Men "så älskade Gud världen att han utgav sin enfödde Son, för att var och en som tror på honom inte ska gå förlorad utan ha evigt liv" ... Kristus försäkrade änglarna om att han genom sin död skulle återlösa många, och förgöra honom som hade makt över döden. Han skulle ta tillbaka det rike som människan hade förlorat genom sin överträdelse, och de återlösta skulle ärva det tillsammans med honom och bo där för alltid. Synd och syndare skulle utplånas, för att aldrig mer störa friden i himlen eller på jorden. – Patriarchs and Prophets, sid 63-65

Offren pekade på Kristus

På patriarkernas tid tjänade offren som var förknippade med gudstillbedjan som en ständig påminnelse om den kommande Frälsaren. Och likadant var det med helgedomstjänstens alla ritualer genom hela Israels historia. I helgedomstjänsten i tabernaklet, och i templet som senare tog dess plats, undervisades folket dag efter dag med hjälp av förebilder och skuggbilder, om de stora sanningarna om Kristi ankomst som Frälsare, Präst och Konung. Varje år leddes deras tankar framåt till de avslutande händelserna i den stora striden mellan Kristus och Satan, och den slutgiltiga reningen av universum från synd och syndare. De mosaiska ritualernas offerdjur och offer pekade framåt mot en bättre helgedomstjänst, en himmelsk. Den jordiska helgedomen var "en bild av den tid som nu är," där det bars fram både gåvor och offer. Dess två heliga avdelningar var "avbilderna av det som finns i himlen." För Kristus, vår Överstepräst, "tjänar i helgedomen, det sanna tabernaklet som Herren själv och ingen människa har rest."

Från den dag då Herren klargjorde för ormen i Eden, att "jag ska sätta fiendskap mellan dig och kvinnan och mellan din avkomma och hennes avkomma." vet Satan att han aldrig kan få absolut makt över världens inbyggare. När Adam och hans söner

började bära fram de ceremoniella offer som Gud hade föreskrivit som en förebild av den kommande Frälsaren, då kunde Satan i dessa symboler urskilja en samhörighet mellan jorden och himlen. Under de långa århundraden som följde har han hela tiden ansträngt sig för att avbryta denna samhörighet. Outtröttligt har han försökt misskreditera Gud, och att misstolka de ritualer som pekade på Frälsaren, och han har haft framgång hos en stor majoritet av den mänskliga familjens medlemmar.

Medan Gud har velat lära människor att ursprunget till den Gåva som återförenar dem med honom är hans egen kärlek, har mänsklighetens ärkefiende strävat efter att framställa Gud som någon som gläds åt att de förgås. På så sätt har de offer och ritualer som Himlen utformade för att de skulle uppenbara gudomlig kärlek, blivit förvridna för att tjäna som medel som syndare förgäves hoppats kunna blidka en förrättad Guds vrede med, genom gåvor och goda gärningar. Samtidigt har Satan försökt väcka och förstärka människors onda passioner för att mängder av människor genom upprepade överträdelser ska kunna ledas vidare, långt bort från Gud, och bli hopplöst bundna av syndens bojar ... Kunskap om Jehovas välmenande planer skulle bevaras för framtida generationer genom Abrahams trogna avkomlingar, som var Sems ättlingar. Vid upprepade tillfällen skulle sanningens budbärare som utsetts av Gud, kallas för att dra uppmärksamheten till offerritualernas betydelse, och speciellt till Jehovas löften om hans ankomst, som alla offersystemets förordningar pekade på. På så sätt skulle världen bevaras från universellt avfall. – *Prophets and Kings*, sid 684, 687

Ett medel till frälsning

Hela gamla Israels tillbedjan utgjorde ett löfte om Kristus, i förebilder och symboler. Och det var inte bara ett löfte, utan ett verkligt hjälpmedel som utformats av Gud för att hjälpa millioner människor genom att lyfta deras tankar till honom som skulle uppenbara sig själv för vår värld. – *Testimonies to Ministers and Gospel Workers*, sid 123

Evangeliet i bilder

Den judiska nationens system var evangeliet i bilder, en presentation av kristendom som skulle utvecklas så fort folket kunde ta till sig andligt ljus. Satan försöker alltid att fördunkla uppenbara sanningar, och Kristus försöker alltid öppna sinnet så att vi ska förstå varje viktig sanning om den fallna människans frälsning. Ända till denna dag finns aspekter av sanningen som uppfattas på ett dunkelt sätt, samband som inte blivit förstådda, och långtgående djup i Guds lag som man inte fattar. I Guds lag finns oändlig bredd, värdighet och härlighet, och ändå har den religiösa världen åsidosatt denna lag, precis som judarna gjorde, för att istället upphöja människors traditioner och bud. – *Fundamentals of Christian Education*, sid 238

Hedniska system var en förvanskning av sanningen

De hedniska offersystemen var en förvanskning av det system som Gud hade anvisat. Och många människor som uppriktigt anpassade sig efter de hedniska riterna lärde sig från hebréerna meningen av den tempeltjänst som Gud föreskrivit. I tro grep de tag i löftet om en Frälsare. – *The Desire of Ages*, sid 28

En framställning i miniatyr

Mose fick befallningen medan han var på berget med Gud, ”De ska göra en helgedom åt mig, så att jag kan bo mitt ibland dem. Han fick utförliga instruktioner om hur han skulle bygga tabernaklet. Genom sitt avfall förverkade Israel välsignelsen av gudomlig närvaro, och för tillfället gjorde de det omöjligt att resa en helgedom för

Gud ibland dem. Men efter att de åter fått himlens gunst gick den store ledaren vidare med att genomföra den gudomliga befallningen.

Utvalda män fick särskilda gåvor från Gud, de fick skicklighet och visdom att bygga den heliga byggnaden. Gud själv gav Mose planritningen över denna byggnad, med särskilda anvisningar om dess storlek och form, om de material som skulle användas och om varje inredningsdetalj som den skulle innehålla. De heliga rum som skapades med människohänder skulle vara "en bild av den verkliga helgedomen ... avbilderna av det som finns i himlen." De skulle vara en framställning i miniatyr av det himmelska tempel där Kristus vår överstepräst, efter att ha framburit sitt liv som ett offer skulle tjänstgöra för syndarens skull. Gud visade Mose en bild av den himmelska helgedomen när han var på berget, och befälde honom att göra allting enligt det mönster som hade visats för honom. Mose skrev noggrant ner alla dessa instruktioner och han informerade folkets ledare om dem. – Patriarchs and Prophets, sid 343

Enligt Guds befallning

Tabernaklet byggdes enligt Guds befallning. Herren kallade män och försåg dem med mer än vanlig naturlig förmåga att utföra det allra mest genialiska arbete. Varken dessa hantverkare eller Mose fick planera byggnadens form eller utförande. Gud själv utformade planen och gav den till Mose, med särskilda anvisningar gällande storlek och form och de material som skulle användas. Han specificerade varje detalj i den inredning som skulle finnas i byggnaden. Han presenterade en miniatyrmodell av den himmelska helgedomen för Mose, och befälde honom att göra allt enligt det mönster som blivit visat för honom på berget. Mose skrev ner alla instruktioner i en bok och läste dem för de mest inflytelserika bland folket. – Spiritual Gifts, band 4, Facts of Faith, sid 5

Templet kunde ha stått kvar för alltid

Om Israel hade förblivit trogna mot Gud skulle det underbara templet (Salomos tempel) ha stått kvar för alltid, ett ständigt tecken på Guds särskilda ynnest mot sitt utvalda folk. – Prophets and Kings, sid 46

Helgedomen i himlen är det stora originalet

Den jordiska helgedomen byggdes av Mose enligt den förebild som visades för honom på berget. Den var "en bild av den tid som nu är: gåvor och offer frambärs." Dess två heliga avdelningar var "avbilderna av det som finns i himlen." Kristus, vår överstepräst, "tjänar i helgedomen, det sanna tabernaklet som Herren själv och ingen människa har rest." Som i en syn fick aposteln Johannes se en bild av Guds tempel i himlen. Där såg han att "framför tronen brann sju facklor." Han såg en ängel "med ett rökelsekar av guld. Han fick mycket rökelse att lägga tillsammans med alla de heligas böner på guldaltaret framför tronen." Här fick profeten se den första avdelningen i helgedomen, och där såg han "sju facklor" och "guldaltaret" som representerades av den gyllene ljusstaken och rökelsealtaret i den jordiska helgedomen. "Och Guds tempel i himlen öppnades" och han såg innanför det inre förhänget, in i det allra heligaste. Här såg han "hans förbundsark," som representerades av den heliga kistan som Mose konstruerade för att innehålla Guds lag.

Mose gjorde den jordiska helgedomen "efter den förebild denne fått se." Paulus förkunnar att "tabernaklet och alla gudstjänstföremålen," när de var fullbordade, var "avbilderna av det som finns i himlen" Och Johannes säger att han såg helgedomen i himlen. Den helgedom där Jesus tjänstgör för oss, är det stora originalet. Den helgedom som Mose byggde var bara en kopia av den.

Inget jordiskt tempel kan återge omfattningen och härligheten hos det himmelska templet, konungarnas Konungs boning, där ”tusen gånger tusen tjänade honom, och tiotusen gånger tiotusen stod inför honom,” och templet fylls med härligheten från den eviga tronen där serafer som är dess lysande väktare, döljer sina ansikten i tillbedjan. Men viktiga sanningar om den himmelska helgedomen och det stora verk som där bedrivs för människans frälsning, skulle läras ut genom den jordiska helgedomen och dess helgedomstjänst. – Patriarchs and Prophets, sid 356, 357

Bara en dunkel spegelbild av den himmelska härligheten

Inga ord kan beskriva den underbara insidan av helgedomen, de guldbeklädda väggarna som reflekterade ljuset från den gyllene ljusstaken, de rikt utbroderade förhängena med sina vackra färger och lysande änglar, bordet och rökelsealtaret som glittrade av guld. Bakom det andra förhänget stod den heliga arken med sina hemlighetsfulla keruber och ovanför den fanns Shekina, den synliga manifestationen av Jehovas närvaro. Men allt vara bara en dunkel spegelbild av härligheten i Guds tempel i himlen, den stora mittpunkten för arbetet för människans frälsning. – Patriarchs and Prophets, sid 349

En symbol på den kristna församlingen

Det judiska tabernaklet var en symbol på den kristna församlingen. Det var en underbar byggnad, byggd i två delar, den yttre och den inre. Den ena var öppen för alla präster att tjänstgöra i, den andra enbart för översteprästen, som representerade Kristus.

Församlingen på jorden som utgörs av dem som är trogna och lojala mot Gud, är det ”sanna tabernaklet,” där Frälsaren är präst. Gud, inte människan, reste detta tabernakel på en upphöjd grund. Detta tabernakel är Kristi kropp, och från norr, söder, öster och väster samlar han dem som ska utgöra det. – Signs of the Times, 14 februari 1900.

En passande symbol för församlingen

Den palatsliknande byggnad som Salomo och hans medarbetare reste för Gud och hans tillbedjan var oöverträffad när det gällde skönhet och prakt. Prydd med dyrbara stenar, omgiven av stora förgårdar med magnifika ingångar och klädd med snidat cederträ och blankt guld var tempelbyggnaden med sina broderade förhängen och påkostade inredning en lämplig symbol på Guds levande församling på jorden. Den har genom alla tider byggt enligt det gudomliga mönstret, med material som har liknats vid ”guld, silver och ädelstenar,” ”skurna för palats,” detta andliga tempel ”där hörnstenen är Kristus Jesus själv. I honom fogas hela byggnaden samman och växer upp till ett heligt tempel i Herren.” – Prophets and Kings, sid 36

Församlingen ska vara ett tempel

Hans församling ska vara ett tempel byggt efter den gudomliga motsvarigheten, och änglaarkitekten har tagit med sig sin gyllene mätstång från himlen för att varje sten ska huggas och formas efter de gudomliga måtten, och poleras så att den skiner som en symbol på himlen, och i alla riktningar återger Rättfärdighetens Sols klara strålar. – Testimonies to Ministers and Gospel Workers, sid 17

Varje skapad varelse ska vara ett tempel

När han renade templet tillkännagav Jesus sitt uppdrag som Messias, och påbörjade sitt arbete. Det templet, som var byggt som boning för gudomlig närvaro, var

utformat för att vara en liknelse för Israel och världen. Sedan eviga tider var det Guds mening att varje skapad varelse, från den strålande och heliga serafen till människan, skulle vara ett tempel där Skaparen skulle bo. På grund av synden upphörde mänskligheten att vara tempel för Gud. Förmörkat och förorenat av ondska uppenbarade människohjärtat inte längre den Gudomliges härlighet. Men genom att Guds Son blev människa uppfylldes himlens syfte. Gud bor i mänskligheten, och genom frälsande nåd blir människohjärtat åter igen hans tempel. Guds plan var att templet i Jerusalem skulle vara ett ständigt vittne om den upphöjda livserfarenhet som är möjlig för varje människa. Men judarna hade inte förstått betydelsen av den byggnad som de var så stolta över. De överlät inte sig själva som heliga tempel åt den gudomliga Anden. Förgårdarna runt templet i Jerusalem, som var fyllda av tumult och ohelig af-färsverksamhet, representerade bara alltför väl hjärtats tempel, som var orenat av sensuella passioner och oheliga tankar. Genom att rena templet från världens köpare och säljare, tillkännagav Jesus sitt uppdrag att rena hjärtat från syndens orenhet, från jordisk längtan, själviska lustar och onda vanor som fördärvar själen. – The Desire of Ages, sid 161

Guds plan för den mänskliga själen

Uppenbarelsen på Sinai kunde bara ge dem insikt om sitt eget behov och sin hjälplöshet. En annan lärdom som tabernaklet genom sin offertjänst skulle ge dem, var lärdomen om syndens förlåtelse och kraft genom Frälsaren till lydnad som leder till liv.

Genom Kristus skulle det mål uppnås som tabernaklet var en symbol på, den härliga byggnaden med väggar av glimmande guld som i regnbågens färger reflekterade förhängena prydda med keruber, doften av rökelsen som alltid brann och som genomträngde allt, och prästerna som var klädda i fläckfria vita kläder. Och i den djupt hemlighetsfulla innersta avdelningen, ovanför nådastolen mellan de nedböjda änglarna som tillbad, visade sig den Heliges härlighet. Genom allt detta önskade Gud att hans folk skulle förstå hans mål för människan. Det var samma syfte som aposteln Paulus långt senare presenterade när han talade genom den helige Ande: "Vet ni inte att ni är Guds tempel och att Guds Ande bor i er? Om någon fördärvar Guds tempel ska Gud fördärva honom. Guds tempel är heligt, och det templet är ni." – Education, sid 36

Liksom Kristus renar helgedomen i himlen

Kristus är i den himmelska helgedomen. Han är där för att bringa försoning för folket. Han är där för att visa sin sårade sida och sina genomborrade händer för sin Fader. Han är där för att vädja för sin församling som är på jorden. Han renar helgedomen från folkets synder. Vad är vår uppgift? Vår uppgift är att vara i harmoni med Kristi arbete. Genom tro ska vi samarbeta med honom, för att vara förenade med honom. – Review and Herald, 28 januari 1890

Rena själens tempel

Det sena regnet ska falla över Guds folk. en mäktig ängel ska stiga ner från himlen och hela jorden ska lysas upp av hans härlighet. Är vi redo att ta del i den tredje ängels härliga verk? Är våra kärl redo att ta emot den himmelska daggen? Har vi orenhet och synd i vårt hjärta? I så fall, låt oss rena själens tempel, och förbereda oss för skurar av det sena regnet. Vederkvickelsen från Herrens närvaro kommer aldrig in i hjärtan som är fyllda av orenhet. Må Gud hjälpa oss att dö från jaget, så att Kristus som är härlighetens hopp kan formas inuti oss. Jag måste ha Guds Ande i mitt hjärta.

Jag kan aldrig gå framåt för att utföra Guds stora arbete om inte den helige Ande vil-
lar över min själ. ”Som hjorten längtar till vattenbäckar, så längtar min själ efter dig,
o Gud.” Domens dag är över oss. Må vi tvätta våra karaktärskläder och göra dem vita
i Lammets blod! – Review and Herald, 21 april 1891

Granska noga ditt liv

De försöker inte själva komma i harmoni med Kristi verk i den himmelska helge-
domen, där han bringar försoning för sitt folk. Medan Kristus renar helgedomen ska
tillbedjarna på jorden noga granska sina liv och jämföra sin karaktär med rättfärdig-
hetens måttstock. När de ser sina defekter borde de söka hjälp från Guds Ande så att
det kan bli möjligt för dem att ha moralisk styrka att stå emot Satans frestelser, och
att nå måttstockens fullkomlighet. De kan segra över varje frestelse som förefaller för
stark för att människor ska klara av den, för den gudomliga kraften kommer att före-
nas med deras mänskliga ansträngningar, och Satan kan inte besegra dem. – Review
and Herald, 8 april 1890

Ett speciellt renande arbete

De som lever på jorden när Kristi medlartjänst upphör i helgedomen därovan ska
sta inför en helig Gud utan medlare. Deras klädnader måste vara fläckfria, deras ka-
raktärer måste vara renade från synd genom blodet som stänks. Genom Guds nåd
och deras egna ihärdiga ansträngningar måste de segra i striden med ondskan. Me-
dan den förundersökande domen pågår i himlen, medan botfärdiga troendes synder
håller på att avlägsnas från helgedomen, ska ett särskilt renande arbete pågå bland
Guds folk, när man lägger bort synden. – Review and Herald, 17 januari 1907, sid 8

Kristus slog upp sitt tabernakel mitt ibland oss

Gud befallde Israel genom Mose, ”De ska göra en helgedom åt mig, så att jag kan
bo mitt ibland dem,” och han bodde i helgedomen, mitt ibland dem. Under alla deras
tröttsamma vandringar i öknen följde symbolen på hans närvaro med dem. Så har
Kristus slagit upp sitt tabernakel mitt i vårt mänskliga läger. Han slog upp sitt tält vid
sidan av människornas tält, för att han skulle kunna bo ibland oss, och göra oss be-
kanta med hans gudomliga karaktär och liv. ”Och Ordet blev kött och bodde (översät-
tarens anmärkning: skēnoō, det hebreiska ordet för ”tälta”) bland oss, (och vi såg
hans härlighet, den härlighet som den Enfödde har från Fadern.) Och han var full av
nåd och sanning. – The Desire of Ages, sid 23

Prästerskapet

Översteprästen var en bild på Kristus

Om Aron, Israels överstepräst, står det ”Aron ska bära namnen på Israels söner i
domsskölden på sitt hjärta när han går in i helgedomen, till en ständig påminnelse in-
för HERRENS ansikte.” Vilken vacker och uttrycksfull bild detta är på Kristi oförän-
derliga kärlek för sin församling. Vår store överstepräst, som Aron var en symbol på,
bär sitt folk på sitt hjärta. Och borde inte hans jordiska tjänare dela hans kärlek, sym-
pati och innerliga omsorg? – Gospel Workers, sid 34

De heliga kläderna

Till Mose gav han speciella instruktioner när det gällde allt som hade med tjänsten i tabernaklet att göra, och han specificerade vilken dräkt de präster skulle bära som skulle tjäna inför honom. ”Du ska göra heliga kläder åt din bror Aron till ära och prydnad,” var den instruktion som Mose fick. (2 Mos. 28:2) Allt som var förknippat med prästernas klädsel och beteende skulle vara sådant att betraktaren fick intryck av Guds helighet, det heliga i att tillbe honom och den renhet som krävdes av dem som kom inför honom. – Gospel Workers, sid 173

En symbol på Kristi rättfärdighet

Allt som bars av prästen skulle vara heligt och fläckfritt. Den stora förebildens, Jesu Kristi karaktär, representerades av de vackra officiella kläderna. Inget förutom fullkomlighet, i dräkt och inställning, i ord och anda, kunde vara acceptabelt för Gud. Han är helig och hans härlighet och fullkomlighet måste representeras av den jordiska helgedomstjänsten. Inget utom fullkomlighet kunde rätt representera den himmelska helgedomstjänstens helighet. Dödliga människor kunde riva sönder sina egna hjärtan genom att visa en ångerfull och ödmjuk anda. Det skulle Gud lägga märke till. Men ingen reva fick göras i den prästerliga dräkten, för det skulle vanställa framställningen av gudomliga ting. Den översteprästen som vågade inställa sig i sin heliga tjänst och delta i helgedomstjänsten med en sönderdriven dräkt betraktades som om han hade separerat sig själv från Gud. Genom att riva sönder sin dräkt uteslöt han sig själv från att vara en förebild. Han accepterades inte längre av Gud som tjänstgörande präst. Denna handling, som Kajfas utförde, speglade mänskliga passioner och mänsklig ofullkomlighet ...

När Kajfas slet sönder sina kläder kännetecknade hans handling den ställning som den judiska nationen, som nation betraktad, hädanefter skulle inneha gentemot Gud. Det folk som en gång varit gynnade av Gud höll på att separera sig själva från honom, och blev snabbt ett folk som förskjutits av Jehova. När Kristus utropade på korset, ”Det är fullbordat,” och förhänget i templet slets i två delar, då förkunnade den helige väktaren att det judiska folket hade avvisat honom som var förebilden för alla deras bilder, verkligheten för alla deras skuggbilder. Israel hade skilt sig från Gud. Kajfas kunde mycket väl riva sönder sin tjänstedräkt som visade att han gjorde anspråk på att representera den store översteprästen, för de hade inte längre någon betydelse, varken för honom eller för nationen. Översteprästen kunde mycket väl riva sönder sina kläder i fasa över sig själv och nationen. – The Desire of Ages, sid 709

Dräkten på försoningsdagen

Genom att sänka sig ner för att ta på sig mänsklig natur uppenbarade Kristus en karaktär som var motsatsen till Satans karaktär. Men han sänkte sig ännu lägre på förödmjukelsens stig. ”När han till det yttre hade blivit som en människa, ödmjukade han sig och blev lydig ända till döden – döden på korset.” (Fil. 2:7-8) Liksom översteprästen lade av sig sin fantastiska översteprästerliga klädnad, och tjänstgjorde i den vanliga prästens vita linnekläder, så tog Kristus en tjänares gestalt och bar fram offer. Han själv var prästen och han själv var offret. ”Han blev genomborrad för våra brott, slagen för våra synder. Straffet blev lagt på honom för att vi skulle få frid.” (Jes. 53:5) – The Desire of Ages, sid 25

Kristus klädd i mänsklig natur

Liksom den förebildliga översteprästen la av sig sin översteprästerliga klädnad och tjänstgjorde i den vanliga prästens vita linnekläder, så lade Kristus av sig sin kungliga

dräkt och klädde sig själv i mänsklig natur, och frambar offer. Han var själv präst och han var själv offer. Liksom översteprästen efter att ha utfört tjänsten i det allra heligaste, trädde fram inför den väntande församlingen i sina översteprästerliga kläder, så kommer Kristus att framträda när han kommer den andra gången, klädd i en klädnad av vitaste vitt, ”så vita som ingen tygberedare på jorden kan bleka några kläder.” Han kommer i sin egen härlighet, och i sin Faders härlighet, och hela härskaran av änglar kommer att följa honom på vägen. – Acts of the Apostles, sid 33

Kristus bär den mångfärgade klädnaden på den antitypiska försoningsdagen

När Jesus avslutade sin tjänst i det heliga, och stängde dörren till den avdelningen, sänkte sig ett djupt mörker över dem som hade hört och avvisat budskapet om hans ankomst, och de förlorade honom ur sikte. Därefter klädde sig Jesus i dyrbara kläder ... en konstfärdigt gjord bröstsköld hängde från hans skuldror. När han rörde sig glittrade den som diamanter och förstörde bokstäverna som såg ut som namn skrivna eller ingraverade på bröstskölden. På hans huvud satt något som liknade en krona. När han tagit på sig hela sin klädnad omgavs han av änglar och i en flammande vagn förflyttade han sig innanför det inre förhänget. – Early Writings, sid 251

Kristus byter till kungliga kläder

När Jesus gick ut från det allra heligaste hörde jag bjällrorna på hans kläder klinga, och när han gick ut sänkte sig ett mörker över jordens invånare. Det fanns då ingen medlare mellan den skyldiga människan och en förorättad Gud. Medan Jesus stod mellan Gud och den skyldiga människan hölls människor tillbaka. Men när Jesus inte längre stod mellan människan och Fadern, togs den återhållande kraften bort och Satan hade full kontroll över människorna. Det var omöjligt för plågorna att utgjutas medan Jesus tjänstgjorde i helgedomen. Men när hans verk där är avslutat och hans medling upphör, då finns inget som håller Guds vrede tillbaka. Den drabbar med våldsam kraft den skyldiga syndaren, som har föraktat frälsningen och hatat tillrättavisning. De heliga levde under den fruktansvärda tiden, efter att Jesu medlartjänst upphört, inför Gud utan någon medlare. Varje fall var avgjort, varje juvel räknad ... Sedan såg jag Jesus lägga av sig sin prästerliga utstyrsel och klä sig i sina mest kungliga kläder. På hans huvud fanns många kronor, en krona inuti en annan – och omgiven av härskaran av änglar lämnade han himlen. – Spiritual Gifts, band 1, sid 198, 199

Smutsiga kläder symboliserar människans synder

I en syn ser profeten ”översteprästen Josua,” ”klädd i orena kläder” stående inför Herrens ängel, vädjande om Guds nåd för sitt plågade folks skull. När han vädjar till Gud att han ska uppfylla sina löften stod Satan där fräckt för att anklaga honom. Han pekar på Israels överträdelser och anger det som skäl till att de inte ska återupprättas till Guds ynnest. Han gör anspråk på dem som sitt byte, och kräver att de ska ges i hans hand.

Översteprästen kan varken försvara sig själv eller sitt folk mot Satans anklagelser. Han hävdar inte att Israel är felfritt. I orena kläder, som symboliserar folkets synder, och som han bär som deras representant, står han inför Ängeln och erkänner deras skuld. Men han pekar på deras ånger och ödmjukelse och litar på en förlåtande Frälsares barmhärtighet. I tro gör han anspråk på Guds löften.

Sedan tystar Ängeln, som är Kristus själv syndarnas Frälsare, den som anklagar hans folk och säger, ”HERREN ska straffa dig, Satan. Ja, HERREN ska straffa dig,

han som har utvalt Jerusalem. Är inte denne en brand ryckt ur elden?” Israel hade länge varit i lidandets ugn. På grund av sina synder hade de nästan förtärts i den låga som Satan och hans medhjälpare hade tänt för att förgöra dem. Men nu hade Gud beslutat sig för att föra dem fram. – Prophets and Kings, sid 583, 584

Helgedomstjänsterna – en daglig och en årlig tjänst

Inte bara själva helgedomen, utan även prästernas tjänstgöring, skulle tjäna ”som är en kopia och skuggbild av den himmelska helgedomen.” Därför var den av yttersta vikt, och Herren gav mycket noggranna och utförliga instruktioner via Mose, om varje detalj i denna förebildliga helgedomstjänst.

Tjänsten i helgedomen bestod av två delar, en daglig och en årlig tjänst. Den dagliga tjänsten utfördes vid brännofferaltaret på tabernaklets förgård och i det heliga, medan den årliga tjänsten utfördes i det allra heligaste. – Patriarchs and Prophets, sid 351, 352

Två delar av Kristi verk

Efter sin himmelfärd skulle vår Frälsare påbörja sitt arbete som vår överstepräst. Paulus säger, ”Kristus gick inte in i en helgedom som är gjord av människohand och som bara är en bild av den verkliga helgedomen. Han gick in i själva himlen för att nu träda fram inför Guds ansikte för vår skull.” Liksom Kristi tjänstgöring skulle bestå av två olika delar, som var och en upptog en viss tidsperiod och skedde på en distinkt plats i den himmelska helgedomen, så bestod den förebildliga tjänsten av två delar, den dagliga och den årliga helgedomstjänsten. För var och en av dem var en särskild avdelning av tabernaklet avsedd. – Patriarchs and Prophets, sid 357

Dagliga brännoffer

Den dagliga helgedomstjänsten bestod av ett brännoffer på morgonen och ett på aftonen, ljuvlig rökelse som offrades på det gyllene altaret och särskilda offer för personliga synder. Och det fanns även offer för sabbater, nymånader och särskilda högtider.

Varje morgon och afton brändes ett årsgammalt lamm på altaret, med tillhörande matoffer. Det symboliserade Jehovas folks dagliga helgelse och deras ständiga beroende av Kristi försonande blod. Gud gav uttryckliga anvisningar om att varje offer som fördes fram för helgedomstjänsten skulle vara ”felfritt.” Prästen skulle granska alla djur som fördes fram som offer, och han skulle avvisa varje djur som han hittade något fel på. Bara ett offer ”utan fel” kunde symbolisera hans fullkomliga renhet, som skulle offra sig själv som ”ett lamm utan fel och brist.” – Patriarchs and Prophets, sid 352

- **Pekade på Guds Lamm**

I templet pekade morgon- och aftonoffren dagligen på Guds Lamm. – The Desire of Ages, sid 44

- **Ett offer av tacksamhet**

I det gamla offersystemet brann ett offer av tacksamhet ständigt på altaret, och visade på så sätt människans gränslösa tacksamhetsskuld till Gud. - Testimonies, band 4, sid 477

Rökelse tillsammans med böner

När han offrade rökelse kom prästen mer direkt i Guds närvaro än vid något annat tillfälle i den dagliga tjänstgöringen. Eftersom det inre förhänget i helgedomen inte nådde ända upp till byggnadens tak syntes Guds härlighet, som manifesterades ovanför nådastolen, delvis från den första avdelningen. När prästen offrade rökelse inför Herren såg han mot arken. Och när rökelsemolnet steg sänkte sig den gudomliga härligheten över nådastolen och fyllde det allra heligaste. Ofta fyllde den båda avdelningarna så till den grad att prästen tvingades dra sig tillbaka till tabernaklets dörr. Liksom prästen i tro såg mot nådastolen som han inte kunde se, i den förebildliga helgedomstjänsten, så ska Guds folk nu rikta sina böner mot Kristus, sin store överstepräst, som osynlig för människor väddar för deras skull i helgedomen därovan.

Rökelsen som stiger tillsammans med Israels böner representerar Kristi förtjänster och medling, hans fullkomliga rättfärdighet som genom tro tillräknas hans folk. Enbart den kan göra syndiga varelsers tillbedjan godtagbar för Gud. Framför förhänget in till det allra heligaste fanns ett altare för oavbruten medling. Framför det heliga fanns ett altare för oavbruten försoning. Genom blod och genom rökelse skulle man närma sig Gud – dessa symboler som pekade på den store Medlaren, genom vilken syndare kan närma sig Jehova. Bara genom honom kan den som ångrar sig och tror få nåd och frälsning.

När prästerna morgon och kväll gick in i det heliga för att offra rökelse var det dagliga offret redo att offras på altaret på förgården utanför. Detta var en tidpunkt som tilldrog sig djupt intresse från dem som tillbad och som hade samlats vid tabernaklet. Innan de trädde in i Guds närvaro genom prästens tjänst, skulle de noga rannsaka sina hjärtan och bekänna sina synder. De förenade sig i tyst bön med ansiktena vända mot det heliga. På så sätt steg deras böner tillsammans med molnet av rökelse, medan tron grep tag i den utlovade Frälsarens förtjänster, han som symboliserades av försoningsoffret. – Patriarchs and Prophets, sid 353

Symboler på Kristi fullkomlighet och förtjänster

Varje uppriktig bön blir hörd i himlen. Den kanske inte är så vackert formulerad, men om den är innerlig kommer den att stiga upp till helgedomen där Jesus tjänar. Han kommer att presentera den för Fadern utan ett enda bakvänt eller stammande ord, vacker och doftande av hans egen fullkomlighets rökelse. – The Desire of Ages, sid 667

Överföring av synd

Folkets synder överfördes symboliskt till den tjänstgörande prästen, han som var en medlare för folket. Prästen kunde inte själv bli ett offer för synder och sona med sitt liv, för han var också en syndare. Därför dödade han ett felfritt lamm, istället för att själv dö. Syndens straff överfördes till det oskyldiga djuret som på det sättet blev hans direkta ersättare, och som symboliserade Jesu Kristi fullkomliga offer. Genom detta offers blod såg människan framåt i tro mot Kristi blod som skulle sona världens synder. – Signs of the Times, 14 mars 1878, sid 81

Dagliga syndoffer och försoningsdagen

Folket lärde sig viktiga sanningar om försoningen genom denna årliga tempeltjänst. Genom syndoffren som burits fram under året hade en ställföreträdare accepterats i syndarens ställe. Men offrets blod hade inte gett full försoning för synden. Det hade bara erbjudit ett sätt för synderna att överföras till helgedomen. Genom att offra blodet erkände syndaren lagens auktoritet, bekände sig skyldig på grund av sina

överträdelser, och uttryckte tro på honom som skulle ta bort världens synder. Men han var inte fullständigt befriad från lagens fördömelse.

På försoningsdagen trädde översteprästen in i det allra heligaste med blodet, efter att ha offrat för församlingen, och han stänkte blodet på nådstolen som fanns ovanpå lagtavlor. På så sätt uppfylldes lagens krav, som krävde syndarens liv. Därefter tog prästen i sin roll som medlare, synderna på sig själv. Och när han lämnade helgedomen bar han med sig bördan av Israels skuld. Vid tabernaklets dörr la han sina händer på syndabockens huvud och bekände "över honom Israels barns alla missgärningar, alla deras brott och alla deras synder. Han ska lägga dem på bockens huvud." Och när bocken som bar dessa synder sändes bort betraktades de och bocken som separerade från folket för alltid. Sådan var den helgedomstjänst som utfördes som "en kopia och skuggbild av den himmelska helgedomen." – Patriarchs and Prophets, sid 355, 356

Den förundersökande domen och syndernas utplånande

Kristi blod skulle befria den ångerfulla syndaren från lagens fördömelse, men det skulle inte utplåna synden. Den skulle finnas upptecknad i helgedomen till den slutgiltiga försoningen. Blodet från syndoffret avlägsnade symboliskt synden från den botfärdige, men den stannade i helgedomen till försoningsdagen.

På den stora dag när belöningen ska delas ut kommer de döda att dömas "efter sina gärningar, efter det som stod skrivet i böckerna." Då kommer deras synder, som verkligen ångrar sig, att utplånas ur himlens böcker, genom kraften i Kristi försonande blod. På så sätt kommer helgedomen att bli befriad, eller renad, från förteckningen över synderna. Som en förebild representerades detta stora försoningsverk, utplånandet av synderna, av helgedomstjänsten på försoningsdagen. Då renades den jordiska helgedomen genom att de synder som hade orenat den avlägsnades, i kraft av syndoffrets blod.

På samma sätt som deras synder som verkligen ångrar sig, kommer att utplånas från himlens böcker vid den slutgiltiga försoningen för att aldrig mer kommas ihåg, så bars de symboliskt iväg, ut i vildmarken och separerades för alltid från församlingen. – Patriarchs and Prophets, sid 357, 358

Synderna läggs på Satan, som symboliseras av syndabocken

Eftersom Satan är syndens ursprung, den direkta upphovsmannen till alla de synder som orsakade Guds Sons död, kräver rättvisan att Satan ska få det slutgiltiga straffet. Kristi arbete för människors frälsning och universums rening från synd, kommer att avslutas genom att synden avlägsnas från den himmelska helgedomen. Dessa synder läggs på Satan, som kommer att bära det slutliga straffet. På samma sätt var det i den symboliska helgedomstjänsten. Den årliga tjänsten avslutades med renandet av helgedomen och att synderna bekändes över syndabockens huvud. – Patriarchs and Prophets, sid 358

Nu äger den händelse rum som symboliserats av den sista allvarliga helgedomstjänsten på försoningsdagen. När tjänsten i det allra heligaste hade slutförts och Israels synder hade avlägsnats från helgedomen genom syndoffrets blod, då fördes syndabocken levande fram inför Herren. Och i församlingens närvaro bekände översteprästen "Israels barns alla missgärningar, alla deras brott och alla deras synder. Han ska lägga dem på bockens huvud." På samma sätt, när försoningsverket i den himmelska helgedomen har blivit avslutat kommer Guds folks synder att läggas på Satan, i närvaro av Gud, av himlens änglar och skaran av frälsta. Han kommer att förklaras skyldig till allt det onda som han har fått dem att göra. Och liksom syndabocken

fördes iväg till en obebodd trakt, så kommer Satan att förvisas till den öde jorden, en obebodd och dyster vildmark. – The Great Controversy, sid 658

Deras synder, som är frälsta genom Kristi blod, kommer till sist att vältras över på syndens upphovsman. Han måste bära straffet för dem, medan de som inte tar emot frälsning genom Jesus kommer att få ta straffet för sina egna synder. – Early Writings, sid 178

Jesus dröjde ett ögonblick i den himmelska helgedomens yttre avdelning, och de synder som hade blivit bekända medan han var i det allra heligaste lades på Satan, synden upphovsman, som måste ta straffet för dem. Early Writings, sid 280, 281

Satan bär straffet för synder

Satan och hans änglar plågades länge. Satan bar inte bara ansvaret och straffet för sina egna synder, utan även för den frälsta skarans synder, som hade lagts på honom. Och han måste även lida för de själar vars undergång han var orsak till. Sedan såg jag att Satan och hela den onda hopen förgicks, och att Guds rättvisa var uppfylld. Och hela härskaran av änglar, och alla de frälsta heliga sa med hög röst, "Amen!" – Early Writings, sid 294, 295

Arken

Arken i den jordiska helgedomen var en bild av den verkliga arken i himlen. – Spiritual Gifts, band 4, Facts of Faith, sid 8

Fyra änglar följde den alltid.

Fyra himmelska änglar följde alltid Guds ark på alla dess resor, för att bevara den för faror, och för att utföra varje uppdrag som krävdes av dem i samband med arken. – Spiritual Gifts, band 4, Facts of Faith, sid 102

En symbol för Jehova

Den heliga arken som var täckt av nådastolen och som innehöll Guds lag, symboliserade Jehova själv. Den utgjorde Israels kraft att segra i strid. Inför den raserades avgudabilder och tusentals gick under för att de förhastat hade tittat inuti den. Aldrig har Herren manifesterat sin överhöghet så öppet i vår värld, som när han ensam var Israels erkände konung. – Present Truth, 1 april 1886

Arken gömd

Bland de rättfärdiga som fortfarande fanns i Jerusalem och som hade förstått Guds syfte, fanns några som beslutade sig för att föra den heliga arken som innehöll stentavlorna med de tio buden, utom räckhåll för hänsynslösa händer. De gjorde detta. Under klagan och sorg gömde de arken i en grotta. Där skulle den förbli gömd undan Israels och Juda folk på grund av deras synder, och skulle aldrig mer komma tillbaka till dem. Den heliga arken är fortfarande gömd. Den har aldrig flyttats sedan den gömdes. – Prophets and Kings, sid 453

Keruber på arken

Kerubernas position, med ansiktena vända mot varandra medan de respektfullt såg nedåt mot arken, representerar den respekt som den himmelska härskaran betraktar Guds lag med, och deras intresse för frälsningsplanen. – Patriarchs and Prophets, sid 348, 349

Lagen inuti arken

Guds lag som låg gömd i arken var det stora regelverket för rättfärdighet och dom. Den lagen förkunnade död över överträdaren. Men ovanför lagen fanns nådastolen, där Gud uppenbarade sig, och varifrån förlåtelse gavs till den ångerfulla syndaren, i kraft av försoningen. Likadant är det med Kristi arbete för vår frälsning, som symboliseras av helgedomstjänsten, "Nåd och sanning ska mötas, rättfärdighet och frid ska kyssas." – Patriarchs and Prophets, sid 349

Ett nytt förhänge varje år

Mörkret lättade åter över Golgata och hängde som ett begravningsställe över Jerusalem. I det ögonblick Kristus dog tjänstgjorde präster i templet framför det förhänge som skiljde det heliga från det allra heligaste. Plötsligt kände de jorden skaka under sina fötter, och templets förhänge, ett kraftigt, rikt utsmyckat draperi som årligen hade ersatts med ett nytt, slets i två delar uppifrån och ner av samma blodlösa hand som nedtecknade orden om undergång på väggen i Belshazzars palats. Det allra heligaste, dit mänskliga fötter bara trätt in en gång om året på ett heligt sätt, var öppnat för allmänt beskådande. Gud hade tidigare alltid skyddat sitt tempel på ett märkligt sätt. Men nu exponerades dess heliga hemligheter för nyfikna blickar. Guds närvaro skulle inte längre överskugga nådastolen. Hans härlighets ljus skulle inte lysa, och inte heller skuggan av hans misstycke, över de dyrbara stenarna på översteprästens bröstsköld. – Spirit of Prophecy, band 3, sid 166, 167

Felfria offer

De offer som fördes fram till Herren skulle vara felfria. Dessa offer representerade Kristus, och av detta är det uppenbart att Jesus själv var fri från fysiska missbildningar. Han var "ett lamm utan fel och brist." Hans fysiska kropp var inte vanställd av någon defekt. Hans kropp var stark och frisk. Och under hela sitt liv levde han enligt naturens lagar. Fysiskt såväl som andligt var han en förebild på vad Gud tänkt att hela mänskligheten skulle vara genom lydnad för hans lagar. – The Desire of Ages, sid 50

Dedikation av den förstfödde

Att dedikera den förstfödde hade sitt ursprung långt bak i tiden. Gud hade lovat att ge himlens Förstfödde för att rädda syndaren. Denna gåva skulle erkännas av varje hushåll genom att viga den förstfödde sonen åt Gud. Han skulle bli präst, som en mänsklig representant för Kristus.

När Israel befriades från Egypten gavs återigen befallning om att avskilja den förstfödde. Medan Israels barn var egyptiernas slavar instruerade Herren Mose att gå till farao, kungen i Egypten, och säga "Israel är min förstfödde son." Efter att tjänsten i tabernaklet upprättats valde Herren Levi stam istället för de förstfödda i hela Israel, till att tjänstgöra i helgedomen. Men den förstfödde skulle fortfarande betraktas som Herrens, och skulle friköpas med en lösensumma.

På så sätt gjordes lagen om att bära fram den förstfödde särskilt viktig. Samtidigt som den var ett minne av Herrens underbara befrielse av Israels barn, var den en förebild på en ännu större befrielse som skulle genomföras av Guds enfödde Son. På samma sätt som blodet som ströks på dörrposterna hade räddat de förstfödda i Israel, så har Kristi blod makt att rädda världen ... Prästen genomförde ceremonin i sin officiella uppgift. Han tog barnet i sina armar och höll upp det framför altaret. Efter att han gett barnet tillbaka till dess moder skrev han namnet "Jesus" i bokrullen över förstfödda. Inte förstod han där han stod med en baby i sina armar, att det var

Himlens Majestät, Härlighetens Konung. Prästen trodde inte att detta spädbarn var den som Mose hade skrivit om, "En profet lik mig ska Herren er Gud låta uppstå åt er, bland era bröder. Honom ska ni lyssna till i allt vad han säger er." Han trodde inte att denna baby var han vars härlighet Mose hade bett om att få se. Men någon som var större än Mose vilade i prästens armar, och när han skrev in barnets namn, då skrev han in namnet på den som var grunden för hela det judiska systemet. Det namnet skulle bli deras dödsdom. För systemet med offerdjur och offer höll på att bli föråldrat. Förebilden hade nästan nått sin motsvarighet och skuggan sin verklighet. – The Desire of Ages, sid 51, 52

Salt symboliserade Kristi rättfärdighet

I den rituella tempeltjänsten lades salt på alla offer. Detta, liksom offrandet av rökelse, visade att bara Kristi rättfärdighet kunde göra tempeltjänsten godtagbar inför Gud. Med hänsyn till detta sa Jesus, "varje offer ska saltas med salt." "Ha salt i er och håll fred med varandra." Alla som vill frambära sig själva som ett levande offer, heligt och välbehagligt för Gud måste ta emot det bevarande saltet, vår Frälsares rättfärdighet. – The Desire of Ages, sid 439

Skådebröden, ett erkännande av människans beroende

Skådebröden låg alltid inför Herren som ett ständigt offer. På så sätt var de en del av det dagliga offret. De kallades skådebröd eller "bread of the presence" eftersom det alltid låg inför Herrens ansikte. (Översättaren: Bara vissa engelska översättningar använder uttrycket "bread of the presence". Det betyder "närvarons bröd". Något motsvarande finns inte i svenska översättningar.) Det var ett erkännande av människans beroende av Gud, både för att få vanlig och andlig föda, och att man kan få det bara genom Kristi medlartjänst. Gud hade försett Israel med bröd från himlen i öknen, och de var fortfarande beroende av hans frikostighet för både vanligt bröd och andliga välsignelser. Både mannat och skådebröden pekade på Kristus, det levande brödet, som alltid finns inför Gud för vår skull. Han sa själv, "Jag är det levande brödet som har kommit ner från himlen." Rökelse placerades på bröden. När bröden togs bort varje sabbat för att ersättas av färsk bröd, då brändes rökelsen på altaret som ett minne inför Gud. – Patriarchs and Prophets, sid 354

Manna

"Jesus sade till dem: "Jag säger er sanningen: Det var inte Mose som gav er brödet från himlen." Den som givit mannat stod ibland dem. Det var Kristus själv som hade lett hebreerna genom öknen, och som dagligen hade gett dem brödet från himlen. Den maten var en symbol på det verkliga brödet från himlen. Den livgivande Anden som flödade från Guds oändliga fullhet, är det sanna mannat. Jesus sa, "Guds bröd är det som kommer ner från himlen och ger världen liv." – The Desire of Ages, sid 386

Det sanna brödet från himlen

Mannat som föll från himlen för att ge livsuppehälle åt Israel var en symbol på honom som kom från Gud för att ge liv till världen. "Jag är livets bröd. Era fäder åt mannat i öknen, och de dog. Här är brödet som kommer ner från himlen ... Den som äter av det brödet ska leva i evighet. Och brödet som jag ger är mitt kött, för att världen ska leva." Och bland löftena om välsignelser för Guds folk i det kommande livet står, "Den som segrar ska jag ge av det dolda mannat." – Patriarchs and Prophets, sid 297

Kristus är förstlingsfrukten

Kristus uppstod från de döda som förstlingsfrukten av dem som sov i mullen. Han var lyftofferskärvens antityp, och hans uppståndelse ägde rum på just den dag när lyftofferskärven skulle bäras fram inför Herren. I mer än tusen år hade denna symboliska ceremoni utförts. Från skördefälten samlades de första axen av moget korn och när folket begav sig till Jerusalem till påskan, då lyftes förstlingskärven som ett tackoffer inför Herren. Inte förrän man hade gjort det kunde man börja skörda kornet, och samla det i kärvar. Den kärve som helgades åt Gud representerade skörden.

Så Kristus, förstlingsfrukten, representerade den stora andliga skörden som skulle samlas till Guds rike. Hans uppståndelse är symbolen och löftet om uppståndelse för alla de rättfärdiga döda. "Eftersom vi tror att Jesus har dött och uppstått, så ska Gud på samma sätt genom Jesus föra fram de insomnade tillsammans med honom."

När Kristus uppstod förde han en mängd av dess fångar upp ur graven. Jordbävningen vid hans död hade öppnat deras gravar, och när han uppstod trädde de fram tillsammans med honom ...

Under sin verksamhet hade Jesus väckt döda till liv. Han hade uppväckt sonen till änkan i Nain, synagogföreståndarens dotter och Lasarus. Men de fick inte odödlighet. Efter att de hade uppstått var de fortfarande dödliga. Men de som kom ur graven vid Kristi uppståndelse hade uppstått till evigt liv. De uppsteg till himlen tillsammans med honom som troféer över hans seger över döden och graven. Dessa, sa Kristus, är inte längre Satans fångar. Jag har återlöst dem. Jag har fört dem fram ur graven som förstlingsfrukten av min makt, för att de ska vara med mig där jag är och aldrig mer dö eller uppleva sorg. – *The Desire of Ages*, sid 785, 786

Tvättade i vatten

När Mose stod vid den brinnande busken uppmanades han att ta av sig sina sandaler, för marken där han stod var helig. Likaså skulle prästerna inte gå in i helgedomen med skor på sina fötter. Damm som fanns på fötterna skulle vanhelga helgedomen. De skulle lämna sina skor på förgården innan de gick in i helgedomen. De skulle också tvätta både sina händer och sina fötter innan de tjänstgjorde i tabernaklet eller vid brännofferaltaret. På så sätt undervisade man ständigt om att all orenhet måste avlägsnas från dem som ville träda fram inför Gud. – *Patriarchs and Prophets*, sid 350

Reningsvatten (den röda kvigan)

Israels barn var förr i tiden befallda att frambära ett offer för hela församlingen, för att rena den från ceremoniell orenhet. Detta offer var en röd kviga, och representerade det mer fullkomliga offret som skulle befria från syndens orenhet. Detta var ett tillfälligt offer för att rena alla dem som måste röra en död, eller som gjort det oavsiktligt. Alla som på något sätt kom i kontakt med döden betraktades som ceremoniellt orena. Syftet med det var att ge hebreerna ett starkt intryck av att döden kom som ett resultat av synd, och därför representerar synd. *En kviga, en ark, en kopparorm* pekar med kraft på *ett* stort offer, Kristi offer.

Kvigan skulle vara röd, en symbol på blod. Den måste vara utan fläck eller skada, och en som aldrig hade burit ett ok. Även detta symboliserade Kristus. Guds Son kom frivilligt för att uträtta frälsningsverket.

Det fanns inget tvingande ok på honom, för han var oberoende och högre än alla lagar. Änglarna, Guds intelligenta budbärare, var bundna av pliktens ok. Inget personligt offer från dem kunde sona den fallna människans skuld. Bara Kristus var fri

från lagens krav så att han kunde åta sig att frälsa det syndiga människosläktet. Han hade makt att lägga ner sitt liv och att ta tillbaka det igen. "Han var till i Guds gestalt men räknade inte jämlikheten med Gud som segerbyte." Ändå älskade denna underbara varelse den stackars syndaren, och tog själv en tjänares skepnad, för att han skulle kunna lida och dö istället för människan. Jesus kunde ha stannat vid sin Faders högra sida och burit sin kungliga krona och sin kungliga dräkt. Men han valde att byta alla himlens rikedomar, ära och härlighet mot mänsklighetens fattigdom, och sin höga maktställning mot Getsemanes fasor och Golgatas förödmjukelse och ångest. Han blev en smärtornas man och förtrogen med lidande, för att han genom sitt dop i lidande och blod skulle kunna rena och friköpa en skyldig värld. "Se, jag har kommit" var hans glädjefyllda erkännande, "för att göra din vilja, Gud."

Kvigan som skulle offras fördes ut utanför lägret och slaktades på ett mycket vördnadsfullt sätt. På samma sätt led Kristus utanför Jerusalems portar, för Golgata låg utanför stadsmuren. Det var för att visa att Kristus inte dog bara för hebréerna, utan för hela mänskligheten. Han förkunnar för en fallen värld att han har kommit för att bli deras Frälsare, och vädjar till dem att ta emot den frälsning som han erbjuder dem. Kvigan hade blivit slaktad på ett värdigt sätt, och prästen som var klädd i rena vita kläder tog blodet i sina händer när det rann från offrets kropp och stänkte det sju gånger i riktning mot templet. "Vi har en stor överstepräst över Guds hus. Låt oss därför gå fram med ärligt hjärta i trons fulla visshet, med hjärtat renat från ont samvete och med kroppen badad i rent vatten."

Kvigans kropp brändes till aska, som kännetecknade ett helt och stort offer. Sedan samlades askan ihop av en person som inte orenats genom kontakt med den döda, och lades i ett kärl som innehöll vatten från ett rinnande vattendrag. Denna rena och obefläckade person tog sedan en bit cederträ, ett karmosinrött tygstycke och en knippa isop, och stänkte innehållet i kärlet på tältet och det församlade folket. Ceremonin upprepades flera gånger för att den skulle göras grundligt, och det gjordes för att rena från synd.

Så träder Kristus, i sin egen fläckfria rättfärdighet in i det heliga för att rena helgedomen, efter att han utgjutit sitt dyrbara blod. Och där tjänar det blodröda flödet till att återföreنا Gud och människa. Somliga kanske betraktar detta dödande av kvigan som en meningslös ceremoni, men det gjordes på Guds befallning och har en djup betydelse som inte förlorat sin tillämpning än.

Prästen använde cederträ och isop. Han doppade dem i det renande vattnet och stänkte det på den som var oren. Detta symboliserade Kristi blod som utgöts för att rena oss från moralisk orenhet. Att man stänkte blodet upprepade gånger illustrerar grundligheten i det verk som måste utföras för den ångerfulla syndaren. Allt han äger måste överlåtas. Inte bara hans egen själ bör tvättas ren och fläckfri. Han bör sträva efter att hela hans familj, hans vardagsliv, hans ägodelar och allt som tillhör honom ska överlåtas till Gud.

Efter att tältet hade blivit bestänkt med isop skrev man över dörren hos dem som blivit renade, "Jag är inte min egen. Herre jag är din." Så borde det vara med dem som bekänner sig vara renade genom Kristi blod. Gud är inte mindre noga nu än han var förr. Psalmisten hänvisar i sin bön till denna symboliska ceremoni när han säger, "Rena mig med isop så att jag blir ren, tvätta mig så att jag blir vitare än snö." "Skapa i mig, Gud, ett rent hjärta och ge mig på nytt en frimodig ande." "Låt mig åter få glädjas över din frälsning och håll mig uppe med en villig ande."

Kristi blod är verkningsfullt, men det behöver appliceras kontinuerligt. Gud vill inte bara att hans tjänare ska använda de medel som han har anförtrott dem till hans ära, utan han önskar att de ska överlåta sig själva till hans sak. Om ni mina bröder, har blivit själviska och håller tillbaka från Herren det som ni glatt borde ge för att

tjåna honom, då behöver ni bli grundligt bestånkta med reningsblodet och överbåta er själva och alla era ågodelar till Gud ... Ett allvarligt tillkånnagivande riktades till det gamla Israel, att den man som förblev oren och som vågrade att rena sig, skulle uteslutas från församlingen. Detta har en särskild innebörd för oss. Om det var nödvåndigt i gamla tider för de orena att renas genom blodet som stånktes, hur nödvåndigt är det inte för dem som lever i dessa sista dagars faror, och exponeras för Satans frestelser, att få Kristi blod applicerat på sina hjårtan dagligen. – Testimonies for the Church, band 4, sid 120-123

Ett offer

En kviga, en ark, en kopparorm pekar med kraft på ett stort offer, Kristi offer.

Kvigan skulle vara röd, en symbol på blod. Den måste vara utan flåck eller skada, och en som aldrig hade burit ett ok. Åven detta symboliserade Kristus. Guds Son kom frivilligt för att utråtta frålsningsverket. Det fanns inget tvingande ok på honom, för han var oberoende och högre ån alla lagar. Ånglarna, Guds intelligenta budbårare var bundna av pliktens ok. Inget personligt offer från dem kunde sona den fallna människans skuld. Bara Kristus var fri från lagens krav så att han kunde åta sig att frålsa det syndiga människoslåktet. Han hade makt att lågga ner sitt liv och att ta tillbaka det igen. ”Han var till i Guds gestalt men råknade inte jåmlikheten med Gud som segerbyte.”

Lammet pekade på Kristus

Påskan följdes av den sju dagar långa osyrade brödets högtid. På högtidens andra dag bars förstlingsfrukten av årets skörd, en kornkårve, fram inför Herren. Alla högtidens ceremonier var symboler på Kristi verk. Israels befrielse från Egypten var en liknelse av frålsningen, och påskan var avsedd att bevåra det i fårskt minne. Det slaktade lammet, det osyrade brödet och förstlingskårven representerade Frålsaren. – The Desire of Ages, sid 77

Symbolerna förverkligas

Påskalammets slaktande var en skuggbild av Kristi död. Paulus säger, ”Vårt påskalamm Kristus har blivit slaktat.” Förstlingskårven som under påskan lyftes inför Herren, var en förebild på Kristi uppståndelse. Paulus säger når han talar om Herrens och hela hans folks uppståndelse, ”Kristus som förstlingen och därefter, når han kommer, de som tillhör honom.” Liksom lyftofferskårven, som bestod av det första mogna kornet som samlats ihop innan skörden, så är Kristus förstlingsfrukten av den odödliga skörd av återlösta som i den kommande uppståndelsen ska samlas in i Guds lada.

Dessa förebilder förverkligades, inte bara når det gånldde hånndelsen utan åven tiden. På den fjortonde dagen i den första judiska månaden, exakt samma dag och månad då påskalammet under femton långa århundraden hade slaktats, instiftade Kristus efter att ha åtit påskmåltiden tillsammans med sina lærjungar, den högtid som skulle vara ett minne av hans egen död som ”Guds Lamm som tar bort världens synd.” Samma natt fångslades han av ondskefulla hånnder för att korsfåstas och dödås. Och som lyftofferkårvens antityp uppstod vår Herre från de dödås på den tredje dagen, ”som förstlingen av de insomnade,” ett prov på alla de rättfårdiga uppståndna, vars ”bråckliga kropp” ska förvandlas och görås ”lik hans hårlighetskropp.” – The Great Controversy, sid 399

Existerade innan människan skapades

Guds lag existerade innan människan skapades. Annars kunde Adam inte ha syndat. Lagens principer ändrades inte efter Adams överträdelse, utan de formulerades och uttrycktes tydligt för att möta människans behov i hennes fallna tillstånd. Kristus införde offersystemet i samråd med sin Fader. Istället för att överträdaren omedelbart drabbades av döden skulle den överföras till ett offerdjur som skulle vara en förebild på det stora och fullkomliga offret, Gud Son. – Signs of the Times, 14 mars 1878

En avskrift av Guds tankar

Guds lag är en avskrift av hans tankar och hans vilja. De synder som förbjuds där skulle aldrig få plats i himlen. Det var kärlek som drev Gud till att uttrycka sin vilja i dekalogens tio budord. Därefter visade han sin kärlek till människan genom att sända profeter och lärare för att förklara och illustrera hans heliga lag. – Bible Echo, 16 april 1894

Innesluten i arken

I den inre avdelningen fanns arken, som var det heligaste föremålet som hade med systemet för tillbedjan att göra. Den bestod av en kista gjord av dyrbart trä, överdragen inuti och utanpå med rent guld. Den hade en krönlist av guld kring den övre kanten. I arken hade stentavlorna placerats, som Gud hade graverat de tio budorden på med sitt eget finger. Den var särskilt tillverkad för detta syfte och därför kallades den förbundsarken, och vittnesbördets ark eftersom de tio budorden var Guds förbund och grunden för det förbund som ingåtts av Gud och Israel. – Signs of the Times, 4 mars 1903

Att bära lagens straff i Kristus

Alla som inför himlens universum bedömts ha utstått lagens straff genom Kristus, och ha uppfyllt dess rättfärdighet i honom, kommer att få evigt liv. De kommer att ha samma karaktär som Kristus. – Special Instruction to Review and Herald, sid 29

Domar och lagar ämnade att dra människor till de tio buden

Sedan kom han ännu närmare sitt folk, som så lätt leddes vilse. Han ville inte lämna dem med bara dekalogens tio bud. Han befälde Mose att skriva, det som han skulle säga till honom, domar och lagar som gav detaljerade instruktioner om vad han krävde att de skulle göra. På så sätt värnade han om de tio buden som han hade graverat på stentavlorna. Dessa specifika instruktioner och krav gavs för att dra vilseledda människor till att lyda morallagen, som de är så benägna att överträda.

Om människan hade hållit Guds lag, så som den gavs till Adam efter hans fall, som den bevarades i arken av Noa och åttlyddes av Abraham, då hade det inte funnits något behov av omskärnelsen. Och om Abrahams ättlingar hade hållit förbundet, som omskärnelsen var ett tecken eller bevis på, då hade de aldrig börjat dyrka avgudar eller tvingats flytta till Egypten. Det skulle inte heller ha varit nödvändigt att Gud förkunnade sin lag från Sinai och graverade den på tavlor av sten, och bevarade den genom tydliga instruktioner i de domar och regler som Mose fick. Mose skrev ner dessa domar och regler som han fick från Guds mun medan han var med honom på berget. Om Guds folk hade lytt principerna i de tio budorden hade det inte funnits något behov av de speciella direktiv som gavs till Mose, och som han skrev ner i en bok, när det gällde deras plikt mot Gud och mot varandra. De tydliga direktiv som Herren gav Mose om hans folks plikt mot varandra och mot främlingen, är de tio budens

principer, förenklade och formulerade på ett detaljerat sätt, så att de inte behövde missta sig. – Spirit of Prophecy, band 1, sid 264, 265

Ceremonierna i den judiska lagen var profetiska

Kristi evangelium sprider sitt härliga ljus över den judiska eran. Det sprider ljus över hela det judiska systemet, och visar ceremoniallagens betydelse. Guds tabernakel, eller tempel på jorden var en avbild av originalet i himlen. Alla den judiska lagens ceremonier var profetiska, symboler på frälsningsplanens mysterier. Lagens ritualer och ceremonier gavs av Kristus själv, som klädd i en molnstod om dagen och en eldstod om natten var Israels folks ledare. Denna lag skulle behandlas med stor respekt, för den är helig. Även efter att den inte längre skulle hållas presenterade Paulus den för judarna i dess sanna ställning och värde, och visade på dess plats i frälsningsplanen och dess förhållande till Kristi verk. Den store aposteln skriver att denna lag är härlig och värdig sin gudomlige Upphovsman. – Signs of the Times, 29 juli 1886

Kristna kan uppskatta de judiska förordningarna

Kristna som studerar bibeln kan mer fullständigt än det gamla Israel uppskatta den fulla betydelsen av de ceremoniella förordningar som de var ålagda att följa. Om de verkligen är kristna är de beredda att erkänna de symboliska skuggbildernas helighet och betydelse, när de ser hur de händelser som de representerar uppfylls. Kristi död ger den kristne en korrekt förståelse av det ceremoniella systemet och förklarar profetior som fortfarande är otydliga för judarna. Mose utformade inte själv någon lag. Kristus, den ängel som Gud hade utsett för att gå framför sitt utvalda folk, gav Mose de stadgar och bud som var nödvändiga för en levande religion och för att styra Guds folk. Kristna begår ett fruktansvärt misstag när de kallar denna lag sträng och despotisk, och sedan ställer den som kontrast till evangeliet och Kristi uppgift i sin tjänst på jorden, som om han vore emot rättvisa bud som de kallar Mose lag. – Review and Herald, 6 maj 1875